R. P. R.

DOS. Nr. 40002 VOL. Nr. 5

MINISTERUL SECURITAȚII STATULUI

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Ancheta PĂTRĂȘCANU LUCREȚIU

Data [illegible] 1956

Urmează vol. Nr. 6

I

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Direcția VIII-a

11259 Vol. 5

ANUL 1954

DOSAR Nr.

Referitor la PĂTRĂȘCANU LUCREȚIU

VOLUMUL V

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
MINISTERUL DE INTERNE

SECRET
(după completare)

TABEL

cu ofițerii care au studiat dosarul nr. ....

Nr. crt.	DATA STUDIERII	NUMELE, PRENUMELE, GRADUL OFIȚERULUI ȘI DENUMIREA ORGANULUI UNDE LUCREAZĂ	SEMNĂTURA
1.	2.X.2003	Bidoru Petrodu pensionar (col).	[signature]

Cd. 746/1989 — V 15

Col. S. Ilustin

Sd

II

001

UNITATEA C.

Sef Nr.

PROCES VERBAL Nr. 223

DE DEPUNERE ȘI PERCHEZIȚIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 20-VI-1953 *ora* 13 *in* București

Noi, Slt. Tanase Gheorghe *din* M.S.S.

in virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a numitului XENOPOL RADU *născut la* 15-I-1892 *în comuna* București *Raionul* *fiul lui* Filip *și* Florica *de profesiune* comerciant *căsătorit cu* *domiciliat în* Buc. *Str.* Dumitru Racoviță *Nr.* 14 *primit conform ordinului/raportului* *Nr.* *din* 20-VI-953

Procedând la percheziția corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte și valori:

fără bagaj.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIȚER DE SERVICIU, Tanase

Percheziționat Xenopol

Transferat la **conform Ordinului Nr.** **din**

Am predat,
OFIȚER DE SERVICIU,

Am primit,
reținutul și obiectele menționate în prezentul proces verbal.

D O V A D Ă

Am primit obiectele și valorile menționate în prezentul proces verbal.

Data

A. G. I — 5183

Md. S

UNITATEA ....

S.I

Sef Nr. 002

PROCES VERBAL Nr. 167

87

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 14 XII *ora* 14.30 *în*

Noi, Afumărtitu *din*

în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a numitului CXEMOPOL Radu *născut la* 1899-15 I. *în comuna* Bucureşti *judeţul* Ilfov *fiul lui* Filip *şi* Florica *de profesiune* Comerciant *căsătorit cu* — *domiciliat în* Bucureşti *Str.* Dimitrie RACoviţă *Nr.* 14 *primit conform* *ordinului/raportului*

Nr. .... *din* ....

Procedând la percheziţia corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte şi valori :

4 pachete ţigări — 2 Moraseşti, — 2 Carpaţi.

~~[illegible]~~

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIŢER DE SERVICIU,

Afumărtitu

Percheziţionat,

Xenopol

Transferat la .... conform Ordinului Nr. .... din ....

Am predat,
OFIŢER DE SERVICIU,

Am primit,
reţinutul şi obiectele menţionate în prezentul proces verbal.

D O V A D Ă

Am primit obiectele şi valorile menţionate în prezentul proces verbal.

Data : ....

3

18. FEB. 1950

STRICT-SECRET

D E C L A R A T I E

Am cunoscut pe PATRASCANU în 1942 în lagărul Tg. Jiu.

In 1943 l'am revăzut în Bucureşti şi l'am ajutat în ilegalitate.

După 23 August 1944, l'am revăzut după reîntoarcerea sa de la Moscova. La cererea celor 4 şefi a partidelor ce alcătuiau Blocul Democrat, am mijlocit înţelegerea între cele 4 partide în timpul crizelor de guvern care au dus la constituirea celui de al doilea Guvern SANATESCU şi a guvernului RADESCU.

PATRASCANU reprezenta şi trata în numele Partidului Comunist împreună cu alţi membri de partid.

S'a încercat formarea de guverne cu participarea directă a lui MANIU, pentru ca astfel să fie obligat a-şi lua răspunderi personale şi în numele partidului ;nu s'a reuşit pentrucă MANIU nu a acceptat nici o soluţie de guvernare din care să facă parte. Astfel Blocul s'a dizolvat la acea epocă, reconstituindu-se mai târziu Frontul Naţional fără partidele burgheze .-

In 1945 PATRASCANU m'a chemat într'o zi la Minister. L'am găsit la birou având ziarul " Dreptatea " înaintea lui şi mi-a spus : Aceştia am început să mă laude şi nu-mi convine. Prefer să mă ponegrească (să mă înjure) şi să atace şi pe tovarăşii mei. Poţi să mi faci serviciul şi să transmiţi acest lucru la Dreptatea ?

Am răspuns că voi încerca. Am telefonat lui CARANDINO rugându-l să mă vadă.

La întâlnirea ce am avut-o i-am comunicat întocmai cererea lui PATRASCANU. L'am întrebat dacă articolul indicat de PATRASCANU era din dispoziţia lui MANIU şi mi-a răspuns negativ, zicând că era numai de la redacţie.

./.

Peste câteva zile PATRASCANU mi-a telefonat mulţumindu-mi sau confirmându-mi . Am înţeles atunci că a apărut în Dreptatea un articol în sensul cererii lui PATRASCANU. Eu nu am citit niciodată ziarul Dreptatea.

N'am cerut nici o explicaţie lui PATRASCANU asupra acestui lucru nici atunci nici mai târziu, dar mi-am spus că trebue să se fi ivit neînţelegri între el şi alţi membri de partid şi că în orice caz nu-i convenea ca Dreptatea să-l menajeze sau mai mult chiar să-l laude

Azi, când sunt în curent cu ce s'a petrecut, de atunci îmi dau seama că voia un atac contra altor membri de partid.

In timpul când s'au făcut mutări de magistraţi Superiori din Bucureşti în provincie, am intervenit pentru câţiva prieteni (Consilier VIDRESCU şi MOSCU) pentru a fi lăsaţi în Bucureşti. Am obţinut pentru unul singur.

In timpul crizei politice a guvernului RADESCU, PATRASCANU m'a sfătuit să recomand cât aş putea de insistent, un guvern Petru Groza la Palat. Aceasta fiind şi părerea mea am indicat cu stăruinţă această formulă Mareşalului NEGEL. Ulterior am susţinut-o şi în faţa Regelui .-

Odată sau de două ori, cam la aceiaş epocă, m'a rugat PATRASCANU să intervin la Mareşalul NEGEL accelerarea iscăliturii unor decrete sau legi pe care le avea la Palat. Am intervenit rugând pe NEGEL .-

După criza de guvern RADESCU nu am mai avut vre'o acţiune politică personală, dar cu ocazia crizei am tras concluzia că PATRASCANU era de părere că trecerea spre o guvernare de democraţie populară era mai bine să se facă evolutiv şi fără bruscheţă.

Mai târziu, im timpul guvernului GROZA, întâlnindu-mă cu el l'am întrebat de ce era supărat.

Mi-a răspuns că nu se înţelege bine cu tovarăşii săi. Niciodată nu i-am cerut detalii, pentrucă avea o atitudine discretă, chiar ascunsă faţă de mine în chestiunile interne de partid.

Intre timp îl întâlneam şi la sediul partidului ceace mă făcea să cred că neînţelegerile se aplanau.

Până în Septembrie 1946 PATRASCANU nu mi-a cerut nici odată bani pentru el. La Paris fiind în acel moment

%

şi el şi eu, m'a întrebat dacă pot să-i pun la dispoziţie pentru Campania electorală din Noembrie 1946 o sumă de bani. I-am răspuns afirmativ prevenindu-l că nu voi fi probabil la timp în Bucureşti dar că voi da dispoziţii la biroul meu să (D-l S.LUCA) i se remită.

In adevăr la reîntoarcerea mea la finele lui Ianuarie 1947 mi s'a comunicat dela birou că se dăduse lui PATRASCANU o sută milioane lei ceeace reprezenta la cursul de atunci al leului, circa 500 dolari.

Intâlnindu-l prin luna Februarie, mi-a confirmat mulţumindu-mi şi spunându-mi că îmi va înapoia chiar el această sumă. Din acel moment până în luna Iunie l'am văzut odată sau de două ori prin Aprilie apoi tocmai în Iunie .-

Cu ocazia plecării sale în străinătate la un moment dat, l-am rugat să ia cu el o sumă de 20 mii fr. elveţieni pentru a fi remişi unei prietene la Paris.

S'a scuzat şi eu am înţeles că acest lucru îl deranjează şi n'am insistat. Suma a rămas la mine şi a fost preschimbaţi la Banca de Stat cu ocazia stabilizării contra borderouri pe numele meu.

In ce priveşte construcţia vre'unei case din partea lui PATRASCANU, decât că ştiu că şi-a făcut o vilă mică la Snagov. Nu m'a solicitat nici odată în ce priveşte această vilă sau vre-o altă casă.

Imi amintesc că în timpul când D-na PATRASCANU a înfiinţat un teatru de păpuşi, am împrumutat-o cu o sumă de două milioane jumătate lei, care mi-au fost rambursaţi după vre'o 2 luni în întregime.

Imprumutul l-am făcut la cererea dânsei şi nu a lui PATRASCANU, care totuşi mi-a mulţumit la achitare.

In vara anului 1944, PATRASCANU m'a rugat să găsesc o locuinţă afară din Bucureşti pentru soţia sa şi mama ei, aceasta pentrucă să poată circula fără grijea lor.

Am găsit la moşia unui prieten al meu, unde cele două doamne au venit sub alte nume. Au rămas acolo până după 23 August.-

In Iunie 1947 PATRASCANU m'a chemat la el şi mi-a vorbit de afacerea ANTON DIMITRIU - Credit Minier Paris, zicându-mi că guvernul se interesează şi că doreşte să o anuleze prin o transacţie. Am răspuns că voi

%

face tot posibilul. Am stabilit nişte condiţii de transacţie favorabile şi am luat şi acordul Creditului Minier .-

La mijlocul lui Iulie am plecat în străinătate, unde am căpătat acordul pentru aceste condiţii, reîntorcându-mă la finele lunei. Am pus la curent pe PATRASCANU cu rezultatul acesta şi am rămas în contact cu el pe această chestiune până în Decembrie când am fost arestat

Din motive pe care nu le cunosc, transacţia nu s'a făcut.

In tot acest timp mi-a spus că acordul care mi-l dădea în diferite faze ale chestiunii, era din partea guvernului .-

----

(ss) Radu Xenopol

STRICT-SECRET

DECLARATIE

In ce priveşte atitudinea ziarului "Dreptatea" faţă de PATRASCANU şi la menajamentele care au avut loc atunci când a apărut primul articol şi apoi când a apărut un al doilea cerut de el, mi-o explic prin aceia că era considerat ca fiind mai maleabil decât ceilalţi tovarăşi şi împărtăşind mai mult punctul de vedere naţional decât cel internaţional. Se înţelege că o astfel de credinţă în partidele vechi îi atrăgeau diferite simpatii,şi acum când partidul comunist era în legalitate şi se afirma printre primele în conducerea ţării, PATRASCANU dădea impresia pe drept sau pe nedrept că era partizanul unei politici evolutive şi nu revoluţionare pentru a ajunge partidul prim factor în conducerea ţării şi aşi executa programul de guvernare.-

Cred că aşa se explică menajamentele din acel moment a ziarului "Dreptatea".-

Nu ştiu dacă PATRASCANU are vre-o legătură directă cu ţărăniştii,dar am constatat atunci când s'au dus tratative între partide, pentru constituirea guvernului RADESCU, că era prieten cu un avocat PASCU,care reprezenta pe ţărănişti împreună cu GHITA POP. Avocatul PASCU era -cred- coleg de şcoală dela Iaşi cu PATRASCANU,căci aveau cam aceiaş vârstă. Nu pot afirma dacă PASCU îi servea de legătură pentrucă nu am aflat nimic în această direcţie. L'am indicat totuşi. In orice caz dacă PATRASCANU va fi avut legătură mai temeinică cu ţărăniştii atunci o ţinea foarte discretă.-

Am indicat mai sus că am intervenit la PATRASCANU pentru doi prieteni consilieri de Curte,ca să nu fie mutaţi din Bucureşti. Imi amintesc că l'am rugat cam la aceiaş epocă şi pentru un consilier dela Sibiu, moldovean de origine, care dorea să rămâie pe loc. Numele acestuia î-mi scapă.-

Cred că VIDRASCU fiind mutat, a demisionat, iar ceilalţi doi nefiind pe tablou de mutări au rămas pe loc. In afară de aceştia nu am făcut intervenţii pentru alţii.-

Spre finele anului 1944,sau începutul lui 1945,atunci când era vizibil că MANIU cu nici un chip nu voia să ia par-

te directă la guvernare,am încercat să fac o apropiere numai între partidul Comunist şi cel liberal Dinist. Am comunicat lui PATRASCANU rugându-l să vadă dacă ideia unui dejun între membrii mai importanţi ai partidelor este agreată de partidul comunist şi să-,i susţie iniţiativa. Având răspuns afirmativ dela partidul comunist am învitat la masă persoanele cele mai indicate din cele două partide; totuşi din punct de vedere politic iniţiativa mea nu a reuşit,deoarece DINU BRATIANU nu admitea să intre în vre'un guvern fără MANIU. Numele lui DINU BRATIANU îmi aminteşte că de 3-4 ori m'a rugat cu insistenţă -cam la aceiaş epocă- să intervin la PATRASCANU ca el la rândul său să obţie dela cei în drept anularea sau revocarea unor măsuri administrative care loveau în administraţia viilor sale dela Drăgăşani. Cred că era vorba de numirea nouă a unui primar. Am comunicat lui PATRASCANU cererea lui DINU BRATIANU dar fără vre'un efect, iar BRATIANU a renunţat a mai stărui.-

Activitatea politică

Revin şi precizez încă odată momentul crizei RADESCU şi acţiunea mea. Ridicarea masselor populare contra lui RADESCU,a coincis cu sosirea în ţară a unui înalt reprezentant Sovietic. Mi-am dat seama că am avut întotdeauna dreptate când am repetat oamenilor politici dela lovitura de Stat încoace,că nu puteam avea decât o politică externă bizuindu-se pe o strânsă prietenie cu Rusia Sovietică,şi una intimă cât mai aproape de partidul Comunist şi de programul său.-

Punctul meu de vedere era cunoscut de PATRASCANU mai de mult. Am tras concluzia deci după o astfel de ridicare a masselor,că singura formulă de guvern era aceia preconizată de comunişti: Guvern al Frontului Naţional sub preşedinţia D-lui P.Groza. Am comunicat lui PATRASCANU vederile mele, el sfătuindu-mă să acţionez dacă pot în această direcţie neântârziat. Imi amintesc că am văzut şi pe DINU BRATIANU care a aprobat ideia şi acţiunea mea de a merge până la Rege cu atât mai mult cu cât el ştia că Maniu era contra. După Dl.BRATIANU am văzut pe NEGEL,expunându-i situaţia cum o vedeam eu şi indicând că şi BRATIANU era de părerea mea.-

In urmă am fost primit şi de Rege,căruia i-am expus acelaş lucru. Rgele a adoptat această părere susţinută de BRATIANU. Deci în acel moment PATRASCANU mi-a dat sfatul în acelaş fel.-

In Iunie 1945,am oferit C.F.R.,un pachet de acţiuni a

fabricei Laromet,care îmi aparţineau,şi cu cari C.F.R.,deveneau majoritari în întreprindere. Am trasmis oferta şi D-lui Ministru al Comunicaţiilor Gheorghiu Dej. Am rugat pe PATRASCANU,dacă chestiunea se discută mai amplu să mă susţie,căci afacerea era bună pentru C.F.R. şi pe mine mă punea la adăpost de investiţii ce nu puteam face.-

După circa 2 luni,Dl.Gheorghiu Dej m'a anunţat că oferta mea va fi acceptată, astfel că în toamna lui 1945 am vândut acţiunile C.F.R.-

De această chestiune s'au ocupat organele de conducere a C.F.R. şi Ministerul de Comunicaţii.-

Precizez din nou că din Iunie până în Decembrie 1947 am fost în contact cu PATRASCANU pentru afacerea Creditul Minier. In toamnă când era vizibil că se trata în străinătate altfel de cum îşi dase acordul Guvernul prin PATRASCANU, i-am atras atenţia de câteva ori că e necesară plecarea mea la faţa locului,astfel cum fusese de mult stabilit.-

Mi-a comunicat la un moment dat că voi pleca şi eu,dar pe urmă dispoziţia s'a revocat şi la 24 Decembrie am fost arestat.-

In chestiunea sumei de o sută milioane,din Nov. 1946, î-mi amintesc că mi s'a comunicat dela birou de Dl.S.LUCA că a venit să ridice banii pentru PATRASCANU,avocatul SANDU TROTUS, bun cunoscut al meu şi al lui PATRASCANU în acelaş timp.Locuiau chiar acelaş imobil. Nu cred ca avocatul să fi dat vre-o chitanţă pentrucă era cunoscut la biroul meu,care primise dispoziţia mea de a ţine o sumă de bani la dispoziţia lui PATRASCANU.-

Imi amintesc că la procesul grupului Maniu, cineva dintre acuzaţi m'a propus martor şi pe mine. Deoarece în ziua procesului,încă dela 6 dimineaţa,un agent a venit cu un mandat de aducere pentru a mă întovărăşi la proces,am comunicat lui PATRASCANU că nici într'un caz nu mă voi duce să depun şi că nu aşi dori să mai am neplăceri cu poliţia. Mi-a răspuns că nu se va întâmpla nimic,căci nu sunt obligat să mă duc,şi nu m'am dus.-

(ss) RADU XENOPOL

C

-010- 10
20 FEB 1950 9
0

STRICT-SECRET
COPIE ORIGINAL

DECLARATIE

Subsemnatul RADU XENOPOL, referitor la relaţiile mele cu LUCRETIU PATRASCANU, declar pe propia mea răspundere, liber şi nesilit de nimeni, următoarele :

1.- Intre 25 August şi 5 Septembrie 1946, fiind la Paris am văzut la Hotelul Continental unde locuia, pe PATRASCANU, care mi-a cerut să-i pun la dispoziţie "o sumă mai mare de bani" de care ar avea nevoie în vederea alegerilor.

In acest sens am dat dispoziţii la Bucureşti D-lui S.LUCA procuristul Soc.pentru Comerţ şi Investiţiuni, unde îmi aveam biroul.-

Intorcându-mă în ţară am aflat că PATRASCANU a trimis la biroul meu pe avocatul SANDU TROTUS şi a ridicat suma de lei una sută milioane. Aceşti bani, cu toate că mi-a promis că mi-i va da înapoi personal, nu mii i-a restituit până astăzi.-

2.- Am dat D-nei ELENA PATRASCANU, cu cunoştinţa soţului ei, LUCRETIU PATRASCANU, suma de lei două milioane şi jumătate prin intermediul D-rei PEPI LEIBOVICI. Aceşti bani au avut ca scop finanţarea teatrului de păpuşi, propietatea D-nei ELENA PATRASCANU, la deschiderea căruia am fost invitat şi unde PATRASCANU mi-a mulţumit pentru ajutorul dat.-

Inapoierea acestor bani s'a făcut în circa o lună de zile din momentul împrumutului.-

3.- La începutul anului 1946, LUCRETIU PATRASCANU m'a chemat la biroul său dela Minister, unde mi-a mărturisit că ziarul "Dreptatea" a început să-l laude, lucru care nu-i convenea. Mi-a arătat şi ziarul, dar nu-mi amintesc titlul articolului. După această comvorbire m'a însărcinat să aranjez aşa fel lucrurile, încât să fac să apară în ziarul "Dreptatea" un articol în care să fie ponegrit. In acest scop am luat contact cu CARANDINO, cerându-i publicarea unui articol în sensul cerut de PATRASCANU. După câteva zile articolul solicitat apăruse în "Dreptatea" deoarece PATRASCANU m'a chemat la telefon mulţumindu-mi pentru reuşita intervenţiei.-

4.- Tot în anul 1946 am intervenit la PATRASCANU pentru ca D-nii Consilieri MOSCU şi VIDRASCU să nu fie mutaţi în provincie, de asemenea pentru un al treilea dela Sibiu ca să rămâie pe loc. Nu-mi amintesc numele acestuia. PATRASCANU şi-a notat pe o hârtie numele lor.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţiu şi semnez liber şi nesilit de nimeni.-

(ss) Radu Xenopol,

----

011 11
0

Declarație

Subsemnatul Radu Xenopol referitor la relațiile mele cu Lucrețiu Pătrășcanu, declar pe propria mea răspundere, liber și nesilit de nimeni, următoarele:

1/ Între 25 August și 5 Septembrie 1946 fiind la Paris am văzut la Hotelul Continental unde locuia, pe Patrascanu care mi-a cerut să-i pun la dispoziție „o sumă mai mare de bani" de care ar avea nevoe în vederea alegerilor.

În acest sens am dat dispoziții la București D-lui S. Luca procuristul Soc. pentru Comerț și Investițiuni, unde îmi aveam biroul.

Întorcându-mă în țară am aflat că Patrascanu a trimis la biroul meu pe Avocatul Sandu Troteș și a ridicat suma de lei una sută milioane.

Acești bani cu toate că mi-a promis că mi-i va înapoia personal, nu mi i-a restituit până azi.

2/ Am dat D-nei Elena Pătrășcanu cu cunoștința soțului ei Lucrețiu Pătrășcanu suma de lei două milioane și jumătate prin intermediul D-nei Pepi Leibovici.

Xenopol

Acești bani au avut ca scop finanțarea teatrului de păpuși, propietatea D-nei Elena Patrașcanu, la deschiderea căruia am fost invitat și unde Patrașcanu mi-a mulțumit pentru ajutorul dat.
Inapoerea acestor bani s'a făcut în circa o lună de zile din momentul împrumutului.

3) La începutul anului 1946 Lucrețiu Patrașcanu m'a chemat la biroul său de la Minister unde mi-a mărturisit că ziarul Dreptatea a început să-l laude, lucru care nu îi convenea. Mi-a arătat și ziarul dar nu îmi amintesc titlul articolului.
După această convorbire m'a însărcinat să aranjez ața fel lucrurile încât să fac să apară în ziarul Dreptatea un articol în care să fie ponegrit.
In acest scop am luat contact cu Carandino cerându-i publicarea unui articol în sensul cerut de Patrașcanu. După câteva zile articolul solicitat apăruse în Dreptatea de oarece Patrașcanu m'a chemat la telefon mulțumindu-mi pentru reușita intervenției.

4) Tot în anul 1946 am intervenit la Patrașcanu pentru ca D-nii Consilieri Moscu și Vidrașcu să nu fie mutați în provincie, de asemenea pentru un al treilea de la Sibiu ca să rămână pe loc. Nu mi amintesc numele acestuia. Patrașcanu și-a notat pe o hârtie numele lor.-

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și semnez liber și nesilit de nimeni. Radu Xenopol

20 FEB 1950 ~~011~~ 12

STRICT-SECRET
Copia 2

D E C L A R A T I E

Subsemnatul RADU XENOPOL, referitor la relaţiile mele cu LUCRETIU PATRASCANU, declar pe propiammea răspundere, liber şi nesilit de nimeni, următoarele :

1.- Intre 25 August şi 5 Septembrie 1946, fiind la Paris am văzut la Hotelul Continental unde locuia, pe PATRASCANU, care mi-a cerut să-i pun la dispoziţie "o sumă mai mare de bani" de care ar avea nevoie în vederea alegerilor.

In acest sens am dat dispoziţii la Bucureşti D-lui S.LUCA procuristul Soc.pentru Comerţ şi Investiţiuni, unde î-mi aveam biroul.-

Intorcându-mă în ţară am aflat că PATRASCANU a trimis la biroul meu pe avocatul SANDU TROTUS şi a ridicat suma de lei una sută milioane. Aceşti bani, cu toate că mi-a promis că mi-i va da înapoi personal, nu mii i-a restituit până astăzi.-

2.- Am dat D-nei ELENA PATRASCANU, cu cunoştinţa soţului ei, LUCRETIU PATRASCANU, suma de lei două milioane şi jumătate prin intermediul D-rei PEPI LEIBOVICI. Aceşti bani au avut ca scop finanţarea teatrului de păpuşi, proprietatea D-nei ELENA PATRASCANU, la deschiderea căruia am fost învitat şi unde PATRASCANU mi-a mulţumit pentru ajutorul dat.-

Inapoierea acestor bani s'a făcut în circa o lună de zile din momentul împrumutului.-

3.- La începutul anului 1946, LUCRETIU PATRASCANU m'a chemat la biroul său dela Minister, unde mi-a mărturisit că ziarul "Dreptatea" a început să-l laude, lucru care nu-i convenea. Mi-a arătat şi ziarul, dar nu-mi amintesc titlul articolului. După această convorbire m'a însărcinat să aranjez aşa fel lucrurile, încât să fac să apară în ziarul "Dreptatea" un articol în care să fie ponegrit. In acest scop am luat contact cu CARANDINO, cerându-i publicarea unui articol în sensul cerut de PATRASCANU. După câteva zile articolul solicitat apăruse în "Dreptatea" deoarece PATRASCANU m'a chemat la telefon mulţumindu-mi pentru reuşita intervenţiei.-

4.- Tot în anul 1946 am intervenit la PATRASCANU pentru ca D-nii Consilieri MOSCU şi VIDRASCU să nu fie mutaţi în provincie, de asemenea pentru un al treilea dela Sibiu ca să rămâie pe loc. Nu-mi amintesc numele acestuia. PATRASCANU şi-a notat pe o hârtie numele lor.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţiu şi semnez liber şi nesilit de nimeni.-

(ss) Radu Xenopol,

C

LEGATURI CU LUCRETIU PATRASCANU

Am cunoscut pe Lucreţiu Patraşcanu în 1942 în lagărul dela Tg. Jiu. Contactele directe au fost mai rare din pricina situaţiei. L'am revăzut în Bucureşti în 1943, unde circula ilegal. Pe cât am putut şi la cererea sa, l-am ajutat în deplasările ce le făcea. I-am remis prin Octombrie 1943 o sumă de 1.700.000 lei pentru nevoile urgente ale Partidului. Nu-mi amintesc de alte sume, dar nu mi-a cerut nimic pentru el şi nici nu m'a pus la curent unde se adăposteşte sau din ce trăeşte.

Pentru a ne întâlni i-mi telefona fixând un loc îndepărtat sau venea pe întuneric la mine acasă. Intâlnirile erau scurte şi priveau lucruri precise. Prin Iulie 1944 m'a rugat să găsesc un adăpost în afară oraşului pentru soţia sa şi mama ei în scopul de a putea circula mai liniştit. Am condus pe cele două doamne la moşia unui prieten personal unde purtau alte nume, aceasta până după 23 August.

Până după reintoarcerea sa dela Moscova l'am văzut foarte puţin. După întoarcerea sa au survenit două crize de guvern la scurte distanţe. In acel timp Blocul Democrat a celor 4 partide continua să existe şi am mijlocit înţelegerea între aceste partide la cererea tuturora. Cu ocazia crizei dela finele lui Noembrie 1944, care a adus la constituirea guvernului Rădescu, delegaţii partidelor m'au însărcinat să alcătuesc un proect de program, luând ca bază programele publicate de cele două partide burgheze şi de platforma partidului comunist. L'am alcătuit şi înainte de a-l prezenta delegaţilor l-am arătat lui Pătrăşcanu, care i-a adus unele modificări. Cu aceste modificări programul a fost acceptat de cele 4 partide în şedinţa din aceiaşi zi. La aceiaşi epocă, adică cu ocazia crizei ce a dus la constituirea celui de al 2-lea guvern Sănătescu sau a guvernului Rădescu - nu-mi amintesc precis - se situiază următorul fapt:

Deoarece neînţelegerile cu Maniu în blocul celor 4 erau continui, Pătrăşcanu mi-a spus următoarele: "Noi /adică Partidul/ nu avem nici o încredere în tratative duse cu oameni de a lui Maniu. D-ta trebue să obţii să fii reprezentantul Partidului Ţărănesc Manist în tratativele pentru alcătuirea guvernului. Acest lucru bineînţeles peste calitatea dumitale de neutru pe care o ai".

I-mi amintesc că această propunere m'a mirat prin încrederea mare care o dovedea în corectitudinea mea personală şi pe de altă parte nu puteam crede că aş putea realiza în fapt cererea lui Pătrăşcanu. Totuşi am cerut lui Maniu acest lucru explicând cu mari dificultăţi motivul cererei mele şi el a acceptat. M'am prezentat la şedinţa delegaţilor partidelor Comunist, Socialist şi Liberal Dinist

./.

ţinută la casa Partidului Comunist, ca delegat ţărănist întovărăşit de Ghiţă Pop. Am luat cuvântul la aceste şedinţe în două feluri: prima oară expuneam cererile ţărăniste iar la finele şedinţei î-mi exprimam părerea mea personală şi propuneam soluţii intermediare. Dubla mea poziţie era cunoscută şi acceptată de delegaţii celor 3 partide. Situaţia aceasta a luat sfârşit odată cu constituirea guvernului /probabil al 2-lea guvern Sănătescu/, şi nu s'a mai repetat. La aceiaşi epocă blocul celor 4 partide s'a desfiinţat. După câtva timp Pătrăşcanu mi-a spus că va lua fiinţă un nou bloc democrat, alcătuit cu încă 2-3 partide democrate /Frontul Plugarilor etc/ care să reprezinte şi noile grupări după lovitura de stat, şi mi-a cerut să-i pun domiciliul meu la dispoziţie pentru întrunirile delegaţilor. Am făcut acest lucru şi astfel Frontul Naţional constituit a luat fiinţă în casa mea. Patraşcanu în numele partidelor democrate a învitat şi pe Maniu şi pe Dinu Bratianu în alcătuirea acestui Front. Maniu a refuzat atunci când m'am dus personal să-l rog ca să vie. In felul acesta Frontul a rămas constituit în afară partidelor Liberal Dinist şi Tărănesc. In tot acest timp acţiunea lui Patraşcanu întrucât î-mi era cunoscută, era acţiunea partidului, pentru că din punct de vedere politic am luat contact şi cu alţi membri fruntaşi ai partidului cu cari discutau în timpul când prezenţa mea putea fi necesară şi poziţiile erau aceleaşi.

Atunci când a isbucnit conflictul cu generalul Rădescu, am încercat aplanarea lui din propria iniţiativă dar n'am reuşit. Patraşcanu m'a sfătuit în aceiaşi direcţie dar am constatat că la partid a lipsit de câte ori am discutat diferite soluţii şi este prima oară când am bănuit că era un desacord între el şi ceilalţi tovarăşi. Constatând acest lucru, fără a spune nimănui nimic, am recomandat acolo unde trebuia formarea unui guvern P.Groza. Rezultatul se ştie. Deoarece tot timpul Patrascanu mi-a indicat neîncetat numai un guvern P.Groza, am cresut nimerit să-l anunţ de intervenţia mea după ce o făcusem şi cred că în aceiaşi zi s'a cunoscut acest lucru şi la partid.

Spre finele anului 1945, nu-mi amintesc când, Pătrăşcanu m'a învitat într'o zi la Minister şi arătându-mi ziarul ţărănist Dreptatea mi-a spus: Aceştia au început să mă laude şi nu-mi convine. Prefer un articol în care să mă ponegrească şi să-mi critice tovarăşii. Poţi să le comunici? Adaug că am redat sensul spuselor sale, neputând să-mi amintesc cu exactitate cuvintele după atâta timp.

I-am răspuns că voiu încerca. In adevăr am transmis printr'un ţărănist cele de mai sus. Probabil că un astfel de articol a apărut pentrucă mi se pare că mi-a telefonat peste câteva zile confirmându-mi. Până în vara 1946 nu-mi amintesc de vreun eveniment mai important în relaţiile cu Pătrăşcanu.

La finele lui August 1946 găsindu-ne amândoi la Paris l'am văzut de două ori. M'a întrebat dacă pentru alegerile din luna Noembrie pot să-i pun la dispoziţie o sumă de bani. Am răspuns că voiu face-o cu plăcere cu toate că nu voiu fi încă în ţară. In adevăr am dat dispoziţii la Bucureşti ca atunci când Patrascanu va cere bani să i se pue la dispoziţie. Nu l'am mai văzut pe Patrascanu până în Februarie 1947, când mi-a confirmat primirea a o sută de milioane lei cu ocasia alegerilor. Din cauza scăderii leului suma reprezenta circa 4-500 dolari. Pătrăşcanu plecând din nou din ţară l'am văzut cred odată sau de două ori prin Aprilie, apoi tocmai în Iunie 1947 când mi-a cerut să intervin pentru obţinerea unei tranzacţii în afacerea Anton Dimitriu Creditul Minier. Mi-a confirmat că mă însărcinează cu această misiune şi că guvernul se interesează de aproape de rezultat. Am plecat în străinătate în acest scop şi am obţinut tranzacţia.

Reîntors am pus la curent pe Patrascanu şi de atunci, adică finele Iulie 1947 până în Decembrie 1947, am fost în contact cu el pentru perfectarea acestei tranzacţiei, care nu s'a încheiat însă. La finele lui Decembrie am devenit indisponibil astfel că relaţiile au încetat.

017

10 FEB 1950 16

STRICT-SECRET

DECLARATIE

Subsemnatul RADU XENOPOL, declar pe propia mea răspundere următoarele :

Prin Decembrie 1944 sau Ianuarie 1945, a venit să mă vadă prietena mea D-ra Avocat PEPI LEIBOVICI şi mi-a spus :

"D-le XENOPOL, poţi să împrumuţi douămilioane şi jumătate lei pentru teatrul de păpuşi al D-nei PATRASCANU ? Are nevoie pentru instalare şi montare şi imediat ce va avea încasări îi va înapoia ". Am răspuns : "Cu cea mai mare plăcere " şi i-am remis D-nei LEIBOVICI suma de mai sus, cred a doua zi, după care am primit un telefon dela D-na PATRASCANU mulţumindu-mi călduros.-

Cu ocazia inaugurărei teatrului şi a premierei, am fost învitat. M'am dus şi întâlnind pe PATRASCANU mi-a mulţumit călduros pentru serviciul ce-l făcusem teatrului şi soţiei sale.-

După câtva timp - nu pot preciza -o lună sau două, D-ra LEIBOVICI mi-a adus banii înapoi, iar D-na PATRASCANU printr'un telefon mi-a mulţumit încă odată.-

(ss) Radu Xenopol,
19. II. 1950.

C

20. FEB. 1950 9 ~~018~~ 17

STRICT-SECRET
copie ORIGINAL

DECLARATIE

Relativ la relaţiile avute cu D-na PATRASCANU :

Am cunoscut pe D-na ELENA PATRASCANU, atunci când soţui ei m'a rugat să-i găsesc un refugiu discret afară din Bucureşti.-

Am condus-o împreună cu mama ei la moşia unui amic al meu, unde au stat pe alte nume până după 23 August. Tot eu le-am readus în Bucureşti. Am făcut acest lucru singur, pentru a se păstra discreţia.-

Spre finele anului 1944, am fost solicitat de D-ra LEIBOVICI, prietenă a mea, dacă pot împrumuta o sumă de două milioane jumătate lei pentru teatrul de păpuşi, organizat de D-na PATRASCANU. Am dat aceşti bani pentru cari D-na PATRASCANU mi-a mulţumit imediat telefonic, şi apoi încă odată la plată împrumutului, după o lună sau două.-

N'am avut nici o altfel de relaţie cu ea, decât dîndu-i bună ziua când o întâlneam.-

(ss) Radu Xenopol,

C

10 019
1 18

Declaratie

Relativ la relații avute cu D-na Pătrașcanu:

Am cunoscut pe D-na Elena Pătrașcanu atunci când soțul ei m'a rugat să-i găsesc un refugiu discret afară din București. Am condus-o împreună cu mama ei la moșia unui amic al meu, unde au stat pe alte nume până după 23 August. Tot eu le-am readus în București. Am făcut acest lucru singur, pentru a se păstra discreția.

Spre finele anului 1944, am fost solicitat de D-na Leibovici, prietena mea, dacă pot împrumuta o sumă de două milioane jumătate lei pentru teatrul de păpuși organizat de D-na Pătrașcanu. Am dat acești bani pentru cari D-na Pătrașcanu mi-a mulțumit imediat telefonic, și apoi încă odată la plata împrumutului, după o lună sau două.

N'am avut nici un alt fel de relație cu ea decât dându-i bună ziua când o întâlneam.

Radu Zeuop

0?0

20. FEB. 1950

H 11/19

STRICT-SECRET

D E C L A R A T I E

Asupra unor discuţiuni avute cu PATRASCANU la Paris.

L'am văzut pe PATRASCANU de două ori la Paris, în Septembrie 1946, când se găsea la Conferinţa Păcii. După câte îmi amintesc, cum era şi natural, l'am întrebat: "Spune-mi ce se întâmplă la Conferinţă şi cum ne-am prezentat ?" Mi-a răspuns: "In ce ne priveşte, î-ţi voi spune că dela noi a vorbit GUTA TATARESCU şi la Comisia Econâmică MAURER. Rezultatele le vom vedea ".

I-am cerut detalii asupra chestiunii reparaţiilor faţă de Anglo-Americani. Mi-a răspuns următoarele : "Uniunea Sovietică ne susţine pe toţi; adică Unguri, Bulgari şi Români faţă de anglo-americani pentruca să obţinem acelaş tratament ca Finlandezii. Probabil că nu vom reuşi ".-

Am vorbit apoi de lucruri banale, cerându-mi câteva adrese de magazine pentru a cumpăra lucruri de care avea nevoie. I le-am indicat. Imi amintesc că m'am despărţit de el deoarece dăduse întâlnire la alte două persoane străine.

Părăsint Parisul m'am dus să-i spun larevedere. Mi-a mulţumit pentru indicaţiile magazinelor, dându-mi şi câteva detalii asupra conferinţei, arătându-mi importantele sume de bani ce le cheltuiau ţările respective cu delegaţii lor. Apoi înainte de a-l părăsi, mi-a spus : "Când te reîntorci la Bucureşti ? De alegeri vei fi pe loc ?" Am răspuns : "Nu cred, cel mult la finele lui Noembrie, căci am viza până la 20 Noembrie şi nu sunt interesat la alegeri. "Atunci vreau să te rog de ceva -Continuă PATRASCANU - poţi să-mi pui la dispoziţie o sumă mai mare de bani pentru alegeri ?" I-am răspuns: "Cu plăcere, voi da dispoziţie la Bucureşti la biroul meu. Trimite să ridice banii când ai nevoie ".-

Mi-a mulţumit şi cu aceasta a luat sfârşit şi a doua convorbire.-

(ss) Radu Xenopol.

C

021
H 12-20

Declaratie

Asupra unor discuţiuni avute cu Patrascanu la Paris.

L'am văzut pe Patrascanu de două ori la Paris în Septembrie 1946 când se găsea la conferinţa Păcii. După câte îmi amintesc, cum era şi natural, l'am întrebat: „Spune mi ce se întâmplă la Conferinţă şi cum ne-am prezintat?" Mi-a răspuns: „Ince ne priveşti îţi voiu spune că de la noi a vorbit Guţă Tatărăscu şi la comisia economică Maurer. Rezultatele le vom vedea." I-am cerut detalii asupra chestiunii reparatiilor faţă de Anglo Americani. Mi-a răspuns următoarele: „Uniunea Sovietică ne susţine pe toţi; adică Unguri, Bulgari şi Români faţă de Anglo Americani pentru ca să obţinem acelaş tratament ca Finlandezii. Probabil că nu vom reuşi."

Am vorbit apoi de lucruri banale, cerându-mi câteva adrese de magazine pentru a cumpăra lucruri de cari avea nevoe. I le-am indicat.

Îmi amintesc că m'am despărţit de el deoarece dăduse întâlnire la alte două persoane străine.

Radu Xenopol

Părăsind Forsul m'am dus să-i spun la revedere.
Mi-a mulțumit pentru indicațiile magazinelor
dându-mi și câteva detalii asupra conferinței
arătându-mi importantele sume de bani ce cheltuiau
țările respective cu delegațiile lor.
Apoi înainte de a-l părăsi mi-a spus:
„Când te reîntorci în București? De alegeri vei fi pe loc?"
Am răspuns: „Nu cred, cel mult la finele lui
Noembrie, căci am viza până la 20 Noembrie și nu sunt
interesat la alegeri." „Atunci dacă vrei să te văd deseară,
continuă Pătrășcanu, poți să-mi pui la dispoziție
o sumă mai mare de bani pentru alegeri?"
I-am răspuns: „Cu plăcere, voiu da dispozițiuni
la București la biroul meu. Trimite să ridice
banii când ai nevoe."

Mi-a mulțumit și cu aceasta a luat
sfârșit și a doua convorbire.

Radu Xenopol

02 FEB 1950
G 22

STRICT-SECRET
copia 2-a

DECLARATIE

Subsemnatul RADU XENOPOL, declar pe propia mea răspundere următoarele :

Aflându-mă la Paris, între 25 August şi 5 Septembrie 1946, PATRASCANU se găsea şi el la Conferinţa Păcii.-

L'am vizitat de două ori şi într'una din aceste întâlniri mi-a spus : "spune-mi te rog dacă în Noembrie ai să fii reântors la Bucureşti şi dacă ai să poţi să-mi ţii la dispoziţie o sumă mai mare de bani pentru alegeri ?

Am răspuns: "Nu cred să fiu pentru alegeri dar voi da dispoziţie la birou să-ţi remită suma de care vei avea nevoie".-

Nu l'am mai văzut pe PATRASCANU până în Februarie 1947 cred; am dat printr'o scrisoare dispoziţie la birou D-lui S.LUCA în sensul de mai sus.-

Reîntorcându-mă la Bucureşti, în Ianuarie 1947, am găsit suma de una sută milioane lei ridicată de avocatul SANDU TROTUS pentru PATRASCANU.-

Avocatul TROTUS, era bine cunoscut de mine şi la biroul meu, unde ne făcea din când în când servicii de avocat. In acelaş timp era bine cunoscut şi de PATRASCANU şi locuiau amândoi în acelaş imobil, din Str. Vasile Bascăr.-

Când l'am revăzut pe PATRASCANU mi-a mulţumit pentru suma de bani, spunându-mi că mi-i va înapoia personal.

Adaug că suma părea mare, dar valoarea era mică din pricina scăderei leului din aceia epocă.-

(ss) Radu Xenopol
19. II. 1950.

C

Declarație

~~02.4~~ G 23
15

Subsemnatul Radu Xenopol declar pe proprie mea răspundere următoarele:

Aflându-mă la Paris între 25 August și 5 Septembrie 1946 Pătrășcanu se găsea și el la Conferința Păcii.

L'am vizitat de două ori și într'una din aceste întâlniri mi-a spus: „Spune-mi te rog dacă în Noembrie ai să fii reîntors la București și dacă ai să poți să-mi ții la dispoziție o sumă mai mare de bani pentru alegeri?"

Am răspuns: „Nu cred să fiu pentru alegeri dar voiu da dispoziție la birou să-ți remită suma de care vei avea nevoe."

Nu l'am mai văzut pe Pătrășcanu până în Februar 1947 cred; am dat printr'o scrisoare dispoziție la birou Dlui S. Luca în sensul de mai sus.

Reîntorcându-mă în Ianuar 1947 la București am găsit suma de o sută milioane lei ridicată de avocatul Sandu Trotuș pentru Pătrășcanu.

Avocatul Trotuș era bine cunoscut de mine și la biroul meu unde ne făcea din când în când servicii de avocat. In același timp era bine cunoscut și de Pătrășcanu și locuiau amândoi în același imobil din str. Vasile Lascar.

Când l'am revăzut pe Pătrășcanu mi-a mulțumit pentru suma de bani spunându-mi că mi-i va

Diaspora personal.
Adaug că suma părea mare dar valoarea era mică din pricina scăderii leului din acea epocă.

Radu Xenopol

DECLARATIE

Privitoare la chestiuni personale financiare sau de afaceri cu PATRASCANU :

N'am avut niciodată vre-o afacere cu PATRASCANU, nici măcar o discuţie de afaceri.-

In ce priveşte chestiuni financiare, adică băneşti, i-am împrumutat - la cererea sa - suma de 100 milioane lei pentru nevoile campaniei electorale din alegerile Noembrie 1946, confirmându-mi primirea acestei sume, mi-a declarat că mi-o va restitui.-

Alte sume de bani, la cererea sa sau pentru uz personal, nu i-am dat niciodată.-

Cu ocazia plecării sale în străinătate, la Conferinţă (nu-mi amintesc când) l'am întrebat dacă poate să transporte şi să remită o sumă de 20.000 fr.elveţieni,unei prietene dela Paris. Răspunsul său a fost negativ.-

(ss) Radu Xenopol,

C

17 026 25

Declaratie

Privitoare la chestiuni personale financiare sau de afaceri cu Patrascanu.

N'am avut niciodata vre'o afacere cu Patrascanu, nici macar o discutie de afaceri.
In ce priveste chestiuni financiare, adica banesti; i-am imprumutat la cererea sa, suma de o suta milioane lei pentru nevoile campaniei electorale din alegerile Noembrie 1946.
Confirmandu-mi primirea acestei sume mi-a declarat ca mi-o va restitui.
Alte sume de bani la cererea sa sau pentru uz personal, nu i-am dat niciodata.
Cu ocazia plecarei sale in strainatate la o Conferinta (nu mi amintesc cand) l'am intrebat daca poate sa transporte si sa remita o suma de 20.000 fr. elvetiani unei prietene la Paris. Raspunsul sau a fost negativ.

Radu Ţeposu

E 1927 26

20. FEB. 1950

STRICT-SECRET
copia 1

DECLARATIE

Subsemnatul RADU XENOPOL, declar pe propia mea răspundere următoarele :

Prin Decembrie 1944 sau Ianuarie 1945, a venit să mă vadă prietena mea D-ra Avocat PEPI LEIBOVICI şi mi-a spus :

"D-le XENOPOL, poţi să împrumuţi douămilioane şi jumătate lei pentru teatrul de păpuşi al D-nei PATRASCANU ? Are nevoie pentru instalare şi montare şi imediat ce va avea încasări îi va înapoia ". Am răspuns : "Cu cea mai mare plăcere " şi i-am remis D-nei LEIBOVICI suma de mai sus, cred a doua zi, după care am primit un telefon dela D-na PATRASCANU mulţumindu-mi călduros.-

Cu ocazia inaugurărei teatrului şi a premierei, am fost învitat. M'am dus şi întâlnind pe PATRASCANU mi-a mulţumit călduros pentru serviciul ce-l făcusem teatrului şi soţiei sale.-

După câtva timp - nu pot preciza -o lună sau două, D-ra LEIBOVICI mi-a adus banii înapoi, iar D-na PATRASCANU printr'un telefon mi-a mulţumit încă odată.-

(ss) Radu Xenopol,
19. II. 1950.

C

Declaratie

Subsemnatul Radu Xenopol declar pe propria mea răspundere următoarele:

Prin Decembrie 1944 sau Ianuar 1945 a venit să mă vadă prietena mea D-na Avocat Pepi Leibovici și mi-a spus: „D-le Xenopol poți să împrumuți două milioane și jumătate lei pentru teatrul de păpuși al D-nei Patrascanu? Are nevoe pentru instalare și montare și imediat ce va avea încasări îi va înapoia!" Am răspuns: „Cu cea mai mare plăcere" și i-am remis D-nei Leibovici suma de mai sus cred a doua zi, după care am primit un telefon de la D-na Patrascanu mulțumindu-mi călduros.

Cu ocazia inaugurării teatrului și a premierei am fost invitat. M-am dus și întâlnind pe Patrascanu mi-a mulțumit călduros pentru serviciul ce-l făcusem teatrului și soției sale.

După câtva timp, nu pot preciza, o lună sau două, D-na Leibovici mi-a adus banii înapoi iar D-na Patrascanu printr-un telefon mi-a mulțumit încă odată.

Radu Xenopol

D 029 20 28

STRICT-SECRET
ex. 1

DECLARATIE

Subsemnatul RADU XENOPOL,declar pe propia mea răspundere următoarele :

Pe la începutul anului 1946 PATRASCANU m'a chemat la telefon spunându-mi: "Poţi să treci pe la mine,la Minister ?" şi mi-a indicat o oră. Am răspuns: "Da, voiu trece ".-

La ora indicată intrând în biroul său l'am găsit cu ziarul "Dreptatea" în faţă şi mi s'a adresat astfel : "Aceştia încep să mă laude şi nu-mi convine. Prefer să scrie un articol în care să mă înjure şi să critice pe tovarăşii mei. Crezi că poţi să le transmiţi acest lucru ?

Am răspuns : "Voi încerca".-

Nu-mi amintesc precis despre ce era vorba în articol. In aceiaş zi sau a doua zi am telefonat la "Dreptatea" unde am găsit pe CARANDINO rugându-l să vie pe la mine când va fi liber.-

CARANDINO a venit la biroul meu şi i-am spus următoarele : "S'a scris în "Dreptatea " un articul privind pe PATRASCANU. M'a chemat ieri şi m'a întrebat dacă aş putea să-ţi transmit următoarele : (am repetat strict cuvintele lui PATRASCANU).-

Personal aş vrea să ştiu dacă articolul este scris din ordinul preşedintelui (Maniu) ? Mi-a răspuns: " Nu, este scris de redacţie ",şi a continuat : "Am luat notă de dorinţa lui PATRASCANU şi voi transmite-o mai sus " (la comitet probabil). A continuat : "Dar dece m'ai întrebat dacă articolul a fost scris din ordinul preşedintelui ?" Am răspuns : "Pentrucă voiam să ştiu dacă a fost ideia preşedintelui de a-l aproba pe PATRASCANU ".

-"De loc -mi-a răspuns din nou CARANDINO-,a fost un articol numai de redacţie ".-

In acest fel s'a terminat această întrevedere cu CARANDINO.-

Peste câteva zile PATRASCANU mi-a telefonat mulţumindu-mi pentru intervenţia făcută. Am înţeles că probabil "Dreptatea" conţinea un articol în sensul cerut de PATRASCANU.-

Eu nu l'am citit, pentrucă n'am citit niciodată "Dreptatea".-

(ss) Radu Xenopol
19. II. 1950.-

Declarație

Subsemnatul Radu Xenopol declar pe propria mea răspundere următoarele:
Pe la începutul anului 1946 Patrașcanu m'a chemat la telefon spunându-mi: „Poți să treci pe la mine la Minister?" și mi-a indicat o oră. Am răspuns: „Da, voiu trece".
La ora indicată intrând în biroul său l'am găsit cu ziarul Dreptatea în față și mi s'a adresat astfel: „Aceștia încep să mă laude și nu mi convine. Prefer să scrie un articol în care să mă înjure și să critice pe tovarășii mei. Crezi că poți să le transmiți acest lucru?" Am răspuns: „Voiu încerca". Nu mi amintesc precis despre ce era vorba în acel articol. În aceiași zi sau a doua zi am telefonat la Dreptatea unde am găsit pe Carandino rugându-l să vie pe la mine când va fi liber.
Carandino a venit la biroul meu și i-am spus următoarele: „S'a scris în Dreptatea un articol privind pe Patrașcanu. M'a chemat ieri și m'a întrebat dacă ași putea să-ți transmit următoarele: (am repetat strict cuvintele lui Patrașcanu)."
Personal ași vrea să știu dacă articolul este scris din ordinul Președintelui (Maniu)?" Mi-a răspuns: „Nu, este scris de redacție."

Şi a continuat: „Am luat notă de dorinţa lui Pătrăşcanu şi voiu transmite-o mai sus." (la Comitet probabil).
A continuat: „Dar de ce m'ai întrebat dacă articolul a fost scris din ordinul Preşedintelui?" Am răspuns: „Pentrucă voiam să ştiu dacă a fost ideea Preşedintelui de a-l aproba pe Pătrăşcanu." „De loc, mi-a răspuns din nou Corandino, a fost un articol numai de redacţie."
În acest fel s'a terminat această întrevedere cu Corandino.
Peste câteva zile Pătrăşcanu mi-a telefonat mulţumindu-mi pentru intervenţia făcută. Am înţeles că probabil Dreptatea conţinea un articol în sensul cerut de Pătrăşcanu. Eu nu l'am citit, pentrucă n'am citit niciodată Dreptatea.

Radu Xenopol

C 23 032
20. FEB. 1950 31

STRICT-SECRET

DECLARATIE

Diferite manifestări ale lui PATRASCANU în ce priveşte alţi membri de partid, politica generală şi Uniunea Sovietică.-

In ce priveşte Uniunea Sovietică, PATRASCANU a avut întotdeauna faţă de mine aceiaş atitudine zicându-mi :"Refacerea şi situaţia ţării nu poate fi concepută decât în baza prieteniei celei mai strânsă cu Sovietele". Imi amintesc că de două ori s'a ivit ocazia pentru a o verifica în fapt. Intâia oară,când s'a constituit A.R.L.U.S.-ul,la care am colaborat şi eu, mi-a spus următoarele :"Fă toate sforţările pentru o organizare grabnică şi ajută pe OERIU. Prezintă-te şi ia contact cu Dl.DONJULAR dela Ambasadă,care se ocupă cu acest lucru din partea Sovietelor. Atât ruşii cât şi noi comuniştii ţinem să ia fiinţă în cele mai bune condiţii,cuprinzând cât mai multe pături sociale şi atrăgând pe intelectualii de toate categoriile."

Am satisfăcut această îndrumare cu atât mai mult, cu cât era conformă cu ideile mele. Acest fapt s'a întâmplat prin toamna lui 1944. Prin iarna aceluiaş an,s'a ivit a doua ocazie în felul următor :

Fusesem prezentat D-lui G-ral VINOGRADOV la o şedinţă a A.R.L.U.S.Ului,şi D-sa m'a învitat la el la birou. D-sa m'a felicitat pentru buna reuşită de atunci a A.R.L.U.S-ului,zicându-mi că e foarte mulţumit pentru început. A continuat conversaţia cu mine interesându-se asupra poziţiei partidelor politice şi a unor oameni politici mai importanţi; faţă de noua situaţie. Am comunicat D-lui G-ral părerile mele personale -specificând acest lucru- în funcţie de aceste persoane deservind vechile atitudini şi trăgând concluzii pentru cele noi.-

Probabil că cele discutate au interesat pe Dl.G-ral, căci am avut satisfacţia de a-l mai vedea şi ai spune părerile mele. După prima vizită la domnul general,am pus pe

./.

PATRASCANU la curent cu cele întâmplate, el răspunzându-mi în sensul următor : "Fii sincer în exprimarea părerilor către el şi e bine să-i câştigi încrederea".

Despre această vizită am pus la curent şi pe alţii membri din biroul partidului. Mai târziu, în luna August 1946, când l'am văzut la Paris, îmi amintesc că mi-a spus că Uniunea Sovietelor ne-a susţinut la Conferinţa Păcii în chestiunea despăgubirilor. N'am cunoscut rezultatul pentru că am părăsit Parisul înainte de închiderea conferinţei.-

Imi mai amintesc că la întoarcerea dela Moscova, unde semnase Convenţia de Armistiţiu, l'am întrebat ce detalii ar putea să-mi dea despre executarea ei, şi dacă executarea se va putea face fără prea mari sacrificii. Mi-a răspuns foarte laconic:" sunt condiţiile cele mai blânde ce se puteau obţine; să fim mulţumiţi că le-am obţinut".

In afara faptelor de mai sus, n'am mai avut ocazia să aud sau să văd vre-o atitudine de-a lui PATRASCANU relativ la Soviete. Adaug că era un om foarte închis atunci când vorbea cu mine.-

In ce priveşte politica generală, precizez că din toamna 1944 până la constituirea guvernului Petru Groza bucurându-mă de o anumită încredere la conducerea partidelor politice, am fost solicitat să mijlocesc, în anumite momente înţelegerea lor pentru uşurarea guvernării. In ce priveşte partidul comunist m'am bucurat la aceia epocă de încrederea lui PATRASCANU şi a altor membri conducători. Deoarece vederile mele personale mergeau alături de Platforma Programatică din acel moment a Partidului Comunist, am activat în direcţia unde vedeam interesele ţării. Subliniez că atunci linia de partid cu toate exigenţele ei nu-mi era cunoscută, nici mie nici altora în afară de membrilor conducători ai partidului.-

Punctul principal al politicii din aceia epocă, atât al partidului comunist cât şi în bună parte, a partidului Dinu Brătianu, era obţinerea deciziunei fără echivoc a partidului ţărănesc şi a D-lui Maniu de a lua parte efectivă la guvernare şi de aşi asuma răspunderile necesare.-

Declar că acţiunea cât şi manifestările lui PATRASCANU au fost în această direcţie, cel puţin atât cât îmi erau cunoscute. Sforţările sale, ale mele şi de câteva ori şi ale lui Dinu Brătianu au rămas fără efect.-

./|.

In ce priveşte iniţiativele mele nu le-am încercat vre-o dată fără consimţământul şi a altor membri conducători din partid în afară de PATRASCANU. Tocmai de aceia acţiunea politică a lui PATRASCANU şi manifestările sale faţă de mine concordau perfect cu deciziile luate de partid astfel că nu am constatat vre-dată o nepotrivire. După dizolvarea Blocului Democrat,am remarcat o aversiune contra lui PATRASCANU din partea lui Maniu,ultimul declarându-mi: "PATRASCANU este fals cu toată lumea şi se serveşte de D-ta" Imi amintesc că am contestat acest lucru pe baza celor ce cunoşteam dela partid.-

Trebuie să constat că în crizele politice şi în tratativele ce urmau,PATRASCANU avea obişnuit o atitudine conciliantă. Mă trimetea însă întotdeauna să vorbesc la partid pentru chestiunile asupra cărora nu se stabilise o înţelegere. Este adevărat că atunci când luam contact cu ceilaţi membri,PATRASCANU era foarte rar. Nu puteam crede că era desacord.-

In timpul guvernului RADESCU l'am văzut rar şi nu-mi amintesc nimic important. In momentul conflictului RADESCU-Teohari Georgescu,PATRASCANU m'a sfătuit să încerc o împăcare pe care însă o prevedeam foarte grea. Am obţinut totuşi elementele necesare unei împăcări din partea partidului;totuşi nu am reuşit din cauza lui RADESCU. Cu aceia ocazie am avut impresia că PATRASCANU a stat deoparte şi nu s'a amestecat în hotărârile partidului care au fost luate de alţi membri. Cărui factor se datoreşte atitudinea sa ? nu ştiu nici azi. Nu l'am întrebat nimic, evenimentele schimbându-se repede şi constituirea guvernului Groza reprezentând principala preocupare.-

După alcătuirea guvernului Groza,despre care am vorbit în altă declaraţie,l'am văzut pe PATRASCANU rar şi foarte scurt. Pot spune că mă primea în picioare. Nepunându-se chestiuni politice în care să aibă nevoie de mine, n'am atins niciodată acest domeniu. Mi-a remis de câteva ori volumele sale,chemându-mă la el,cu care ocazie mi-a spus odată că datorită câştigului ce'l are îşi va face o mică vilă.-

In concluzie,voi spune că atitudinea sa timp de 6 luni de zile,sau mai mult,în politica generală,mi-a făcut convingerea că el se situa la dreapta partidului comunist,

preferând reformele sociale şi economice cu o cadenţă mai lentă şi în mod evolutiv celor cu caracter brusc şi revoluţionar.-

O astfel de convingere sau impresie domnea şi în unele cercuri politice asupra lui PATRASCANU. Spre pildă în partidul liberal Dinu Brătianu,conducătorii partidului Dinu Brătianu, Constantin Brătianu, Dr.Ion Costinescu aveau impresia că PATRASCANU nu urmărea distrugerea aşezământului social şi economic din ţară (ei numeau anumite reforme "Distrugere"),ci numai modificări importante,astfel ca dreptul de propietate să nu fie atins.-

In ce priveşte partidul ţărănesc,această impresie era totuşi mai slabă,probabil din pricina lui Maniu,care considera pe PATRASCANU ca un om prefăcut. Sin opinia publică care nu se încadra în partide politice,exista o astfel de impresie asupra lui PATRASCANU. Datorită acestui fapt, a acestei impresii din lumea politică a vechilor partide şi din opinia publică,din afara partidelor s'a ajuns şi la credinţa că PATRASCANU este un comunist,având un punct de vedere naţional,ceiace îl situa în opoziţie cu alţi membri conducători comunişti,consideraţi ca internaţionali.-

In ce mă priveşte,nu am crezut în naţionalismul lui PATRASCANU,dar înrădăcinarea unor astfel de impresii în opinia publică era posibil prin faptul că burghezia era în căutarea oricăror speranţe de care să se agaţe pentru apărarea intereselor sale primejduite,iar linia indicând clar şi neted poziţia partidului comunist nu era cunoscută în primii ani de guvernate după 23 August.-

In ce priveşte relaţiile lui PATRASCANU cu alţi membri din partid, declar următoarele :

Câtva timp după 23 August,PATRASCANU mi-a spus că trebuie să vin la partid unde să fac cunoştinţă şi cu acei membri ai comitetului ce se reântorseseră de curând în ţară. Astfel am fost prezentat celor noui veniţi,adică D-na PAUKER, VASILE LUCA şi EMIL BODNARAS. Ulterior am cunoscut şi alţii din comitet. Cred că şi D-nii Gheorghiu Dej şi Kivu Stoica au contribuit la recomandarea activului meu de pritenie faţă de partidul comunist,în afară de PATRASCANU.

In acest fel am fost primit la partid,ori de câte ori era nevoie pentru acţiunea mea,unde găseam înţelegere la cei prezenţi.-

./.

Am declarat mai sus la chestiunile de politică generală, că în perioada până la guvernul Groza, nu l'am găsit niciodată în desacord cu Partidul. Am menţionat epoca guvernului Groza, pentrucă până atunci avusesem în fapt o acţiune în politică, şi ar fi fost probabil deci să mă lovesc de o contradicţie între PATRASCANU şi Partid.-

După constituirea guvernului Groza, activitatea mea politică a devenit inutilă, nemai având deci un mijloc direct de a constata dacă există vre'un desacord între PATRASCANU şi ceilalţi.-

Un astfel de desacord nu mai putea fi deci decât pe linie internă de partid şi PATRASCANU nu mi-a spus nimic. Nu a uitat nicioadată că nu eram membru al partidului şi a păstrat totul pentru el sau a împărtăşit poate altora ceiace nu mi-a spus mie.-

In scopul de a declara numai adevărul, voi menţiona o scenă pe care am auzit-o, găsindu-mă întâmplător în biroul său, dar neputând preciza data. Am intrat în biroul său în momentul când vorbea la telefon -probabil cu un membru de partid- şi îi spunea :

" Eu nu pot ţine oameni arestaţi fără dovezi de vinovăţie. A fost primul procuror pe la mine şi am dat dispoziţie că dacă nu sunt dovezi omul să fie pus în libertate ".

Inchizând telefonul a continuat ca pentru el însuşi: " Nu pot fi de acord cu un sistem de arestări ilegale", şi la întrebarea mea ce s'a întâmplat de este aşa supărat, mi-a răspuns laconic: "Nu pot ţine oameni arestaţi pe degeaba". Nu ştiu cu cine vorbise la telefon şi nici n'am întrebat mai departe.-

Am tras concluzia însă că era cel puţin o nepotrivire între el şi alţii, sau alţi prieteni politici, dar de aci până la a închipui un desacord mai vast, era încă mult.-

In aceiaş ordine de idei se situiază încă două fapte: Cu ce ocazie nu-mi amintesc, văzându-l că era neatent l'am întrebat dece este gânditor ?

Mi-a răspuns: "Nu mai mă înţeleg bine cu tovarăşii mei ", şi a schimbat vorba. Am înţeles că păstrează pentru el, ca de obiceiu, unele neînţelegeri ce nu mă priveau. Aşi fi devenit indiscret dacă aş fi cerut vre'un detaliu care în realitate navea dece să-mi fie adus la cunoştinţă.

Mai târziu, prin Noembrie 1947, cu ocazia chestiunii

Creditului Minister,mi-a spus într'o zi foarte contrariat : "Din pricina dumitale am dificultăţi cu tovarăşii mei",fără a-mi da totuşi vre-o explicaţie. Imi amintesc că m'am scuzat pentru neplăcerile ce i le-am făcut.-

In afară de faptele de mai sus din care se pot trage concluzii de un desacord real, mare sau mic între PATRASCANU şi ceilalţi, nici un alt fapt nu mi-a indicat realitatea neînţelegerilor. Imi explic acest lucru astfel cum l'am spus mai sus,prin faptul că desacordul era pe linie internă de partid,păstrând secretul faţă de mine.-

Privitor la părerea ce o avea despre prietenii săi politici, îmi amintesc că după ce am fost prezentat tuturora, după 23 August, mi-a spus : "Cunoşti acum pe toţi tovarăşii. Sunt toţi băeţi buni, caractere întregi şi comunişti convinşi. Poţi avea încredere desăvâşită ".-

Mai târziu, îm momente de dificultăţi, când î-mi spunea : "Dute te rog la Partid " adăuga: "vorbeşte cu Ana".-

Declar că nu l'am auzit criticând pe nimeni din prietenii săi politici.-

Se poate să fi gândit altfel de cum vorbea, dar l'am de bună credinţă.-

(ss) Radu Xenopol,

37
2038

Declarații

Diferite manifestări a lui Pătrășcanu încea privește alți membri de partid, politica generală și Uniunea Sovietică?-

În ce privește Uniunea Sovietică, Pătrășcanu a avut întotdeauna față de mine aceeași atitudine zicându-mi: „Refacerea și situația țării nu poate fi concepută decât în baza prieteniei celei mai strânsă cu Sovietele."

Îmi amintesc că de două ori s'a ivit ocazia pentru a o verifica în fapt. Întâia oară, când s'a constituit Arlusul la care am colaborat și eu, mi-a spus următoarele: „Fă toate eforturile pentru o organizare grabnică și ajută-l pe Oeriu. Prezintă-te și ia contact cu Dl. Doingalov de la Ambasadă care se ocupă cu acest lucru din partea Sovietelor. Atât Rușii cât și noi comuniștii ținem să ia ființă în cele mai bune condiții, cuprinzând cât mai multe pături sociale și atrăgând pe intelectualii de toate categoriile."

Am satisfăcut aceasta în două mare cu atât mai mult cu cât era conformă cu ideile mele.

Acest fapt s'a întâmplat prin toamna 1944.

Prin iarna aceluiași an s'a ivit a doua ocazie în felul următor:

Fusesem prezentat Dlui General Vinogradov la ședința a Arlusului, și D-sa m'a invitat la el la Birou. D-sa m'a felicitat pentru buna reușită de atunci a Arlusului zicându-mi că e foarte mulțumit pentru

Europa

început. A continuat conversația cu mine interesându-se asupra poziției partidelor politice și a unor oameni politici mai importanți; față de noua situație.
Am comunicat D-lui General părerile mele personale - specificând acest lucru - în funcție de aceste persoane descriind vechile atitudini și trăgând concluzii pentru cele noi.
Probabil că cele discutate au interesat pe D-l General, căci am avut satisfacția de a-l mai vedea și a-i spune părerile mele.
După prima vizită la D-l General, am pus pe Pătrășcanu la curent cu cele întâmplate el răspunzându-mi în sensul următor: „Fii sincer în exprimarea părerilor către el și e bine să-i câștigi încrederea."
Despre această vizită am pus la curent și pe alți membri din Biroul Partidului.
Mai târziu, în August 1946 când l-am văzut la Paris, îmi amintesc că mi-a spus că Uniunea Sovietelor ne-a susținut la Conferința Păcii în chestiunea despăgubirilor. N'am cunoscut rezultatul pentru că am părăsit Parisul înainte de închiderea Conferinței.
Îmi mai amintesc că la întoarcerea de la Moscova unde semnase Convenția de Armistițiu, l-am întrebat ce detalii ar putea să-mi dea despre executarea ei, și dacă executarea se va putea face

gă prea mari sacrificii. Mi-a răspuns foarte laconic: „Sunt condițiile cele mai blânde ce se puteau obține. Să fim mulțumiți că le-am obținut."

In afara faptelor de mai sus n'am mai avut ocazia să aud sau să văd vre'o atitudine d-e-a lui Patrașcanu relativ la Soviete.

Adaug că era un om foarte închis atunci când vorbea cu mine.—

In ce privește politica generală, precizez că din toamna 1944 până la constituirea guvernului Petru Groza bucurându-mă de o anumită încredere la conducerea partidelor politice, am fost solicitat să mijlocesc în anumite momente înțelegerea lor pentru ușurarea guvernării. In ce privește Partidul Comunist nu m'am bucurat la acea epocă de încrederea lui Patrașcanu și a altor membri conducători. De oarece vederile mele personale mergeau alături de Platforma programatică din acel moment a Partidului Comunist, am activat în direcția unde vedeam interesele țării. Subliniez că atunci linia de partid cu toate exigentele ei nu mi era cunoscută nici unia nici altora în afară de membrilor conducători ai Partidului.

Obiectul principal al politicii din acea epocă, atât al Partidului Comunist cât și în bună parte, a partidului Dinu Brătianu, era obținerea deciziunii fără echivoc a Partidului Țărănesc și a D-lui Maniu

spre

de a lua parte efectivă la guvernare și de a și asuma răspunderile necesare.
Declar că acțiunea cât și manifestările lui Pătrășcanu au fost în această direcție, cel puțin atât cât mi erau cunoscute.
Sforțările sale, ale mele și de câteva ori și ale lui Ion Gheorghe Maurer au rămas fără efect.
In ce privește inițiativele mele nu le-am încercat vre'o dată fără consimțământul și a altor membri conducători din Partid în afară de Pătrășcanu.
Tocmai de acea acțiunea politică a lui Pătrășcanu și manifestările sale față de mine concordau perfect cu deciziile luate de partid, astfel că am nu constatat vre'o dată o nepotrivire.
După desfacerea Blocului democrat am remarcat o aversiune contra lui Pătrășcanu din partea lui Maurer declarându-mi: „Pătrășcanu este fals cu toată lumea și le servește de 5-a." Imi amintesc că am contestat acest lucru pe baza celor ce cunosteam de la partid.
Trebue să constat că în crizele politice și în tratativele ce urmau Pătrășcanu avea obișnuit o atitudine conciliantă. Mă trimitea însă întotdeauna să vorbesc la Partid pentru chestiunile asupra cărora nu se stabilise o înțelegere.
Este adevărat că atunci când luam contact cu ceilalți membri, Pătrășcanu era foarte rar.

38 41

Nu puteam crede că era desacord.
În timpul Guvernului Rădescu l'am văzut rar și nu îmi amintesc nimic important. În momentul conflictului Rădescu - Teohari Georgescu, Patrascanu m'a sfătuit să încerc o împăcare pe care însă o prevedeam foarte grea. Am obținut totuși elementele necesare unei împăcări din partea partidului; totuși nu am vazut din cauza lui Rădescu.
Cu acea ocazie am avut impresia că Patrascanu a stat deoparte și nu s'a amestecat în hotărârile partidului cari au fost luate de alți membri.
Cărui factor se datorește atitudinea sa ? nu știu nici azi. Nu l'am întrebat nimic, evenimentele schimbându-se repede și constituirea guvernului Groza reprezentând principala preocupare.
După alcătuirea Guvernului Groza, despre care am vorbit în altă declarație, l'am văzut pe Patrascanu rar și foarte scurt. Pot spune că mă primea în picioare. Nepunându-se chestiuni politice în care să aibă nevoe de mine, n'am atins nici odată acest domeniu. Mi-a remis de câteva ori volumele sale chemându-mă la el, cu care ocazie mi-a spus odată că datorită Dăslijului cu care își va face o unică vila - la Snagov.

[signature]

6/
~~24043~~
421

În concluzie voi spune că atitudinea în timp de șase luni sau mai mult, în politica generală, mi-a făcut convingerea că el se situa la dreapta partidului comunist, preferând reformele sociale și economice cu o cadență mai lentă și în mod evolutiv celor cu caracter brusc și revoluționar.-

O astfel de convingere sau impresie domnea în unele cercuri politice asupra lui Pătrășcanu. Spre pildă în partidul liberal Dinu Brătianu, conducătorii partidului Dinu Brătianu, Constantin Brătianu, Dr Ion Costinescu aveau impresia că Pătrășcanu nu urmărea distrugerea așezământului social și economic din țară (ei numeau anumite reforme „distrugere"), ci numai modificări importante, astfel ca dreptul de proprietate să nu fie atins.
În ce privește partidul țărănesc această impresie era totuși mai slabă, probabil din pricina lui Maniu care considera pe Pătrășcanu ca un om prefăcut.
Și în opinia publică care nu se încadra în partide politice exista o astfel de impresie asupra lui Pătrășcanu.
Datorită acestui fapt, a acestei impresii din lumea politică a vechilor partide și din opinia publică din afara partidelor s'a ajuns, și la credința

semnătura

și Patrașcanu este un comunist având un punct de vedere național, ceea ce îl situa în opoziție cu alți membri conducători comuniști considerați ca internaționali.
In ce mă privește nu am crezut în naționalismul lui Patrașcanu, dar înrădăcinarea unei astfel de impresii în opinia publică era posibilă prin faptul că burghezia era în căutarea oricărei speranțe de care să se agate pentru apărarea intereselor sale primejduite, iar linia indicând clar și netedă poziția partidului comunist nu era ~~[illegible]~~ cunoscută în primii ani de guvernare după 23 August. —

In ce privește relațiile lui Patrașcanu cu alți membri din partid declar următoarele:
Câtva timp după 23 August Patrașcanu mi-a spus că trebue să vin la Partid unde să fac cunoștință și cu acei membri ai Comitetului ce se reîntorseseră de curând în țară. Astfel am fost prezentat celor noi veniți, adică D-na Pauker, Vasile Luca și Emil Bodnăraș. Ulterior am cunoscut și alții din comitet.
Cred că și D-nii Gheorghiu Dej și Kivu Stoika au contribuit la recomandarea activului meu de prietenie față de partidul comunist, în afară de Patrașcanu.
Și acest fel am fost primit la Partid ori de câte ori era nevoe pentru acțiunea mea, unde găseam înțelegere la cei prezenți.
Am declarat mai sus la chestiunile de Politică generală,

0456 81/44

că în perioada până la Guvernul Groza, nu l-am găsit nici odată în desacord cu Partidul. Am menționat epoca guvernului Groza, pentru că până atunci avusesem în fapt o activitate în politică, și ar fi fost posibil deci să mă lovesc de o contradicție între Patrașcanu și Partid. După constituirea guvernului Groza activitatea mea politică a devenit inutilă, ne mai având deci un mijloc direct de a constata dacă există vre'un desacord între Patrașcanu și ceilalți. Un astfel de desacord nu mai putea fi deci decât pe linie internă de partid, și Patrașcanu nu mi-a spus nimic. Nu a uitat nici odată că nu eram membru al Partidului și a păstrat tonul prietenesc sau a împărtășit poate altora ceea ce nu mi-a spus mie.
În scopul de a declara numai adevărul voiu menționa o scenă pe care am auzit-o găsindu-mă întâmplător în biroul său dar neputând preciza data. Am intrat în biroul său în momentul când vorbea la telefon probabil cu un membru de partid și îi spunea: „Eu nu pot ține oameni arestați fără dovezi de vinovăție. A fost Primul Procuror pe la mine și am dat dispoziție că dacă nu sunt dovezi omul să fie pus în libertate."
Închizând telefonul a continuat ca pentru el însuși: „Nu pot fi de acord cu un sistem de arestări ilegale."
[signature]

şi la întrebarea mea ce s'a întâmplat de este aşa supărat, mi-a răspuns laconic: „Nu pot ține oameni arestați pe degeaba." Nu știu cu cine vorbise la telefon şi nici n'am întrebat mai departe.
Am tras concluzia însă că era cel puțin o nepotrivire între el şi alți sau alți prieteni politici, dar de aci până a închipui un desacord mai vast era încă ...
În acest ordine de idei se situează încă două fapte:
Cu ce ocazie, nu îmi amintesc, văzându-l că era neatent l'am întrebat de ce este gânditor? Mi-a răspuns: „Numai mă înțeleg bine cu tovarășii mei," și a schimbat vorba. Am înțeles că păstrează pentru el, ca de obicei, unele neînțelegeri ce nu mă priveau. Aşi fi devenit indiscret dacă aşi fi cerut un detaliu care în realitate n'avea de ce să-mi fie adus la cunoștință.
Mai târziu prin Noembrie 1947 cu ocazia chestiunii Creditului Minier, mi-a spus într'o zi foarte contrariat: „Din pricina dumitale am dificultăți cu tovarășii mei" fără a-mi da totuşi vre'o explicație. Îmi amintesc că m'am scuzat pentru neplăcerile ce i le-am cauzat.
În afară de faptele de mai sus din care să pot trage concluzii de un desacord real, mare sau mic

~~57~~ 46 ~~147~~

între Pătrășcanu și ceilalți; nici un alt fapt nu mi-a indicat realitatea neînțelegerilor. Îmi explic acest lucru astfel cum l-am spus mai sus, prin faptul că desacordul era pe linie internă de partid, păstrând secretul față de mine.
Privitor la părerea ce o avea despre prietenii săi politici, îmi amintesc că după ce am fost prezentat tuturora după 23 August mi-a spus:
„Cunoști acum pe toți tovarășii. Sunt toți băieți buni, caractere întregi și comuniști convinși. Poți avea încredere desăvârșită".
Mai târziu, în momente de dificultăți când îmi spunea: „du-te te rog la Partid" adăuga: „vorbește cu Ana!"
Declar că nu l-am auzit criticând pe nimeni din prietenii săi politici.
Se poate să fi gândit altfel decum vorbea, dar l-am crezut de bună credință.

Radu Zeugmann [signature]

B 47
048

STRICT-SECRET
copie 10

D E C L A R A T I E

In ce privește atitudinea ziarului "Dreptatea" față de PATRASCANU și la amenajamentele care au avut loc atunci când a apărut primul articol și apoi când a apărut un al doilea cerut de el, mi-o explic prin aceia că era considerat ca fiind mai maleabil decât ceilalţi tovarăşi şi împărtăşind mai mult punctul de vedere naţional decât cel internaţional. Se înţelege că o astfel de credinţă în partidele vechi îi atrăgeau diferite simpatii, și acum când partidul comunist era în legalitate și se afirma printre primele în conducerea ţării, PATRASCANU dădea impresia pe drept sau pe nedrept că era partizanul unei politici evolutive și nu revoluţionare pentru a ajunge partidul prim factor în conducerea ţării și aşi executa programul de guvernare.-

Cred că aşa se explică menajamentele din acel moment a ziarului "Dreptatea".-

Nu știu dacă PATRASCANU are vre-o legătură directă cu ţărăniştii, dar am constatat atunci când s'au dus tratative între partide, pentru constituirea guvernului RADESCU, că era prieten cu un avocat PASCU, care reprezenta pe ţărănişti împreună cu GHITA POP. Avocatul PASCU era -cred- coleg de şcoală dela Iaşi cu PATRASCANU, căci aveau cam aceiaş vârstă. Nu pot afirma dacă PASCU îi servea de legătură pentrucă nu am aflat nimic în această direcţie. L'am indicat totuşi. In orice caz dacă PATRASCANU va fi avut legătură mai temeinică cu ţărăniştii atunci o ţinea foarte discretă.-

Am indicat mai sus că am intervenit la PATRASCANU pentru doi prieteni consilieri de Curte, ca să nu fie mutaţi din Bucureşti. Imi amintesc că l'am rugat cam la aceiaş epocă şi pentru un consilier dela Sibiu, moldovean de origine, care dorea să rămâie pe loc. Numele acestuia î-mi scapă.-

Cred că VIDRASCU fiind mutat, a demisionat, iar ceilalţi doi nefiind pe tablou de mutări au rămas pe loc. In afară de aceştia nu am făcut intervenţii pentru alţii.-

Spre finele anului 1944, sau începutul lui 1945, atunci când era vizibil că MANIU cu nici un chip nu voia să ia par-

./.

te directă la guvernare,am încercat să fac o apropiere numai între partidul Comunist şi cel liberal Dinist. Am comunicat lui PATRASCANU rugându-l să vadă dacă ideia unui dejun între membrii mai importanţi ai partidelor este agreată de partidul comunist şi să-,i susţie iniţiativa. Având răspuns afirmativ dela partidul comunist am învitat la masă persoanele cele mai indicate din cele două partide; totuşi din punct de vedere politic iniţiativa mea nu a reuşit,deoarece DINU BRATIANU nu admitea să intre în vre'un guvern fără MANIU. Numele lui DINU BRATIANU îmi aminteşte că de 3-4 ori m'a rugat cu insistenţă -cam la aceiaş epocă- să intervin la PATRASCANU ca el la rândul său să obţie dela cei în drept anularea sau revocarea unor măsuri administrative care loveau în administraţia viilor sale dela Drăgăşani. Cred că era vorba de numirea nouă a unui primar. Am comunicat lui PATRASCANU cererea lui DINU BRATIANU dar fără vre'un efect, iar BRATIANU a renunţat a mai stărui.-

Revin şi precizez încă odată momentul crizei RADESCU şi acţiunea mea. Ridicarea masselor populare contra lui RADESCU,a coincis cu sosirea în ţară a unui înalt reprezentant Sovietic. Mi-am dat seama că am avut întotdeauna dreptate când am repetat oamenilor politici dela lovitura de Stat încoace,că nu puteam avea decât o politică externă bizuindu-se pe o strânsă prietenie cu Rusia Sovietică,şi una intimă cât mai aproape de partidul Comunist şi de programul său.-

Punctul meu de vedere era cunoscut de PATRASCANU mai de mult. Am tras concluzia deci după o astfel de ridicare a masselor,că singura formulă de guvern era aceia preconizată de comunişti: Guvern al Frontului Naţional sub preşedinţia D-lui P.Groza. Am comunicat lui PATRASCANU vederile mele, el sfătuindu-mă să acţionez dacă pot în această direcţie neântârziat. Imi amintesc că am văzut şi pe DINU BRATIANU care a aprobat ideia şi acţiunea mea de a merge până la Rege cu atât mai mult cu cât el ştia că Maniu era contra. După Dl.BRATIANU am văzut pe NEGEL,expunându-i situaţia cum o vedeam eu şi indicând că şi BRATIANU era de părerea mea.-

In urmă am fost primit şi de Rege,căruia i-am expus acelaş lucru. Rgele a adoptat această părere susţinută de BRATIANU. Deci în acel moment PATRASCANU mi-a dat sfatul în acelaş fel.-

In Iunie 1945,am oferit C.F.R.,un pachet de acţiuni a

fabricei Laromet, care îmi aparţineau, şi cu cari C.F.R., deveneau majoritari în întreprindere. Am trasmis oferta şi D-lui Ministru al Comunicaţiilor Gheorghiu Dej. Am rugat pe PATRASCANU, dacă chestiunea se discută mai amplu să mă susţie, căci afacerea era bună pentru C.F.R. şi pe mine mă punea la adăpost de investiţii ce nu puteam face.-

După circa 2 luni, Dl.Gheorghiu Dej m'a anunţat că oferta mea va fi acceptată, astfel că în toamna lui 1945 am vândut acţiunile C.F.R.-

De această chestiune s'au ocupat organele de conducere a C.F.R. şi Ministerul de Comunicaţii.-

Precizez din nou că din Iunie până în Decembrie 1947 am fost în contact cu PATRASCANU pentru afacerea Creditul Minier. In toamnă când era vizibil că se trata în străinătate altfel de cum îşi dase acordul Guvernul prin PATRASCANU, i-am atras atenţia de câteva ori că e necesară plecarea mea la faţa locului, astfel cum fusese de mult stabilit.-

Mi-a comunicat la un moment dat că voi pleca şi eu, dar pe urmă dispoziţia s'a revocat şi la 24 Decembrie am fost arestat.-

In chestiunea sumei de o sută milioane, din Nov. 1946, îmi amintesc că mi s'a comunicat dela birou de Dl.S.LUCA că a venit să ridice banii pentru PATRASCANU, avocatul SANDU TROTUS, bun cunoscut al meu şi al lui PATRASCANU în acelaş timp. Locuiau chiar acelaş imobil. Nu cred ca avocatul să fi dat vre-o chitanţă pentrucă era cunoscut la biroul meu, care primise dispoziţia mea de a ţine o sumă de bani la dispoziţia lui PATRASCANU.-

Imi amintesc că la procesul grupului Maniu, cineva dintre acizaţi m'a propus martor şi pe mine. Deoarece în ziua procesului, încă dela 6 dimineaţa, un agent a venit cu un mandat de aducere pentru a mă întovărăşi la proces, am comunicat lui PATRASCANU că nici într'un caz nu mă voi duce să depun şi că nu aşi dori să mai am neplăceri cu poliţia. Mi-a răspuns că nu se va întâmpla nimic, căci nu sunt obligat să mă duc, şi nu m'am dus.-

(ss) RADU XENOPOL

C

În ce privește atitudinea ziarului Dreptatea față de Pătrășcanu și la menajamentele care au avut loc atunci când a apărut primul articol și apoi când a apărut un al doilea scris de el, mi-o explic prin aceea că era considerat ca fiind mai maleabil decât ceilalți tovarăși și împărtășind mai mult punctul de vedere național decât cel internațional. Se înțelege că o astfel de credință în partidele vechi îi atrăgeau diferite simpatii. Și acum când partidul comunist era în legalitate și se afirma printre primele în conducerea țării, Pătrășcanu dădea impresia pe drept sau pe nedrept, că era partizanul unei politici evolutive și nu revoluționare pentru a ajunge partidul prim factor în conducerea țării și a-și executa programul de guvernare.
Cred că așa se explică menajamentele din acel moment a ziarului Dreptatea.
Nu știu dacă Pătrășcanu avea vreo legătură directă cu țărăniștii, dar am constatat atunci când s-au dus tratative între partide pentru constituirea guvernului Rădescu, că era prieten cu un avocat Pascu care reprezenta pe țărăniști împreună cu Ghiță Pop. Avocatul Pascu era cred coleg de școală - de la Iași cu Pătrășcanu, căci aveau cam aceeași vârstă.
Nu pot afirma dacă Pascu îi servea de legătură pentru că nu am aflat nimic în această direcție.

4305~~23~~/ 51

L'am indicat totuși: în orice caz dacă Pătrășcanu va fi avut o legătură mai temeinică cu țărăniștii atunci o ținea foarte discretă.

Am indicat mai sus că am intervenit la Pătrășcanu pentru doi prieteni consilieri de curte, ca să nu fie mutați din București. Îmi amintesc că l'am rugat cam la aceeași epocă și pentru un consilier de la Sibiu, Moldovean de origină, care dorea să rămână pe loc. Numele acestuia îmi scapă. Cred că Vidrașcu fiind mutat, a demisionat. Iar ceilalți doi nefiind pe tablou de mutări au rămas pe loc. În afară de aceștia nu am făcut intervenții pentru alții.

Spre finele anului 1944 sau începutul 1945, atunci când era vizibil că Maniu cu nici un chip nu vrea să ia parte directă la guvernare, am încercat să fac o apropiere mai mare între Partidul Comunist și cel liberal dinist. Am comunicat lui Pătrășcanu rugându-l să vadă dacă ideea unui dejun între membrii mai importanți ai partidelor este agreată de Partidul Comunist și să mi se susțină inițiativa. Având răspuns afirmativ de la Partidul Comunist am invitat la masă persoanele cele mai indicate din cele două partide; totuși din punct de vedere politic inițiativa mea nu a reușit, deoarece Dinu Brătianu nu admitea să intre în vreun guvern fără Maniu.

Numele lui Dinu Brătianu îmi amintește că de 3-4 ori m'a rugat
cu insistență - cam la aceea epocă - să intervin la
Pătrășcanu ca el la rândul său să obție de la cei în drept,
anularea sau revocarea unor măsuri administrative care loveau
în administrația viilor sale de la Drăgășani. Cred că era
vorba de numirea nouă a unui Primar. Am comu-
nicat lui Pătrășcanu cererea lui Dinu Brătianu dar
fără vre un efect, iar Brătianu a renunțat a mai
stărui.-
Revin și precizez încă odată momentul crizei Rădescu și acțiunea
mea. Ridicarea maselor populare contra lui Rădescu a coincis
cu sosirea în țară a unui înalt Reprezentant Sovietic.
Mi-am dat seama că am avut întotdeauna dreptate
când am repetat oamenilor politici de la lovitura de stat
încoace, că nu puteam avea decât o politică externă bazân-
du-se pe o strânsă prietenie cu Rusia Sovietică, și una
internă cât mai aproape de partidul Comunist și de
programul său. Punctul meu de vedere era
cunoscut de Pătrășcanu mai de mult. Am tras concluzia
aci după o astfel de ridicare a maselor că singura formulă
de guvern era aceea preconizată de Comuniști: guvern
al Frontului Național sub președinția D-lui P. Groza.
Am comunicat lui Pătrășcanu vederile mele care
el aprobându-mă să acționez dacă pot în această
direcție neîntârziat. Îmi amintesc că am văzut și pe

15 d / 53 / 954

Dinu Bratianu care a aprobat ideea și acțiunea mea de a merge până la Rege, cu atât mai mult cu cât el știa că Chomiu era contra. După D-l Bratianu am văzut pe Regele expunându-i situația cum o vedeam eu și indicând că și Bratianu era de părerea mea.
În urmă am fost primit și de Rege căruia i-am expus același lucru. Regele a adoptat această părere susținută de Bratianu. Deci în acel moment Patrascanu mi-a dat sfatul în acelaș fel.-
În Iunie 1945 am oferit C.F.R. un pachet de acțiuni a fabricei Caromet care îmi aparțineau, și cu cari C.F.R. devenea majoritar în întreprindere. Am transmis oferta și D-lui Ministru al Comunicațiilor Gheorghiu Dej. Am rugat pe Patrascanu dacă chestiunea se discută mai amplu să mă susție, căci afacerea era bună pentru C.F.R. și pe mine mă punea la adăpost de investiții ce nu puteam face. După circa 2 luni D-l Gheorghiu Dej m'a anunțat că oferta mea va fi acceptată, astfel că în toamna lui 1945 am vândut acțiunile C.F.R. De această chestiune s'au ocupat organele de conducere a C.F.R. și Ministerul de Comunicații.
Precizez din nou că din Iunie până în Dec. 1947 am fost în contact cu Patrascanu pentru afacerea Creditul Minier. În toamnă când era vizibil că se trata în străinătate astfel de cum își dau acordul Guvernul prin Patrascanu,

76 e/ 54 055

i-am atras atenția de câteva ori că e necesară plecarea mea din fața locului astfel cum fusese de mult stabilit. Mi-a comunicat la un moment dat că voiu pleca și eu, dar pe urmă dispoziția s'a revocat și la 24 Dec. am fost arestat.-

In chestiunea sumei de o sută milioane din Noembrie 1946, îmi amintesc că mi s'a comunicat de la biroul de D-r S. Luca că a venit să ridice banii pentru Patrascanu, avocatul Sandu Trotuș bun cunoscut al meu și a lui Patrascanu în acelaș timp. Locuiam chiar acelaș imobil. Nu cred că avocatul să fi dat vre'o chitanță pentru că era cunoscut la biroul meu, care primise dispoziția mea de a ține o sumă de bani la dispoziția lui Patrascanu.-

Imi amintesc că la procesul Grupului Maniu, cineva dintre acuzați m'a propus martor și pe mine. Deoarece în ziua procesului încă de la șase dimineața un agent a venit cu un mandat de aducere pentru a mă înfățișa la proces, am comunicat lui Patrascanu că nici într'un caz nu mă voiu duce să depun și că nu aș dori să mai am neplăceri cu poliția. Mi-a răspuns că nu se va întâmpla nimic dacă nu sunt obligat să mă duc. Și nu m'am dus.

Radu [signature]

55
~~056~~

STRICT-SECRET

DECLARATIE

Am cunoscut pe PATRASCANU în 1942 în lagărul Tg. Jiu.

In 1943 l'am revăzut în Bucureşti şi l'am ajutat în ilegalitate.

După 23 August 1944, l'am revăzut după reîntoarcerea sa de la Moscova. La cererea celor 4 şefi a partidelor ce alcătuiau Blocul Democrat, am mijlocit înţelegerea între cele 4 partide în timpul crizelor de guvern care au dus la constituirea celui de al doilea Guvern SANATESCU şi a guvernului RADESCU.

PATRASCANU reprezenta şi trata în numele Partidului Comunist împreună cu alţi membri de partid.

S'a încercat formare de guverne cu participarea directă a lui MANIU, pentru ca astfel să fie obligat a-şi lua răspunderi personale şi în numele partidului ; nu s'a reuşit pentrucă MANIU nu a acceptat nici o soluţie de guvernare din care să facă parte. Astfel Blocul s'a dizolvat la acea epocă, reconstituindu-se mai târziu Frontul Naţional fără partidele burgheze .-

In 1945 PATRASCANU m'a chemat într'o zi la Minister. L'am găsit la birou având ziarul " Dreptatea " înaintea lui şi mi-a spus : Aceştia am început să mă laude şi nu-mi convine. Prefer să mă ponegrească (să mă înjure) şi să atace şi pe tovarăşii mei. Poţi să mi faci serviciul şi să transmiţi acest lucru la Dreptatea ?

Am răspuns vă voi încerca. Am telefonat lui CARANDINO rugându-l să mă vadă.

La întâlnirea ce am avut-o i-am comunicat întocmai cererea lui PATRASCANU. L'am întrebat dacă articolul indicat de PATRSCANU era din dispoziţia lui MANIU şi mi-a răspuns negativ, zicând că era numai de la redacţie.

%

Peste câteva zile PATRASCANU mi-a telefonat mulţumindu-mi sau confirmându-mi . Am înţeles atunci că a apărut în Dreptatea un articol în sensul cererii lui PATRASCANU. Eu nu am citit niciodată ziarul Dreptatea.

N'am cerut nici o explicaţie lui PATRASCANU asupra acestui lucru nici atunci nici mai târziu, dar mi-am spus că trebue să se fi ivit neînţelegri între el şi alţi membri de partid şi că în orice caz nu-i convenea ca Dreptatea să-l menajeze sau mai mult chiar să-l laude

Azi, când sunt în curent cu ce s'a petrecut,de atunci îmi dau seama că voia un atac contra altor membri de partid.

In timpul câns s'au făcut mutări de magistraţi Superiori din Bucureşti în provincie, am intervenit pentru câţiva prieteni (Consilier VIDRESCU şi MOSCU) pentru a fi lăsaţi în Bucureşti. Am obţinut pentru unul singur.

In timpul crizei politice a guvernului RADESCU, PATRASCANU m'a sfătuit să recomand cât aş putea de insistent, un guvern Petru Groza la Palat. Aceasta fiind şi părerea mea am indicat cu stăruinţă această formulă Mareşalului NEGEL. Ulterior am susţinut-o şi în faţa Regelui .-

Odată sau de două ori, cam la aceiaş epocă, m'a rugat PATRASCANU să intervin la Mareşalul NEGEL accelerarea iscăliturii unor decrete sau legi pe care le avea la Palat. Am intervenit rugând pe NEGEL .-

După criza de guver RADESCU nu am mai avut vre'o acţiune politică personală, dar cu ocazia crizei am tras concluzia că PATRASCANU era de părere că trecerea spre o guvernare de democraţie populară era mai bine să se facă evolutiv şi fără bruschetă.

Mai târziu, în timpul guvernului GROZA, întâlnindu-mă cu el l'am întrebat de ce era supărat.

Mi-a răspuns că nu se înţelege bine cu tovarăşii săi. Niciodată nu i-am cerut detalii, pentrucă avea o atitudine discretă, chiar ascunsă faţă de mine în chestiunile interne de partid.

Intre timp îl întâlneam şi la sediul partidului ceace mă făcea să cred că neînţelegerile se aplanau.

Până în Septembrie 1946 PATRASCANU nu mi-a cerut nici odată bani pentru el. La Paris fiind în acel moment

şi el şi eu, m'a întrebat dacă pot să-i pun la dispoziţie pentru Campania electorală din Noembrie 1946 o sumă de bani. I-am răspuns afirmativ prevenindu-l că nu voi fi probabil la timp în Bucureşti dar că voi da dispoziţii la biroul meu să (D-l S.LUCA) i se remită.

In adevăr la reintoarcerea mea la finele lui Ianarie 1947 mi s'a comunicat dela birou că se dăduse lui PATRASCANU o sută milioane lei ceeace reprezenta la cursul de atunci al leului, circa 500 dolari.

Intâlnindu-l prin luna Februarie, mi-a confirmat mulţumindu-mi şi spunându-mi că îmi va înapoia chiar el această sumă. Din acel moment până în luna Iunie l'am văzut odată sau de două ori prin Aprilie apoi tocmai în Iunie .-

Cu ocazia plecării sale în străinătate la un moment dat, l-am rugat să ia cu el o sumă de 20 mii fr. elveţieni pentru a fi remişi unei prietene la Paris.

S'a scuzat şi eu am înţeles că acest lucru îl deranjează şi n'am insistat. Suma a rămas la mine şi a fost preschimbaţi la Banca de Stat cu ocazia stabilizării contra borderouri pe numele meu.

In ce priveşte construcţia vre'unei case din partea lui PATRASCANU, deckar că ştiu că şi-a făcut o vilă mică la Snagov. Nu m'a solicitat nici odată în ce priveşte această vilă sau vre-o altă casă.

Imi amintesc că în timpul când D-na PATRASCANU a înfiinţat un teatru de păpuşi, am împrumutat-o cu o sumă de două milioane jumătate lei, care mi-au fost rambursaţi după vre'o 2 luni în întregime.

Imprumutul l-am făcut la cererea dânsei şi nu a lui PATRASCANU, care totuşi mi-a mulţumit la achitare.

In vara anului 1944, PATRASCANU m'a rugat să găsesc o locuinţă afară din Bucureşti pentru soţia sa şi mama ei, aceasta pentrucă să poată circula fără grijea lor.

Am găsit la moşia unui prieten al meu, unde cele două doamne au venit sub alte nume. Au rămas acolo până după 23 August.-

In Iunie 1947 PATRASCANU m'a chemat la el şi mi-a vorbit de afacerea ANTON DIMITRIU ... ris, zicându-mi că guvernul se inte... te să o anuleze ... o tranzacţie.

face tot posibilul. Am stabilit nişte condiţii de tranzacţie favorabile şi am luat şi acordul Creditului Minier .-

La mijlocul lui Iulie am plecat în străinătate, unde am căpătat acordul pentru aceste condiţii, reîntorcându-mă la finele lunei. Am pus la curent pe PATRASCANU cu rezultatul acesta şi am rămas în contact cu el pe această chestiune până în Decembrie când am fost arestat

Din motive pe care nu le cunosc, transacţia nu s'a făcut.

In tot acest timp mi-a spus că acordul care mi-l dădea în diferite faze ale chestiunii, era din partea guvernului .-

-----

(ss) Radu Xenopol

A 51 ~~060~~ 59

Declarație

Am cunoscut pe Patrășcanu în 1942 în lagărul din Tg-Jiu. În 1943 l'am revăzut în București și l'am ajutat în ilegalitate. După 23 August 1944 l'am revăzut după reîntoarcerea sa de la Moscova. La cererea celor 4 șefi a partidelor ce alcătuiau Blocul Democrat, am mijlocit înțelegere între cele 4 partide în timpul crizelor de guvern care au dus la constituirea celui de al doilea guvern Sănătescu și a guvernului Rădescu. Patrașcanu reprezenta și trata în numele partidului comunist împreună cu alți membri de partid. S'a încercat formare de guverne cu participarea directă a lui Maniu, pentru ca astfel să fie obligat a-și lua răspunderi <u>personale</u> și în numele partidului; nu s'a reușit pentrucă Maniu nu a acceptat nici o soluție de guvernare din care să facă parte. Astfel Blocul s'a dizolvat la acea epocă, reconstituindu-se mai târziu Frontul Național fără partidele burgheze.

În 1945 Patrașcanu m'a chemat într'o zi la Minister. L'am găsit la birou având ziarul Dreptatea înaintea lui și mi-a spus: Aceștia au început să mă laude și nu mi convine. Prefer să mă ponegrească (să mă înjure) și să atace și pe tovarășii mei. Poți să-mi faci serviciul să-i transmiți acest lucru la Dreptatea?

2)

Am răspuns că voiu încerca. Am telefonat lui Paraschivescu rugându-l să mă vadă. La întâlnirea ce am avut-o i-am comunicat întocmai cererea lui Pătrășcanu. L'am întrebat dacă articolul indicat de Pătrășcanu era din dispoziția lui Maniu și mi-a răspuns negativ, zicând că era numai de la redacție. Peste câteva zile Pătrășcanu mi-a telefonat mulțumindu-mi și confirmându-mi. Am înțeles atunci că a apărut în Dreptatea un articol în sensul cererii lui Pătrășcanu. Eu nu am citit nici odată ziarul Dreptatea.

N'am cerut nici o explicație lui Pătrășcanu asupra acestui lucru nici atunci nici mai târziu, dar mi-am spus că trebue să se fi ivit neînțelegeri între el și alți membri de partid și că în ori ce caz nu-i convenea ca Dreptatea să-l menajeze sau mai mult chiar, să-l laude.

Azi, când sunt în curent cu ce s'a petrecut de atunci, îmi dau seama că voia un atac contra altor membri de partid.

În timpul când s'au făcut mutări de magistrați superiori din București în provincie, am intervenit pentru câți va prieteni (consilier Vidrașcu și Moisescu) pentru a fi lăsați în București. Am obținut pentru unul singur.

În timpul crizei politice a guvernului Rădescu, Pătrășcanu m'a sfătuit să recomand cât aș putea

se insistent, un guvern Petru Groza la Palat. Această fiind şi părerea mea am indicat cu stăruinţă această formulă Mareşalului Negel. Ulterior am susţinut-o şi în faţa Regelui.

Odată sau de două ori, cam la aceeaşi epocă, m'a rugat Pătrăşcanu să intervin la Mareşalul Negel pentru accelerarea iscăliturii unor decrete sau legi pe care le-avea la Palat. Am intervenit rugând pe Negel.

După criza de guvern Rădescu nu am mai avut vre'o acţiune politică personală; dar cu ocazia crizei am tras concluzia că Pătrăşcanu era de părere că trecerea spre o guvernare de democraţie populară era mai bine să se facă evolutiv şi fără bruschetă.

Mai târziu, în timpul guvernului Groza întâlnindu-mă cu el l'am întrebat de ce era supărat. Mi-a răspuns că nu se înţelege bine cu tovarăşii săi. Nici odată nu i-am cerut detalii, pentrucă avea o atitudine discretă, chiar asemenea faţă de mine în chestiunile interne de partid.

Între timp îl întâlneam şi la sediul partidului. Ceea ce mă făcea să cred că neînţelegerile se aplanau.

Până în Septembrie 1946 Pătrășcanu nu mi-a cerut nici odată bani pentru el. La Paris fiind în acel moment și el și eu, m'a întrebat dacă pot să-i pun la dispoziție pentru Campania electorală din Noembrie 1946 o sumă de bani. I-am răspuns afirmativ prevenindu-l că nu voiu fi probabil la timp în București dar că voiu da dispoziții la biroul meu să (5[illegible] i se remită. În adevăr la reîntoarcerea mea la finele lui Ianuarie 1947 mi s'a comunicat de la birou că se dăduse lui Pătrășcanu o sută milioane lei ceea ce reprezenta la cursul de atunci al leului, circa 500 dolari. Întâlnindu-l prin luna Februarie mi-a confirmat mulțumindu-mi și spunându-mi că ~~el~~ banii va înapoia chiar el această sumă. Din acel moment până în luna Iunie l'am văzut odată sau de ~~ori~~ două ori prin Aprilie apoi tocmai în Iunie.

Cu ocazia plecării sale în străinătate la un moment dat, l'am rugat să ia cu el o sumă de 20 mii fr. elvețieni pentru a ~~proiectu~~ fi remisă unei prietene la Paris. S'a scuzat și eu am înțeles că acest lucru îl deranjează și n'am insistat. Suma a rămas la mine și a fost preschimbată la Banca de Stat cu ocazia stabilizării contra borderouri pe numele meu.

LEGATURI CU LUCRETIU PATRASCANU

Am cunoscut pe Lucreţiu Patraşcanu în 1942 în lagărul dela Tg. Jiu. Contactele directe au fost mai rare din pricina situaţiei. L'am revăzut în Bucureşti în 1943, unde circula ilegal. Pe cât am putut şi la cererea sa, l-am ajutat în deplasările ce le făcea.I-am remis prin Octombrie 1943 o sumă de 1.700.000 lei pentru nevoile urgente ale Partidului. Nu-mi amintesc de alte sume, dar nu mi-a cerut nimic pentru el şi nici nu m'a pus la curent unde se adăposteşte sau din ce trăeşte.

Pentru a ne întâlni i-mi telefona fixând un loc îndepărtat sau venea pe întuneric la mine acasă. Intâlnirile erau scurte şi priveau lucruri precise. Prin Iulie 1944 m'a rugat să găsesc un adăpost în afară oraşului pentru soţia sa şi mama ei în scopul de a putea circula mai liniştit. Am condus pe cele două doamne la moşia unui prieten personal unde purtau alte nume, aceasta până după 23 August.

Până după reîntoarcerea sa dela Moscova l'am văzut foarte puţin. După întoarcerea sa au survenit două crize de guvern la scurte distanţe. In acel timp Blocul Democrat a celor 4 partide continua să existe şi am mijlocit înţelegerea între aceste partide la cererea tuturora. Cu ocazia crizei dela finele lui Noembrie 1944, care a adus la constituirea guvernului Rădescu, delegaţii partidelor m'au însărcinat să alcătuesc ~~un~~ proect de program, luând ca bază programele publicate de cele două partide burgheze şi de platforma partidului comunist. L'am alcătuit şi înainte de a-l prezenta delegaţilor l-am arătat lui Pătrăşcanu, care i-a adus unele modificări. Cu aceste modificări programul a fost acceptat de cele 4 partide în şedinţa din aceiaşi zi. La aceiaşi epocă, adică cu ocazia crizei ce a dus la constituirea celui de al 2-lea guvern Sănătescu sau a guvernului Rădescu - nu-mi amintesc precis - se situiază următorul fapt:

Deoarece neînţelegerile cu Maniu în blocul celor 4 erau continui, Pătrăşcanu mi-a spus următoarele: "Noi /adică Partidul/ nu avem nici o încredere în tratative duse cu oameni de a lui Maniu. D-ta trebue să obţii să fii reprezentantul Partidului Tărănesc Manist în tratativele pentru alcătuirea guvernului. Acest lucru bineînţeles peste calitatea dumitale de neutru pe care o ai".

I-mi amintesc că această propunere m'a mirat prin încrederea mare care o dovedea în corectitudinea mea personală şi pe de altă parte nu puteam crede că aş putea realiza în fapt cererea lui Pătrăşcanu. Totuşi am cerut lui Maniu acest lucru explicând cu mari dificultăţi motivul cererei mele şi el a acceptat. M'am prezentat la şedinţa delegaţilor partidelor Comunist, Socialist şi Liberal Dinist

./.

ţinută la casa Partidului Comunist, ca delegat ţărănist întovărăşit de Ghiţă Pop. Am luat cuvântul la aceste şedinţe în două feluri: prima oară expuneam cererile ţărăniste iar la finele şedinţei î-mi exprimam părerea mea personală şi propuneam soluţii intermediare. Dubla mea poziţie era cunoscută şi acceptată de delegaţii celor 3 partide. Situaţia aceasta a luat sfârşit odată cu constituirea guvernului /probabil al 2-lea guvern Sănătescu/, şi nu s'a mai repetat. La aceiaşi epocă blocul celor 4 partide s'a desfiinţat. După câtva timp Pătrăşcanu mi-a spus că va lua fiinţă un nou bloc democrat, alcătuit cu încă 2-3 partide democrate /Frontul Plugarilor etc/ care să reprezinte şi noile grupări după lovitura de stat, şi mi-a cerut să-i pun domiciliul meu la dispoziţie pentru întrunirile delegaţilor. Am făcut acest lucru şi astfel Frontul Naţional constituit a luat fiinţă în casa mea. Patraşcanu în numele partidelor democrate a invitat şi pe Maniu şi pe Dinu Bratianu în alcătuirea acestui Front. Maniu a refuzat atunci când m'am dus personal să-l rog ca să vie. In felul acesta Frontul a rămas constituit în afară partidelor Liberal Dinist şi Tărănesc. In tot acest timp acţiunea lui Patraşcanu întrucât î-mi era cunoscută, era acţiunea partidului, pentru că din punct de vedere politic am luat contact şi cu alţi membri fruntaşi ai partidului cu cari discutau în timpul când prezenţa mea putea fi necesară şi poziţiile erau aceleaşi.

Atunci când a isbucnit conflictul cu generalul Rădescu, am încercat aplanarea lui din propria iniţiativă dar n'am reuşit. Patraşcanu m'a sfătuit în aceiaşi direcţie dar am constatat că la partid a lipsit de câte ori am discutat diferite soluţii şi este prima oară când am bănuit că era un desacord între el şi ceilalţi tovarăşi. Constatând acest lucru, fără a spune nimănui nimic, am recomandat acolo unde trebuia formarea unui guvern P.Groza. Rezultatul se ştie. Deoarece tot timpul Patrascanu mi-a indicat neîncetat numai un guvern P.Groza, am crezut nimerit să-l anunţ de intervenţia mea după ce o făcusem şi cred că în aceiaşi zi s'a cunoscut acest lucru şi la partid.

Spre finele anului 1945, nu-mi amintesc când, Pătrăşcanu m'a învitat într'o zi la Minister şi arătându-mi ziarul ţărănist Dreptatea mi-a spus: Aceştia au început să mă laude şi nu-mi convine. Prefer un articol în care să mă ponegrească şi să-mi critice tovarăşii. Poţi să le comunici? Adaug că am redat sensul spuselor sale, neputând să-mi amintesc cu exactitate cuvintele după atâta timp.

I-am răspuns că voiu încerca. In adevăr am transmis printr'un ţărănist cele de mai sus. Probabil că un astfel de articol a apărut pentrucă mi se pare că mi-a telefonat peste câteva zile confirmându-mi. Până în vara 1946 nu-mi amintesc de vreun eveniment mai important în relaţiile cu Pătrăşcanu.

La finele lui August 1946 găsindu-ne amândoi la Paris l'am văzut de două ori. M'a întrebat dacă pentru alegerile din luna Noembrie pot să-i pun la dispoziţie o sumă de bani. Am răspuns că voiu face-o cu plăcere cu toate că nu voiu fi încă în ţară. In adevăr am dat dispoziţii la Bucureşti ca atunci când Patrascanu va cere bani să i se pue la dispoziţie. Nu l'am mai văzut pe Patrascanu până în Februarie 1947, când mi-a confirmat primirea a o sută de milioane lei cu ocazia alegerilor. Din cauza scăderii leului suma reprezenta circa 4-500 dolari. Pătrăşcanu plecând din nou din ţară l'am văzut cred odată sau de două ori prin Aprilie, apoi tocmai în Iunie 1947 când mi-a cerut să intervin pentru obţinerea unei transacţii în afacerea Anton Dimitriu Creditul Minier. Mi-a confirmat că mă însărcinează cu această misiune şi că guvernul se interesează de aproape de rezultat. Am plecat în străinătate în acest scop şi am obţinut transacţia.

Reîntors am pus la curent pe Patrascanu şi de atunci, adică finele Iulie 1947 până în Decembrie 1947, am fost în contact cu el pentru perfectarea acestei transacţiei, care nu s'a încheiat însă. La finele lui Decembrie am devenit indisponibil astfel că relaţiile au încetat.

Legături cu Lucrețiu Pătrășcanu.

Am cunoscut pe Pătrășcanu în anul 1942 în lagărul de la Tg-Jiu. Contactele directe au fost acolo rare din pricina situației. L'am revăzut în București în 1943, unde circula ilegal. Pe cât am putut și la cererea sa, l'am ajutat în deplasările ce le făcea. I-am remis prin Noembrie 1943 o sumă de 1.000.000 lei pentru nevoile urgente ale partidului. Nu mi amintesc de acte semnate, dar nici nu mi-a cerut nimic pentru el, și nici nu m'a pus la curent unde se adăpostește sau din ce trăește.

Pentru a ne întâlni îmi telefona fixând un loc îndepărtat sau venea pe înserate la mine acasă. Întâlnirile erau scurte și priveau lucruri precise.

Prin Iulie 1944 m'a rugat să-i găsesc un adăpost în afara orașului pentru soția sa și mama ei în scopul de a putea circula mai liniștit.

Am condus pe cele două doamne la moșia unui prieten personal unde purtau alte nume, aceasta până după 23 August.

Până după reîntoarcerea sa de la Moscova l'am văzut foarte puțin. După reîntoarcerea sa au survenit două crize de guvern la scurtă distanță. În acel timp blocul democrat al celor 4 partide continua să existe, și am mijlocit înțelegerea între aceste partide la cererea tuturora. Cu ocazia crizei de la finele lui Noembrie 1944 care a dus la constituirea

guvernului Rădescu, delegații partidelor ne-au însărcinat să-alcătuesc un proect de program luând ca bază programele publicate de cele două partide burgheze și de platforma partidului Comunist. L'am alcătuit și înainte de a-l prezenta delegatilor l'am arătat lui Pătrășcanu care i-a adus unele modificări. Cu aceste modificări programul a fost acceptat de cele 4 partide în ședința din aceeași zi. La aceeași epocă, adică cu ocazia crizei ce a dus la constituirea celui de al doilea guvern Sănătescu sau a guvernului Rădescu - nu-mi amintesc precis - se situează următorul fapt:
De oarece neînțelegerile cu Maniu în blocul celor 4 erau continui, Pătrășcanu mi-a spus următoarele: „Noi (adică partidul) nu avem nici o încredere în tratative duse cu oameni de-a lui Maniu. Tu trebue să obții să fii reprezentantul Partidului Țărănesc Național în tratativele pentru alcătuirea guvernului. Acest lucru bine înțeles peste calitatea dumitale de neutru pe care o ai."
Îmi amintesc că această propunere m'a mirat prin încrederea mare care o dovedea în corectitudinea mea personală, și pe de altă parte nu puteam crede că aș putea realiza în fapt cererea lui Pătrășcanu. Totuși am cerut lui Maniu acest lucru explicând cu mari dificultăți motivul

cererei mele, şi el a acceptat. M'am prezentat la
şedinţa delegaţilor partidelor Comunist, Socialist şi Liberal
Dinist ţinută la Casa Partidului Comunist, ca delegat
Ţărănist întovărăşit de Ghiţă Pop. Am luat
cuvântul la aceste şedinţe în două feluri: prima
oară exprimam cererile ţărăniste iar la finele
şedinţei îmi exprimam părerea mea personală
şi propuneam soluţii intermediare. Dubla mea
poziţie era cunoscută şi acceptată de delegaţii celor
3 partide. Situaţia aceasta a luat sfârşit odată
cu constituirea guvernului (probabil al doilea
guvern Sănătescu), şi nu s'a mai repetat.
La această epocă blocul celor 4 partide s'a desfiinţat.
După cât va timp Pătrăşcanu mi-a spus că va lua
fiinţă un nou bloc democrat, alcătuit cu încă 2-3
partide democrate (Frontul Plugarilor ect) care să repre-
zinte şi noile grupări după lovitura de stat, şi mi-a
cerut să-i pun domiciliul meu la dispoziţie pentru
întrunirile delegaţilor. Am făcut acest lucru şi astfel
Frontul Naţional constituit a luat fiinţă în casa
mea. Pătrăşcanu în numele partidelor democrate
a invitat şi pe Maniu şi pe Dinu Brătianu în
alcătuirea acestui front. Maniu a refuzat ~~[illegible]~~
atunci când m'am dus personal să-l rog ca să
vie. În felul acesta Frontul a rămas constituit
în afara partidelor Liberal Dinist şi Ţărănesc.

In tot acest timp activitatea lui Pătrășcanu întrucât îmi era cunoscută, era activitatea partidului; pentrucă din punct de vedere politic am luat contact și cu alți membri fruntași ai partidului cu cari discutam în timpul când prezența mea putea fi necesară și pozițiile erau aceleași.
Atunci când a isbucnit conflictul cu generalul Rădescu, am încercat aplanarea lui din proprie inițiativă dar n'am reușit. Pătrășcanu m'a sfătuit în aceeași direcție dar am constatat că la partid a lipsit de câteori am discutat diferite soluții, și este prima oară când am bănuit că era un desacord între el și ceilalți tovarăși.
Constatând acest lucru, fără a spune nimănui nimic, am recomandat acolo unde trebuia formarea unui Guvern P. Groza. Rezultatul se știe. Deoarece tot timpul Pătrășcanu mi-a indicat neîncetat numai un Guvern P. Groza, am crezut nimerit să'l anunț de intervenția mea după ce o făcusem și cred că în aceeași zi s'a cunoscut acest lucru și la partid.
Spre finele anului 1945, nu mi amintesc când, Pătrășcanu m'a invitat într'o zi la Minister și arătându-mi ziarul țărănist Dreptatea mi-a spus: Aceștia au început să mă laude și nu mi convine. Prefer un articol în care să mă ponegrească și să mă critice tovarășii. Poți să le comunici?

20 FEB 1950 68

STRICT-SECRET

Copia 1

DECLARATIE

Subsemnatul RADU XENOPOL, referitor la relaţiile mele cu LUCRETIU PATRASCANU, declar pe propiammea răspundere, liber şi nesilit de nimeni, următoarele :

1.- Intre 25 August şi 5 Septembrie 1946, fiind la Paris am văzut la Hotelul Continental unde locuia, pe PATRASCANU, care mi-a cerut să-i pun la dispoziţie "o sumă mai mare de bani" de care ar avea nevoie în vederea alegerilor.

In acest sens am dat dispoziţii la Bucureşti D-lui S.LUCA procuristul Soc.pentru Comerţ şi Investiţiuni, unde î-mi aveam biroul.-

Intorcându-mă în ţară am aflat că PATRASCANU a trimis la biroul meu pe avocatul SANDU TROTUS şi a ridicat suma de lei una sută milioane. Aceşti bani, cu toate că mi-a promis că mi-i va da înapoi personal, nu mii i-a restituit până astăzi.-

2.- Am dat D-nei ELENA PATRASCANU, cu cunoştinţa soţului ei, LUCRETIU PATRASCANU, suma de lei două milioane şi jumătate prin intermediul D-rei PEPI LEIBOVICI. Aceşti bani au avut ca scop finanţarea teatrului de păpuşi, propietatea D-nei ELENA PATRASCANU, la deschiderea căruia am fost invitat şi unde PATRASCANU mi-a mulţumit pentru ajutorul dat.-

Inapoierea acestor bani s'a făcut în circa o lună de zile din momentul împrumutului.-

3.- La începutul anului 1946, LUCRETIU PATRASCANU m'a chemat la biroul său dela Minister, unde mi-a mărturisit că ziarul "Dreptatea" a început să-l laude, lucru care nu-i convenea. Mi-a arătat şi ziarul, dar nu-mi amintesc titlul articolului. După această convorbire m'a însărcinat să aranjez aşa fel lucrurile, încât să fac să apară în ziarul "Dreptatea" un articol în care să fie ponegrit. In acest scop am luat contact cu CARANDINO, cerându-i publicarea unui articol în sensul cerut de PATRASCANU. După câteva zile articolul solicitat apăruse în "Dreptatea" deoarece PATRASCANU m'a chemat la telefon mulţumindu-mi pentru reuşita intervenţiei.-

4.- Tot în anul 1946 am intervenit la PATRASCANU pentru ca D-nii Consilieri MOSCU şi VIDRASCU să nu fie mutaţi în provincie, de asemenea pentru un al treilea dela Sibiu ca să rămâie pe loc. Nu-mi amintesc numele acestuia. PATRASCANU şi-a notat pe o hârtie numele lor.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţiu şi semnez liber şi nesilit de nimeni.-

(ss) Radu Xenopol,

[illegible]mi că am redat textul spuselor sale deputând
să-mi amintesc cu exactitate cuvintele după atâta
timp.
I-am răspuns că voi încerca. În adevăr am trans-
mis printr'un ziarist Cele de mai sus. Probabil că
un astfel de articol a apărut pentru că mi se pare
că mi-a telefonat peste câteva zile confirmându-mi.
Până în vara 1946 nu mi amintesc de vre un eveniment
mai important în relațiile cu Pătrășcanu.
În zilele lui August 1946 găsindu-ne amândoi
la Paris l'am văzut de două ori. M'a întrebat dacă
pentru alegerile din luna Noembrie pot să-i pun la
dispoziție o sumă de bani. Am răspuns că voi face-o
cu plăcere cu toate că nu voi fi încă în țară.
În adevăr am dat dispoziții la București ca atunci
când Pătrășcanu va cere bani să i se pună la dispoziție.
Nu l'am mai văzut pe Pătrășcanu până în Februar
1947, când mi-a confirmat primirea a o sută
de milioane lei cu ocazia alegerilor. Din cauza scăderii
leului suma reprezenta circa 4-500 dolari.
Pătrășcanu plecând din nou din țară l'am revăzut
cred odată sau de două ori prin Aprilie; apoi
[illegible] în Iunie 1947 când mi-a cerut să intervin
pentru obținerea unei tranzacții în afacerea
[illegible] Dumitriu Credit Minier. Mi-a confirmat
[illegible] însărcinază cu această misiune și că guvernul
[illegible]ză de aproape de rezultat.

Am plecat în străinătate în acest scop și
am obținut tranzacția.
Reîntors am pus la curent pe Pătrășcanu și
de-atunci, adică finele Iulie 1947 până în
Dec. 1947, am fost în contact cu el pentru
perfectarea acestei tranzacții, care nu s'a
încheiat însă. La finele lui Decembrie am
devenit indisponibil astfel că relațiile au încetat

DECLARATIE

In 1943-44 până la 23 August Pătrăşcanu mi-a cerut de câteva ori să-l aduc cu maşina în oraş şi apoi să-l reconduc. Am făcut acest lucru de 3-4 ori.

In 1944 până la 23 August la cererea sa am stabilit 2-3 şedinţe a Blocului Democrat la Dinu Brătianu şi la Dr.Costinescu conducându-l personal.

In vara 1944 la cererea sa am condus pe Dna Pătrăşcanu şi mama ei sub alt nume,la moşia unui prieten unde au stat refugiate până la 23 August.

In toamna 1944 Pătrăşcanu mi-a cerut să intervin pe lângă Augnit pentru a da o sumă mai mare partidului.Am transmis cererea ; nu cunosc rezultatele nefăcându-se nicio remitere prin mine. In Oct.-Decembrie 1944 Dna Pătrăşcanu mi-a cerut printr'o prietenă comună să-i împrumut douămilioane şi jumătate lei pentru teatrul său de păpuşi.Pătrăşcanu era la curent cu această cerere.Suma mi-a fost înapoiată după circa o lună de zile.Amândoi mi-au mulţumit pentru serviciul făcut cu ocazia deschiderii teatrului,la care am luat parte.

In toamna 1944 cât şi iarna 1945 Pătrăşcanu a făcut apel la mine în chestiuni politice,dar aceste cereri nu aveau caracter personal.Am expus în altă declaraţie aceste fapte.

In iarna 1945-46 chemându-mă la Minister mi-a cerut să intervin pentru ca ziarul Dreptatea să nu mai publice articole în care să fie lăudat,şi să publice un articol în care să fie atacaţi ceilalţi tovarăşi ai săi.Am dat declaraţie detailată în această chestiune.

In 1945-46 Pătrăşcanu mi-a cerut odată sau de două ori să-i fac serviciul de a ruga pe Mareşalul Negel pentru a urgenta semnarea unor proecte de legi de către suveran.Am comunicat lui Negel şi cred că Pătrăşcanu a fost satisfăcut.

Tot în 1945-46 mi-a cerut să-i comunic lui Negel că generalul de care vorbise nu e de părere să fie înlocuit căci făcea parte din grupul celor ce au luat parte la lovitura de Stat Nu mi-a spus numele,totuşi găsesc în amintirea mea numele general Anton,ceeace înseamnă că mi l-a spus Negel,atunci când i-am făcut comunicarea.Nu-mi amintesc epoca şi nici nu ştiu rezultatul.

In Septembrie 1946 fiind la Paris,Pătrăşcanu mi-a cerut să-i pun la dispoziţie cu împrumut o sumă mai mare de bani

pentru alegerile din Noembrie.

La reîntoarcerea mea în 1947 am găsit suma de lei unasutămiliaone ridicaţi pentru Pătrăşcanu,dela biroul meu.Până la 24 Decembrie 1947 această sumă nu-mi fusese înapoiată.

In Iulie 1947 Pătrăşcanu mi-a cerut în diferite rânduri concursul meu pentru aranjarea chestiunii Creditului Minier.Aceste cereri nu aveau caracter personal.

6 Martie 195o

ss.Radu Xenopol

7 ~~073~~ 72

Declaratie

In 1943-44 până la 23 August Patrascanu mi-a cerut de câteva ori să-l aduc cu masina în oraș și apoi să-l reconduc. Am făcut acest lucru de 3-4 ori!

In 1944 până la 23 August la cererea sa am stabilit 2-3 ședinte a Blocului Democrat la Dinu Bratianu și la Dr. Costinescu conducându-l personal.

In vara 1944 la cererea sa am condus pe D-na Patrascanu și mama ei sub alte nume, la moșia unui prieten unde au stat refugiate până la 23 August.

In toamna 1944 Patrascanu mi-a cerut să intervin pe lângă Auschnit pentru a da o suma mai mare partidului. Am transmis cererea; nu cunosc rezultatul nefăcându-se nici o remitere prin mine.

In Noembrie-Decembrie 1944 D-na Patrascanu mi-a cerut printr'o prietena comună să-i împrumut două milioane și jumătate lei pentru teatrul său de păpuși. Patrascanu era la curent cu aceasta cerere. Suma mi-a fost înapoiată după circa o lună de zile. Amândoi mi-au mulțumit pentru serviciul făcut cu ocazia deschiderei teatrului la care am luat parte.

In toamna 1944 cât și iarna 1945 Patrascanu a făcut

apel la mine în chestiuni politice, dar aceste cereri au avut caracter personal.
Am expus în altă declaraţie aceste fapte.
In iarna 1945-46 chemându-mă la Ministru mi-a cerut să intervin pentru ca ziarul Dreptatea să numai publice articole în care să fie lăudat, şi să publice un articol în care să fie atacaţi ceilalţi tovarăşi ai săi. Am dat declaraţie detailată în această chestiune.
In 1945-46 Pătrăşcanu mi-a cerut odată sau de două ori să-i fac serviciul de a ruga pe Mareşalul Negel pentru a urgenta semnarea unor proecte de legi de către Suveran. Am comunicat lui Negel şi cred că Pătrăşcanu a fost satisfăcut.
Tot în 1945-46 mi-a cerut să-i comunic lui Negel că generalul de care vorbise nu e de părere să fie înlocuit căci făcea parte din grupul celor ce au luat parte la lovitura de stat. Nu mi-a spus numele, totuşi găsesc în amintirea mea numele General Anton ceeace înseamnă că mi l-a spus Negel atunci când i-am făcut comunicarea.
Nu-mi amintesc epoca şi nici nu ştiu rezultatul.
In Septembrie 1946 fiind la Paris, Pătrăşcanu mi-a cerut să-i pun la dispoziţie cu împrumut o sumă mai mare de bani pentru alegerile din Noembrie. La reîntoarcerea mea în 1947 am găsit suma de lei una sută milioane ridicaţi pentru Pătrăşcanu

~~8~~ 73

de la biroul meu. Până la 24 Decembrie 1947 această

suma nu mi fusese înapoiată.

~~074~~

Din Iulie 1947 Pătrășcanu mi-a cerut în diferite rânduri concursul meu pentru aranjarea chestiunii Creditului Minier. Aceste cereri nu aveau caracter personal.

6 Martie 1950

Radu [illegible]

DECLARATIE

In 1943-44 până la 23 August fiind în ilegalitate Pătrăşcanu mi-a cerut de câteva ori să-l aduc cu maşina în oraş şi apoi să-l reconduc. Am făcut acest lucru de 3-4 ori.

In 1944 până la 23 August la cererea sa am stabilit 2-3 şedinţe a Blocului Democrat la Dinu Brătianu şi Dr.Costinescu conducându-l personal.

In vara 1944 la cererea sa am condus pe Dna Pătrăşcanu şi mama ei sub alt nume la moşia unui prieten unde au stat refugiate până la 23 August.

In toamna 1944, chiar în ziua când s'a dizolvat Blocul celor 4 partide Democrate, Pătrăşcanu mi-a indicat o formulă de colaborare de guvern, cu care era de acord partidul său, cerându-mi să tratez pe această linie cu Maniu şi Dinu Brătianu - atunci miniştrii de stat - şi să obţin şi acordul lor. Precizez că formula privea repartiţii de ministere între Ţărănişti-Liberali şi partidele Democrate.

In aceiaş dimineaţă am obţinut acordul lui Maniu şi Brătianu comunicându-l lui Pătrăşcanu. In aceiaş zi la ora 6 avea loc la Dinu Brătianu reuniunea celor 4 reprezentanţi ai Blocului Democrat, cu care ocazie Maniu fără nici o explicaţie şi-a retras acordul pe care şi-l dăduse în aceiaş zi. Această reuniune a fost ultima ; din acel moment Blocul Democrat s'a dezolvat.

In Noembrie-Decembrie 1944 Dna Pătrăşcanu mi-a cerut printr'o prietnă comună să-i împrumut douămilioane şi jumătate lei pentru teatrul său de păpuşi. Pătrăşcanu era la curent cu această cerere. Suma mi-a fost înapoiată după circa o lună, de zile. Amândoi mi-au mulţumit pentru serviciul făcut cu ocazia deschiderii teatrului la care am luat parte fiind invitat.

In toamna 1944 şi în iarna 1945 Pătrăşcanu a mai făcut apel la mine în chestiuni politice pe care le-am expus în alte declaraţii şi cererile sale nu aveau caracter personal.

In 1945-46 Pătrăşcanu mi-a cerut odată sau de două ori să-i fac serviciul de a ruga pe mareşalul Negel pentru a urgenta semnarea unor proecte de legi de către Suveran. Am comunicat lui Negel şi cred că Pătrăşcanu a fost satisfăcut.

Tot în 1945-46 mi-a cerut să-i comunic lui Negel că generalul de care vorbise nu e de părere să fie înlocuit, căci făcea parte din grupul celor ce au luat parte la lovitura de stat. Nu mi-a

spus numele, totuşi găsesc în amintirea mea numele generalul Anton ceea ce înseamnă că mi l-a spus Negel atunci când i-am făcut comunicarea. Nu-mi amintesc epoca şi nici nu am cunoscut rezultatul.

In iarna 1945-46 chemându-mă la Minister şi arătându-mi ziarul Dreptatea, mi-a cerut să intervin pentru ca să nu se mai publice articole în care să fie lăudat ci dimpotrivă, şi să se publice şi un articol în care să fie atacaţi ceilalţi tovarăşi ai săi.

Am dat amănunte în altă declaraţie.

In Septembrie 1946 fiind la Paris, Pătrăşcanu mi-a cerut să-i pun la dispoziţie cu împrumut o sumă mai mare de bani pentru alegerile din Noembrie. La reîntoarcerea mea în iarna 1947 am găsit suma de lei unasutămilioane ridicate pentru Pătrăşcanu dela biroul meu. Până la 24 Decembrie 1947 această sumă nu-mi fusese înapoiată.

Din Iulie 1947 până în Decembrie 1947 Pătrăşcanu mi-a cerut în diferite rânduri concursul pentru aranjarea prin tranzacţie a chestiunii Creditului Minier. Aceste cereri nu aveau caracter personal.

Dau această declaraţie asupra cererilor ce mi-au fost făcute de Pătrăşcanu, liber şi nesilit de nimeni.

24 Martie 1950

ss. Radu Xenopol

Declarație

In 1943-44 până la 23 August fiind în ilegalitate Pătrășcanu mi-a cerut de câteva ori să-l adăpostesc cu mașina în oraș și apoi să-l reconduc. Am făcut acest lucru de 3-4 ori.
In 1944 până la 23 August la cererea sa am stabilit 2-3 ședințe a Blocului Democrat la Dinu Brătianu și Dr. Costinescu conducându-l personal.
In vara 1944 la cererea sa am condus pe D-na Pătrășcanu și mama ei sub alte nume la moșia unui prieten unde au stat refugiate până la 23 August.
In toamna 1944, chiar în ziua când s'a dizolvat Blocul celor 4 partide democrate, Pătrășcanu mi-a indicat o formulă de colaborare de guvern cu care era de acord partidul său, cerându-mi să tratez pe această linie cu Maniu și Dinu Brătianu - atunci Miniștri de Stat - și să obțin și acordul lor. Precizez că formula privea repartiția de ministere între Țărăniști, Liberali și partidele democrate.
In aceeași dimineață am obținut acordul lui Maniu și Brătianu comunicându-l lui Pătrășcanu.
In aceeași zi la ora 6 avea loc la Dinu Brătianu reuniunea celor 4 reprezentanți a Blocului Democrat, cu care ocazie Maniu fără nici o explicație și-a retras acordul pe care și-l dăduse în aceeași

2.

Această reuniune a fost ultima; din acel moment Blocul Democrat s'a dizolvat.
In Noembrie-Decembrie 1944 D-na Pătrășcanu mi-a cerut printr'o prietenă comună să-i împrumut două milioane și jumătate lei pentru teatrul său de păpuși.
Pătrășcanu era la curent cu această cerere.
Suma mi-a fost înapoiată după circa o lună de zile. Amândoi mi-au mulțumit pentru serviciul făcut cu ocazia deschiderei teatrului la care am luat parte fiind invitat.
In toamna 1944 și iarna 1945 Pătrășcanu a mai făcut apel la mine în chestiuni politice pe care le-am expus în alte declarații, și cererile sale nu aveau caracter personal.
In 1945-46 Pătrășcanu mi-a cerut odată sau de două ori să-i fac serviciul de a ruga pe Mareșalul Negel pentru a urgenta semnarea unor proecte de legi de către Suveran. Am comunicat lui Negel și cred că Pătrășcanu a fost satisfăcut.
Tot în 1945-6 mi-a cerut să-i comunic lui Negel că Generalul de care vorbise nu e de părere să fie înlocuit, căci făcea parte din grupul celor ce au luat parte la lovitura de Stat. Nu mi-a spus numele, totuși găsesc în amintirea mea numele General Anton ceeace însemna că mi-l'a spus Negel atunci când i-am făcut

comunicarea. Nu mi amintesc epoca și nici nu am cunoscut rezultatul. 77 ~~078~~

În iarna 1945-46 chemându-mă la Minister și arătându-mi ziarul Dreptatea, mi-a cerut să intervin pentru ca să nu se mai publice articole în care să fie lăudat ci dimpotrivă, și să se publice și un articol în care să fie atacați ceilalți tovarăși ai săi.

Am dat amănunte în altă declarație.

În Septembrie 1946 fiind la Paris, Patrașcanu mi-a cerut să-i pun la dispoziție cu împrumut o sumă mai mare de bani pentru alegerile din Noembrie. La reîntoarcerea mea în iarna 1947 am găsit suma de lei una sută milioane ridicată pentru Patrașcanu de la biroul meu. Până la 24 Decembrie 1947 această sumă nu mi fusese înapoiată.

Din Iulie 1947 până în Decembrie 1947 Patrașcanu mi-a cerut în diferite rânduri concursul pentru aranjarea prin tranzacție a chestiunii Creditului Minier. Aceste cereri nu aveau caracter personal.

Dau această declarație asupra cererilor ce mi-au fost făcute de Patrașcanu, liber și neșilit de nimeni.

24 Martie 1950 Radu Xenopol

D E C L A R A T I E

Subsemnatul RADU XENOPOL,născut în anul 1892, luna Ianuarie ziua 15 în comuna Bucureşti fiu a lui FILIP şi FLORICA XENOPOL,de profesiune comerciant şi exportator,condamnat în prezent de două ori închisoare corecţională, cu ultimul domiciliu în Bucureşti Str.D.Racoviţă 14,declar prin prezenta următoarele :

Intrebare :

Când şi în ce împrejurări l-aţi cunoscut pe LUCRETIU PATRASCANU ?

Răspuns :

Am cunoscut pe PATRASCANU în anii 1942-1943 cu ocazia internării mele în lagărul din Târgu-Jiu.-

Intrebare :

De câte ori v'aţi mai întâlnit cu PATRASCANU, la ce date şi unde anume ?

Răspuns :

Incă din 1943 după ce PATRASCANU a fost eliberat din lagăr,l-am văzut în Bucureşti unde circula în ilegalitate şi cu mare atenţiune.- Am continuat a ne vede şi după eşirea mea din lagăr,adică după Ianuarie 1944.-

In adevăr relaţiile noastre au continuat şi am avut ocazia în primăvara lui 1944 să uşurez stabilirea unor întrevederi politice între el şi TITEL PETRESCU cu DINU BRATIANU şi IULIU MANIU,oameni politici care alcătuiau atunci gruparea celor 4 partide democrate opoziţioniste.-

Nu pot preciza numărul întrevederilor dintre noi,însă din cauza atenţii cu care circula,ne-am întâlnit rar şi pe înserate sau chiar noaptea,întâlnirile fiind la domiciliul meu.-

Intrebare :

Ce misiuni aţi avut la aceste întrevederi şi din partea cui anume ?

./.

Răspuns :

Prima misiune era aceia de a conduce pe PATRASCANU la întâlniri şi de a-l reconduce afară din Bucureşti. Apoi, de 2 ori am stabilit două întâlniri a grupului în Bucureşti,una la Dr.COSTINESCU în Str.Maszarik şi a doua la DINU BRATIANU în Calea Dorobanţi.-

Intrebare :

Aţi discutat cu MANIU despre situaţia lui PATRASCANU în Partidul Comunist ?

Răspuns :

Nu-mi amintesc să fi discutat cu MANIU despre situaţia lui PATRASCANU în Partidul Comunist.-

Intrebare :

Dare alte discuţii cu MANIU şi BRATIANU în legătură tot cu PATRASCANU ?

Răspuns :

Da.-

Intrebare :

Redaţi exact ce anume aţi discutat.-

Răspuns :

Imi amintesc că în toamna 1944 şi mai târziu la începutul lui 1945,întrebând pe MANIU dece nu s'a opus repartiţiei Ministerului Justiţiei în lotul Partidului Comunist pe când se opunea repartiţiei Ministerului Educaţiei şi a Domeniilor,mi-a răspuns că cel al Justiţiei urmează să fie ocupat de PATRASCANU.-

Intrebare :

Arătaţi dece MANIU era de acord cu numirea lui PATRASCANU la Justiţie ?

Răspuns :

MANIU mi-a spus că nu înţelege să se opue aceluia cu care colaborase încă din primăvara 1944 în bună înţelegere. Ulterior,cam la aceiaşi epocă, adică fine 1944 început 1945, atât MANIU cât şi BRATIANU în conversaţiile avute mi-au spus că îl considerau pe PATRASCANU ca un "bun naţionalist". Totuşi MANIU îi acorda o încredere limitată.-

Intrebare :

Prin urmare MANIU şi BRATIANU îl considerau pe PATRASCANU un naţionalist ; arătaţi cum înţelegeau ei să

.//.

se folosească de dânsul în scopul intereselor lor politice ?

Răspuns :

Este adevărat că MANIU şi BRATIANU îl considerau pe PATRASCANU ca un naţionalist ; dar dacă înţelegeau să se folosească de el în scopuri politice de partid prin prezenţa sa ca ministru al Justiţiei,nu mi-au spus niciodată, cu atât mai mult cu cât nu eram în partide politice.

Intrebare :

Ce oferte i-aţi transmis lui PATRASCANU înaintea alegerilor din 1946 şi din partea cui anume ?

Răspuns :

N'am transmis din partea nimănui vre'un fel de ofertă lui PATRASCANU înaintea alegerilor din 1946.-

Intrebare :

Dvs.personal aţi avut discuţii cu PATRASCANU despre poziţia sa "naţionalistă" ?

Răspuns :

Niciodată n'am avut vreo discuţie de acest fel cu PATRASCANU.-

Intrebare :

Ce instrucţiuni date de către conducerea P.N.T. privitor la campania de presă a ziarului "Dreptatea" a-ţi transmis în legătură cu discursul dela Cluj a lui PATRASCANU precum şi cu alegerile din 1946 ?

Răspuns :

N'am transmis niciodată vreo instrucţiune a P.N.T. nici către ziarul Dreptatea nici adresată alt cuiva, nici cu ocazia discursului dela Cluj,nici cu ocazia alegerilor din 1946.-

Precizez că atunci când a ţinut PATRASCANU discursul eram în misiune în Bulgaria de două săptămâni (se poate dovedi cu paşaportul), iar pe timpul alegerilor din Noembrie 1946, înainte şi după, eram în călătorie în străinătate (a se vedea paşaportul).-

Intrebare :

Ce demers a făcut PATRASCANU pe lângă D-ta pentru sistarea campaniei elogioasă la adresa lui a ziarului Dreptatea, şi cum motivă el acest demers ?

Răspuns :

La începutul lui 1945 (fără a putea preciza) PATRASCANU m'a invitat să trec pe la el pe la Minister.-

M'am dus să-l văd şi l-am găsit la birou având ziarul Dreptatea în mână.- Adresându-mi-se mi-a spus că acei dela Dreptatea au început să-l laude într'un articol şi că acest lucru nu-i convine.- M'a întrebat dacă pot să le comunic că el preferă să fie înjurat prin articolele ziarului, adăugând : "mai bine să mă înjure şi să înjure şi pe ceilalţi tovarăşi ai mei".-

Motivul pe care mi l-a dat a fost că probabil este o intrigă contra sa faţă de ceilalţi tovarăşi ai săi.

Intrebare :

Ce întâlniri secrete aţi avut cu PATRASCANU şi ce scop au avut aceste întâlniri ?

Răspuns:

Inainte de 23 August am avut întâlniri secrete cu PATRASCANU fie noaptea la mine acasă sau pe străzi lăturalnice ; aceasta din pricina faptului că circula ilegal în Bucureşti.-

După 23 August n'am avut niciodată vreo întâlnire secretă, ci s'au acasă la el, sau la Minister am discutat unele chestiuni politice de ordin intern, nu însă de partid, chestiuni ce trebuiau să rămâie însă discrete.-

Intrebare :

Care erau acele chestiuni ce trebuiau să rămână discrete ?

Răspuns :

După 23 August situaţia politică internă a fost mereu turbure până la 6 Martie 1945.- In tot acest timp crize guvernamentale s'au repetat de câteva ori datorită guvernelor de militari şi începutului de neînţelegeri între şefii partidelor democrate.- In această perioadă s'a dizolvat grupul celor 4 partide democrate şi a luat fiinţă F.N.D. constituit în lipsa vechilor partide istorice.-

In toată această perioadă prin consensul unanim al partidelor politice am servit ca mijloc de legătură politică dintre ele pentru aplanarea diferitelor neînţelegeri.- In acest scop misiunea mea fiind agreiată şi de Partidul Comunist am rămas în legătură continuă cu PATRASCANU şi cu biroul Partidului.-

Discuţiile şi propunerile ce trebuiau să dea soluţiile cele mai acceptate, trebuiau neapărat să rămâie discrete.

După 6 Martie intervenind o situaţia stabilă politică misiunea mea de mijlocitor a încetat,astfel că nu am mai avut vreo discuţie politică discretă cu PATRASCANU.-

Intrebare :

Ce sumă de bani i-aţi oferit lui PATRASCANU cu ocazia alegerilor din 1946, ce provenienţă avea această sumă de bani şi în ce scop i-aţi avansat-o lui PATRASCANU?

Răspuns :

La începutul lui Septembrie 1946, fiind la Paris am văzut pe PATRASCANU de 2 ori.- A doua oară fiind pe punctul de a pleca din Paris, PATRASCANU m'a întrebat când mă voiu reîntoarce în Bucureşti.- I-am răspuns că am viza valabilă până la 18 Noembrie 1946 şi că voiu fi deci după 18.- Mi-a răspuns că voiu sosi prea târziu şi a adăugat : "Ai putea să-mi pui la dispoziţie o sumă mai mare în vederea alegerilor ?".- I-am răspuns : "Cu cea mai mare plăcere" şi că n'are importanţă dacă voiu fi la Bucureşti; căci voiu da dispoziţii la biroul meu să i se ţie la dispoziţie o astfel de sumă.- In acest fel, am dispus la Bucureşti iar suma ce a ridicat-o PATRASCANU ulterior, a fost solicitată de el şi nici decum oferită de mine.-

Provenienţa acestor bani era din averea mea personală şi i-am pus-o la dispoziţie în scopul pe care mi l-a indicat.- Adaug că nu am avut ocazia să controlez întrebuinţarea sumei de PATRASCANU, deoarece m'am reîntors la finele lui Ianuarie 1947 când am aflat prin socotelile biroului că PATRASCANU a ridicat 100 milioane lei.-

Intrebare :

Ce comisioane i-aţi dat lui PATRASCANU înainte de a pleca el la Paris ?

Răspuns :

Prin Februarie 1947 aflând că PATRASCANU pleca din nou la Paris, l-am rugat să ducă o sumă de bani pe care o datoram pe urma şederei mele de 5 luni în străinătate.- Dânsul a refuzat.-

./.

Intrebare :

In afară de bani ce mai conţinea plicul pe care i l-aţi predat lui PATRASCANU înainte de plecarea sa la Paris ?

Răspuns :

Impreună cu banii şi o scrisoare personală adresată unui prieten la Paris.-

Intrebare :

Cine este prietenul dela Paris căruia îi era destinaţi banii şi scrisoarea şi în ce scop ai vrut să-i transmiţi?

Răspuns :

Am transmis suma de bani D-lui GH.LITTMAN cu însărcinarea de a plăti prin remitere asupra societăţii Ford-Alexandria, în vederea plăţii a 3 automobile marca Lincoln pentru care am avut autorizaţie de import din disponibil propriu şi care maşini au sosit o parte în primăvară.-

Intrebare :

V'aţi întâlnit cu PATRASCANU după întoarcerea lui dela Paris ?

Răspuns :

Nu m'am întâlnit cu PATRASCANU după întoarcerea sa dela Paris din Februarie 1947.-

Intrebare :

Arătaţi ce manifestări duşmănoase a avut PATRASCANU faţă de P.C.R. şi guvernul de democraţie în discuţiile cu Dvs.?

Răspuns :

PATRASCANU faţă de mine n'a avut nici o manifestare duşmănoasă împotriva Partidului sau a guvernului de democraţie.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez.-

ss/. RADU XENOPOL

26 Aprilie 1951

1 84
085

Declarație

Subsemnatul Radu Xenopol, născut în anul 1892 luna Ianuarie ziua 15 în comuna București fiu a lui Filip și Florica Xenopol, de profesiune comerciant și exportator, condamnat în prezent la de două ori 10 ani închisoare corecțională, cu ultimul domiciliu în București str. D. Racoviță 14, declar prin prezenta următoarele:

Întrebare: Când și în ce împrejurări l'ați cunoscut pe Lucrețiu Pătrășcanu?

Răspuns: Am cunoscut pe Pătrășcanu în anii 1942-1943 cu ocazia internării mele în lagărul din Tg-Jiu.

Întrebare: De câte ori v'ați mai întâlnit cu Pătrășcanu, la ce date și unde anume?

Răspuns: Încă din 1943 după ce Pătrășcanu a fost eliberat din lagăr, l'am văzut în București unde circula în ilegalitate și cu mare atențiune. Am continuat a ne vedea și după eșirea mea din lagăr, adică după Ianuarie 1944. Și adevăr relațiile noastre au continuat, și am avut ocazia în primăvara lui 1944 să ușurez stabilirea unor întrevederi politice între el și Titel Petrescu cu Dinu Brătianu și Iuliu Maniu, oamenii politici care

x x x Xenopol

alcătuiau atunci gruparea celor 4 partide democrate opoziţioniste.
Nu pot preciza numărul întrevederilor dintre noi, însă din cauza atenţiei cu care circula, ne-am întâlnit rar şi pe înserate sau chiar noaptea, întâlnirile fiind la domiciliul meu.
Intrebare Ce misiuni aţi avut la aceste întrevederi şi din partea cui anume?
Răspuns: Prima misiune era aceea de a conduce pe Pătrăşcanu la întâlniri şi de a-l reconduce afară din Bucureşti. Apoi, de care am stabilit două întâlniri a grupului în Bucureşti, una la Dr. Costinescu în str. Masaryk şi a doua la Dinu Brătianu în Calea Dorobanţi.
Intrebare: Aţi discutat cu Maniu despre situaţia lui Pătrăşcanu în partidul Comunist?
Răspuns: Nu îmi amintesc să fi discutat cu Maniu despre situaţia lui Pătrăşcanu în partidul Comunist.
Intrebare: Dar alte discuţii cu Maniu şi cu Brătianu în legătură tot cu Pătrăşcanu?
Răspuns: Da.
Intrebare: Redaţi exact ce anume aţi discutat.
Răspuns: Îmi amintesc că în toamna 1944 şi mai târziu la începutul lui 1945, întrebând pe Maniu de ce nu s'a opus repartiţiei Ministerului Justiţiei în lotul

partidului Comunist pe când se opunea repartiției Ministerului Educației și a domeniilor mi-a răspuns că cel al Justiției urmează să fie ocupat de Pătrășcanu.

Întrebare: Arătați de ce Maniu ~~nu era~~ era de acord cu numirea lui Pătrășcanu la Justiție?

Răspuns: Maniu mi-a spus că nu înțelege să se opună acelui cu care colaborase încă din primăvara 1944 în bună înțelegere.

Ulterior, cam la aceeași epocă, adică fine 1944 început 1945, atât Maniu cât și Brătianu în conversații avute mi-au spus că îl considerau pe Pătrășcanu ca un „bun" naționalist. Totuși Maniu îi acorda o încredere limitată.

Întrebare: Prin urmare Maniu și Brătianu îl considerau pe Pătrășcanu un naționalist; arătați cum înțelegeau ei să se folosească de dânsul ~~în~~ scopul intereselor lor politice?

Răspuns: Este adevărat că Maniu și Brătianu îl considerau pe Pătrășcanu ca un naționalist; dar dacă înțelegeau să se folosească de el în scopuri politice de partid prin prezența sa ca Ministru al Justiției, nu mi-au spus-o niciodată, cu atât mai mult cu cât nu eram în partidul politic.

Intrebare: Ce oferte i-ati transmis lui Patrascanu înaintea alegerilor din 1946 și din partea cui anume?
Răspuns: N'am transmis din partea nimănui vre un fel de ofertă lui Patrascanu înaintea alegerilor din 1946.
Intrebare: D-v personal a-ți avut discuții cu Patrascanu despre poziția sa „naționalistă"?
Răspuns: Nici odată n'am avut vre'o discuție de acest fel cu Patrascanu.
Intrebare: Ce instrucțiuni date de către conducerea P.N.T. privitor la campania de presă a ziarului „Dreptatea" a-ți transmis în legătură cu discursul de la Cluj a lui Patrascanu precum și cu alegerile din 1946?
Răspuns: N'am transmis niciodată vre'o instrucțiune a P.N.T. nici către ziarul Dreptatea nici adresată alt cui-va, nici cu ocazia discursului de la Cluj, nici cu ocazia alegerilor din 1946.
Precizez că atunci când a ținut Patrascanu discursul eram în misiune în Bulgaria de două săptămâni (se poate vedea cu pașaportul), iar pe timpul alegerilor din Noembrie 1946, înainte și după, eram

[signature]

în călătorii în străinătate (a se vedea pasaportul).

Întrebare: Ce demers a făcut Pătrășcanu pe lângă D-ta pentru sistarea campaniei elogioase la adresa lui a ziarului Dreptatea, și cum motiva el acest demers?

Răspuns: La începutul lui 1945 (fără a putea preciza) Pătrășcanu m'a invitat să trec pe la el la Minister.

M'am dus să-l văd și l'am găsit la birou având ziarul Dreptatea în mână. Adresându-mi-se mi-a spus că acei de la Dreptatea au început să-l laude într'un articol și că acest lucru nu îi convine. M'a întrebat dacă pot să le comunic că el preferă să fie înjurat prin articolele ziarului, adăugând: „mai bine să mă înjure, și să înjure și pe ceilalți tovarăși ai mei".

Motivul pe care mi l'a dat a fost că probabil este o intrigă contra sa față de ceilalți tovarăși ai săi.

Întrebare: Ce întâlniri secrete ați avut cu Pătrășcanu și ce scop au avut aceste întâlniri?

Răspuns: Înainte de 23 August am avut

[signature]

întâlniri secrete cu Pătrășcanu fie noaptea la mine acasă sau pe străzi lăturalnice; aceasta din pricina faptului că circula ilegal în București.

După 23 August n'am avut nici odată vre'o întâlnire secretă, ci, s'au acasă la el, sau la Minister am discutat unele chestiuni politice de ordin intern, ale unui de partid, chestiuni ce trebuiau să rămâe însă discrete.

Intrebare: Care erau acele chestiuni ce trebuiau să rămâe discrete?

Răspuns: După 23 August situația politică internă a fost mereu turbure până la 6 Martie 1945. In tot acest timp crize guvernamentale s'au repetat de câte va ori datorită guvernelor de militari și începutului de neînțelegeri între șefii partidelor democrate. In această perioadă s'a dizolvat grupul celor 4 partide democrate și a luat ființă F.N.D. ~~este~~ constituit în lipsa vechilor partide istorice.

In toată această perioadă prin consensul unanim a partidelor politice am servit ca mijloc de legătură politică dintre ele pentru aplanarea diferitelor neînțelegeri.

Citit de mine. [semnătură]

[semnătură]

În acest scop, misiunea mea fiind agreată și de partidul Comunist am rămas în legătură continuă cu Pătrășcanu și cu biroul partidului. Discuțiile și propunerile ce trebuiau să dea soluțiile cele mai acceptabile trebuiau neapărat să rămână discrete.

După 6 Martie intervenind o situație stabilă politică misiunea mea de mijlocitor a încetat, astfel că nu am mai avut vre'o discuție politică - discretă - cu Pătrășcanu.

Întrebare: Ce sumă de bani i-ați oferit lui Pătrășcanu cu ocazia alegerilor din 1946, ce proveniență avea această sumă de bani și în ce scop i-ați avansat-o lui Pătrășcanu?

Răspuns: La începutul lui Septembrie 1946 fiind la Paris, am văzut pe Pătrășcanu de două ori. A doua oară fiind pe punctul de a pleca din Paris, Pătrășcanu m'a întrebat ~~dac~~ - Când mă voiu reîntoarce în București. I'am răspuns că am viza valabilă până la 18 Noembrie 1946 și că voiu fi aci după 18. Mi-a răspuns că voiu sosi prea târziu și a adăugat: „Ai putea să-mi pui la dispoziție o sumă mai mare în vederea alegerilor?"

[signature]

I-am răspuns: „Cu cea mai mare plăcere și ca n'are importanță dacă nu voiu fi la București, căci voiu da dispoziții la biroul meu să i se ție la dispoziție o astfel de sumă". În acest fel am dispus la București iar suma ce a ridicat-o Patrașcanu ulterior, a fost solicitată de el și nici decum oferită de mine.

Proveniența acestor bani era din averea mea personală, și i-am pus-o la dispoziție în scopul pe care mi l-a indicat. Adaug că nu am avut ocazia să controlez întrebuințarea sumei de Patrașcanu, deoarece nu am reîntors la finele lui Ianuarie 1947 când am aflat prin socotelile biroului că Patrașcanu a ridicat opt-milioane lei.

<u>Întrebare</u>: Ce condițiuni i-ați dat lui Patrașcanu înainte de a pleca el la Paris?

<u>Răspuns</u>: Prin Februarie 1947 aflând că Patrașcanu pleca din nou la Paris, l'am rugat să ducă o sumă de bani pe care o datoram pe urma șederii mele de 5 luni în străinătate. Dânsul a refuzat.

[semnătură]

Intrebare: 9)

15
093 92

Inafară de bani ce mai conținea plicul pe care i l'ați predat lui Pătrășcanu înainte de plecarea sa la Paris?

Răspuns: Împreună cu banii și o scrisoare personală adresată unui prieten la Paris.

Intrebare: Cine este prietenul de la Paris cărui'a era destinat banii și scrisoarea? ~~Răs~~ Și în ce scop ai vrut să'i transmiți?

Răspuns: Am transmis suma de bani D-lui Gh. Littman cu însărcinarea de a plăti ~~prin~~ prin remitere asupra Soc. Ford Alexandria, în vederea plății a 3 automobile marca Lincoln pentru care am avut autorizație din port din disponibil propriu și care mașini au sosit o parte în primăvară.

Intrebare: V'ați întâlnit cu Pătrășcanu după întoarcerea lui de la Paris?

Răspuns: Nu m'am întâlnit cu Pătrășcanu după întoarcerea sa de la Paris din Februar 1947.

Intrebare: Arătați ce manifestări dușmănoase a avut Pătrășcanu față de P.C.R. și guvernul de democrație în discuțiile cu D-ta?

[signature]

Răspuns: Patrașcanu față de mine n'a avut nici o manifestare dușmănoasă împotriva partidului sau a guvernului de democrație.

Aceaste-mi este declarația pe care o dau, susțin și semnez.

Radu Venea

18 Aprilie 1951

17

~~095~~ 94

D E C L A R A T I E

Subsemnatul RADU XENOPOL,de profesiune comerciant,născut în anul 1892,în comuna Bucureşti,cu ultimul domiciliu în str. D.Racoviţă nr.14 Bucureşti,declar următoarele:

Intrebare:

Ce comision i-aţi dat lui PATRASCANU să vă facă când a plecat la Paris?

Răspuns:

Aproximativ la începutul lunei Februarie 1947,aflând că PATRASCANU pleacă la Paris,m'am dus la el şi i-am remis un plic pentru un prieten al meu din Paris fără a-i da vre-o explicaţie deoarece biroul său era plin de vizitatori.In plic transmiteam o sumă de douăzeci mii franci elveţieni diferiţi ce trebuiam să plătease pentru achiziţionarea a 3 automobile Lincoln pentru care aveam autorizaţie de import din disponibil propriu.

In aceiaşi zi sau a doua zi,însă înainte de plecarea sa spre mirarea mea,am primit vizita şefului său de cabinet care mi-a remis plicul desfăcut împreună cu câteva rânduri din partea sa prin care mă înştiinţa că refuză să ducă valută cu dânsul. Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau,susţin şi semnez propriu.

ss.Radu Xenopol

5 Mai 1951.

~~18~~ 95
~~096~~

Declarație

Subsemnatul Radu Xenopol de profesiune comerciant, născut în anul 1892 în comuna București cu ultimul domiciliu în str. D. Racoviță 14 București declar următoarele:

<u>Întrebare</u>: Ce comision i-ați dat lui Pătrășcanu să vă facă când a plecat la Paris?

<u>Răspuns</u> Aproximativ la începutul lunei Februarie 1947 aflând că Pătrășcanu pleacă la Paris, m-am dus la el și i-am remis un plic pentru un prieten al meu din Paris fără a-i da vre-o explicație deoarece biroul său era plin de vizitatori.

În plic transmiteam o sumă de douăzeci mii franci el reținea diferența ce trebuiam să-i plătesc pentru achiziționarea a 3 automobile Lincoln pentru care aveam autorizație de import din disponibil propriu.

În aceeași zi sau a doua zi, <u>încă înainte de plecarea sa</u> spre nenorocirea mea, am primit vizita șefului său de cabinet care mi-a remis plicul desfăcut împreună cu câteva rânduri din partea sa prin care mă înștiința că refuză să-i ducă valuta cu dânsul. Radu Xenopol

Aceasta îmi este declarația pe
care o dau, astăzi o semnez propriu.

Radu Neag[illegible]

5 Mai 1951

21.7

D E C L A R A T I E

Subsemnatul XENOPOL RADU, în legătură cu întrebarea ce mi s'a pus referitor la transmiterea unor mesagii din partea lui EUGEN CRISTESCU către LUCRETIU PATRASCANU în momentul procesului şi după procesul lui EUGEN CRISTESCU, declar următoarele:

Nu am primit nici un fel de mesagiu sau propunere din partea vreunui membru al familiei lui EUGEN CRISTESCU pentru a le transmite lui PATRASCANU, nici în timpul procesului, nici până la comutarea pedepsei lui CRISTESCU.-

La acea epocă am intervenit personal pentru comutarea pedepsei lui CRISTESCU,deoarece am considerat că era drept ca un funcţionar de carieră al Statului, care-şi făcea datoria în funcţia pe care o ocupa, să nu fie pedepsit cu acelaşi maxim de pedeapsă ce se aplica marilor vinovaţi din conducerea ţării, din acel moment.-

Acest punct de vedere care îmi era personal,l-am expus celor în drept să ia cunoştinţă de el.- Printre aceştia era şi LUCRETIU PATRASCANU, Ministrul Justiţiei.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau susţin şi semnez.-

ss/. RADU XENOPOL

21 Iulie 1951

20 97

~~098~~

Declaratie

Subsemnatul Xenopol Radu, în legătură cu întrebarea ce mi s'a pus referitor la transmiterea unor mesagii din partea lui Eugen Cristescu către Lucrețiu Patrascanu în momentul procesului și după procesul lui Eugen Cristescu, declar următoarele:

Nu am primit nici un fel de mesagiu sau propunere din partea vre unui membru al familiei lui Eugen Cristescu pentru a le transmite lui Patrascanu, nici în timpul procesului nici până la comutarea pedepsei lui Cristescu.

La acea epocă am intervenit personal pentru comutarea pedepsei lui Cristescu, deoarece am considerat că era drept ca un funcționar de carieră al statului care își făcea datoria în funcția pe care o ocupa, să nu fie pedepsit cu acelaș maximum de pedeapsă ce se aplica marilor vinovați din conducerea țării din acel moment.

Acest punct de vedere care îmi era

Xenopol

personal l'am expus celor cu drept să ia cunoştinţă de el. Printre aceşti era şi Lucreţiu Pătrăşcanu, Ministrul Justiţiei.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau scrisă şi semnez.

3 Iulie 1951

Radu [illegible]

D E C L A R A T I E

Subsemnatul RADU XENOPOL,de profesiune fost comerciant şi exportator,cu ultimul domiciliu în Bucureşti str.Racoviţă 14,asupra celor întrebate declar următoarele:

Intrebare:

Arătaţi în mod amănunţit tot ce ştiţi despre legăturile d-lui PATRASCANU cu membrii partidelor istorice înainte de 23 August cât şi după această dată?

Răspuns:

Stiu că dl.PATRASCANU din primăvara anului 1944 a avut legături cu d-nii MANIU şi DINU BRATIANU din momentul ce împreună au făcut toţi trei parte din Blocul celor 4 partide democrate. Am aflat personal de constituirea acestui bloc prin luna Mai 1944. La cererea lui PATRASCANU care circula în ilegalitate, l-am condus şi recondus la două sau trei din şedinţele blocului, pentru a-i asigura posibilitatea unei circulaţii sigure.

Imi amintesc de o şedinţă în casa d-lui dr.COSTINESCU şi de alta la dl.DINU BRATIANU. Nu am asistat la nici una din şedinţe. Nu am cunoştinţă ca dl.PATRASCANU să se fi întâlnit cu d-nii MANIU şi BRATIANU în afara şedinţelor Blocului.

Imi amintesc totuşi că prin luna Iunie 1944,la cererea sa sau a d-lui BRATIANU,am condus într'o zi pe dl.şi d-na PATRASCANU la FLORICA,moşia d-lui BRATIANU,unde fuseseră învitaţi pentru un dejun.

I-am dus cu maşina mea,aducându-i pe seară înapoi la Bucureşti.Nu-mi amintesc de unde am luat pe soţii PATRASCANU din Bucureşti şi nici unde i-am lăsat la reîntoarcere.

Dl.PATRASCANU mi-a spus cu ocazia acestui drum că erau invitaţi amândoi de dl.BRATIANU.N'am remarcat nici o con-versaţie particulară a d-lor BRATIANU şi PATRASCANU cu această ocazie.Nu am cunoştinţă despre alte contacte pe care dl.PATRASCANU le-ar fi avut cu alţi membrii ai partidelor istorice înainte de 23 August; d-sa nespunându-mi nimic despre legăturile sau prieteniile sale.

După 23 August şedinţele Blocului au continuat şi dl.PATRASCANU nemai având nevoie de a-şi masca circulaţia,nu am

./.

mai avut ocazia de a cunoaşte legăturile sale cu membrii partidelor istorice,cu atât mai mult cu cât din cauza evenimentelor nu m'am putut vedea cu dl.PATRASCANU decât foarte rar până după reîntoarcerea sa dela Moscova.

Dela această dată am început să-l revăd mai des pe dl. PATRASCANU şi ştiam dela el de continuarea şedinţelor Blocului pentru stabilirea unei politici noi ce urma să fie dusă de către ţară.Nu ştiu dacă dânsul vedea pe d-nii MANIU şi BRATIANU în afară deşedinţele Blocului sau dacă îşi făcuse legături pentru a avea contacte cu ei,căci nici unul nu mi-a spus. Tocmai la izbucnirea primei crize politice a guvernului SANATESCU am fost rugat să mijlocesc înţelegerea între partidele istorice şi cele două partide democrate şi aceasta de către cei patru conducători făcând parte din Bloc.

In tot timpul acestei acţiuni politice pe care am avut-o şi care a durat până la 6 Martie 1945,ştiu că dl.PATRASCANU s'a întâlnit cu d-nii MANIU şi BRATIANU la şedinţele Blocului până la ultima petrecută în casele d-lui BRATIANU,când Blocul a fost desfiinţat. După încetarea colaborării partidelor în Bloc nu am cunoştinţă ca dl.PATRASCANU să fi avut contacte directe cu d-nii MANIU şi BRATIANU.

Nu ştiu ca dl.PATRASCANU să fi avut relaţii sau cunoştinţe printre oamenii politici apropiaţi ai d-lui MANIU, ştiu însă că d-sa cunoştea pe d-nii CONSTANTIN BRATIANU şi GH. FOTINO,dar nu am cunoştinţă dacă se vedeau. In tot timpul cât am activat pentru mijlocirea acordului politic dintre partide, acţiunea mea s'a mărginit la stabilirea înţelegerii de guvernare cu ocazia constituirii celui de al doilea guvern SANATESCU şi a guvernului RADESCU.Nu am avut decât contacte oficiale cu oamenii cu răspundere politică şi rezultatele erau comunicate diferitelor partide spre a fi examinate. In tot acest timp nu am constatat nici o acţiune personală la conducătorii politici.

La începutul lui 1945 s'a constituit Frontul Naţional Democrat. Constituirea s'a făcut în casele mele şi cu această ocazie dl.PATRASCANU a invitat la colaborare şi pe d-nii MANIU şi BRATIANU.Invitaţia nu s'a făcut prin mine şi nu ştiu prin cine anume.

După constituirea F.N.D.nu am mai văzut pe dl.MANIU

./.

şi nu ştiu ca să fi avut dl.PATRASCANU contacte sau relaţii cu dânsul. Prin mine nici într'un caz. Pe dl.BRATIANU l-am văzut; nici el nici dl.PATRASCANU nu mi-au spus că ar fi ţinut vre-un contact împreună.

După constituirea guvernului PETRU GROZA nu am mai văzut pe dl.MANIU deoarece acţiunea mea politică încetase.Nu ştiu dacă dl.PATRASCANU a avut contacte cu el.Am continuat să văd pe dl.DINU BRATIANU cu care aveam relaţii personale,dar nu am auzit niciodată dela el că ar fi avut contacte cu PATRASCANU.

Imi mai amintesc că la o dată pe care nu o pot preciza am luat parte la un dejun la dl.PATRASCANU la care erau în total 5-6 persoane cu ei cu tot,printre care era dl.GH.FOTINO,poate dl.CONSTANTIN BRATIANU şi cred un al treilea invitat de care nu-mi amintesc numele. Acest dejun cred că a fost sau în primăvara sau în toamna 1945.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau,semnez şi susţin.

ss.Radu Xenopol

27 Sept.1951

101

102

Declarație

Subsemnatul Radu Xenopol, de profesiune fost comerciant și exportator, cu actualul domiciliul în București str. D. Racoviță 14, asupra celor întrebate declar următoarele:

Întrebare: Arătați în mod amănunțit tot ce știți despre legăturile d-lui Pătrășcanu cu membrii ai partidelor istorice înainte de 23 August cât și după această dată:

Răspuns: Știu că d-l Pătrășcanu din primăvara anului 1944 a avut legături cu d-nii Maniu și Dinu Brătianu din momentul ce împreună au făcut toți trei parte din Blocul celor 4 partide democrate. Am aflat personal de constituirea acestui Bloc prin luna Mai 1944. La cererea lui Pătrășcanu care circula în ilegalitate, l-am condus și reconduș la două sau trei din ședințele Blocului, pentru a-i asigura posibilitatea unei circulații mai sigure.

Îmi amintesc de o ședință în casa d-lui D-

Xenopol

Costinescu și d altă la d-nul Dinu Brătianu.
Nu am asistat la nici una din ședințe.
Nu am cunoștință ca D-l Pătrășcanu să se
fi întâlnit cu d-nii Maniu și Brătianu
în afara ședințelor Blocului.
Îmi amintesc totuși că prin luna Iunie
1944 la cererea sa sau a d-lui Brătianu,
am condus într'o zi pe D-l și D-na Pătrășcanu
la Florica, moșia d-lui Brătianu, unde
fuseseră invitați pentru un dejun.
I-am dus cu mașina mea, aducându-i
pe seară înapoi la București. Nu-mi
amintesc de unde am luat pe soții
Pătrășcanu din București, și nici unde
i-am lăsat la reîntoarcere.
D-l Pătrășcanu mi-a spus cu ocazia
acestui drum că erau invitați amândoi
de D-l Brătianu. N'am remarcat nici
o conversație particulară a d-lui Brătianu
și D-l Pătrășcanu cu această ocazie.
Nu am cunoștință despre alte contacte pe
care D-l Pătrășcanu le-ar fi avut cu
alți membri ai partidelor istorice înainte
de 23 August, d-sa nespunându-mi
nimic despre legăturile sau prieteniile sale.

Xenopol

După 23 August ședințele Blocului au continuat și Dl Pătrășcanu nemai având nevoe de a-și masca cir...ulații, nu am mai avut ocazia de a cunoaște legăturile sale cu membrii partidelor istorice, cu atât mai mult cu cât din cauza evenimentelor nu m-am revăzut cu Dl Pătrășcanu de cât foarte rar până după reîntoarcerea sa de la Moscova.
De la această dată am început să-l văd mai des pe Dl Pătrășcanu și știam de la el de continuarea ședințelor Blocului pentru stabilirea unei politice noui ce urma să fie dată de către toți. Nu știu dacă dânsul vedea pe Dnii Maniu și Brătianu în afară de ședințele Blocului sau dacă își făcuse legături pentru a avea contacte cu ei, căci nici unul nu mi-a spus. Tocmai la izbucnirea primei crize politice a Guvernului Sănătescu am fost rugat să mijlocesc înțelegerea între partidele istorice și cele 2 partide democrate, și aceasta de către cei patru conducători făcând parte din Bloc.
În tot timpul acestei acțiuni politice pe care

Semnătură

am avut-o şi care a durat până la 6 Martie
1945, ştiu că D-l Pătrăşcanu s'a întâlnit
cu D-nii Maniu şi Brătianu la şedinţele
Blocului până la ultima petrecută în casele
D-lui Brătianu, când Blocul a fost desfiinţat.
După încetarea colaborării partidelor în
Bloc nu am cunoştinţă ca D-l Pătrăşcanu
să fi avut contacte directe cu D-nii Maniu
şi Brătianu.
Nu ştiu ca D-l Pătrăşcanu să fi avut relaţii
sau cunoştinţe printre oamenii politici apropiaţi
ai D-lui Maniu; ştiu însă că D-lui cunoştea
pe D-nii Constantin Brătianu şi Gh. Fotino,
dar nu am cunoştinţă dacă se vedeau.
În tot timpul cât am activat pentru
mijlocirea acordului politic între partide,
activitatea mea s'a mărginit la stabilirea
înţelegerii de guvernare cu ocazia constituirii
celui de-al doilea guvern Sănătescu
şi a guvernului Rădescu. Nu am avut
decât contacte oficiale cu oamenii cu
răspundere politică şi rezultatele erau
comunicate diferitelor partide spre a fi
examinate. În tot acest timp nu am
constatat nici o acţiune personală la

conducatorii politici.
La inceputul lui 1945 s'a constituit Frontul
Național Democrat. Constituirea s'a făcut
în casele mele și cu această ocazie D-l
Pătrășcanu a invitat la colaborare și pe
D-nii Maniu și Brătianu. Invitația nu s'a
făcut prin mine, și nu știu prin cine
anume.
După constituirea F.N.D nu am mai
văzut pe D-l Maniu și nu știu ca să
fi avut D-l Pătrășcanu contacte sau
relații cu dânsul. Prin mine nici
într'un caz. Pe D-l Brătianu l'am
văzut și nici el nici D-l Pătrășcanu
nu mi-au spus că ar fi ținut vre'un
contact împreună.
După constituirea guvernului Petru Groza
nu am mai văzut pe D-l Maniu deoarece
acțiunea mea politică încetase. Nu știu
dacă D-l Pătrășcanu a avut contacte cu
el. Am continuat să văd pe D-l Dinu
Brătianu cu care aveam relații personale,
dar nu am auzit niciodată de la el că
ar fi avut contacte cu Pătrășcanu.

Xenopol

Îmi mai amintesc că - la odată - pe care nu o pot preciza, am luat parte la un dejun la D-l Tătărescu la care eram în total 5-6 persoane cu el cu tot, printre care era D-l Gh. Folino, poate D-l Constantin Brătianu și cred un al treilea invitat de care nu-mi amintesc numele. Acest dejun cred că a fost sau în Primăvara sau în Toamna 1945

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, semnez și susțin.

București 27 Septembrie 1951

Radu Lecca[?]

DECLARATIE

Subsemnatul RADU XENOPOL,de profesiune fost comerciant, şi exportator,cu ultimul domiciliu în Bucureşti str.D.Racoviţă nr.14,asupra celor întrebate declar următoarele:

Intrebare:

Când şi în ce împrejurări v'a spus dl.PATRASCANU să se înceteze campania de laude la adresa lui din partea PpN.T.?

Răspuns:

Pela finele lui 1945 sau începutul lui 1946,dl.PATRASCANU m'a invitat să trec pela Minister având ceva să-mi spuie.Intrând în biroul său dela Minister,mi-a spus următoarele cuvinte ţinândun ziar în mână: Aceştia au început să mă laude prin ziarul Dreptatea şi mie nu-mi convine acest lucru.Poţi să-mi faci un serviciu de a comunica că nu am nevoie de laudele lor,ba chiar prefer să fiu atacat pentru activitatea mea.Si să atace şi pe ceilalţi tovarăşi ai mei.

Am răspuns că voiu încerca să-l servesc,comunicând cele dorite de dânsul.

In adevăr am văzut ulterior pe dl.CARANDINO dela ziarul "Dreptatea" căruia i-am transmis cererea lui PATRASCANU.Dl.CARANDINO mi-a declarat că era vorba de un articol redacţional şi ocazional cu ocaziunea unei legi la carelucra Ministrul Justiţiei.

Probabil că peste câteva zile a apărut o altă atitudine a ziarului Dreptatea,pentrucă îmi amintesc că dl.PATRASCANU mi-a mulţumit pentru transmiterea mesagiului.

Precizez că am redat mai sus sensul strict al cererei cemi-a făcut-o dl.PATRASCANU,deoarece nu-mi pot aminti cuvintele exacte.

Nu am cunoscut articolul ziarului Dreptatea şi nici atitudinea ulterioară a ziarului,necitind acest ziar vre'odată.

Intrebare:

Unde şi ce propunere i-aţi făcut d-lui PATRASCANU din partea d-lui IULIU MANIU,cu privire la alegerile din 1946?

Răspuns:

Nu am făcut nici o propunere d-lui PATRASCANU în privin-

./.

ţa alegerilor din 1946, nici din partea d-lui MANIU nici din partea altui om politic.

Alegerile au fost în Noembrie 1946, iar eu eram în străinătate la acea epocă încă din 2o August şi nu m'am reîntors în ţară decât la finele lui Ianuarie 1947. Mai înainte de 2o August, adică prin Iunie-Iulie 1946 fusesem în Bulgaria cu o misiune economică. Mai adaug că nu mai văzusem pe dl. MANIU dela constituirea guvernului GROZA.

Intrebare:

Ce propunere i-aţi făcut lui PATRASCANU din partea lui EUGEN CRISTESCU după condamnarea acestuia?

Răspuns:

Si înainte şi după condamnarea lui EUGEN CRISTESCU am văzut pe soţia sa d-na CRISTESCU. Pe EUGEN CRISTESCU nu l-am văzut personal niciodată după 23 August, în afara şedinţelor procesului la care luam parte.

D-na CRISTESCU nu mi-a făcut nici un fel de propunere din partea soţului său pentru PATRASCANU nici înainte nici după condamnarea lui CRISTESCU, astfel c; nu am avut de transmis nimic nimănui.

Totuşi după condamnarea lui CRISTESCU, văzând pe dl. PATRASCANU i-am spus că acesta din urmă ar putea ca fost şef al Serviciului Special de Informaţii, să dea informaţii preţioase guvernului român asupra celorlalte servicii de informaţii străine şi că acest motiv este un argument în plus care mă făcea să intervin pentru graţierea sa. Dar acest lucru l-am făcut numai în numele meu, nici de cum ca o propunere venind din partea lui EUGEN CRISTESCU.

Intrebare:

Care a fost răspunsul d-lui PATRASCANU după această discuţie?

Răspuns:

Imi amintesc că am expus acest argument d-lui PATRASCANU atunci când expuneam pentru ce credeam personal că era nedrept ca EUGEN CRISTESCU, funcţionar de carieră român, să sufere aceiaş pedeapsă ca şi ION ANTONESCU, conducătorul Statului. D-sa mi-a răspuns în sensul că ar fi mai bine să nu mă amestec şi să nu iau poziţie în această chestiune. I-am răspuns că totuşi voi interveni personal pe lângă acei care pot decide

./.

de graţierea lui CRISTESCU.

Intrebare:

Când şi unde v'a cerut dl.PATRASCANU suma de o sută milioane lei?

Răspuns:

La începutul lui Septembrie 1946 am fost la Paris,unde am avut ocazia să-l văd de două ori pe dl.PATRASCANU,care se află acolo la Conferinţa de Pace. La ultima vizită înainte deplecarea mea,m'a întrebat când mă reîntorc în ţară. Răspunzându-i că după 2o Noembrie,d-sa mi s'a adresat cu următoarele cuvinte: Nu vei fi deci pentru alegeri în Bucureşti.Ai putea să-mi ţii la dispoziţie o sumă mai mare? (Nu a fixat nici un quantum).

I-am răspuns că o voiu face cu plăcere şi că voi da dispoziţie la Bucureşti în acest sens.

In adevăr,am dispus procuristului societăţii mele din Bucureşti,să ţie la dispoziăie suma de bani pe care o va cere dl.PATRASCANU după reîntoarcerea sa în ţară.

La finele lui Ianuarie 1947 revenind în ţară am constatat că dl.PATRASCANU ridicase suma de o sută milioane delei dela biroul meu printr'un prieten comun,în luna Noembrie. Prietenul comun era avocatul SANDU TROTUS.

Intrebare:

In ce scop v'a cerut dl.PATRASCANU această sumă de bani?

Răspuns:

In momentul când mi-a cerut la Paris să-i pun la dispoziţie "o sumă mai mare de bani" nu mi-a precizat scopul,totuşi prin faptul că îmi pusese întrebarea dacă voiu fi de alegeri în ţară,am înţeles că banii îi vor fi necesari pentru alegeri.

Intrebare:

Cum şi când v'a restituit această sumă înapoi dl. PATRASCANU?

Răspuns:

Până la 24 Dec.1947,când am devenit indisponibil prin ridicarea dela domiciliul meu,această sumă nu mi-a fost restituită.

Intrebare:

Cum justificaţi acest fapt de v'aţi lipsit de această sumă?

./.

Răspuns:

Relaţiile personale pe care le aveam cu dl.PATRASCANU m'au făcut ca să accept cererea sa mai ales că înţelesesem că această sumă îi va fi necesară pentru alegeri. Foarte des am făcut servicii de bani la anumiţi prieteni. Unii mi-au înapoiat sumele iar alţii nu.

Intrebare:

Cui îi era destinat plicul cu devize pe care i l-aţi dat d-lui PATRASCANU pentru a fi dus la Paris?

Răspuns:

Plicul era pe adresa d-lui LITTMAN din Paris,căruia îi rămăsesem dator o sumă de franci elveţieni.

Intrebare:

Ce a făcut dl.PATRASCANU cu acest plic?

Răspuns:

Desfăcând acest plic,d-sa mi-a trimis banii găsiţi înveliţi într'un ziar înapoi prin şeful său de cabinet,împreună cu o scrisoare de reproşuri severe pentru faptul că îl însărcinasem cu un transport de devize pentru străinătate.

D-sa nu ştia însă că aveam dreptul a trimite aceste devize deoarece ele serveau la acoperirea unei plăţi din disponibil propriu (plată legală) făcută de mine pentru achiziţionarea unor automobile,care aveau autorizaţia deimport.

Intrebare:

Când aţi primit banii din plic înapoi?

Răspuns:

Am primit devizele înapoi la câteva zile după predarea plicului de cătremine,aşa că am fost convins că dl.PATRASCANU îmi deschisese plicul înainte de plecarea sa din Bucureşti.

Intrebare:

Ce discuţie aţi avut cu NEGEL în urma discuţiei avută cu dl.PATRASCANU de a fi numit acesta din urmă Prim Ministru?

Răspuns:

Nu am avut niciodată vre'o discuţie cu dl.PATRASCANU asupra posibilităţii pentru dânsul de a fi Prim Ministru. Mai mult chiar,dânsul personal mi-a confirmat cu ocaziunea unei crize politice că membrii ai Partidului Comunist nu ocupă funcţii reprezentative ci numai de conducere.Dânsul fiind la acea epocă

./.

factor politic important în Partidul Comunist îl consideram prin urmare printre acei care trebuiau să ocupe posturi de conducere. Nu am avut niciodată cu dl. NEGEL vre'o discuţie în ce priveşte o Preşedinţie de Consiliu PATRASCANU.

Intrebare:

Ce a discutat dl.PATRASCANU cu dl.DINU BRATIANU în Iunie 1944 cu ocazia vizitei dela FLORICA?

Răspuns:

Cu ocazia vizitei la FLORICA pe care dl.PATRASCANU a făcut-o însoţit de soţia sa nu a avut loc nici o discuţie particulară între cei doi oameni politici.Dl.BRATIANU i-a primit la un prânz unde era şi o parte din familia sa.

Intrebare:

Cine era persoana care se ducea în casa d-lui PATRASCANU în numele Dvs.?

Răspuns:

In relaţiile mele cu dl.PATRASCANU nu am avut niciodată intermediari. D-ra avocat LEIBOVICI,prietenă personală a mea şi care lucra chestiuni comerciale şi juridice la societatea mea de mai multă vreme,locuia în aceiaş casă şi pe acelaş etaj cu dl. PATRASCANU cu care avea relaţii de prietenie cu multînainte de a-l fi cunoscut personal în lagărul dela Tg.Jiu. D-ra LEIBOVICI vizita pe dl.PATRASCANU,dar niciodată cu vre'o însărcinare din partea mea.

Intrebare:

Unde locueşte în prezent?

Răspuns:

Stiu că până în Decembrie 1947 locuia la Paris.Actualmentenu ştiu unde poate fi.

Intrebare:

Când şi ~~zz~~ în ce împrejurări a plecat la Paris?

Răspuns:

Cred că a plecat în Franţa prin Iunie 1â46.Imi amintesc că îmi exprimase dorinţa de a petrece câtva timp la Paris unde avea legături de prietenie. Nu ştiu să fi avut un scop precis pentru plecarea sa.

Intrebare:

La discuţiile între dvs.şi dl.PATRASCANU la care din ele a luat parte dl.TOROSSIAN?

Răspuns:

In timpul când dl.PATRASCANU circula în ilegalitate,a locuit câteodată în apartamentul d-lui TOROSSIAN prieten personal al lui.Imi amintesc că la cererea d-lui PATRASCANU l-am vizitat

odată sau de două ori în acel apartament.Probabil cu una din aceste ocazii să fi fost şi dl.TOROSSIAN prezent.Nu îmi amintesc să-l fi văzut pe dl.PATRASCANU odată cu dl.TOROSSIAN,dar am constatat că erau prieteni buni,căci îi oferise o ospitalitate ce avea riscuri.

Dau această declaraţie pe propria mea răspundere şi cer să mi se aplice cea mai aspră pedeapsă în caz că se va dovedi că nu am spus adevărul.

ss.Radu Xenopol

28 Septembrie 1951

Declaratie

Subsemnatul Radu Xenopol, de profesiune fost comerciant și exploatator, cu ultimul domiciliu în București str. D. Racoviță 14, asupra celor întrebate declar următoarele:

Întrebare: Când și în ce împrejurare v'a spus Dl Pătrășcanu să se înceteze campania de laude la adresa lui din partea P.N.Ț.?

Răspuns: Pe la finele lui 1945 sau începutul lui 46, Dl Pătrășcanu m'a invitat să trec pe la Minister având ceva să-mi spue. Intrând în biroul său de la Minister, mi-a spus următoarele cuvinte ținând un ziar în mână: Aceștia au început să mă laude prin ziarul Dreptatea și nu-mi convine acest lucru. Poți să-mi faci serviciu de a comunica că nu am nevoie de laudele lor, ba chiar prefer să fiu atacat

Xenopol

pentru activitatea mea. Și să atace și pe ceilalți tovarăși ai mei?
Am răspuns că voiu încerca să-l servesc comunicând cele dorite de dânsul.
În adevăr am văzut ulterior pe D-l Carandino de la ziarul Dreptatea căruia i-am transmis cererea lui Pătrășcanu.
D-l Carandino mi-a declarat că era vorba de un articol redacțional și ocaziune cu ocaziunea unei legi la care lucra Ministrul Justiției.
Probabil că peste câteva zile a apărut o altă atitudine a ziarului Dreptatea, pentru că îmi amintesc că D-l Pătrășcanu mi-a mulțumit pentru transmiterea mesajului.
Precizez că am redat mai sus sensul strict al cererii ce mi-a făcut-o D-l Pătrășcanu, deoarece nu mi pot aminti cuvintele exacte.
Nu am cunoscut articolul ziarului Dreptatea și nici atitudinea ulterioară a ziarului, necitind acest ziar vreodată.

[signature]

-**Intrebare**: Unde și ce propunere i-ați făcut D-lui Patrașcanu din partea D-lui Iuliu Maniu cu privire la alegerile din 1946?
Răspuns: Nu am făcut nici o propunere D-lui Patrașcanu în privința alegerilor din 1946, nici din partea D-lui Maniu nici din partea altui om politic.
Alegerile au fost în Noembrie 1946, iar eu eram în străinătate la acea epocă încă din 20 August și nu m'am reîntors în țară de cât la finele lui Ianuar 1947. Mai înainte de 20 August, adică prin Iunie-Iulie 1946 fusesem în Bulgaria cu o misiune economică.
Mai adaug că nu mai văzusem pe D-l Maniu de la constituirea Guvernului Groza.
Intrebare: Ce propunere i-ați făcut lui Patrașcanu din partea lui Eugen Cristescu după condamnarea acestuia?
Răspuns: Și înainte și după condamnarea lui Eugen Cristescu am văzut pe soția sa

Xenopol

D-na Cristescu. Pe Eugen Cristescu nu l-am văzut personal nici odată după 23 August, în afara sedințelor procesului la care luam parte.
D-na Cristescu nu mi-a făcut nici un fel de propunere din partea sotului său pentru Pătrăscanu nici înainte nici după condamnarea lui Cristescu, astfel că nu am avut de transmis nimic nimănui.
Totuși după condamnarea lui Cristescu văzând pe D-l Pătrăscanu i-am spus că acesta din urmă ar putea ca fost sef al Serviciului Special de Informații, să dea informații prețioase guvernului român asupra celorlalte Servicii de Informații străine, și că acest motiv este un argument în plus care mă făcea să intervin pentru grațierea sa. Dar acest lucru l'am făcut numai în numele meu, nici de cum ca o propunere venind din partea lui Eugen Cristescu.

Ilunga [signature]

Intrebare: Care a fost răspunsul D-lui Pătrășcanu după această discuție?

Răspuns: Îmi amintesc că am expus acest argument D-lui Pătrășcanu atunci când expuneam pentru ce credeam personal că era nedrept ca Eugen Cristescu, funcționar de carieră român, să sufere aceeași pedeapsă ca și Ion Antonescu, conducătorul Statului. D-sa mi-a răspuns în sensul că-ar fi mai bine să nu mă amestec și să nu iau poziție în această chestiune. I-am răspuns că totuși voi interveni personal pe lângă acei care pot decide de grațierea lui Cristescu.

Intrebare: Când și unde v-a cerut D-l Pătrășcanu suma de o sută milioane lei?

Răspuns: La începutul lui Septembrie 1946 am fost la Paris, unde am avut ocazia să-l văd de două ori pe D-l Pătrășcanu care se afla acolo

la Conferinţa de Pace. La ultima vizită înainte de plecarea mea, m'a întrebat când mă reîntorc în ţară. Răspunzându-i că după 20 Noembrie, D-sa mi s'a adresat cu următoarele cuvinte:
Nu vei fi deci pentru alegeri în Bucureşti. Ai putea să-mi ţii la dispoziţie o sumă mai mare? (Nu a fixat nici un quantum).
I-am răspuns că o voiu face cu plăcere şi că voiu da dispoziţie la Bucureşti în acest sens.
Într'adevăr am dispus procuristului societăţii mele din Bucureşti să-ţie la dispoziţie suma de bani pe care o va cere D-l Pătrăşcanu după reîntoarcerea sa în ţară.
La 7 Iunie lui Ianuar 1947 revenind în ţară am constatat că D-l Pătrăşcanu ridicase suma de o sută de milioane lei de la biroul meu printr'un prieten comun, în luna Noembrie.
Prietenul comun era avocatul Sandu Trotuş.

Seuzpe

Intrebare: In ce scop v'a cerut Dl. Pătrăşcanu această sumă de bani?

Răspuns: In momentul când mi-a cerut la Paris să-i pun la dispoziţie „o sumă mai mare de bani" nu mi-a precizat scopul, totuşi prin faptul că îmi pusese întrebarea dacă voiu fi de alegeri în ţară, am înţeles că banii îi vor fi necesari pentru alegeri.

Intrebare: Cum şi când v'a restituit această sumă înapoi Dl. Pătrăşcanu?

Răspuns: Până la 24 Decembrie 1947 când am devenit indisponibil prin ridicarea de la domiciliul meu, această sumă nu mi-a fost restituită.

Intrebare: Cum justificaţi acest fapt de v'aţi lipsit de această sumă?

Răspuns: Relaţiile personale pe care le aveam cu Dl. Pătrăşcanu m'au făcut ca să accept cererea sa mai ales că înţelesesem că această sumă îi va fi necesară pentru alegeri. Foarte des am făcut servicii de bani la anumiţi prieteni. Unii mi-au înapoiat sumele

[signature]

iar alţii nu.

Intrebare: Cui îi era destinat plicul cu devize pe care i l'aţi dat d-lui Pătrăşcanu pentru a fi dus la Paris?

Răspuns: Plicul era pe adresa d-lui Littman din Paris, căruia îi rămăsesem dator o sumă de franci elveţieni.

Intrebare: Ce a făcut d-l Pătrăşcanu cu acest plic?

Răspuns: Desfăcând acest plic, d-sa mi-a trimis banii găsiţi înveliţi într'un ziar înapoi prin şeful său de cabinet, împreună cu o scrisoare de reproşuri severe pentru faptul că-l însărcinasem cu un transport de devize pentru străinătate. D-sa nu ştia însă că aveam dreptul a trimite aceste devize deoarece ele serveau la acoperirea unei plăţi din disponibile proprii (plată legală) făcută de mine pentru achiziţionarea unor automobile, care aveau autorizaţii de import.

Intrebare: Când aţi primit banii din plic înapoi?

Răspuns: Am primit devizele înapoi

Neagu

la câteva zile după predarea plicului, (deşi acesta nu mi-a fost adresat) aşa că am fost convins că Dl. Patrascanu îmi deschisese plicul înainte de plecarea sa din Bucureşti.

Intrebare: Ce discuţii aţi avut cu Nagel în urma discuţii avută cu Dl. Patrascanu de a fi numit acesta din urmă Prim-Ministru?

Răspuns: Nu am avut nici odată vr'o discuţie cu Dl. Patrascanu asupra posibilităţii pentru dânsul de a fi Prim Ministru. Mai mult chiar, dânsul personal mi-a confirmat cu ocaziunea unei crize politice că membri ai Partidului Comunist nu ocupă funcţii reprezentative ci numai de conducere. Dânsul fiind la acea epocă factor politic important în partidul comunist îl consideram prin urmare printre acei care trebuiau să ocupe posturi de conducere.
Nu am avut nici odată cu Dl. Nagel vr'o discuţie în ce priveşte o Preşedinţie de Consiliu Patrascanu.

Intrebare: Ce a discutat Dl. Patrascanu cu Dl. Dinu Brătianu în Iunie 1944 cu ocazia vizitei de la Florica?

Dengze

Răspuns: Cu ocazia vizitei de la Florica pe care D-l Pătrășcanu a făcut-o însoțit de soția sa nu a avut loc nici o discuție particulară între cei doi oameni politici: D-l Brătianu i-a primit la un prânz unde era și o parte din familia sa.

Intrebare: Cine era persoana care se ducea în casa D-lui Pătrășcanu în anul de D-l?

Răspuns: In relațiile mele cu D-l Pătrășcanu nu am avut nici odată intermediari: D-na Avocat Ceibovici, prietenă personală a mea și care lucra chestiuni comerciale și juridice la societatea mea de mai multă vreme, locuia în aceeași casă și pe același etaj cu D-l Pătrășcanu cu care avea relații de prietenie cu mult înainte de a-l fi cunoscut personal în lagărul de la Tg-Jiu. D-na Ceibovici vizita pe D-l Pătrășcanu dar nici odată cu vre'o însărcinare specială din partea mea.

Intrebare: Unde locuește în prezent?

Răspuns: Știu că până în Decembrie 1947 locuia la Paris. Actualmente nu știu unde poate fi.

[signature]

iii/

~~11~~ 123

Intrebare: Când și în ce împrejurări a plecat la Paris?

~~124~~

Răspuns: Cred că a plecat în Franța prin Iunie 1946. Îmi amintesc că-mi exprimase dorința de a petrece cât va timp la Paris unde avea legături de prietenie. Nu știu să fi avut un scop precis pentru plecarea sa.

Intrebare: La discuțiile între D-l și D-l Pătrășcanu la care din ele a luat parte D-l Tororian?

Răspuns: În timpul când D-l Pătrășcanu circula în ilegalitate, a locuit câte odată în apartamentul D-lui Tororian prieten personal al lui. Îmi amintesc că la cererea D-lui Pătrășcanu l'am vizitat odată sau de două ori în acel apartament. Probabil cu una din aceste ocazii să fi fost și D-l Tororian prezent. Nu mi'amintesc să-l fi văzut pe D-l Pătrășcanu odată cu D-l Tororian, dar am ~~constatat~~ că erau prieteni buni; căci îi oferise o ospitalitate ce avea riscuri.

Dau această declarație pe propria mea răspundere și or să mi se aplice cea mai aspră pedeapsa în caz că se va

Aiurgel

dovedi că nu am spus adevărul.

Bucureşti 28 Septembrie

Radu Peregu

D E C L A R A T I E

Subsemnatul RADU XENOPOL,de profesiune fost comerciant exportator,cu ultimul domiciliu în București str. D.Racoviță nr.14,asupra celor întrebate declar următoarele:

Intrebare:

Care au fost legăturile lui PATRASCANU cu străinii și în ce au constat aceste legături?

Răspuns:

Nu am absolut nici o cunoștință despre legături de ale lui PATRASCANU cu străinii,nici din țară nici din străinătate.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau,o susțin și o semnez.-

ss.Radu Xenopol

16 Oct.1951.-

Declarație

Subsemnatul Radu Xenopol de profesiune fost comerciant-exportator cu ultimul domiciliu în București str. D. Racoviță 14, asupra celor întrebate declar următoarele:

Întrebare: Care au fost legăturile lui Pătrășcanu cu străinii și în ce au constat aceste legături?

Răspuns: Nu am absolut nici o cunoștință despre legături de-a lui Pătrășcanu cu străinii, nici din țară nici din străinătate.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez.

București 16 Octombrie 1951

Radu Xenopol

16^10

58

127

~~128~~

DECLARATIE

Subsemnatul RADU XENOPOL,de profesiune fost comerciant exportator,cu ultimul domiciliu în Bucureşti str.D.Racoviţă nr.14,asupra celor întrebate declar următoarele:

Intrebare:

Care au fost legăturile şi relaţiile lui PATRASCANU cu marea burghezie,MALAXA,AUSCHNIT,BRAGADIRU,STEFANESCU,etc.?

Răspuns:

Nu ştiu dacă PATRASCANU cunoştea pe MALAXA,BRAGADIRU, STEFANESCU sau pe alţii din burghezia financiară,dar ştiu că el cunoştea pe MAX AUSCHNIT.-

Imi amintesc că în toamna lui 1944,m'a rugat să intervin pe lângă AUSCHNIT ca să dea pentru nevoile partidului său o sumă de bani mai importantă. Am transmis acest mesagiu,iar AUSCHNIT mi-a făgăduit că o va face.-

Nu ştiu dacă chestiunea s'a făcut,pentrucă nici un vărsământ nu s'a făcut prin mine.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau,o susţin şi o semnez.-

ss.Radu Xenopol

16 Oct.1951.-

Declaraţie

Subsemnatul Radu Xenopol de profesiune fost comerciant exportator cu ultimul domiciliu în Bucureşti str. D. Racoviţă 14 asupra celor întrebate declar următoarele:

Întrebare: Care au fost legăturile şi relaţiile lui Pătrăşcanu cu marea burghezie, Malaxa, Auschnitt, Bragadiru, Ştefănescu ect?

Răspuns: Nu ştiu dacă Pătrăşcanu cunoştea pe Malaxa, Bragadiru, Ştefănescu sau pe alţii din burghezia financiară, dar ştiu că el cunoştea pe Max Auschnitt.

Îmi amintesc că în toamna lui 944 m'a rugat să intervin pe lângă Auschnitt ca să dea pentru nevoile partidului său o sumă de bani mai importantă: Am transmis acest mesagiu, iar Auschnitt mi-a făgăduit că o va face.

Nu ştiu dacă chestiunea s'a făcut, pentrucă nici un vărsământ nu s'a făcut prin mine.

Xenopol

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez.

București 16 Octombrie 1951

Radu [illegible]

D E C L A R A T I E

Subsemnatul RADU XENOPOL,de profesiune fost comerciant, exportator,cu ultimul domiciliu în Bucureşti str.D.Racoviţă nr.14,asupra celor întrebare,declar următoarele:

Intrebare:

Care a fost atitudinea antisovietică,antipartinică,naţionalist şovină şi împăciutoristă a lui PATRASCANU?

Răspuns:

N'am constatat niciodată o atitudine antisovietică la PATRASCANU.In ce priveşte o atitudine antipartinică nu numai că nu am constatat aşa ceva,dar nici măcar nu aşi fi putut bănui o astfel de atitudine la PATRASCANU,care vorbea şi lucra în numele partidului la acea epocă.-

Imi amintesc totuşi că ducându-mă într'o zi la el acasă l-am găsit preocupat şi mai nervos ca de obiceiu.

La întrebarea mea pentru ce este nervos în acea dimineaţă,mi-a răspuns următoarele: Uite,nu prea mă înţeleg cu tovarăşii mei dela partid.

Nu am dat mare importanţă acestui lucru,ştiind că oamenii politici conducători au ocazii multiple de a avea şi neînţelegeri. In afară de această amintire,nu am avut ocazia mai târziu să constat vre-o neînţelegere între el şi tovarăşii săi.In orice caz mie nu mi-a spus niciodată nimic.-

Privitor la o atitudine naţionalist şovină a lui PATRASCANU,precizez că în cercurile conducătoare naţional ţărăniste şi liberale DINU BRATIANU,era considerat ca un comunist patriot român.-

Poziţia naţionalistă şovină pe care a luat-o prin discursul dela Cluj mi-a fost necunoscută,eu fiind în Bulgaria în acel moment. Declar că nu am discutat niciodată cu PATRASCANU despre acest discurs.-

In ce priveşte o atitudine de împăcare politică cu păturile politice burgheze,am constatat la L.PATRASCANU până după constituirea Frontului Naţional Democrat,o acţiune de raliere a forţelor aşa zise democrate împrejurul unor programe minime de guvernare. După constituirea F.N.D.această acţiune a dat

./.

greş rămânând complect separate grupările ce alcătuiau F.N.D. de vechile partide.-

După alcătuirea guvernului GROZA, nu cunosc nici o atitudine de împăcare a lui PATRASCANU cu cercurile politice vechi burgheze.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, o susţin şi o semnez.-

ss. Radu Xenopol

16 Oct.1951.-

Declaratie

Subsemnatul Radu Xenopol de profesiune fost comerciant exportator, cu ultimul domiciliu în București str. D. Racoviță 14, asupra celor întrebate declar următoarele:

Întrebare: Care a fost atitudinea anti-sovietică, antipartinică, naționalist-șovină, și împăciuitoriste a lui Patrașcanu?

Răspuns: N'am constatat nici odată o atitudine antisovietică la Patrașcanu. În ce privește o atitudine antipartinică nu numai că nu am constatat așa ceva, dar nici măcar nu aș fi putut bănui o astfel de atitudine la Patrașcanu care vorbea și lucra în numele partidului la acea epocă.

Îmi amintesc totuși că ducându-mă într'o zi la el acasă l'am găsit preocupat și mai nervos ca de obicei. La întrebarea mea pentru ce este nervos în acea dimineață; mi-a

Xenopol

răspuns următoarele: Vite, nu prea mă înțeleg cu tovarășii mei de la partid.
Nu am dat mare importanță acestui lucru, știind că oamenii politici conducători au ocazii multiple de a avea și neînțelegeri.
În afară de această amintire, nu am avut ocazia mai târziu să constat vre'o neînțelegere între el și tovarășii săi. În orice caz mie nu mi-a spus niciodată nimic.
Privitor la o atitudine naționalist-șovină a lui Patrașcanu, precizez că în cercurile conducătoare Național Țărăniste și Liberale din Bratianu, era considerat ca un comunist patriot român.
Poziția naționalist-șovină pe care a luat-o prin discursul de la Cluj mi-a fost necunoscută; eu fiind în Bulgaria în acel moment. Declar că nu am discutat niciodată cu Patrașcanu despre acest discurs.
În ce privește o atitudine de împăcare politică cu partidele politice burgheze,

Hențel

am constatat la Patrascanu până ~~la~~ după constituirea Frontului Național Democrat, o acțiune de raliere a forțelor așa zise democrate împrejurul unor programe minime de guvernare. După constituirea F.N.D această acțiune a dat greș rămânând complect separate grupurile ce alcătuiau F.N.D de vechile partide.

După alcătuirea guvernului Groza nu cunosc aici o atitudine de împăcare a lui Patrascanu cu cercurile politice vechei burghezii:

Aceasta îmi este declarația pe care o dau; o susțin și o semnez.

București 16 Octombrie 1950

Radu Zeuzer [signature]

DECLARATIE

Subsemnatul RADU XENOPOL, de profesiune fost comerciant exportator, cu ultimul domiciliu în Bucureşti str.D.Racoviţă nr.14, asupra celor întrebate declar următoarele:

Intrebare:

Cari au fost legăturile lui PATRASCANU cu Palatul, înainte şi după 23 August 1944?

Răspuns:

Stiu că înainte de 23 August, PATRASCANU avea pe ION STARCEA-MOCSONI ca legătură la Palat. Alte legături în afară de aceasta, nu cunosc.-

După 23 August cred că avea relaţii cu mareşalul NEGEL, dar nu ştiu gradul lor de intimitate.-

In afară de această relaţie, am transmis personal două mesagii din partea lui PATRASCANU mareşalului NEGEL şi anume o cerere a sa pentru urgentarea iscălirii unei legi de către Suveran şi a doua rugându-mă să-i comunic lui NEGEL că şi el (PATRASCANU) este de părere ca "generalul" să nu fie schimbat.

Am transmis mesagiile lui NEGEL de fiecare dată; iar când am transmis pe cel de al doilea, îmi amintesc că NEGEL a spus: "Da, ANTON". Am înţeles atunci că era vorba de un general pe care îl chema ANTON.-

Aceasta îmi este declaraţia, pe care o dau, susţin şi semnez.-

ss.Radu Xenopol

16 Oct.1951.-

Declarație

Subsemnatul Radu Xenopol de profesiune fost comerciant exportator cu ultimul domiciliu în București str. D. Racoviță 14, asupra celor întrebate declar următoarele:

<u>Întrebare</u>: Care au fost legăturile lui Pătrășcanu cu Palatul înainte și după 23 August 1944?

<u>Răspuns</u>: Știu că înainte de 23 August Pătrășcanu avea pe Ion Stârcea-Mocioni ca legătură la Palat. Alte legături în afară de aceasta nu cunosc.

După 23 August cred că avea relații cu Mareșalul Vegel, dar nu știu gradul lor de intimitate.

În afară de această relație, am transmis personal două mesagii din partea lui Pătrășcanu Mareșalului Vegel, și anume o cerere a sa pentru urgentarea iscălirii unei legi

Xenopol

de către Suveran, și a doua rugându-mă să-i comunic lui Negel că și el (Pătrășcanu) este de părere că „Generalul" să nu fie schimbat.
Am transmis mesajele lui Negel de fiecare dată, iar când am transmis pe cel de al doilea, îmi amintesc că Negel a spus: „da, Anton".
Am înțeles atunci că e vorba de un general pe care îl chema Anton.
Aceasta îmi este declarația pe care o dau o susțin și o semnez.

București 16 octombrie 1957

Radu Xenopol

D E C L A R A T I E

Subsemnatul XENOPOL RADU, născut la Bucureşti în 15 Ianuarie 1892, cu ultimul domiciliu în Str. Dumitrie Racoviţă Nr. 14 - Bucureşti, asupra celor întrebate, declar următoarele

Intrebare:

In ce împrejurări aţi cunoscut pe TRUSCA GHEORGHE?

Răspuns:

Pe TRUSCA GHEORGHE l-am cunoscut în vara anului 1948 cu ocazia anchetei făcute în afacerea Creditul Minor la Direcţia Generala a Poliţiei din M.A.I. Am fost adus la finele lunei Iunie în biroul directorului general al Poliţiei, care după ce mi-a pus câteva întrebări, a chemat pe comisarul TRUSCA (atunci i-am aflat numele) dându-i dispoziţie să mi se aducă mâncare dela cantină, după aceia comisarul TRUSCA m'a dus într'o cameră unde am dormit până dimineaţa.-

Intrebare:

De cine aţi fost audiat, cât timp, şi cum s'au comportat faţă de dumneata?

Răspuns:

Am fost anchetat de POP, care eră subdirector general al Poliţiei şi de un anchetator de care am aflat că se numea SCHEMPERG. Ancheta a durat o lună şi jumătate. Ancheta a fost făcută cu vădită rea credinţă în ce priveşte persoana mea.- In confruntările făcute între mine şi ANTON DUMITRU, toate afirmaţiile făcute de DUMITRU s'au considerat adevărate de către anchetă, şi contestările mele au fost luate în zeflemea de comisia de anchetă.-

Dealtfel ANTON DUMITRU în declaraţiile dela anchetă, nu făcea decât să repete ceace spusese în declaraţia din Decembrie 1947, pe baza căreia fusesem arestat şi în care declara că tratase afacerea Creditului Minor la Paris cu mine, mai mult decât cu alţii.-

Organele de anchetă au luat declaraţiile lui DUMITRU de bune deşi şi-au dat seama că sunt maşinaţiile unui individ care voeşte să-şi ascundă vinovăţia în spatele persoanei mele;

./. ss/ Radu Xenopol.

acest lucru l-am constatat şi mai mult la începutul lunei Septembrie când am fost confruntat de SCHENFELD cu Ing. LAZARZON, mi-am dat perfect seama,că totul era îndreptat împotriva mea, deoarece Ing. LAZARZON a negat absolut toate afirmaţiile mele despre discuţiile pe care le-am avut cu el, că reprezentant al Creditului Minier. Anchetatorul SCHENFELD a luat de bune toate afirmaţiile lui LAZARZON.-

Intrebare:

Pe timpul cât aţi fost reţinut cum s'a purtat comisarul TRUSCA GHEORGHE, faţă de dumneata?

Răspuns:

Cu TRUSCA n'am avut chestiuni personale în afară de discuţiile fără importanţă pe care le aveam când mă aducea la anchetă. Faţă de mine, a avut o comportare destul de corectă. Nu mi-a făcut nici un fel de serviciu personal pentru care să fie obligat să-l răsplătească.-

17 Mai 1952 Bucureşti.

ss/ Radu Xenopol.

RN
3 ex.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul XENOPOL RADU, născut la Bucureşti în 15 Ianuarie 1892, cu ultimul domiciliu în Str. Dumitrie Racoviţă Nr. 14 - Bucureşti, asupra celor întrebate, declar următoarele

Intrebare:

In ce împrejurări aţi cunoscut pe TRUSCA GHEORGHE?

Răspuns:

Pe TRUSCA GHEORGHE l-am cunoscut în vara anului 1948 cu ocazia anchetei făcute în afacerea Creditul Miner la Direcţia Generala a Poliţiei din M.A.I. Am fost adus la finele lunei Iunie în biroul directorului general al Poliţiei, care după ce mi-a pus câteva întrebări, a chemat pe comisarul TRUSCA (atunci l-am aflat numele) dându-i dispoziţie să mi se aducă mâncare dela cantină, după aceia comisarul TRUSCA m'a dus într'o cameră unde am dormit până dimineaţa.-

Intrebare:

De cine aţi fost audiat, cât timp, şi cum s'au comportat faţă de dumneata?

Răspuns:

Am fost anchetat de POP, care era subdirector general al Poliţiei şi de un anchetator de care am aflat că se numea SCHEMFELD, Ancheta a durat o lună şi jumătate. Ancheta a fost făcută cu vădită rea credinţă în ce priveşte persoana mea.- In confruntările făcute între mine şi ANTON DUMITRU, toate af afirmaţiile făcute de DUMITRU s'au considerat adevărate de către anchetă, şi contestările mele au fost luate în zeflemea de comisia de anchetă.-

Dealtfel ANTON DUMITRU în declaraţiile dela anchetă, nu nu făcea decât să repete ceace spusese în declaraţia din Decembrie 1947, pe baza căreia fusesem arestat şi în care declara că tratase afacerea Creditului Miner la Paris cu mine, mai mult decât cu alţii.-

Organele de anchetă au luat declaraţiile lui DUMITRU de bune deşi şi-au dat seama că sunt maginaţiile unui individ care vroeşte să-şi ascundă vinovăţia în spatele persoanei mele;

.//. ss/ Radu Xenopol.

acest lucru l-am constatat şi mai mult la începutul lunei Septembrie când am fost confruntat de SCHEFELD cu Ing. LAZARZON, mi-am dat perfect seama, că totul era îndreptat împotriva mea, deoarece Ing. LAZARZON a negat absolut toate afirmaţiile mele despre discuţiile pe care le-am avut cu el, că reprezentant al Creditului Miner. Anchetatorul SCHEFELD a luat de bune toate afirmaţiile lui LAZARZON.-

Intrebare:

Pe timpul cât aţi fost reţinut cum s'a purtat comisarul TRUSCA GHEORGHE, faţă de dumneata?

Răspuns:

Cu TRUSCA n'am avut chestiuni personale în afară de discuţiile fără importanţă pe care le aveam când mă aducea la anchetă. Faţă de mine a avut o comportare destul de corectă Nu mi-a făcut nici un fel de serviciu personal pentru care să fie obligat să-l răsplătească.-

17 mai 1952 Bucureşti.

ss/ Radu Xenopol.

RN
3 ex.

25/I 952
141

142 ~~8~~

Decursul cu propunerile
[signature]

RAPORT

28.I.1952 Propun să fie trimis la ... S.8. Gr. ...

Tov. Anghelut
Vorbe de evitare
în ... a ...
... ...

Făcând de serviciu dela ora 22 - 7 dim. la C 11. Babeşi.
Rapoartez următoarele.
Luând serviciul în primire dela tov. meu. şi intrând în camera cu Retinutul (X) el a început se ofteze şi se plângă, şi a început se spue că el este pregătit şi nu se poate face bine că ce-a unde el aparat şi simte este moartea lui.
Eu l-am întrebat că ce a auzit şi el a zis că afară este războiu că a auzit el un radio
Eu am întrebat că unde a auzit el radio - el a spus că în spital întro zi de după masă a auzit fugând toţi bolnavii din saloane la un radio şi timp de o oră şi jumate nu s-a mai auzit nimic nici o mişcare pe săli şi toţi ascultau la Radio.
Eu i-am spus că nu este nici un radio în spital şi el mi-a spus că nu-l prostim şi chiar nu este. şi el mi-a spus că s-a urla la Radio- Ura, ura, noi pe el. A zis că s-a urla la radio dacă este ca pe front. şi zicea că să-i spun eu dacă este război sau nu că el ştie că la ora 4. nu se întrebai şi tot este războiu şi asta îl face pe el se nu se pocă şi tot este războiu şi pentru el un Războiu este prăpădenia pocă bine că pentru el un Războiu în temniţă şi acolo moare şi lui cel duce car în temniţă şi acolo moare şi el ar vrea se ştie dacă să judecat procesul lui pătrăşcanu nu ca asă pe departe ca o vulpe de cea vireată şi spune că nu-l interesează de acest proces dar ar vrea se ştie.
Şi mi-a spus că eu pare că aşi fii din Moldova după vorbă şi dacă sunt din partea prutului se mi trimit soţia şi copii la tară acolo că vor fii prăpădiţi cu războiul la front.
Eu l-am spus se stea liniştit şi să-şi caute de boala lui şi ce are de întrebat să întrebe pe tov. Anchetatori. şi el a început se scuze şi, se spue că poate el din cauza bolei nu şi-a dat seama şi poate i-sa părut şi pe el ert dacă m-ia întrebat şi să nu mai spun lui tov. Maior.

În ziua când el spunea că a auzit Radio-
Întradevăr a auzit el ceva dar un radio-
În ziua aceia a Rulat un film că în fiecare
săptămână rulează filmul la spital 143 88
și întradevăr era un film cu curse de cai
și striga ura, ura, și el a zis că era Radio-
în mână interesat dela tot care a fost după
marți.
Și el Hatr spune mereu că cine va avea [illegible]
[illegible] de el și el își va face [illegible] când va eși
de aici. El cântă pe toate căile să ne atragă să
spunem câte ceva ne ea în toate felurile și este
o zi două bine și o zi două rău și spune că el
vrea să stea cel puțin până la Paști ca să poată
merge 100 metri.
Acesta este Raportul meu din seara zilei 25 spre
26. Ianuarie 952.

26/I/952 Plut. Grigore Munteanu

~~144~~
143

25 Octombrie 1951

Se va lua avizul medicului.
[signature]
26.X.951

/1

N O T A

Voind a scoate în anchetă pe numitul XENOPOL RADU, în ziua de 22 Octombrie a.c., mi s'a spus de ofiţerul de serviciu, că nu poate veni, fiind bolnav, dar peste o zi sau două se va însănătoşi, când voi putea sta de vorbă cu el.-

In ziua de 25 Octombrie a.c., scoţându-l cu greu, deoarece nu este însănătoşit, nu am putut sta de vorbă cu el decât 15 minute, deoarece a început să plângă şi să mă roage să-l las să se ducă în celulă neputând sta pe scaun din cauza ameţelei.-

In acest interval de timp, susnumitul a rugat să fie internat într'un spital pentru a putea primi tratamentul necesar diagnosticului pe care-l are.-

Eu personal constat că de când am luat primul contact cu el şi faţă de cum se găseşte astăzi, precizez că este foarte slăbit aproape chiar desfigurat la faţă din cauza aceasta, nu se mai poate ţine pe picioare şi se pierde pe zi de trece.

Spital M.A.I.
Camera II

Propun dacă este un element de care nu putem să ne lipsim în această anchetă, până la hotărârea definitivă a acestui grup, să fie internat în spital cu data de 29 Oct. a.c., fiind cu ancheta terminată la această dată.-

Aceasta numai în cazul când se va aprecia aşa cum am arătat mai sus.-

LT.MAJOR DE SECURITATE
[signature]
Nicolau Ion

- 26.X.951 -
Propunem a fi internat la spitalul Bobeș - pentru câte-va săptămâni
[signature]

26.X.951
- Se va lua legătura cu tov. Dr. Koban şi se organiza o cameră la spitalul Dr. Bobeş.
- Se va institui [illegible] [illegible] se [illegible] de a [illegible] ca bolnavul să nu ia legătura cu celelalte [illegible] [illegible] văzut de medicul [illegible] care va [illegible] [illegible].
[signature]

Prezentul Proces-Verbal de Interogatoriu este identic cu originalul.-

~~145~~ 144

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul RADU XENOPOL, născut la 15 Ianuarie 1892, fiul lui FILIP și FLORICA, fost comerciant, cu ultimul domiciliu în București str. D. Racoviță Nr. 14.

20 Septembrie 1952, București
Interogatoriul a început la ora 7,30
" s'a terminat la " 12,15

Intrebare:

In ce raporturi erai dta cu L. PATRASCANU în vara anului 1946.

Răspuns:

Cu L. PATRASCANU, începând dela cunoștința făcută în lagărul Tg. Jiu și în special după 23 August 1944, mă aflam în raporturi foarte bune.

Intrebare:

In ce raporturi te afli cu conducerea P.N.T.-ului.

Răspuns:

Pe MANIU îl cunoșteam personal, ca pe toți fruntașii importanți ai partidului. La MANIU am fost de foarte multe ori, în care timp s'au purtat discuții pe diferite probleme. Când îi vorbeam de o colaborare, în blocul partidelor democratice cu P.C.R., sărea în sus, spunând că el nu se angajează în niciun fel de colaborare cu Partidul Comunist.

Imi spunea că din fruntașii P.C.R.-ului LUCRETIU PATRASCANU este singurul cu care ar putea să colaboreze. Aceasta pentrucă la cunoscut bine până la 23 August 1944. La întâlnirile secrete PATRASCANU făcuse o serie de promisiuni pentru viitorul țării Românești.

Intrebare:

Când te-ai întâlnit cu L. PATRASCANU la Paris?

Răspuns:

La sfârșitul lunei August 1944 m'am dus la Paris, pentru a-mi căuta sănătatea și pentru unele chestiuni de afaceri.

ss/RADU XENOPOL

./.

LUCRETIU PATRASCANU se găsea la Paris, în delegaţia României la Conferinţa Păcii. Eu îi cunoşteam bine pe conducătorii delegaţiei şi le-am făcut vizite, printre aceştia a fost şi PATRASCANU.

Intrebare:

Ce discuţii ai avut mai importante cu PATRASCANU.

Răspuns:

La câteva zile dela sosirea mea în Paris, L.PATRASCANU m'a invitat la el la hotel, în mod special, atrăgându-mi atenţia ca să păstrez discreţie. L. PATRASCANU, furios, a început conversaţia prin a-mi arăta situaţia lui în Partid. El îşi arăta nemulţumirea pentru o serie de probleme politice şi economice, fiind în dezacord cu conducerea Partidului.

Am discutat cu el problema alegerilor spunându-i că n'am să pot să fiu în ţară în iarnă. Spre sfârşitul discuţiei îmi spune "Coane Ducule cum văd eu, de alegeri n'ai să fii în ţară" atunci te rog să-mi pui în dispoziţie o sumă mai mare de bani. Eu i-am răspuns afirmativ, spunându-i ca să ceară dela biroul meu.

Intrebare:

Pe ce probleme spui dta că nu se înţelegea cu Partidul.

Răspuns:

Am arătat problemele pe care nu se înţelegeau. PATRASCANU spunea că este împotriva Partidului, pentrucă conducerea Partidului are o atitudine prea fermă împotriva burgheziei şi fostelor clase exploatatoare. Alte probleme nu-mi aduc aminte să fi discutat cu el în legătură cu Partidul.

Intrebare:

Cine a mai ştiut că dta îi dai bani lui PATRASCANU, pentru a-şi duce campania electorală în regiunea unde candida.

Răspuns:

Dela început trebue să arăt că înainte de plecarea mea din ţară PNT-ul se pregătea febril în vederea campaniei electorale.

La una din vizitele făcute lui MANIU, acesta mi-a spus, printre altele că este informat de planurile lui PATRASCANU şi el propune ca PATRASCANU să fie ajutat în alegeri. MANIU n'a mai făcut alte comentarii, după care ne-am despărţit, eu plecând mai târziu la Paris.

ss/RADU XENOPOL

./.

Intrebare:

PATRASCANU la Paris va cerut bani pentru campania electorală a Partidului.

Răspuns:

Nu pentru Partid, el mi-a cerut bani pentru el, în vederea desfăşurării campaniei în judeţul unde candidase. Pentru că discutasem cu MANIU, care era de părere să fie ajutat eu am dat dispoziţia în ţară în acest sens.

La înapoerea mea dela Paris, casierul mi-a dat chitanţa de loo milioane pe care o ridicase PATRASCANU.

După ce am citit prezentul proces-verbal cuvânt cu cuvânt şi am constatat că este în totul cu cele declarate de mine, susţin şi semnez.

Anchetat
ss/RADU XENOPOL

ANCHETATOR
Lt.maj.T.STAICU

Proces-Verbal de interogator

Arestat Radu Kunoșel, născut la 15. Ian. 1892. fiul lui Filip și Florica, fost comerciant cu ultimul domiciliu în Buc. Str. D. Racoviță Nr. 14.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

20. Sept. 1952.

Orașul București

Interogatoriul a inceput la ora 7 și 20 min.
" s'a terminat la " 12 și 15 "

Intrebare: In ce raporturi erai d-ta cu L. Pătrășcanu în vara anului 1946.

Răspuns: Cu L. Pătrășcanu, începând dela cunoștința făcută în Lagărul Tg-Jiu și în special după 23 August 1944. mă aflam în raporturi foarte bune.

Intrebare: In ce raporturi te aflai cu cu conducerea P.N.T. lui.

Răspuns: Pe Maniu îl cunoșteam personal, ca pe toți fruntașii importanți ai partidului. La Maniu am fost de foarte multe ori, în care timp, s'au purtat discuții pe diferite probleme. Când îi vorbeam de o colaborare, în blocul partidelor democratice cu P.C.R, sărea în sus, spunând ca el nu se angajează în nici un fel de colaborare cu Partidul Comunist.

Imi spunea că din fruntașii PCR. lui;

Semnătura,

[signature]

Mod. 185

Urmare: Lucrețiu Pătrășcanu este singurul cu care ar putea să colaboreze. Aceasta pentrucă la cunoscut bine până la 23 Aug. 1944. La întâlnirile secrete Pătrășcanu făcuse o serie de promisiuni pentru viitorul țării Românești.

Întrebare: Când te-ai întâlnit cu L. Pătrășcanu la Paris:

Răspuns: La sfârșitul lunii August 1946 m'am dus la Paris, pentru a-mi căuta sănătatea și pentru unele chestiuni de afaceri:

Lucrețiu Pătrășcanu se găsea la Paris, în delegația Românii la conferința Păcii. Eu îi cunoșteam bine pe conducătorii delegației și le-am făcut vizite, printre aceștia a fost și Pătrășcanu.

Întrebare: Ce discuții ai avut mai importante cu Pătrășcanu:

Răspuns: La câteva zile dela sosirea mea în Paris, L. Pătrășcanu, m'a invitat la el la hotel, în mod special, atrăgându-mi atenția ca să păstrez discuții. L. Pătrășcanu, furios, a început convorbirea prin a-mi arăta situația lui în Partid. El își arăta nemulțumirea pe o serie de probleme politice și economice, fiind în dezacord cu conducerea Partidului!

Am discutat cu el problema alegerilor, spunându-i că n'am să pot să fiu în țară în iarnă. Spre sfârșitul discuției îmi spune „Coane Didică cum văd eu, de alegeri mai

Semnătura,

[signature]

Urmare: să fii în ţară", atunci te rog să-mi pui la dispoziţie o sumă mai mare de bani. Eu i-am răspuns afirmativ, spunându-i că să ceară dela biroul meu.

Întrebare: Ce ce probleme spui d-ta că nu se înţelegea cu Partidul:

Răspuns: Am arătat problemele pe care nu se înţelegeau. Pătrăşcanu spunea că este împotriva Partidului, pentrucă conducerea Partidului are o atitudine prea fermă împotriva burgheziei şi forţelor classe exploatatoare. Alte probleme nu-mi aduc aminte să fi discutat cu el în legătură cu Partidul.

Întrebare: Cine a mai ştiut că d-ta îi dai bani lui Pătrăşcanu, pentru a-şi duce campania electorală în regiunea unde candida:

Răspuns: Dela început trebue să arăt că înainte de plecarea mea din ţară, P.N.Ţ.-ul se pregătea febril în vederea campaniei electorale. La una din vizitele făcute lui Maniu, acesta mi-a spus, printre altele, că este informat de planurile lui Pătrăşcanu şi el propune ca Pătrăşcanu să fie ajutat în alegeri. Maniu n'a mai făcut alte comentarii, după care ne-am despărţit, eu plecând mai târziu la Paris.

Întrebare: Pătrăşcanu la Paris v-a cerut bani pentru campania electorală a Partidului:

Răspuns: Nu pentru Partid, el mi-a cerut bani pentru el, în vederea

Semnătura,

Mod. 185

Urmare: desfășurări campaniei în județul unde ~~[illegible]~~ candidase. Pentru că discutasem cu Maniu, care ~~era~~ era de părere să fie ajutat, eu am dat dispoziția în țară ~~să i se pună la dispo~~ în acest sens.

La întoarcerea mea dela Paris, casierul mi-a dat chitanța de 100 milioane pe care o ridicase Pătrășcanu

După ce am citit prezentul P.V. cuvânt cu cuvânt și am constatat că este în totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetator,
Lt. maj. I. Staicu

Anchetat
[signature]

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul RADU XENOPOL ,de profesie fost comerciant, cu ultimul domiciliu în Bucureşti str.Dr.Racoviţă Nr.14.

24 Septembrie 1952,Bucureşti
Interogatorul a început la ora lo
" s'a terminat la " 13

Intrebare:

In declaraţiile anterioare ai arătat dta raporturile politice dintre L.PATRASCANU şi conducer a PNT-ului?Arată în continuare alte probleme privitoare la raporturile dintre PATRASCANU şi P.N.T.

Răspuns:

La începutul anului 1946 L.PATRASCANU m'a chemat la biroul său dela Minister,unde mi-a mărturisit o serie de lucruri despre atitudinea lui politica,din perioada aceea.Precis nu-mi mai aduc aminte despre ce probleme mi-a vorbit.Spre sfrâşitul discuţiei L.PATRASCAN m'a însărcinat să iau legătura cu conducerea PNT-ului şi să le comunic să publice ân ziarul "Dreptatea" articole în care să laude activitatea politică a lui.

La început mi s'a părut ciudată propunerea sa,însă în urma discuţiilor mai largi,am înţeles scopul propunerii făcute.

Intrebare:

De ce LUCRETIU PATRASCANU a făcut propunerea ziarului "Dreptatea",cu ce scop.

Răspuns:

Dela început mi-am dat seama de atitudinea duşmănoasă,trădătoare a lui PATRASCANU faţă de Partidul Comunist.Am văzut că vroia cu orice preţ să-şi creeze o bază de massă în rândurile claselor duşmane şi în special în rândurile burgheziei din ţară, pentru acest lucru colabora cu PNT care reprezenta, în acea vreme reacţiunea din România.

./.

ss/RADU XENOPOL

Al doilea scop era acela,de a face conducerea Partidului Comunist,să ţină cont de popularitatea pe care o are el în ţară.

Intrebare:

Cu cine ai vorbit dela ziarul "Dreptatea" propunerea lui PATRASCANU?

Răspuns:

Precis nu-mi aduc aminte cum am procedat,însă îmi aduc aminte că m'am dus la Carandino,directorul ziarului şi l-am rugat din partea lui PATRASCANU să publice articole în "Dreptatea" în care să-l vorbească de bine pe L. PATRASCANU.CARANDINO a fost de acord,dar m'a întrebat ce poate scrie de el în ziar,eu i-am spus să scrie articole în care să laude activitatea politică a lui PATRASCANU.

Intrebare:

Când au apărut în ziar articolul şi ce ai discutat cu PATRASCANU?

Răspuns:

După ce s'a publicat articolul la puţin timp după întâlnirea mea cu CARANDINO ,PATRASCANU m'a chemat din nou la el,la minister,în care timp mi-a spus că s'a informat de opinia masselor în urma celor întâmplate.Era foarte mulţumit de manevra făcută şi de comentariile făcute de burghezie şi reacţiune.

Atunci mi-a spus ca să aranjez aşa fel lucrurile încât să fac să apară un articol în ziarul "Dreptatea" în care să fie ponegrit PATRASCANU şi alţi membrii din conducerea Partidului.In acest scop m'am dus din nou la CARANDINO,cerându-i de astă dată să publice un articol în care să-l ponegrească pe LUCRETIU PATRASCANU.

După câteva zile a apărut articolul în "Dreptatea" deoarece PATRASCANU m'a chemat la telefon şi mi-a mulţumit foarte călduros pentru reuşita acţiunei.

Intrebare:

Cu ce scop a cerut PATRASCANU să-l vorbească de rău ziarul "Dreptatea".

Răspuns

LUCRETIU PATRASCANU în politica sa duşmănoasă,cred că urmărea răsturnarea regimului instaurat la 6 Martie 1945.Pentrucă de fiecare dată când se iveau unele neînţelegeri politice,PATRASCANU se consulta cu elementele de

ss/RADU XENOPOL

./.

frunte din P.N.T. printre aceştia îmi amintesc că era PIKI POGONEANU,NICULESCU BUZESTI,VISOIANU şi alţii. 152

PATRASCANU m'a însărcinat să intervin pentru a doua oară la ziarul "Dreptatea" să publice articolul cerut, cu scopul de a-şi camufla legăturile adevărate cu ţărăniştii (MANIU).El se mai temea să nu fie demascat ca susţinător al burgheziei.

LUCRETIU PATRASCANU în politica sa era considerat ca fiind mai maleabil ceilalţi conducători ai Partidului,împărtăşind mai mult punctul de vedere naţionalist decât cel internaţionalist.Se înţelegea că e astfel de credinţă în partidele istorice îi atrăgeau simpatie din partea acestora.PATRASCANU era partizanl unei politici evolutive şi nu revoluţionare.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt şi am constatat că este în totul cu cele declarate de mine,susţin şi semnez.

Anchetat,
ss/RADU XENOPOL

Anchetator,
LT.MAJ.DE SECURITATE
T.STAICU

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Radu Xenopol, de profesiune fost comerciant cu ultimul domiciliu în București Str. Dr. Racoviță nr. 4.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

24 Sept. 195 2

Orașul București

Interogatorul a început la ora 10 și ...... minute

" s'a terminat la " 13 și ...... "

Intrebare: In declarațiile anterioare ai arătat d-ta raporturile politice dintre L. Pătrășcanu și conducerea P.N.Ţ.-lui? Arată în continuare alte probleme privitoare la raporturile dintre Pătrășcanu și P.N.Ţ.

Răspuns: La începutul anului 1946 L. Pătrășcanu m'a chemat la biroul său dela Minister, unde mi-a mărturisit o serie de lucruri despre atitudinea lui politică, din perioada aceea. Ceeace nu-mi mai aduc aminte despre ce probleme mi-a vorbit. Spre sfârșitul discuției L. Pătrășcanu m'a însărcinat să iau legătura cu conducerea P.N.Ţ.-lui și să le comunic să publice în ziarul „Dreptatea" articole, în care să laude activitatea politică a lui.

La început mi s'a părut ciudată propunerea s'a însă în urma discuțiilor mai lungi, am înțeles sensul propunerii făcute.

Intrebare: Dece ca Lucrețiu Pătrășcanu a făcut propunerea ziarului „Dreptatea", cu ce scop.

Mod. 185

Semnătura,

Xenopol

Urmare: Răspuns: Dela început mi-am dat seama de atitudinea dușmănoasă, trădătoare a lui Pătrășcanu față de Partidul Comunist. Am văzut că voia cu orice preț să-și creeze o bază de massă în rândurile ~~dușmane~~ claselor dușmane și în special în rândurile burgheziei din țară, pentru acest lucru colabora cu P.N.Ț. care reprezenta, în acea vreme reacțiunea din România.

Al doilea scop era acela: de a face conducerea Partidului Comunist, să țină cont de popularitatea pe care o are el în țară.

Întrebare: Cu cine ai vorbit dela ziarul „Dreptatea" propunerea lui Pătrășcanu?

Răspuns: Precis nu-mi aduc aminte cum am procedat, însă îmi aduc aminte că m-am dus la Carandino, directorul ziarului, și l-am rugat din partea lui Pătrășcanu să publice articole în „Dreptatea" în care să-l vorbească de bine pe L. Pătrășcanu. Carandino a fost de ~~acord~~ acord, dar m-a întrebat ce poate scrie de el în ziar, eu i-am spus să scrie articole în care să laude activitatea politică a lui Pătrășcanu.

Întrebare: Când au apărut în ziar articolele și a ai discutat cu Pătrășcanu?

Răspuns: După ce s-a publicat articolul, la puțin timp după întâlnirea mea cu Carandino, Pătrășcanu m-a chemat din nou la el, la minister. În care timp mi-a spus că s-a informat de opinia maselor în urma celor întâmplate. Era foarte mulțumit de manevra făcută și de comentariile făcute de burghezie și reacțiune.

Atunci mi-a spus ca să aranjez așa

Semnătura,

[signature]

Urmare: fel lucrurile, decât să fac să apară un articol în ziarul „Dreptatea" în care să fie pângărit Pătrășcanu și alții membri din conducerea Partidului. În acest scop m-am dus din nou la Carandino, cerându-i deosebit să publice un articol în care să-l pângărească pe Lucrețiu Pătrășcanu.

După câteva zile a apărut articolul în „Dreptatea" deoarece Pătrășcanu m-a chemat la telefon și mi-a mulțumit foarte călduros pentru reușita acțiunii.

Întrebare: Cu ce scop a cerut Pătrășcanu să-l vorbească de rău ziarul „Dreptatea"?

Răspuns: Lucrețiu Pătrășcanu în politica sa dușmănoasă, cred că urmărea răsturnarea regimului instaurat la 6 Martie 1945. Pentru că ori de câte ori când se iveau unele neînțelegeri politice, Pătrășcanu se consulta cu elementele de frunte din P.N.Ț. printre aceștia îmi amintesc că era Fiki Pogoneanu, Niculescu Buzești, Vișoianu și alții.

Pătrășcanu m-a însărcinat să intervin pentru a doua oară la ziarul „Dreptatea" să publice articolul cerut, cu scopul de a-și camufla legăturile adevărate cu țărăniștii (Maniu). El se mai temea să nu fie cunoscut ca susținător al burgheziei.

Lucrețiu Pătrășcanu în politica sa, era considerat ca fiind mai maleabil ceilalți conducători ai Partidului, împărtășind mai

Semnătura,

[signature]

Urmare: mult punctul de vedere naționalist decât cel internaționalist. Se înțelegea că o astfel de credință în partidele istorice îi atrăgeau simpatie din partea acestora. Pătrășcanu era partizanul unei politici evolutive și nu revoluționare.

După ce am citit prezentul P. V. de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că este în totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetator.
Lt. maj. I. Staicu

Achitat
[signature]

Semnătura,

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Xenopol Radu, născut la 15 Ianuarie 1892, în Bucureşti, fiul lui Filip şi Florica, cu ultimul (Date de stare civilă, ultimul domiciliu) domiciliu în Buc. Dumitru Racoviţă No 14.

22. Septembrie 1953.

Oraşul Bucureşti.

Interogatoriul a inceput la ora 9 şi 00 min.
" s'a terminat la " 13 şi 00 .

Intrebare: Ce mesagiu a transmis Maniu prin Dta lui Pătrăşcanu, înainte de alegerile din 1946.?

Răspuns: Niciodată nu am transmis nici-un mesagiu, nici dela Maniu lui Pătrăşcanu, nici dela Pătrăşcanu lui Maniu.

Dealtfel eu nu l-am văzut pe Maniu dela constituirea F.N.D.-ului. şi până la arestarea mea.-

Intrebare: In preajma alegerilor din 1946, nu l-ai întâlnit pe I. Maniu.?

Răspuns: Nu.-

Intrebare: Cum explici Dta acest lucru.?

Răspuns: Dela constituirea guvernului Groza eu nu am mai avut nicio legătură cu şefii partidelor istorice, pentru nicio chestiune de ordin politic.-

In ce-l priveşte pe Maniu, dela constituirea

Semnătura,
[signature]

Mod. 185

Urmare: F. N. Dulu şi Sonó la olota vestărimele nu l-am mai văzut niciodată.

Intrebare: Ce discuţii ai avut cu Pătrăşcanu în preajma alegerilor din 1946 şi unde au avut loc aceste discuţii?

Răspuns: Nu am avut nici un fel de discuţie cu Pătrăşcanu, în ce priveşte alegerile, nici în preajma lor, eu fiind în străinătate şi nici mai înainte cu şase luni când eram în Ţară - Eu am plecat din ţară, în străinătate, la 23 Aug. 1946, deci cu trei luni înainte de alegeri, şi m-am reîntors pela finele lunei Ianuarie 1947.

Intrebare: In timp ce te aflai în străinătate de câte ori te-ai întâlnit cu Pătrăşcanu şi unde.?

Răspuns: La începutul lunei Septembrie 1946, fiind la Paris, am fost să vizitez de două ori la hotelul «Continental» pe L. Pătrăşcanu şi alte persoane din delegaţia română care locuiau tot acolo.

Intrebare: Ce discuţii ai avut cu Pătrăşcanu cu ocazia acelor întâlniri!.?

Răspuns: La prima vizită pe care i-am făcut-o lui Pătrăşcanu, nu am vorbit decât lucruri banale, despre Paris, despre timpul cum şi-l petrece etc. La a doua vizită, pe care i-am făcut-o, cu vreo două zile înainte de a părăsi Parisul (eu plecând în Elveţia) după un schimb de informaţii asupra felului cum ne petreceam viaţa la Paris, i-am spus că peste două zile voi pleca în

Semnătura,

[signature]

Urmare: Elveția, unde voi sta vreo 10-15 zile.
Pătrășcanu m-a întrebat atunci când mă reîntorc în țară, lucru cu i-am răspuns "viza mea de întoarcere expiră la 18 Noembrie", prinurmare după 18 Noembrie voi fi la București, dacă nu voi prelungi șederea.
La aceste cuvinte, Pătrășcanu mi-a spus "atunci nu vei fi de alegeri în țară?" i-am răspuns - "sigur că nu voi fi și alegerile nu mă interesează în nici un fel.
Adresându-mi-se din nou, dânsul mi-a spus "dacă nu vei fi de alegeri la București spune-mi te rog poți să-mi ții la dispoziție o sumă mai mare de bani la București, - Am răspuns "sigur cu plăcere, voi da dispoziție casierului meu dela birou, să-ți ție la dispoziție suma de care vei avea nevoe."
Pătrășcanu mi-a mulțumit și astfel mi-am despărțit de el. - Nu am avut nici un fel de discuție cu Pătrășcanu asupra vreunei chestiuni privind politica din țară sau alegerile, în niciuna din aceste două vizite.
Întrebare: Cu ocazia vizitelor ce l-ai făcut lui Pătrășcanu la Paris, ce discuții ai avut cu acesta privitoare la Maniu?
Răspuns: Cu Pătrășcanu, la Paris, nu am avut nicio discuție privitoare la Maniu.
Întrebare: Cu ce misiune te-a trimis Pătrășcanu pe dta la Negel și când?
Răspuns: Pela începutul anului 1946, fără însă a putea preciza, Pătrășcanu m-a

Semnătura: Negel

Urmare: rugat în două rânduri să transmit lui Negel două mesagii în următoarele împrejurări: Intr-o zi am primit un telefon dela Patrașcanu în care îmi cerea să-l văd la minister. Ducându-mă, Patrașcanu mi-a spus că mă roagă să-l văd pe Negel și să-i comunice din partea sa că dorește să urgenteze cât mai mult semnarea unor decrete pe care le trimisese spre semnare fostului rege Mihai. I-am promis că voi face acest lucru și într-adevăr i-am transmis lui Negel chiar în aceiași zi cererea lui Patrășcanu:
- A doua oară văzându-l pe Patrășcanu (nu pot preciza dacă m-a chemat special) tot la minister, m-a întrebat dacă îl văd pe Negel, în curând, am răspuns că da și atunci dansul mi-a spus „Fii bun te rog și comunică-i din partea mea că și eu sunt de părere ca generalul să nu fie înlocuit (sau mutat)". I-am răspuns că voi transmite lui Negel și în adevăr după câteva zile văzându-l pe Negel i-am transmis întocmai ~~ca~~ mesagiul lui Patrașcanu, la care Negel dând din cap a spus următoarele cuvinte „da generalul Antonescu", ceia ce m-a făcut să înțeleg că mesagiul pe care l-am transmis se referea la o convorbire anterioară despre care Negel avea cunoștință.

Intrebare: De ce Patrășcanu nu a transmis aceste mesagii în mod oficial lui Negel și te-a folosit pe D-ta?

Semnătura, [signature]

Urmare: Răspuns: Nu știu...
Întrebare: Ce alte mesagii i-ai mai transmis d-ta lui Negel, din partea lui Pătrășcanu?
Răspuns: Niciunul...
Întrebare: despre ce decrete era vorba, pentru care Pătrășcanu ți-a cerut să-l anunți pe Negel pentru a fi urgentată semnarea lor..?
Răspuns: Nu cunosc conținutul decretelor.

După ce am citit prezentul p.v. de interogator cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și-l semnez propriu.

Anchetator
Lt. de Securitate
[signature]

Anchetat:
[signature]

Semnătura.

157/157

UNITATEA M.S.S.

Sei Nr. 158

PROCES VERBAL Nr. 128

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALA

Făcut astăzi, 17 Febr 1953 ora 2 in Bucureşti

Noi, Lt Mocanu Nicolae din M.S.S.

în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a numitului NAITESCU-N-IOAN născut la 22 Martie 1913 în comuna Călăraşi Raion Ialomiţa fiul lui Nicolae şi Eugenia de profesiune fost politist căsătorit cu Ana domiciliat în Bucureşti Str. Vasile Torpina Nr. 8. primit conform ordinului/raportului

Nr. din

Procedând la percheziţia corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte şi valori:

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIŢER DE SERVICIU,

Lt [signature]

Perchezitionat

[signature]

Transferat la **conform Ordinului Nr.** **din**

Am predat,
OFIŢER DE SERVICIU,

Am primit,
reţinutul şi obiectele menţionate în prezentul proces verbal.

D O V A D A

Am primit obiectele şi valorile menţionate în prezentul proces verbal.

Data

. 1 5183 Md. 8

Se aprobă
Lt. col. [illegible]

3. Sept. 1953

~~155~~ 158

Nota

În interesul cercetărilor 15 propun ca reținutului Năitescu Ion, să i se aducă de acasă următoarele:

Pantaloni
- ~~1. (unu) costum de haine~~ unui pantaloni
- 2 (două) cămăși și indispensabili.
- ~~1. (una) pereche pantofi~~ Papuci –
- 2 (două) perechi ciorapi
- 1. (un) prosop și două batiste
- pastă și perie de dinți –

Lt. de sec. [illegible]

55

Str. Vasile Tarpo n: 8

prin studenti —

Dragă Ionele,

Sunt și fericită că am o veste dela tine. Eu sunt sănătoasă. De când ai plecat eu nu am altă ocupație decât serviciul. Toți ai noștri sunt bine și te doresc mult.

Te rog dacă mai ai posibilitate mai scrie-mi. Să-mi confirmi primirea lucrurilor.

Nu doresc altceva decât să ne vedem iarăși împreună.

Te sărut

Any

2 Aprilie 1953

160

55

~~161~~

N O T A

In interesul cercetărilor, propun ca reținutului NAETESCU ION să i se aprobe următoarele

1.-Supliment de mâncare și pâine.

2.-Să stea în pat toată ziua

3.-Să fie scos 1/2 ore pe zi la aer.

4.-Să i se dea 10 țigări pe zi

5.-Să i se dea paltonul dela magazie

6.-Să i se dea periuța și săpunul pentru dinți dela magazie.

7.-Să i se dea un schimb de rufe dela magazie.

Susnumitul a declarat greva foamei dela data de 29 Martie 1953, iar în prezent a început să mănânce.

Lt. de Securitate
T. Drăghici

Primit-

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

~~161~~ 161

Lipsesc... traducerea ... ~~162~~

55

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

25 Februarie 1953, Buc.
Interog. a început la ora 8,45
" s'a terminat " 11,7

Eu, cpt. DRAGNEA DUMITRACHE, am interogat în calitate de anchetator:

Numele NAITESCU, Pronumele IOAN, anul, luna și ziua nașterii 22 Martie 1913, Locul nașterii Călărași județul Ialomița, fiul lui NICOLAE și EUGENIA, cetățenia român, naționalitatea română, apartenența politică.... din ce an... studii 4 clase de liceu comercial în Călărași, profesia agent de poliție 1940-1945 în Prefectura Pol. Capitalei. Ultimul loc de muncă și funcția Societatea Deva Chim București, Ultimul domiciliu București str. Vasile Tarpo Nr.8, situația familiară, căsătorit cu Ana etate 40 de ani, fără copii, locuește în str. Vasile Tarpo Nr.8 Buc. Origina socială fiu de ofițer actualmente pensionar, fără avere. Activitatea politică până în 1947, fost membru în PNP circa 12. Decorații, distincții și premii guvernamentale: înainte de 23 Aug. 1944, am luat două premii în bani a câte 10,000 și 3.000 lei. In ce armată a făcut serviciu, grad, funcție: Reg. Cent. Inst. Geniu Megidia, Serg. T.T.R. contig. 1935. Dacă a fost prizonier, nu; Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce: nu; Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare: nu; Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost condamnat: nu a fost judecat.

Intrebare

Ce cunoști Dta din activitatea Corpului de filaj din Prefectura Poliției Capitalei din care făceai parte, în perioada 1940-1944 Aug. 23.

Răspuns

Bir. 2 siguranță se ocupa cu urmărirea, arestarea și cercetarea elementelor comuniste, Ca șef al acestui birou a fost comisarul șef DUMITRESCU SAVA și ca ajutor VASILACHE PETRE.

In această perioadă au fost urmărite, arestate și cercetate următoarele: organizația Dr. VAIDA STEFU, org. STB în

./. ss/NAITESCU

frunte cu FARCAS ALEX., org.VINTE ION şi altele.

-In anul 1944 prin luna Mai eu am primit ordin de a urmări pe avocatul PETRE PANDREA cumnatul lui PATRASCANU LUCRETIU,cu scopul de a prinde legătura cu cumnatul său PATRASCANU LUCRETIU - din urmărirea acestuia care s'a făcut până la 23 Aug.1944 nu am stabilit nicio legătură cu PATRASCANU LUCRETI

Intrebare

Arată dta din ce cauze ai început urmărirea lui PATRASCANU în luna Mai 1944 şi dece prin urmărirea întâi a lui PETRE PANDREA şi nu prin alte măsuri?

Răspuns

Inainte de luna Mai 1944 cam prin luna Ianuarie agenţii DOROBANTU VASILE şi ALEXE STEFAN au început urmărirea lui PATRASCANU LUCRETIU care în acel timp locuia în str.Albă (rond) aceştia l-au urmărit un timp,după care PATRASCANU LUCRETIU a fost pierdut.

Eu în tot timpul cât am urmărit pe PETRE PANDREA nu am stabilit vreo legătură a acestuia cu PATRASCANU.

In timpul când eu căutam să stabilesc şi să identific legăturile luiPANDREA cu PATRASCANU cam prin luna Iulie 1944, fiind în post a trecut comisarul VASILACHE PETRE care mi-a spus că este în drum spre Snagov având informaţia că PATRASCANU se întâlneşte cu MANIU-BRATIANU şi TITEL PETRESCU.

In tot timpul când eu l-am urmărit pe PANDREA adică din luna Mai-Aug.1944 nu am putut stabili nimic cu privire la PATRASCANU LUCRETIU.

Care a fost cauza că eu am primit ordinul de mai sus pot arăta că aveam informaţii mai dinainte că PATRASCANU ar fi avut legături cu PANDREA.

Menţionez că la Jilava în celula Nr.1 Secţia I,unde stăteam împreună cu col.MIRCEA IOAN din jandarmi acesta mi-a spus că PATRASCANU în timpul războiului a fost cu domiciliul forţat la Poiana Ţapului din ord.gl.PICHI VASILIU cu care spun că erau rudă (această comunicare col.MIRCEA ION mi-a făcut-o în luna Februarie a.c.).

Altceva nu cunosc şi nu ştiu nimic despre PATRASCANU LUCRETIU.

Prezenta declaraţie am dat-o de bună voe şi după ce am citit cuvânt cu cuvânt semnez.

ss/MAITESCU

Anchetator
Cpt.D.Dragnea

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

~~164~~ 163

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul MAITESCU IOAN, născut în anul 1913, luna Martie ziua 13 în com. Călăraşi-Ialomiţa, fiul lui NICOLAE şi EUGENIA, de profesie fost agent al Bir. II Sig. al P.P.C., cu ultimul domiciliu în Buc. str. Vasile Tarpo 8

3 Februarie 1953, Jilava

Interog. a început la ora 11,20

" s'a terminat " 12,15

Intrebare:

Ce ai cunoscut Dta cu privire la situaţia lui PATRASCANU în timpul războiului?

Răspuns:

In 1944 când eu îl filam pe PETRE PANDREA împreună cu agenţii RISTOIU şi RACEANU pentru a-l găsi pe PATRASCANU, a trecut pe la şosea comisarul VASILACHE PETRE dela Prefectură cu o maşină. El văzându-ne a oprit şi ne-a spus printre altele că se duce la Snagov.

După puţin timp, agentul GUSE NICOLAE mi-a spus la biroul nostru dela Prefectură că VASILACHE PETRE a fost la Snagov pentrucă acolo PATRASCANU se întâlnise cu MANIU, TITEL PETRESCU şi BRATIANU. Tot atunci se discuta în urma acestui lucru că deşi PATRASCANU era căutat de noi totuşi se ştia de existenţa lui. Ulterior, adică în 1949 când eram la Târgşor, poliţiştii cu care eram acolo, nu-mi amintesc care din ei a spus că în timpul războiului PATRASCANU era protejatul lui PIKI VASILIU care pe deoparte ţipa peste tot să fie găsit neapărat PATRASCANU atunci când el dispăruse iar pe de altă parte el ştia despre el unde se află.

Menţionez că GUSE NICOLAE mi-a spus în 1944 când eu îl filam pe PETRE PANDREA că şi el ar fi fost la Snagov unde aveau loc întâlniri de ale lui PATRASCANU, adăogându-mi ulterior că el a ştiut mai înainte de 23 Aug. 1944 despre actul care se pregătea dar că notele sale

./. ss/MAITESCU

date în acest sens nu ar fi fost luate în serios în acel timp.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine îl susțin și semnez liber, nesilit de nimeni.

Arestat
ss/MAITESCU

Anchetator:
Lt.Maj.de Securitate
V.Vânătoru

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

~~166~~ 165

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestatul MAITESCU ION, născut în anul 1913, luna Martie ziua 18 în com. Călărași, Ialomița, fiul lui NICOLAE și EUGENIA, de profesie fost agent al Bir. II Sig. al PPC, domiciliat în Buc. Vasile Tarpo Nr. 8

3 Februarie 1953, Jilava
Interog. a început la ora 7,3o
" s'a terminat " 11,15

Intrebare:

In timpul războiului ce comuniști ai avut în supraveghere și filaj?

Răspuns:

Incepând de prin 194o am filat pe ANDREI PREDESCU dela Lonida, iar în 1941 pe COSTEL DUMITRESCU tot dela Leonida care era informatorul P.P.C. și dela el am luat în filaj pe NECH STEFAN care ulterior am aflat că era informatorul lui TAFLARU ION dela Siguranța Generală.

In 1942 am filat circa 3 luni de zile pe Dr. VAIDA STEFAN care mi-a fost dat de SAVA DUMITRESCU spunându-mi că acesta este dat de un om foarte important. Menționez că în acel timp SAVA DUMITRESCU îl ținea pe MARCU SCHON care era informatorul lui, într'o casă conspirativă de pe str. Sft. Constantin, folosindu-l pentru a identifica legăturile pe care le cunoștea.

Tot în 1942 împreună cu RISTOIU CTIN am filat pe TUNSOIU CTIN dela STB care era într'o organizație cu VASILE zis NASOI controlor la STB și pe care îl vedeam venind în acel timp la SAVA DUMITRESCU deoarece era informator al acestuia.

In 1943 am filat împreună cu DUMITRASCU MARIN pe MARIA ILIESCU care ulterior a fost arestată cu organizația din care mai făcea parte FLORICA VACARASCU, MOSCOVICI SULAMITH și alții. Cred că această organizație a fost dată de

./. ss. MAITESCU

MARCU SCHON, deoarece dela aducerea lui din închisoare de către SAVA DUMITRESCU, mi se dădea mai multe persoane în filaj şi mai mult, SAVA DUMITRESCU a spus că SCHON MARCU era informatorul lui.

Filajul lui FLORICA VARASCU a fost făcut de agenţii DUMITRESCU CTIN şi CORCOZ NICOLAE.

Tot în 1943 am filat pe MOLDOVEANU din str. Aleea Zoe nr.10 care fusese denunţat de soţia sa Comisarului VASILACHE.

In 1944 începând de prin luna Mai până la 23 Aug.1944 l-am filat pe avocatul PANTEA PETRE pentru al găsi pe LUCREŢIU PATRASCANU. Rezultatul însă a fost negativ. Acest filaj l-am făcut împreună cu RISTOIU CTIN şi RACEANU IOAN în urma dispoziţiei primite dela comisarul SAVA DUMITRESCU.

In 1943 l-am filat circa 3 luni pe MIHAIL RALEA rezultatul fiind negativ.

Alţi comunişti nu-mi amintesc să fi filat.

Intrebare:

Cine l-a filat pe LUCREŢIU PATRASCANU în timpul războiului?

Răspuns:

Pe LUCREŢIU PATRASCANU ştiu că la filat în timpul războiului, agenţii DOROBANTU VASILE, ALEXE STEFAN şi cred că şi RISTOIU CTIN.

Intrebare:

De unde ştii Dta că aceştia l-au filat pe LUCREŢIU PATRASCANU?

Răspuns:

Stiu că aceştia îl filase pe LUCREŢIU PATRASCANU deoarece în timp ce eu îl filam pe PETRE PANTEA mă întreba dacă am dat de urma lui PATRASCANU spunându-mi că înainte îl filase pe acesta şi l-au pierdut în urma dispariţiei lui PATRASCANU.

Intrebare:

De când îl filase pe PATRASCANU?

Răspuns:

Il filase cu vreo două sau trei luni înainte de a dispare. Nu ştiu dacă îl filase şi mai înainte.

Intrebare:

Ce ştii Dta despre IOSIF SRAER?

Răspuns:

Eu personal nu l-am cunoscut pe IOSIF SRAER

./. ss/MAITESCU

încă începând de prin anul 1943 se discuta de către GUSE NICOLAE în biroul nostru dela Prefectură că [?]atul IOSIF SRAER furnizează informaţii lui SAVA DUMITRESCU.

In cursul anului 1945 când eu eram încă la Prefectură, nu-mi amintesc cine mi-a spus că fusese arestată soţia lui SAVA DUMITRESCU în urma dispariţiei acestuia şi că aceasta a spus că dece numai soţul ei să fie urmărit şi arestat şi să nu fie arestat şi IOSIF SRAER care fusese în timpul războiului informatorul soţului ei.

O altă împrejurare când am aflat despre SRAER că a fost informatoril lui SAVA DUMITRESCU a fost în Ianuarie 1953 când am discutat în celula unde mă aflu la Jilava cu PATRASCU ANDREI care mi-a spus acest lucru.

PATRASCU mai mi-a spus că un anume FORIS STEFAN care fusese secretarul General al PCR a fost informatorul lui MORUZOW.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal de interogatoriu şi am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susţin şi semnez propriu, nesilit de nimeni.

[redacted]

Arestat,

ss/NAITESCU

Anchetator:
Lt.Maj.de Securitate
V. Vânătoru

Prezenta declarație este identică cu originalul.-

169 168 168

DECLARATIE
==-==========

Subsemnatul LEPADATU HARALAMBIE, născut la 25 Martie 189o, în com. Creguești jud. Mehedinți, fiul lui GHEORGHE și STANCA, de profesiune fost comisar ajutor în Dir. Grală a Poliției și Siguranței, cu ultimul domiciliu în Buc. str. Elep. Stefănescu Nr. 3 (bis) declar următoarele:

In primăvara anului 1941, mi-a fost dat în filaj de către dl. TAFLARU ION, comunistul IOSIF ROITMAN, care avea domiciliul în Buc. str. Spătaru Mirescu. Numele de IOSIF ROITMAN l-am cunoscut după arestare, TAFLARU dându-mi numele de "Iasca" și semnalmentele, după care l-am recunoscut.

Din filaj, am identificat pe MELITA SCHARF, cu care locuia împreună și cu care a eșit din casa din str. Spătaru, a mers în Bdul Domniței și după 1/2 oră, s'au înapoiat la domiciliu.

"Iasca" neeșind din casă, am luat în filaj pe numita MELITA SCHARF, care s'a întâlnit cu TEIA LUPU, pe o stradă din centrul orașului, cu care a discutat 1o-15 minute, după care s'au despărțit.

MELITA SCHARF a fost luată de mine mai departe în filaj, iar TEIA LUPU a fost luată în filaj de VITAN sau altcineva și a fost plasată în str. Lirei 15, unde locuia.

In continuare TEIA LUPU a fost filată de comis. ajut. VITAN, însă filajul nu a mai durat mult căci au urmat arestările.

Iasca și MELITA SCHARF, nu au mai avut nici o întâlnire după aceia, iar în ce privește pe TEIA LUPU, nu am cunoștință dacă în timpul cât a fost filată s'a întâlnit sau nu cu cineva.

La arestări am participat și eu. IASCA împreună cu MELITA SCHARF, au fost arestați din str. Spătaru Milescu

./. ss/H. LEPADATU

şi condus la D.G.a.P. şi Siguranţă. ~~170~~

In aceiaş noapte a fost arestată şi TEIA LUPU, din str. Lirei Nr. 15.

După arestări, s'a făcut post fix în ambele case. Eu împreună cu GRIGORE MARIN şi LUNGACI NICOLAE, agenţi, am fost repartizaţi în casa din Spătaru Milescu de unde fusese arestat "Iagca".

A doua zi dela arestări, LUNGOCI şi GRIGORE MARIN au fost chemaţi la birou, iar eu am rămas singur în casă.

In acest timp, a venit în că pela orele 10, dl. BIRTAS GAVRILA, care a fost arestat de mine şi dus la Siguranţă. Continuându-se postul şi nemai venind nimeni, eu am plecat la birou.

Odată cu arestarea Dnei TEIA LUPU s'a lăsat post fix şi în casa dânsei, pe comis.ajut. VITAN DAVID, unde după câteva zile, a a venit acolo dl. TEOHARI GEORGESCU, care deasemeni a fost arestat şi dus la Siguranţă. Si aici postul s'a continuat, însă nemai venind nimeni a fost ridicat.

Ancheta a fost făcută de TAFLARU ajutat de PRUNESCU.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, o susţin şi o semnez propriu, după ce am citit-o şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine.

ss/H. LEPADATU.

Făgăraş 14.I.1953

Declarație.

Subsemnatul Lăpădatu Horalambie, născut la 25 Martie 1890, în Com. Cremenești Jud. Mehedinți, fiul lui Gheorghe și Stanca, de profesiune fost Comisar ajutor în Dir. Gralo a poliției și siguranței, cu ultimul domiciliu în Buc. Str. Blef. Stejănescu No 3 (bis) declar următoarele:

In primăvara anului 1941, mi-a fost dat în filaj de către D-l Taflan Ion, comunistul Iosif Raitman, care avea domiciliul în Buc. Str. Sfatoru Mirescu. Numele de Iosif Raitman l-am cunoscut după aceea, Taflan dându-mi numele de "Iosca" și semnalmentele, după care l-am recunoscut.

Din filaj, am indentificat pe Melita Scharf, cu care locuia împreună, și cu care a eșit din casa din Str. Sfatoru, a mers în Bdul Domniței și după 1/2 oră, s-au înapoiat la domiciliu.

Iosca neeșind din casă, am luat în filaj pe numita Melita Scharf, care s-a întâlnit cu Teia Lupu, pe o stradă din centrul orașului, cu care a discutat 10-15 minute, după care s-au despărțit.

Melita Scharf a fost luată de mine mai departe în filaj, iar Teia Lupu a fost luată în filaj de Vitan sau altcineva și a fost plasată în Str. Linei 15 unde locuia.

Semnătura,
H. Lăpădatu

Urmare: In continuare Teia Lugu a fost pilotă de comis. ajut. Vitan, însă pilotajul nu a mai durat mult căci au urmat arestările.
Iosca și Melita Schorf, nu am mai avut nicio întâlnire după aceia, iar în ce privește pe Teia Lugu, nu am cunoștința dacă în timpul cât a fost pilotă s'a întâlnit sau nu cu cineva.
La arestări am participat și eu.
Iosca împreună cu Melita Schorf, au fost arestați din str. Spătaru Milescu și conduși la dl. Șef. a P. și Siguranța.
In aceiaș noapte a fost arestată și Teia Lugu, din str. Lirei No. 15.
După arestări, s'a făcut post fix în ambele case. Eu împreună cu Grigore Marin și Lungoci Nicolae, agenți, am fost ragalizați în casa din "Spătaru Milescu", de unde fusese arestat Iosca.
A doua zi dela arestări, Lungoci și Grigore Marin au fost chemați la birou, iar eu am rămas singur în casă.
In acest timp, a venit în casă pela orele 10, dl. Birtas Gavrilă, care a fost arestat de mine și dus la Siguranță.
Continuându-se postul și nemaivenind nimeni, eu am plecat la birou.
Odată cu arestarea dnei Teia Lugu, s'a lăsat post fix și în casa dânsei, pe comis. ajut. Vitan David, unde după câteva zile, a venit acolo dl. Teohari

Semnătura,
H. Eftodoti

~~17~~ ~~171~~ 171

Urmare: Georgescu, care deasemenea a fost arestat și dus la siguranță - Și aici bătaia s'a continuat, însă ne mai venind nimeni a fost ridicat.

Ancheta a fost făcută de Tăflanu ajutat de Primescu -.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez propriu, după ce am citit-o și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine -

H. Zepodaty

Făgăraș 14.I.1953

Semnătura,

Mod. 185

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

~~172~~
~~173~~ 172

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

CRISOSTOM COSMA, născut la 12 Ianuarie 1915 în Piatra Neamţ, fiul lui HARALAMBIE şi SEVASTITA, de profesiune contabil, cu domiciliul în Bucureşti str.prof.Ion Bogdan Nr.15 Raionul Stalin.

25 Septembrie 1953, Buc.
Interog.a început la ora 9,oo
" s'a terminat " 11,3o

Intrebare
Ce persoane ai cunoscut dta înainte de 23 Aug.1944, care făceau serviciul în cadrul Pref.Poliţiei Capitalei?

Răspuns
Prin anul 1937-1938, am cunoscut pe un agent de poliţie cu numele de RISTOIU CONSTANTIN, stând amândoi în acelaş cartier.
Relaţiile dintre noi erau relaţii amicale.

Intrebare
Ce discuţii ai avut dta cu agentul RISTOIU CTIN privitor la activitatea sa poliţienească?

Răspuns
In ce priveşte munca lui profesională niciodată nu l-am întrebat ce anume face.

Intrebare
Despre ce persoane din Partidul Comunist Român ţi-a vorbit RISTOIU CTIN, când şi în ce împrejurări?

Răspuns
Prin luna August sau Septembrie 1942, pe când mă aflam în concediu, fiind venit din concentrare, am primit un telefon la birou, din partea lui RISTOIU CTIN care m'a chemat să vin la o cârciumă care era situată la piaţa Gh.Coşbuc (fost piaţa Rond) pentru a bea un şpriţ. M'am deplasat la locul indicat (era într'o după masă) unde l-am găsit la o masă şi după o convorbire amicală l-am întrebat ce caută acolo, la care RISTOIU mi-a răspuns că are puţină treabă. Eu insistând cu întrebările, el mi-a răspuns că are misiunea să-l filaze pe PATRASCANU care se afla în clădirea din partea opusă la etaj.

./. ss/C.COSMA

I-am cerut explicaţii ce înseamnă filaj,iar el mi-a răspuns că urmăreşte să vadă dacă ese PATRASCANU sau altă persoană, sau dacă intră cineva în locuinţa respectivă.

Nu am mai avut alte discuţii cu RISTOIU CTIN privitoare la PATRASCANU şi timp de o jumătate de oră am discutat chestiuni prieteneşti,după care eu am plecat,iar RISTOIU a rămas mai departe în cârciumă.

Intrebare

Cu ocazia când l-ai văzut pe agentul RISTOIU CTIN,aşa cum arăţi mai sus,RISTOIU mai era însoţit de cineva?

Răspuns

La întrebarea mea dacă este singur în misiune,RISTOIU mi-a răspuns că mai este însoţit de încă un poliţist,dar care are misiune să observe partea cealaltă a clădirii şi mi-a arătat un tip scund, brunet şi îmbrăcat cu un pardesiu care se plimba după colţ în partea opusă.

Intrebare

Dela data arătată mai sus l-ai mai întâlnit vreodată pe RISTOIU CTIN?

Răspuns

Prin anul 1945,l-am revăzut pe RISTOIU CTIN şi mi-a spus că a fost închis timp de două luni şi că la acea dată nu are nicio slujbă.

Mi-a mai spus că la eşirea din închisoare a fost chemat de PATRASCANU şi întrebat dece l-a urmărit. El a răspuns că tot ce a făcut,a făcut din ordin.L-am mai reîntâlnit după patru luni şi mi-a spus că a intrat din nou în poliţie.

Prin luna Mai 1948,l-am reîntâlnit pe strada mea şi mi-a spus că a fost dat afară din poliţie şi este şofeur la o întreprindere.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogator cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine,îl susţin şi semnez propriu.

ss/C.COSMA

Anchetator
Lt.Maj.de Securitate
T.Drăghici

PROCES VERBAL

Făcut în Bucureşti astăzi 25 Septembrie 1953, orele 12.oo

Noi lt.maj.DRAGHICI TOMA şi lt.maj.GORUN ALEXANDRU, ambii din MAI, văzând declaraţiile numitului CRISOSTOM COSMA, în care arată că în toamna anului 1942 August sau Septembrie, a fost chemat prin telefon dela birou, de către agentul de poliţie RISTOIU CONSTANTIN, la o cârciumă situată în Piaţa Rond (Gh.Coşbuc) cu care ocazie RISTOIU i-a spus că-l supraveghează pe PATRASCANU, care se afla în locuinţa sa, sus la etaj; împreună cu numitul COSMA CRISOSTOM ne-am deplasat la faţa locului, unde am constatat următoarele:

Deplasându-ne la Piaţa Rond (Gh.Coşbuc) numitul CRISOSTOM COSMA ne-a dus la locul precizat de el, unde înainte era cârciumă (în prezent un oficiu de PTT) de unde ne-a arătat clădirea din str.Albă Nr.2, unde într'adevăr a locuit PATRASCANU LUCRETIU.

Din locul unde ne-a dus numitul CRISOSTOM COSMA se poate vedea foarte bine faţada şi intrarea clădirii din str.Albă Nr.2

Drept care am încheiat prezentul proces-verbal spre cele legale.

Lt.Maj.de Securitate
T.Drăghici

ss/CRISOSTOM COSMA

Lt.Maj.de Securitate
A.Gorun

25 Sept.1953
Dată în fața noastră
Lt.Maj.de Sec. 175
T.Drăghici

~~176~~

161.

DECLARAȚIE

Subsemnatul COSMA CRISOSTOM de profesiune contabil cu domiciliul în București str.Profesor Ion Bogdan Nr.15 Raionul I.V.Stalin,declar următoarele:

Imi iau angajamentul față de organele Securității Statului că nu voiu discuta cu nimeni nimic despre ceace am fost întrebat.

Deasemenea nu voi spune la nimeni unde am fost cercetat și de cine anume.

In caz de nerespectarea prezentului angajament consimt să supott rigorile legilor în vigoare.

Prezentul angajament îl susțin și semnez propriu.

ss/C.COSMA

Buc.25/IX.1953

176

25 Sept. 1953
Dată în fața noastră
Lt. Major de Sec. [illegible]
[illegible signature]

Declaratie.

Subsemnatul Cosma Cristofor - de profesiune contabil cu domiciliul în București Str. Profesor Ion Bogdan No 10 Raionul. I. V. Stalin declar următoarele:

Imi iau angajamentul față de organele securității statului că nu voiu discuta cu nimeni nimic despre ceace am fost întrebat.

Deasemenea nu voi spune la nimeni unde am fost cercetat și de cine anume.

In caz de nerespectarea prezentului angajament consimt să suport rigorile legilor în vigoare

Prezentul angajament îl susțin și semnez propriu -

Cosma

Buc. 25/IX/953

ST ~~[illegible]~~ 177
traistă

UNITATEA C - 58

Sef Nr. ~~180~~ ~~178~~

PROCES VERBAL Nr. 361

DE DEPUNERE ȘI PERCHEZIȚIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 8-Sept.-1953 *ora* 22³⁰ *in* Buc.

Noi, Alexeu Gheorghe *din* M.I.I.

în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a numitului STĂNESCU IOAN *născut la* 4-I-1899 *în comuna* R. VÂLCEA *Raionul* PITEȘTI *fiul lui* Ghe. + *și* MARIA *de profesiune* politist *căsătorit cu* IOANA *domiciliat în* R. VÂLCEA *Str.* General Magheru *Nr.* 80. *primit conform ordinului/raportului* G. Sfo 470020 *Nr.* .... *din* 8 IX 953.

Procedând la percheziția corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte și valori:

un palton, una pătură, una pereche șosoni uzați, un flanel de casă, una izmană, 2 prosoape uzate, un fular, un brâu, diferite ciorapi, o șapcă, 2 perii, 2 perechi ciorapi de lână uzați, 2 perechi mănuși uzate, una cravată uzată, una curea pantaloni, tabachere, 3 batiste uzate, un cordon, o oglindă, una cratiță, una linguriță, una pereche port jartier, un ligheraș de bărbierit, un tigaret, un borcan cu brânză, un mecanism de pantofi, una traistă,

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIȚER DE SERVICIU,

[signature]

Percheziționat

[signature]

Transferat la .... **conform Ordinului Nr.** .... **din** ....

Am predat,
OFIȚER DE SERVICIU,

Am primit, reținutul și obiectele menționate în prezentul proces verbal.

D O V A D A

Am primit obiectele și valorile menționate în prezentul proces verbal.

Data ....

M — 5183

Md. 8

DECLARATIE

Subsemnatul STANESCU P.ION, fost magistrat, cu ultimul domiciliu în Bucureşti str.Maria Rosetti nr.55, născut în 1897, luna Decembrie 31, căsătorit, fiul lui Petre şi Clarissa, morţi, reţinut dela 29 Aprilie 1949, în prezent în Penitenciarul Central Făgăraş, asupra celor întrebate declar următoarele:

Am fost delegat subdirector general al Poliţiei dela 5 Decembrie 1941 la 1 Septembrie 1944, în acel timp director general fiind generalul DIACONESCU NICOLAE.-

In acest timp internările politice în lagăr, în special cele ale oamenilor politici mai proeminenţi se făceau de către Serviciul Special de Informaţii depe lângă Preşedinţia Consiliului de Miniştrii şi de cele mai multe ori fără avizul Direcţiei Generale a Poliţiei, care doar în unele cazuri era chemată numai să execute măsura.-

In ce priveşte cazul LUCRETIU PATRASCANU, reţin următoarele:

In timpul cât am funcţionat la Direcţia Generală a Poliţiei, am luat cunoştinţă că LUCRETIU PATRASCANU se găsea cu domiciliu obligator în Poiana Tapului jud.Prahova, după câte îmi aduc aminte într'o vilă din regiunea Zamora sub paza jandarmilor. In acest timp am mai aflat, dar nu ştiu dacă s'a controlat de Poliţie că LUCRETIU PATRASCANU se bucură de un regim de favoare, care i-ar fi şi permis să se deplaseze din când în când la Bucureşti. Aceste informaţiuni erau de natură să ne provoace unele nedumeriri asupra cauzei regimului de favoare acordat, faţă de regimul general aplicat celorlalţi internaţi politici şi comunişti.-

In dimineaţa zilei de 8 sau 9 August 1944, la conferinţa de ordine ce s'a ţinut la Direcţia Generală a Poliţiei cu organele de conducere şi inspectorii regionali, sub preşedinţia generalului PIKI VASILIU, subsecretar de Stat la Interne, acesta pe un ton enervat ni s'a adresat reproşându-mi că LUCRETIU PATRASCANU se plimbă nesupărat prin Bucureşti. Atunci l-am întrebat cum se face că PATRASCANU s'a putut deplasa la

./.

Bucureşti de sub paza jandarmilor. Si la fel de enervat generalul VASILIU ne-a declarat că el i-a dat drumul sub condiţiunea de a-l vizita din când în când şi că după una sau două vizite ce i-a făcut,nu a mai dat pela dânsul. Am rămas foarte surprins de acest răspuns fiindcă ne-am putut da seama că la mijloc trebue să fi fost o înţelegere prealabilă şi vre-un angajament luat de PATRASCANU poate chiar informativ,şi că generalul se consideră acuma nemulţumit de ceeace a urmat.-

Cred că,în timpul instrucţiei rebeliunei din 1941, instruind între alţii pe fostul director general GHICA dela Poliţie,am primit o notă informativă a poliţiei că GHICA eliberase în 194o din lagăr pe PATRASCANU,făcându-i o favoare şi noi parcă l-am întrebat şi asupra acestei chestiuni în interogatoriul ce i-am luat.Nu-mi aduc aminte ce mi-a răspuns dar se poate cerceta răspunsul său în dosarul care se găseşte ataşat dos.nr.1/1941 al Inaltei Curţi de Casaţie Militară,care a judecat acel proces.-

In luna Septembrie 1943,la Direcţia Poliţiei de Siguranţă din Direcţia Generală,a fost numit colonelul de jand. BALEANU,care primise unele ordine direct dela generalul VASILIU sau prin Direcţia Ordinei,înfiinţată cam tot atunci pe lângă Ministerul de Interne şi se mersese până acolo încât la un moment dat generalul VASILIU dăduse dispoziţiunea ca corespondenţa secretă a siguranţei să fie deschisă numai de colonelul BALEANU ceeace a provocat protestul nostru şi măsura după câtva timp a căzut. Directorul Direcţiei Ordinei era colonelul magistrat MADARJAC ,care îi era şi unul dintre cei mai apropiaţi colaboratori şi care poate să ştie motivele reale pentru care PATRASCANU fusese autorizat să se stabilească la Bucureşti.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin,stărui şi semnez.-

ss.Stănescu P.Ion

29 August 1951.-

Declarațiune.

Subsemnatul Stănescu P. Ion, fost magistrat, cu ultimul domiciliu în București str. Maria Rosetti Nr 55, născut în 1897 luna Decembrie 31, căsătorit, fiul lui Petre și Clarissa-născută, reținut dela 29 Aprilie 1949 și în prezent în Penitenciarul Central Făgăraș, asupra celor întrebate declar următoarele:

Am fost delegat subdirector general al Poliției dela 5 Decembrie 1941 la 1 Septembrie 1944, în acel timp director general fiind generalul Dăscălescu Niculae.

În acest timp internările politice în lagăr, în special cele ale oamenilor politici mai proeminenți se făceau de către Serviciul Special de Informații de pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri și de cele mai multe ori fără avizul Direcției generale a Poliției; care, doar în multe cazuri era chemată numai să execute măsura.

În ce privește cazul Lucrețiu Pătrășcanu, rețin următoarele.

În timp ce am funcționat la Direcția generală a poliției am luat cunoștință că Lucrețiu Pătrășcanu se găsea în domiciliu obligatoriu la Poiana Țapului, jud. Prahova, după cât îmi aduc aminte, într-o vilă din regiunea [illegible], sub paza jandarmilor. În acest ~~(timp)~~ timp am mai aflat, dar nu știu dacă s-a controlat de poliție, că Lucrețiu Pătrășcanu se bucura de un regim de favoare care i-ar fi permis să se deplaseze din când în când la

Stănescu

București. Aceste înfățișări au fost notate și provocară unele nedumeriri asupra rangului regimului de favoare acordat, față de regimul general aplicat celorlalți internați politic și comuniști.

În dimineața zilei de 8 sau 9 August 1944, la conferința de ordine ce s-a ținut la Direcția generală a poliției, cu organele de conducere și inspectorii regionali, sub președinția generalului Picky Vasiliu, subsecretar de stat la Interne, acesta pe un ton enervat mi s-a adresat reproșându-mi că domnul Pătrășcanu se plimbă nestingherit prin București. Atunci l-am întrebat cum se face că Pătrășcanu a putut să plece la București de sub paza jandarmilor. Și la fel de enervat generalul Vasiliu mi-a declarat că el i-a dat permisiunea subprefectului de a-l vizita din când în când și că după una sau două vizite ce s-a făcut, nu i-a mai dat nici o dată. Am rămas foarte surprins de acest răspuns fiindcă nu am putut să-mi dau seama că la mijloc trebuia să fi fost o înțelegere prealabilă și vreun angajament luat de Pătrășcanu, poate chiar informator, și că generalul se arăta acum nemulțumit de ceea ce a urmat.

Cred că, în timpul instrucției rebeliunii din 1941, instruind între alții pe fostul director general Ghika de la Poliție, am primit o notă informativă politică că Ghika eliberase, în 1940, din lagăr pe Pătrășcanu, făcându-i o favoare și mi se pare că l-am întrebat și asupra acestei chestiuni în interogatoriul ce i-am luat. Nu îmi aduc aminte ce mi-a răspuns, dar se poate cerceta răspunsul său în dosarul care se găsește al său Dos. Nr. 1/941 al Înaltei Curți de Casație militară, care a judecat acel proces.-

În luna Septembrie 1943, la Direcția poliției de siguranță din Direcția generală a fost numit <u>colonelul</u> de jandarmi

[illegible signature]

3.

Pătrașcu nu primea nicio ordine direct dela generalul Vasiliu sau prin Direcțiunea ordine, înființată cum era atunci pe lângă Ministerul de Interne și [illegible] mergea până acolo încât la un moment dat generalul Vasiliu dădea dispozițiunea ca corespondența secretă a Siguranței să fie deschisă numai de colonelul Pătrașcu, ceeace a provocat protestarea noastră și anularea, după câtva timp a [illegible]. Directorul dădea ordine că colonelul [illegible] Mătăsaru, care îi era și unul dintre cei mai apropiați colaboratori și care [illegible] [illegible] pentru că Pătrașcu [illegible] autorizat să se stabilească la București.–

Acestea sunt cele ce [illegible] știu, [illegible] semnez.

[illegible signature]

29 august 1951.

DECLARATIE
===================

Subsemnatul STANESCU P. ION, născut în 1897, Decembrie 31, în comuna Bucureşti jud. Ilfov, fiul lui PETRE şi al CLARISSEI, (decedaţi), fost magistrat, şi fost delegat subdirector general al poliţiei şi siguranţei cu ultimul domiciliu în Bucureşti str. Maria Roseti, Nr. 55, asupra celor întrebate, declar următoarele:

Intrebare:

Când şi unde aţi cunoscut pe VINTILA IONESCU?

Răspuns:

Pe VINTILA IONESCU, fost inspector general în direcţia generală a poliţiei şi siguranţei l'am cunoscut cred că prin anii 1927-28, când eu fusesem delegat judecător de instanţă în trib. Ilfov, cu ocazia diferitelor cercetări ce eram sesizat să le fac. Pe atunci eu i-am cerut concursul în urmărirea fostului căpitan VINTILA (?) acuzat de fraude. In urmă am lucrat cu el în fraudele dela Palatul administrativ şi justiţie din Iaşi etc.-

Intrebare:

In ce raporturi eraţi cu VINTILA IONESCU în timpul x când a avut loc procesul PAUL SOLOMON- VICTOR ARADI?

Răspuns:

Pe vremea acestui proces care ştiu că s'a instruit de cab. 5 instrucţia al Trib. Ilfov, cu VINTILA IONESCU nu aveam pe atunci decât stricte raporturi de serviciu în cauzele în care colaboram.-

Intrebare:

Unde vă întâlniaţi cu VINTILA IONESCU după pensionarea sa şi ce discuţii aţi purtat?

Răspuns:

In anul 1940, întrucât întrerupsesem legăturile cu el de când plecasem dela cabinetul de instrucţie, l'am întâlnit într'o zi din luna Iunie sau Iulie 1940, când ieşia dela Prefectura Poliţiei, unde şi el fusese mutat între timp.

./.

Am mers cu el la o berărie, pare-mi-se Trocadero. L'am mai întâlnit după aceia de două trei ori la berăria Trocadero, odată la "Luzana" şi în cursul lunei August, serile, de trei patru ori la Gara de Nord, în cabinetul şefului Gării RADULESCU, sau în restaurantul gării. La venirea legionarilor la conducerea statului, 6 Sept. 1940, VINTILA IONESCU s'a ascuns şi nu l'am mai văzut după aceia decât în luna Aprilie 1944. Imi mai aduc aminte că VINTILA IONESCU a fost odată, cred că atunci când era Prim- Procuror al Trib. OCTAV VASILIU, în vara anului 1939 şi la mine acasă la masă cu fostul prim procuror.-

In prima zi când l'am întâlnit subiectul principal al discuţiei a fost nemulţumirea lui pentru felul cum fusese înlocuit dela direcţia generală a Poliţiei şi siguranţei şi mutat în Prefectura Poliţiei şi că deşi trecuse atâta timp totuşi nu mai fusese readus în postul de mai înainte.- Am mai discutat despre situaţia războiului şi despre evenimentele în curs care se produceau cu rapiditate şi în special despre slăbiciunea Franţei care era bătută de Germania.- Intr'una din zilele următoare mi-a spus că situaţia generală este foarte critică prin aceia că Germanii ne cer Ardealul pentru unguri şi garànţiile anglo- franceze nu ne apără sub nici- un fel şi îmi reamintea unele prevestiri ale lui de prin 1938, în timpul guvernului GOGA, că fostul rege Carol II va schimba orientarea politicei noastre externe către Germania.- Mi-a povestit într'o zi cele petrecute la Consiliile de Coroană ce au avut loc cu ocazia cedării Basarabiei şi Ardealului şi că în urma Raportului generalului TENESCU, şeful M. St. M. al Armatei, s'a decis că nu se poate face o rezistenţă şi deci se impune cedările celor două provincii. Mai târziu am discutat despre înfiintarea Partidului Naţiunii, ironizând amândoi această înjghebare copistă după partidul fascist şi naţional socialist al Germaniei. El credea din ce în ce mai mult într'o aducere la cârma statului a legionarilor pe care gândea că îi vor impune nemţii.-

Ultima oară l'am întâlnit în primele două zile ale lui Sept. 1940, când mi-a spus că situaţia externă şi internă este tot mai critică şi că Ardealul a fost cedat adică operaţiunile militare de evacuare au început pe zone. Eu am plecat după aceia la Târgovişte, delegat la ministerul de justiţie într'o anchetă privitoare pe fostul prim.-procuror al acelui tribunal şi acolo sau aflat şi de venirea legionarilor la putere şi de abdicarea regelui.-

./.

In toate ocaziile când ne-am întâlnit desigur mai discutam și diferite nimicuri, amintiri din viața noastră, despre femei, teatre, cinematografe. Ne-am amintit despre diferitele afaceri în care am colaborat și timpul trecea astfel. In 1939 când m'a vizitat acasă cu fostul prim- procuror, discuția principală a fost urmărirea legionarilor care se făcea tot mai intensă pe atunci.-

Intrebare:

Ancheta vă cere să fiți sinceri și să arătați discuțiile avute cu VINTILA IONESCU asupra problemei comuniste în perioada 194o ?

Răspuns:

VINTILA IONESCU a urmărit de când îl știu problema comunistă cu asiduitate și în puținele discuțiuni ce am avut cu el asupra acestei probleme, care pe atunci nici nu era în resortul atribuțiunilor mele deoarece rezolvarea proceselor ce se năşteau din activitatea comuniștilor erau de competința instanțelor militare, am înțeles că el știa că mișcarea se desvoltă tot mai mult, prinde tot mai mult teren în mijlocul muncitorimei, în dauna socialiștilor și că va veni o zi când va fi de temut. Ar părea paradoxal și totuși aceasta este realitatea. El credea că lăsându-se libertate de acțiune partidul comunist, pericolul va fi mai mic, întrucât se va știe acțiunea ce el desvoltă și se va putea contracara doctrina și activitatea. Slujbaș al statului el însă a continuat acțunea de urmărire și a desfășurat la direcția generală a poliției, sau mai bine zis a inițiat, cea mai formidabilă acțiune de filaj a elementelor bănuite. Acest lucru îl făcea de altfel și în toate celelalte probleme legionară și de altă natură. Am avut impresia netă, când am avut ocazia să vorbesc cu el, că se teme de mișcare, nu știe de ce. In perioada anului 194o nu rețin să fi discutat cu el în special această problemă. Atunci ședea în fața tuturor ca primejdioasă prin trecutul ei sângeros, mișcarea legionară și acesta era principalul subiect al discuțiilor noastre de atunci.-

Intrebare:

In ce împrejurări v'a vorbit VINTILA IONESCU, despre informatorii din problema comunistă?

•/•

Răspuns:

Nici odată VINTILA IONESCU nu mi-a vorbit despre informatorii în problema comunistă.-

Intrebare:

Arătaţi d-v, în ce perioadă aţi fost vizitat de VINTILA IONESCU în locuinţă?

Răspuns:

După cum v'am mai spus mai sus, după câte îmi aduc aminte în vara anului 1939.-

Intrebare:.

De câte ori v'aţi întâlnit în locuinţa dumneavoastră cu VINTILA IONESCU ?

Răspuns:

După câte îmi aduc aminte o singură dată, în împrejurările de mai sus.-

Intrebare:

In perioada care aţi fost subdirector general al siguranţei unde vă întâlneaţi cu VINTILA IONESCU ?

Răspuns:

Nu m'am întâlnit cu VINTILA IONESCU în această perioadă de timp.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi o semnez.-

23 Oct. 1951

ss/ Stănescu P. Ion.

Declarațiune.

Subsemnatul Stănescu P. Ion, născut în 1897, Decembrie 31, în com. Băcineşti jud. Ilfov, fiul lui Petre și al [illegible]; Avocat, fost magistrat, și fost delegat subdirector general al Poliției și Siguranței, cu ultimul domiciliu în București str. Maria Rosetti nr. 55, asupra celor întrebate declar următoarele:

Întrebare:

Când și unde ați cunoscut pe Vintilă-Ionescu?

Răspuns:

Pe Vintilă-Ionescu, fostul inspector general în Direcția generală a Poliției și Siguranței l-am cunoscut cred că prin anii 1927-1928, când eu fusesem delegat judecător de instrucție în trib. Ilfov, cu ocazia diferitelor cercetări ce aveam obligat să le fac. Pe atunci [illegible] și numărul fostului căpitan Vintilă-(?) acuzat de fraude. De asemenea [illegible] cu el în fraudele dela Spitalul [illegible] și de [illegible] din Iași etc.

Întrebare:

Ce fel de raporturi ați avut cu Vintilă-Ionescu în timpul când a venit la procesul [illegible] [illegible]?

Răspuns:

Pe vremea acestui proces eu știu că și întrucât la cab. 5 instructor al Trib. Ilfov, cu Vintilă-Ionescu [illegible]

[illegible signature]

-aveam pentru decât obişnuitele rapoarte de serviciu din campania în care colaboram.

Întrebare:

Unde vă întâlneaţi cu Vintilă-Ionescu după pensionarea sa şi ce discuţii aţi purtat?

Răspuns:

În anul 1940, intervenind întreruperea legăturii cu el de când plecasem dela cabinetul de instrucţie, l-am întâlnit într'o zi, luna iunie sau iulie 1940, când ieşisem dela Prefectura Poliţiei, unde şi el fusese mutat între timp. Am mers amândoi la o berărie, [illegible] Trocadero. L-am mai întâlnit după aceia de două ori la berăria Trocadero, odată la Capşa şi în cursul lunii August, cred, de trei-patru ori la gara de Nord, în cabinetul şefului gării Rădulescu, sau în restaurantul gării. La venirea legionarilor la conducerea statului, 6 Septembrie 1940, Vintilă-Ionescu s'a pensionat şi nu l-am mai văzut după aceia decât în luna Aprilie 1944. Îmi mai aduc aminte că Vintilă-Ionescu a fost o dată, cred că atunci când era prim procuror al Trib. Ilfov Otta Vasile, în vara anului 1939 şi la mine acasă la masă, cu fratele meu Procuror.

În prima zi când l-am întâlnit subiectul principal al discuţiei a fost nemulţumirea lui pentru faptul că fusese înlocuit dela Direcţia generală a Poliţiei şi Siguranţei şi mutat în Prefectura Poliţiei şi şi-a exprimat temerea că nu mai fusese readus în postul de mai înainte. Am mai discutat despre situaţia războiului şi despre evenimentele în curs care se produceau cu rapiditate şi în special despre atitudinea noastră care era bătută de Germani. Într'una din zilele următoare mi-a spus

Ioc. Vasiliu

3

că situația generală este foarte critică prin acțiunea Germaniei ne cere Ardealul pentru Ungaria; și garanțiile anglo-~~franceze~~ nu ne apără nici măcar pe noi. Mi-a reamintit vechile preveniri ale lui, de prin 1938, în timpul guvernului Goga, să fi sfătuit Regele Carol II să schimbe orientarea politicii noastre externe către Germania. Mi-a povestit într-o zi cele petrecute la Consiliile de Coroană ce au avut loc cu ocazia cedării Basarabiei și Ardealului și că în urma raportului generalului Tenescu, șeful Marelui Stat Major al armatei, s-a decis că nu se poate face o rezistență și de aci se impune cedarea celor două provincii. Mai târziu am discutat despre înființarea partidului Națiunii, ironizând amândoi această înjghebare copiată după partidul fascist-național socialist al Germaniei. El credea din ce în ce mai mult într-o aducere la cârma statului a legionarilor pe care gândea că îi va impune Germania.-

Ultima oară l-am întâlnit în primele două zile ale lui Septembrie 1940, când mi-a spus că situația externă și internă este foarte critică, și că Ardealul a fost cedat, adică operațiunile militare de evacuare au început pe front. Eu am plecat după aceia la Târgoviște, delegat de Ministerul de Justiție într-o anchetă privitoare pe fostul prim procuror al acelui tribunal și acolo am aflat de venirea legionarilor la putere și de abdicarea Regelui.-

La toate ocaziile când ne-am întâlnit despre mai discutam și diferite chestiuni; amintiri din viața noastră, despre femei, teatru, cinematograf. Ne-am amintit despre diferiți ofițeri și cum au colaborat și timpul trecea astfel. În 1939, când m-a vizitat acasă cu fostul prim procuror, [illegible]

[illegible]

principală a fost urmărirea legionarilor care se afirma tot mai intensă pe atunci.-

Întrebare:

Am dori să vă cerem să fiți sincer și să arătați discuțiile avute cu Vintilă-Ionescu asupra problemei comuniste în perioada 1940?

Răspuns:

Vintilă-Ionescu a urmărit după câte îl știu problema comunistă cu asiduitate, și în frecventele discuțiuni ce le-am avut cu el asupra acestei probleme, care pe atunci nu mai era în centrul atribuțiunilor mele deoarece depistarea proceselor ce se răsteau din activitatea comuniștilor erau de competința instanțelor militare, am înțeles să se sperie că mișcarea se dezvoltă tot mai mult, prinde tot mai mult teren în mijlocul muncitorimei, în dauna socialiștilor, și că va veni o zi când va fi de temut. Ar părea paradoxal și totuși aceasta este realitatea: el credea că lăsându-se libertate de acțiune partidului comunist, pericolul va fi mai mic, întrucât se va ști acțiunea ce el dezvoltă și se va putea contracara doctrina și activitatea. Slujbaș al statului el însă a continuat acțiunea de urmărire și a desfășurat la Direcția generală a poliției, sau mai bine zis a inițiat, cea mai formidabilă acțiune de flaj-ul elementelor comuniste. Același lucru îl făcea de altfel și în toate celelalte probleme legionară și de altă natură. Am avut impresia netă, când îmi avea această vorbire, că se temea de mișcare, nu știu de ce. În perioada anului 1940 nu-mi reamintesc să fi discutat cu el în special această

problemă. Atunci vedeai în fața tuturor ca primejdie
rusă prin trecutul ei imperialist, recunoscând legiunea 191
aceasta ca principalul obiect al discuțiilor noastre de atunci.

Întrebare: 192

În ce împrejurări v-a vorbit Vintilă Ionescu despre informații din problema comunistă?

Răspuns:

Niciodată Vintilă Ionescu nu mi-a vorbit despre informații în problema comunistă.-

Întrebare:

Arătați de câte ori și în ce perioadă ați fost vizitat de Vintilă Ionescu în locuință?-

Răspuns

După cum v-am mai spus numai odată, după cât îmi aduc aminte în vara anului 1939.

Întrebare:

De câte ori v-ați întâlnit în locuința dvs. cu Vintilă Ionescu?-

Răspuns:

După cât îmi aduc aminte o singură dată, în împrejurările de mai sus.-

Întrebare

În perioada cînd ați fost subdirector general al Siguranței unde v-ați întâlnit cu Vintilă Ionescu?-

Răspuns:

Nu ne-am întâlnit cu Vintilă Ionescu în această perioadă de timp.-

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și o semnez.-

23 Octombrie 1951.- [illegible signature]

N:6-

Prezenta declaraţie este identică cu originalul.-

DECLARAŢIUNE

Subsemnatul STANESCU P.ION, de ani 55, născut în 1897, luna Decembrie ziua 31, fiul lui PETRE şi al CLARISSEI STANESCU (decedaţi), de profesiune fost magistrat şi fost delegat subdirector general al Poliţiei şi Siguranţei, cu ultimul domiciliu în Bucureşti str. Maria Rosetti Nr.55, declar următoarele:

Am cunoscut pe fostul avocat LUCREŢIU PATRAŞCANU cu ocazia luării interogatoriului în afacerea, pare-mi-se "Scânteia" în care fusese implicat în anul 1932, când eram judecător de instrucţie la Trib. Ilfov Cab.7 şi când mi-a fost trimis în cercetare împreună cu un lot mai mare de comunişti. In cursul instrucţiei - eu fiind în concediu - a fost pus în libertate provizoriu de înlocuitorul meu, judecătorul SANDULESCU. Prin ordonanţă definitivă ce am dat mai târziu l-am trimis judecăţii, după câte mi-aduc aminte în baza legii Mârzescu. De atunci nu l-am mai văzut personal niciodată. Am auzit însă de dânsul că a continuat să activeze în mişcarea comunistă şi a apărat la procese pe comunişti. Eu însă nu am prezidat niciodată şi nu am luat parte niciodată la un astfel de proces.

In cursul primăverii anului 1941, fiind concentrat ofiţer de poliţie judiciară la parchetul tribunalului militar al Comandamentului militar al Capitalei, pentru instruirea celor vinovaţi de pregătirea şi conducerea rebeliunii din Ianuarie acel an, am primit din partea direcţiei generale a Poliţiei o notă informativă prin care mi se semnala că LUCREŢIU PATRAŞCANU ar fi fost liberat din lagăr de către fostul director general al Poliţiei legionare Ghika şi ideea să se înţeleagă cum că ar fi fost protejat de GHIKA pentru că între ei ar fi existat legături chiar în rebeliune.

./. ss/STANESCU ION

Am interogat pe GHIDA asupra acestui punct şi cred că mi-a răspuns că l-a lăsat liber întrucât nu l-a găsit periculos. Răspunsul său poate fi găsit în dosarul ce e ataşat dosarului Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie Militară Nr.1/1941. Nu am dat prea mare importanţă acelei informaţiuni în legătură cu pricina ce instruiam deoarece nu aveam informaţiuni de altă natură în această privinţă şi nici nu mi se părea verosimilă informaţia.

În anul 1941, luna Decembrie 5., am fost delegat subdirector general al Poliţiei. În acel moment internările de comunişti în lagărul dela Tg.Jiu în vederea războiului se găseau făcute cu 6 luni înainte de către fosta conducere a direcţiei generale a Poliţiei. Am aflat atunci de internările făcute şi în decursul lunilor următoare am aflat din informaţiunile organelor în subordine că PATRASCANU singurul dintre fruntaşii comunişti nu se găsea în lagăr, ci avea domiciliu obligatoriu la Poiana Ţapului din ordinul fostului subsecretar de stat la Interne, generalul PICHY VASILIU. Deasemeni mi s'a făcut şi informaţia că PATRASCANU se află sub supravegherea Jandarmilor pe teritoriul cărora se găseşte Poiana Ţapului. Mai târziu am aflat, tot dela organele în subordine că PATRASCANU părăseşte din când în când localitatea Poiana Ţapului şi vine la Bucureşti, unde vizita pe generalul VASILIU, fără ca aceste deplasări încă să fie semnalate direcţiei generale a Poliţiei. Nici personal nu mi-a căzut nici o astfel de semnalare în mână. Deşi teritoriul capitalei se găsea sub controlul informativ al Prefecturei Poliţiei, totuşi mi s'a părut normal acest procedeu al subsecretarului de stat şi am dedus că între ei trebuie să fi existat anumite legături de informaţiuni din moment ce se acordă lui PATRASCANU acest regim de favoare.

În primele zile ale lunei August 1944, pare-mi-se la 8 sau 9 ale luni, cu ocazia conferinţei de ordine ce s'a ţinut la Direcţia Generală a Poliţiei, cu inspectorii regionali, generalul VASILIU mi s'a adresat pe un ton supărat cerându-mi să facem tot posibilul să-l găsim pe PATRASCANU, care-spunea el - s'ar plimba nesupărat prin Bucureşti. L-am întrebat spontan dar cum de este liber PATRASCANU când era cu domiciliul forţat la Poiana Ţapului?

./. ss/STANESCU ION

A răspuns că el l-a lăsat să vină în Bucu-
rești și că îi promisese că-l va vizita pe general regu-
lat, dar dela o vreme a dispărut. Mi-a făcut impresia că
generalul nu se mai complăcea în această situație și era
supărat că PATRASCANU nu s'a mai dus să-l vadă și poate
să-i dea informațiuni asupra stărei de spirit sau de
altă natură din mișcarea comunistă.

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin
și o semnez propriu.

ss/ION STANESCU

13 Ianuarie 1953.

195

~~194~~ ~~196~~

30 Martie 1950

N O T A

TAFLARU ION arată în declaraţia sa A. din 24 Martie 1950,că pe la sfârşitul anului 1940 i s'a spus de către Inspectorul STRATILESCU în legătură cu eliberarea din lagăr a numiţilor LUCRETIU PATRASCANU şi SCARLAT CALIMACHI, de către GHICA ALEXANDRU fost în timpul acela Director General al Siguranţei Statului,că atât LUCRETIU PATRASCANU cât şi SCARLAT CALIMACHI aú fost eliberaţi sub condiţiunea de a se abţine dela orice activitate politică de stânga,luându-şi angajamente pe cuvânt de onoare în acest sens,faţă de GHICA ALEXANDRU.-

Faţă de cele arătate mai sus,socotim necesară reţinerea numitului STRATILESCU pentru a da lămuriri în această direcţie.-

STRATILESCU,fost Inspector de Siguranţă în anul 1941,în prezent domiciliază în Calea Călăraşi Nr.134,posedă Nr. de telefon = 3.83.11 şi are o agenţie de loterie.-

31.3.1950
Se acord cu propunerea notei.
[signature]

======

D E C L A R A T I E

Subsemnatul STRATI STRATILESCU de ani 61, fiul lui SPIRIDON STRATILESCU şi al CONSTANTINEI născută IONESCU, ambii morţi, fost inspector general de Poliţie, cu ultimul domiciliu în Bucureşti Calea Călăraşilor Nr.134 (născut la 17 Iulie 1890 în Bucureşti) în prezent reţinut în Penitenciarul Făgăraşi, declar următoarele :

Intre anii 1938 şi 1945, am condus Brigada Mobilă, apoi am fost şeful Corpului Detectivilor şi Directorul Siguranţei câte 2-6 luni şi Inspector Regional la Constanţa şi Bucureşti dela 1 August 1941 până la 10 Martie 1945, când am fost eliberat din serviciu, iar la 1 Dec.1946 pensionat cu 35 ani de serviciu.- Dela 8-10 Ianuarie 1941 până la Martie 1941,ca director al Siguranţei,iar dela Martie 1941 până la 1 August 1941 ca şef al Corpului Detectivilor.- In anul 1938 luând conducerea Corpului Detectivilor, NIKI STEFANESCU, a desfiinţat Brigada Mobilă şi m'a pus la dispoziţia Direcţiei Siguranţei care m'a repartizat la Serviciul Secretariat, unde am stat până la 8 Septembrie 1940, când au venit la conducere legionarii şi venind ca director al Siguranţei Generale dl.colonel CAMENITA, care arestând pe NIKI STEFANESCU şi ceilalţi şefi de brigăzi la recomandaţia d-lui GEORMAN, directorul Personalului, m'a însărcinat cu conducerea Corpului Detectivilor unde am stat până la venirea lui GHICA.-

Stiu că în Oct.1940, am semnat o adresă prin care se face cunoscut Insp.G-ral al Jand. că au fost puşi în libertate d-nii PATRASCANU LUCRETIU şi SCARLAT CALIMACHI.- Această măsură fusese luată de Dl.GHICA ALEX. care era directorul general al Poliţiei.-Stiu că intervenise mama d-lui PATRASCANU la Dl. GHICA şi că i l-a dat în primire în biroul său cu obligaţiunea de a se stabili la Poiana Tapului, măsură la care probabil s'a renunţat ulterior.-

./.

197

196 198

Nu cunosc motivele care au determinat această punere în libertate.-

Punerea în libertate se bănuia că este datorită faptului că SCARLAT CALIMACHI era moldovean ca şi GHICA şi poate chiar rudenii şi că prin el i-a atras şi lui PATRASCANU acest avantaj.- Acest fapt se comenta mai cu seamă că GHICA era vădit pornit contra comuniştilor şi făcea asemenea excepţii cu o asemenea personalitate comunistă care desfăşurase o activitate bine cunoscută şi se manifestase public ca un duşman al legionarilor. Bănuiala tuturor era că intenţionează să-şi apropie comuniştii în vederea unei colaborări.-

Prin Februarie sau Martie 1941, într'o seară pe la orele 8-9, am fost chemat de Dl. G-ral LEOVEANU, directorul general al Poliţiei şi mi-a dat ordin să fie chemat la d-sa dl. PATRASCANU.- Am însărcinat cu aceasta pe comisarul WIRT, care ducându-se la domiciliul d-lui PATRASCANU şi invitându-l a spus că nu părăseşte noaptea domiciliul şi i-a permis comisarului WIRT să-mi dea un telefon că nu poate veni decât dimineaţa.- Am închis telefonul şi întrebând pe Dl.Gl.LEOVEANU ce să facă, a autorizat să vină a doua zi, ceeace am comunicat la telefon lui WIRT, care s'a retras înţelegându-se ca a doua zi dimineaţa să vină.cu maşina ca să-l ia, ceeace s'a şi petrecut şi aducându-l a fost prezentat d-lui gral LEOVEANU, care nu mai ştiu ce a făcut, căci nu a mai trecut pe la noi.-

Asupra motivului pentru care a fost invitat, nu am nici o cunoştinţă însă bănuesc că era chemat pentru chestiuni importante pe care le-ar fi putut discuta între d-lor sau cu vreun for mai superior.-

Nu cunosc amănunte în legătură cu activitatea lui PATRASCANU, deoarece prin atribuţiunile şi activitatea mea nu cunoşteam angrenajul lucrărilor în mişcarea comunistă.- Cei care pot da relaţiuni precise sunt cei care au lucrat la Brigada II Comunistă dintre cari sunt prezenţi la acest penitenciar :

STELIAN ION - fost chestor şi subinspector
ILIESCU NICOLAE- " comisar
STERIAN CONST. - " "
CONSTANTINESCU N. agent,iar aceştia poate arăta şi pe alţii, care nu-mi amintesc.-

./.

In afară de cei aflaţi în acest Penitenciar, mai au lucrat la această Brigadă.-

BANCILESCU TEODOR	-	fost	subinspector, pensionar.-
TAFLARU ION	-	"	şef de Poliţie
POPESCU D.C.	-	"	subinspector "
PRUNESCU	-	"	comisar
LEPADATU HARALAMB	-	"	detectiv
BELDEROF DOBRE	-	"	"

Aceasta este declaraţia mea pe care o susţin, stărui şi semnez.-

ss/. S. STRATILESCU

28 August 1951.

199

~~198~~

~~200~~

Declaratie

Subsemnatul Strati Stratilescu de ani 61 fiul lui Spiridon Stratilescu și al Constantinei născută Ionescu, ambii morți, fost Inspector General de Poliție, cu ultimul domiciliu în Buc. Calea Călărașilor No 134 (născut la 17 Iulie 1890 în Bucuresti) în prezent reținut în Penitenciarul Făgăraș, declar următoarele:

Intre anii 1938 și 1945 am condus Brigada Mobilă apoi am fost șeful Corpului Detectivilor și Directorul Siguranței câte 2 - 6 luni și Inspector Regional la Constanța și Bucuresti dela 1 August 1941 până la 10 Martie 1945 când am fost eliberat din serviciu iar la 1 Dec. 1946 pensionat cu 35 ani serviciu.

dela 8-10 Ian 1941 până la Martie 1941 ca Director al Siguranței iar dela Martie 1941 până la 1 August 1941 ca Șef al Corpului Detectivilor.

In anul 1938 luând Conducerea Corpului Detectivilor, Niki Stefănescu, a desființat Brigada Mobilă și ma pus la dispoziția Direcției siguranței care m-a repartizat la serviciul secretariat, unde am stat

Stratilescu

până la 8 Sept 1940 când au venit la Conducere Legionarii și venind ca Director Gl al Siguranței Generale D[l] Colonel Carmenița, care arestând pe Niki Ștefănescu și ceilalți șefi de Brigăzi la recomandația D-lui Georman, Directorul Personalului m-a însărcinat cu conducerea Corpului Detectivilor unde am stat până la venirea lui Ghica.

Știu că în Oct 1940 am semnat o adresă prin care se face cunoscut Insp. Gl al Jand. că au fost puși în libertate D-nii Pătrașcanu Lucrețiu și Scarlat Calimachi. Această măsură fusese luată de D[l] Ghica Alex. care erea Directorul general al Poliției. Știu că intervenise mama D-lui Pătrășcanu la D[l] Ghica și că i-a dat în primire în biroul său cu obligațiunea de a se stabili la Poiana Țapului, măsură la care probabil s'a renunțat ulterior.

Nu cunosc motivele care au determinat această punere în libertate.

Punerea în libertate se bănuia că este datorită faptului că Scarlat Calimachi

Bratulescu

era moldovean ca și Ghica și poate chiar moldean; și că prin el ia atras și lui Pătrășcanu acest avantaj. Acest fapt se comenta mai cu seamă că Ghica era vădit pornit contra Comuniștilor și făcea asemenea excepții cu o asemenea personalitate Comunistă, care desfășurase o activitate bine cunoscută și se manifestase public ca un dușman al Legionarilor. Bănuiala tuturor era că intenționează să-și apropie comuniști în vederea unei colaborări.

Prin Febr sau Martie 1941 într-o seară pe la orele 8-9 am fost chemat de D-l Gl. Leoveanu, Directorul General al Poliției și mi-a dat ordin să fie chemat la oră, D-l Pătrășcanu. Am însărcinat cu aceasta pe Comisarul Wist care ducându-se la domiciliul D-lui Pătrășcanu și invitându-l a spus că nu părăsește noaptea domiciliul și i-a permis Comisarului Wist să-mi dea un telefon că nu poate veni decât dimineața. Am închis telefonul și întrebând pe D-l Gl. Leoveanu ce să fac, a

Lucretiu

~~201~~ 202

autorizat să vină a doua zi, ceiace am comunicat la telefon lui Wirt care să retras înțelegându-se ca a doua zi dimineața să vină cu mașina ca să-l ia ceiace sa și petrecut și aducându-l a fost prezentat D-lui Gl. Leoveanu care nu mai știm ce a făcut, căci nu a mai trecut pe la noi.

Asupra motivului pentru care a fost invitat nu am nici o cunoștință însă bănuesc că erea chemat pentru chestiuni importante pe care le-ar fi putut discuta între D-lor sau cu vreun for mai superior.

Nu cunosc amanunte în legătură cu activitatea lui Pătrașcanu deoarece prin atribuțiunile și activitatea mea nu cunoșteam angrenajul lucrărilor în mișcarea Comunistă. Cei care pot da relațiuni precise sunt cei care au lucrat la Brigada II Comunistă dintre care sunt prezenți la acest penitenciar.

Stelian Ion fost chestor și subinspector
Tăfrescu Niculae " comisar
Sterian Const " "
Constantinescu N. " agent, iar aceștia poate arăta și pe alții, care nu-mi amintesc.

Ivatilu [signature]

În afară de cei aflați în acest Penitenciar, mai au lucrat la această Brigadă.

Bănciulescu Teodor fost subinspector, pensionar
Taflaru Ion " șef de Poliție
Popescu D. C. " Subinspector "
Prunescu " comisar
Lepădatu Haralamb " detectiv
Belderof Dobre " "

Aceasta este declarația mea pe care o susțin, stărui și semnez.

Matilescu

28 August 1951

D E C L A R A T I E

Subsemnatul STRATI S. STRATILESCU, născut la 17 Iulie 189o în Bucureşti, fiul lui SPIRIDON şi al CONSTANTINEI (decedaţi), fost inspector de poliţie şi domiciliat în Bucureşti, Calea Călăraşilor Nr. 134, asupra celor întrebate declar cele ce urmează:

Intrebare:

In ce împrejurări aţi cunoscut pe RADU LECCA?

Răspuns:

L'am cunoscut cu ocazia îndeplinirei postului de subdirector general pe care l-a deţinut scurt timp.

Intrebare:

Câtă vreme a funcţionat RADU LECCA în postul de subdirector general ?

Răspuns:

Cred din luna Martie 1941 până la Iunie acelaş an.

Intrebare:

Arătaţi amănunţit activitatea desfăşurată de RADU LECCA, în această perioadă.

Răspuns:

Activitatea era foarte redusă neavând birou şi ore de birou. Venea rar la 2-3 zile şi lua contact cu Dl. general LEOVEANU, directorul general şi trecea şi pe la ceilalţi şefi de serviciu, interesându-se asupra evenimentelor.

Intrebare:

Ce rapoarte verbale aţi făcut lui RADU LECCA asupra arestărilor din problema comunistă?

Răspuns:

Intr'o dimineaţă a venit şi a întrebat cine a pus în libertate nişte comuniste care fusese arestate în ajun. La această întrebare i-am răspuns că eu întrucât şeful brigăzei respective STELIAN ION a făcut referat că o parte din cei arestaţi se aflau întâmplător în casa unde sau făcut arestările. LECCA aflase despre arestări dela S.S.I.

./.

Intrebare:

Aţi fost întrebat de RADU LECCA despre munca informativă dusă în problema comunistă şi ce aţi relatat?

Răspuns:

Da, dându-i toate relaţiunile în legătură cu acea descoperire, precum şi asupra activitaţii brigăzei respective în legătură cu acţiunea partidului Comunist, supraveghind persoanele cunoscute cu o activitate permanentă în această direcţie.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.

22 Oct. 1951

ss/ Strati S. Tratilescu.

Declarație

Subsemnatul Stati S. Statescu născut la 17 Iulie 1890 în Bucureşti, fiul lui Spiridon şi al Constantinei, morţi. fost Inspector de Poliţie şi domiciliat în Bucureşti, Calea Călăraşilor № 134, asupra celor întrebate declar cele ce urmează:

Intrebare: In ce împrejurări a-ți cunoscut pe Radu Leca

Răspuns: L-am cunoscut cu ocazia îndeplinirei postului de subdirector general pe care l-a deţinut scurt timp.

Intrebare: Câtă vreme a funcționat Radu Leca în postul de subdirector general

Răspuns: Cred din luna Martie 1941 până la Iunie acelaş an.

Intrebare: Arătaţi amănunţit activitatea desfăşurată de Radu Leca, în această perioadă.

Răspuns: Activitatea era foarte redusă ne având birou şi ore de birou. venea rar la 2-3 zile şi lua contact cu Dl general Leoveanu, Directorul General şi

Statescu

 207

trecea și pe la ceilalți șefi de servicii, interesându-se asupra evenimentelor.

Întrebare: Ce rapoarte verbale a-ți făcut lui Radu Leca asupra arestărilor din problema Comunistă:

Răspuns: Intr-o dimineață a venit și a întrebat cine a pus în libertate niște comuniste care fusese arestate în ajun. La această întrebare i-am răspuns că eu întru cât șeful Brigăzei respective Stelian Ion a făcut referat că o parte din cei arestați se aflau întâmplător în casa unde s-au făcut arestările. Leca aflase despre arestări dela S.S.I.

Întrebare: Ați fost întrebat de Radu Leca despre munca informativă dusă în problema Comunistă și ce a-ți relatat.

Răspuns: Da, dându-i toate relațiunile în legătură cu acea descoperire, precum și asupra activității Brigăzei respective în legătură cu acțiunea partidului Comunist supraveghind persoanele cunoscute cu o activitate permanentă în această direcțiune.

Această îmi este declarația pe care o susțin și semnez.

[signature]

22 Octombrie 1951

D E C L A R A T I E

Subsemnatul STRATI S. STRATILESCU, născut la 17 Iulie 189o în Bucureşti, fiul lui SPIRIDON şi al CONSTANTINEI, (decedaţi), fost inspector de poliţie şi domiciliat în Bucureşti, Calea Călăraşilor Nr. 134, declar următoarele:

In anul 1941 luna August 1 am fost mutat din direcţiunea generală a poliţiei la inspectoratul Constanţa. După plecarea mea pe baza unei note de informaţii venită prin S.S.I. la Ministerul Afacerilor interne şi trimisă dir. generale a Poliţiei pentru cercetări, sau făcut 3 anchete: una judiciară de dl. Maior BJSUIOCEANU, una administrativă de dl. RALIU GEORMAN, directorul personalului şi una informativă de dl- RANZESCU şeful corpului Detectivilor. Prin această notă mi se aducea acuzaţii că sunt jidovit, având relaţii numai cu evrei, că sunt comunist, legionar, afacerist, etc.

In această cercetare au fost arestaţi câti-va evrei cu care aveam relaţiuni de prietenie, între care îmi amintesc de LEON BERCOVICI zis BERCEA, CAROL MARCOVICI şi BRODMAN, care au stat câte-va zile arestaţi şi cercetaţi asupra relaţiunilor ce aveau cu mine. Cercetarea a fost făcută de RANZESCU, După câte am auzit, le-a întocmit acte şi au fost trimişi tribunalului militar unde au fost puşi în libertate.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez

22 Oct. 1951

ss/ Strati S. Statilescu.

Declaratie

Subsemnatul Stati S. Stratilescu născut la 17 Iulie 1890 în Bucuresti, fiul lui Spiridon și al Constantinei, morți, fost Inspector de Poliție și domiciliat în Bucuresti, Calea Călărașilor No 134, declar următoarele:

In anul 1941 luna August 1 am fost mutat din Direcțiunea Glă a Poliției la Inspectoratul Constanța. După plecarea mea, pe baza unei note de informații venită prin S.S.I la Ministerul Afacerilor Interne și trimisă Dir. Gle a Poliției pentru cercetări, s-au făcut 3 anchete: una judiciară de d-l Mairi Busuioceanu, una administrativă de d-l Raliu Georman, Directorul Personalului și una informativă de d-l Rânzescu șeful Corpului Detectivilor. Prin această notă mi se aducea acuzații că sunt jidovit, având relații numai cu evrei, că sunt comunist, legionar, afacerist, etc.

Rânzescu

In această cercetare au fost arestați câți-va evrei cu care aveam relațiuni de prietenie, între care îmi amintesc de Leon Bercovici zis Berca, Carol Marcovici, și

Stratilescu

Brodman, care au stat câte-va zile arestați și cercetați asupra relațiunilor ce aveau cu mine. Cercetarea a fost făcută de Rămpescu. După câte am auzit, le-a întocmit acte, și au fost trimiși Tribunalului Militar unde au fost puși în libertate.

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și semnez.

Matilian

22 Octombrie 1951

D E C L A R A T I E

Subsemnatul STRATI S. STRATILESCU, născut la 17 Iulie 189o, în Bucureşti, fiul lui SPIRIDON şi al CONSTANTINEI, (decedaţi). Am fost inspector de poliţie şi domiciliu îl am în Bucureşti. Calea Călăraşilor Nr. 134, asupra celor întrebate declar următoarele:

In anul 1941 pe când eream şeful Corpului Detectivilor iar director general d-l general LEOVEANU, s'a prezentat la direcţiune RADU LECCA în calitate de subdirector general deşi titularul postului era EUGEN BIANU care se ocupa mai mult cu paza regelui. RADU LECCA nu şi - a fixat un birou considerându-se un provizorat această funcţiune întrucât dl. general LEOVEANU avea ca primi colaboratori ofiţeri de Stat Major. In timpul când LECCA venea prin biroul meu se interesa de evenimentele mai importante şi eu eram obligat să-i raportez, iar el luând note le raporta la Preşedinţia Consiliului de Miniştri căci lucra şi la S.S.I., fiind în bune raporturi cu EUGEN CRISTESCU.

Intre cele discutate du LECCA îşi manifesta nemulţumirea de cum este organizată siguranţa spunând că singurul care ar putea face o reorganizare serioadă ar fi VINTILA IONESCU care era pensionar şi că el ar lucra chiar atunci cu el şi că ar avea un proect de organizare. Ceiace accentua mai mult era că în problema comunistă se activează foarte slab tocmai în acele timpuri când toată activitatea ar trebui îndreptată în această direcţie.

Grupa care se ocupa cu problema comunistă descoperind prin filaj o tipografie clandestină şi manifeste comuniste şi aflând LECCA a rămas surprins spunând că această chestiune era una din loviturile ce urma să le dea VINTILA IONESCU, cu ocazia instalărei într'o funcţiune importantă în Direcţiunea generală a Poliţiei.

./.

Mai târziu LECCA mi-a spus că dl. general LEOVEANU urmează a fi desărcinat de funcţiunea de director general şi că i se propune d-sale, acest post însă nu ştie ce să facă. Mai spunea că dacă primeşte această însărcinare, vine cu VINTILA IONESCU şi fac mari remanieri în personal şi în organizare. Aceste comunicări m'am simţit obligat să le aduc la cunoştiinţă d-lui general LEOVEANU, care apoi s'a interesat de antecedentele lui LECCA şi găsind în arhivă dosarul de activitatea sa în străinătate s'a făcut un referat d-lui ministru de interne, sau direct mareşalului ANTONESCU care a avut ca efect renunţarea la planurile lui LECCA, făcute de acord cu EUGEN CRISTESCU şi cu concursul acestuia. Dela acea dată a încetat să mai vină pe la dir. generală a Poliţiei şi mai târziu a fost numit comisar al guvernului însărcinat cu Centrala Evreilor în care calitate a stat până la 23 August 1944.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez.-

23 Oct. 1951

ss/ Strati S. Trătilescu.

213

~~212~~

~~214~~

~~214~~

Declaratie

Subsemnatul Stratie S. Stratilescu născut la 17 Iulie 1890 în Bucuresti, fiul lui Spiridon și al Constantinei, marti. Am fost Inspector de Poliție și domiciliu il am în Bucuresti, Calea Cităraşilor № 134, asupra celor intrebate declar următoarele.

In anul 1941 pe când eream Şeful Corpului Detectivilor iar Director General, Dl General Leoveanu, sa prezentat la Directiune Radu Leca in calitate de Subdirector General deşi titularul postului erea Eugen Bianu care se ocupa mai mult cu paza Regelui Radu Leca nu şi-a fixat un birou considerându-se un provizorat această funcțiune întru cât Dl General Leoveanu avea ca prim colaboratori ofiteri de Stat Major. In timpul când Leca venea prin biroul meu se interesa de evenimetele mai importante şi eu eream obligat să-i raportez, iar el luând note le raporta la Presidentia Consiliului de Miniştri căci lucra şi la S.S.I. fiind în bune raporturi cu Eugen Cristescu.

Intre cele discutate cu Leca işi manifesta nemultumirea de cum este organizată Siguranța spunând că singurul care ar putea face o reorganizare serioasă, ar fi Tintilă Ionescu care erea pensionar şi că el ar lucra chiar atunci

Stratilescu

cu el și că ar avea un proect de organizare.
Leiace accentua mai mult erea că în problema
Comunistă se activează foarte slab tocmai în acele
timpuri când toată activitatea ar trebui îndreptată
în această Direcție.

Grupa care se ocupa cu problema comunistă
descoperind prin filaj o tipografie clandestină
și manifeste comuniste și aflând Leca a rămas
surprins spunând că această chestiune erea una
din loviturile ce urma să le dea Vintilă Ionescu.
cu ocazia instalărei într-o funcțiune importantă în
Directiunea Generală a Poliției.

Mai târziu Leca mi-a spus că D. General
Leoveanu urmează a fi desărcinat de funcțiunea
de Director General și că i se propune lui acest
post însă nu știe ce să facă. Mai spunea că dacă
primește această însărcinare, vine cu Vintilă
Ionescu și face mari remanieri în personal și
în organizare. Aceste comunicări m'am simțit
obligat să le aduc la cunoștința D-lui General
Leoveanu care apoi sa interesat de antecedentele
lui Leca și găsind în arhivă dosarul de activi-
tatea sa în străinătate sa făcut un refarat D-lui Ministru
de Interne sau direct Mareșalului Antonescu care a
avut ca efect renunțarea la planurile lui Leca

Anastasescu

făcute de acord cu Eugen Cristescu și cu Concursul acestuia. Dela acea dată a încetat să mai vină pe la Dir. Gle a Poliției și mai târziu a fost numit Comisar al Guvernului însărcinat cu Centrala Evreilor în care calitate a stat până la 23 August 1944.

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și semnez

Lecca [semnătură]

23 Octombrie 1951

~~217~~ ~~215~~ 216

SE APROBA : Al Nicolschi

STRICT SECRET

În prealabil verificați dacă nu este arestat.

HOTARÂRE

pentru reținerea lui LEOVEANU EMANOIL

Eu, Lt. de Securitate CATALINA IOAN, lucrător operativ prim în cadrul Bir.352, studiind dosarul personal al numitului LEOVEANU EMANOIL, fost General, născut la 16 Aprilie 1887 în Craiova, fiul lui Marin și Ancuța, în prezent pensionar militar, domicilist în București, str.Stefan Furtună Nr.175, am constatat că susnumitul se face vinovat de următoarele :

- Dela 21 Ianuarie 1941 și până la 3 Decembrie 1942, a funcționat în calitate de Director General al Poliției și Siguranței Statului.

Față de cele arătate mai sus, consider că susnumitul trebuie să fie reținut, anchetat pentru activitatea desfășurată, sistarea dreptului de pensie și disăocarea familiei sale din București.

LUCRATOR OPERATIV PRIM,
Lt.Catalina Ion
Lt. Catalina

SEFUL SERVICIULUI,
Lt.Racu Al.

SE APROBĂ:
Director, Lt.Col.[illegible]nici

CI/2 ex.

216 217 94

218 63

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII POPORULUI

Se autoriză percheziția
PROCUROR MILITAR
Magistrat

Nr. 308385
din 17 mai 1951

CĂTRE

PARCHETUL TRIB. MILITAR REG. II. BUCUREȘTI

Avem onoare a vă ruga să binevoiți a aproba efectuarea unei percheziții domiciliare numitului Leoveanu Emanoil *din* București *Str.* G-ral Anghelescu *Nr.* 175 *unde suntem informați că se găsesc materiale ce interesează ordinea și securitatea poporului.*

LT. COL. DE SECURITATE,

MAIOR DE SECURITATE,

A. G. 1 — 2940

217 64 218

219

Proces-Verbal

Astazi anul una mie nouă sute cinzeci și unu, luna Mai ziua saptesprezece în București.

Noi Gheorghe N. Gheorghe Lt. de sec. din D. G. S. S. având în vedere ordinul de perchezitie Nr. 308325 din 17 Mai 1951 al Parchetului Trib. Militar Buc., prin care ni se ordonă efectuarea unei perchezitii domiciliare numitului Leoveanu Emanoil din Bucuresti str. General Anghelescu Nr. 175.

Deplasându-ne la adresa de mai sus arătată, am găsit prezent pe susnumitul care ne-a deschis de bună voie, după ce i-am pus în vedere calitatea și scopul venirii noastre, ne-a permis efectuarea perchezitiei apartamentului său.

S-au perchezitionat una cameră, s-au ridicat dosare și diferite notițe pentru triaj.

Nu s-au ridicat bani sau alte obiecte de valoare.

Drept pentru care s-a încheiat prezentul proces-verbal spre cele legale.

Lt. de sec.
Gh. Gheorghe

Perchezitionat
Em. Leoveanu

Asistenți:
Vera Leoveanu

~~218~~ 219

51. Grup

~~220~~

UNITATEA MSS

Şef Nr. Rabiză

32

PROCES VERBAL Nr. 88

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 12-3-953 *ora* 10 *în* Bucureşti

Noi, Lt Bătăşoiu Andrei *din* MSS.

în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor numitului LEOVEANU EMANOIL născut la 16 Apr. 1887 în comuna CRAIOVA *Raionul* ______ *fiul lui* MARIN *şi* ANGELIA *de profesiune* GENERAL *căsătorit cu* ELENA *domiciliat în* Bucureşti *Str.* GENERAL ANGELESCU *Nr.* 175 *primit conform* ordinului / raportului N. 8S 00470020/93 *Nr.* ______ *din* 12-3-953

Procedând la percheziţia corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte şi valori:

0,60 şaizeci lei; una verighetă metal galben; una husă goală; una pereche ochelari vedere, două portofele piele, una lingură, cuţit, furculiţă, săpunieră metal, un pahar apă, un [illegible] metal, una [illegible] [illegible], doi pieptăni, papuci casă, două perii, [illegible] [illegible], două sticle medicamente, două cuţite, una cutie vată, una [illegible] pantaloni, [illegible], Butoni două perechi lână, trei perechi [illegible], cinci cămăşi, una glugă cu [illegible], una [illegible] trei prosoape, un sac, un [illegible], una pătură, una căciulă mare, [illegible] una cravată, un pled pentru pat, una valiză de carton [illegible] una [illegible] cu două [illegible] metal galben [illegible] de [illegible]

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIŢER DE SERVICIU, Lt Bătăşoiu

Percheziţionat Leoveanu

Transferat la ______ **conform Ordinului Nr.** ______ **din** ______

Am predat,
OFIŢER DE SERVICIU,

Am primit, reţinutul şi obiectele menţionate în prezentul proces verbal.

D O V A D Ă

Am primit obiectele şi valorile menţionate în prezentul proces verbal.

Data ______

A. G. 1 — 5483

Md. 5

UNITATEA D. G. S. S.

Sef Nr. Valiză

PROCES VERBAL Nr. 535

219 221 57 220

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 17 Mai 1951 *ora* 18⁰⁰ *în* Bucureşti

Noi, Ştefan Valeriu *din* D. G. S. S.

în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a n[...]itului LEOVEANU-EMANOIL *născut la* 16 Apr 1887 *în comuna* Craiova *judeţul* Dolj *fiul lui* Marin + *şi* Aneta + *de profesiune* Lt. General *căsătorit cu* Elena *domiciliat în* Bucureşti *Str.* General Angelescu *Nr.* 175 *primit conform ordinului / raportului* Notă

din ______.

Procedând la percheziţia corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte [...]lori:

lei 288 (două sute optzeci şi opt) un portmoneu cu acte personale un portofel verighetă ochelari de vedere piepteni curea bretele jartiere cravată şireturi doi butoni un băţul cu 2 chei un cearceaf două cămăşi două şerveţele două prosoape patru perechi ciorapi opt batiste o glugă o cutiuţă cu un săpun o trusă pantofi de casă două păpăruşe deltoţ? două maiouri două periuţe lingură furculiţă cuţit plus 2 perechi ochelari cu portul lor opt lame

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIŢER DE SERVICIU,

ss. [semnătură]

Percheziţionat,

Em. Leoveanu

Transferat la ______ **conform Ordinului Nr.** ______ **din** ______

Am predat,
OFIŢER DE SERVICIU,

Am primit,
reţinutul şi obiectele menţionate în prezentul proces verbal.

D O V A D Ă

Am primit obiectele şi valorile menţionate în prezentul proces verbal.

______ *Data:* ______

S I

221

~~220~~ 246

~~222~~

Zo dosar

UNITATEA B

Sel Nr. Valiză

PROCES VERBAL Nr. 24

DE DEPUNERE ȘI PERCHEZIȚIE CORPORALA

C 41 I.

Făcut astăzi, 30 Aprilie 1952 *ora* 11³⁰ *în* București

Noi, Slt. Moceș Nicolae *din* D. G. S. S.

în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a numitului LEDVEANU EMANOIL *născut la* 16-IV-1887 *în comuna* Craiova

Raionul Dolj *fiul lui* Marin + *și* Amelia +

de profesiune pensionar *căsătorit cu* ELENA *domiciliat în* București

Str. General Angelescu *Nr.* 175 *primit conform* ordinului / raportului Nota Nr. 401-200/336 30 Aprilie 1952

Nr. ______ *din* ______

Procedând la percheziția corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte și valori: 44 lei vechi - una verighetă metal galben - un parfum de buzunar - 2 butoni cămașă - șireturi - 2 una de cap și una de haine - cinci pantaloni - una pereche bretele - jartiere - 1 pereche ochelari cu toc - 1 pereche ochelari fără toc - una glugă - parfum de buzunar - un cearceaf - 1 căciulă - una pereche ciorapi lână - un trenci - patru cămăși două prosoape 2 cămăși noapte uzate - 1 izmene uzate - trei perechi ciorapi [illegible] - una pereche papuci - una - una cravată + 4 [illegible] -

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIȚER DE SERVICIU,

Slt. N. Moceș

Lt. Bădila

Percheziționat

Ledveanu

Transferat la ______ **conform Ordinului Nr.** ______ **din** ______

Am predat,
OFIȚER DE SERVICIU,

Am primit,
reținutul și obiectele menționate în prezentul proces verbal.

D O V A D A

Am primit obiectele și valorile menționate în prezentul proces verbal.

Data ______

A. G. I — 5153

Md. 8

două servețele de masă – 2 săpuni de bărbierit –
una săpunieră metal – 2 piepteni – 5 cutii nevralgice –
un pahar smălțuit – un tub sanmifer, 2 sticle mici
goale – suport perie dinți – una lingură, furculiță,
cuțit – un papiot ață neagră – un încălțător –
un lacăt cu cheie – periuță de ghete – una pălărie
un sac galben – un toc piele mașă bărbierit –
una săpunieră cu săpun – 2 sticluțe cu medicamente
una perie de dinți +

Leovean

Nr. 10-I

222 ~~221~~ ~~1148~~

FIŞA PERSONALĂ

Întocmită de Direcţia, Serv. Judeţean: D.S.S.S.

Numele şi pronumele: LEOKEANU-M-EMANOIL

Cu porecla: =

Nume fals:

Semnătura infractorului:

Felul infracţiunii:

Ocupaţiunea: pensionar.

Origina socială:

Apartenenţa politică:

Avere:

Vârsta: 64 ani

Anul naşterii, comuna, judeţul, ţara,: 16 IV 1887 – Craiova –

Ultimul domiciliu: comuna, judeţul, ţara,: Bucureşti. Strada – general – angelescu: nr 175

Domicilii anterioare:

Naţionalitatea: Rom

Cetăţenia: "

Religiunea:

A fost	
Fotografiat de	
Clişeul Nr.	L559
Dactiloscopiat de	

Studii: 8 clase liceu

Limba ce posedă: franceza, rom

Situaţia militară: general – rezervă

Specialitatea ca infractor:

Starea civilă	
Tata	Marin +
Mama	Aneta +
Soţ-(ia)	Elena
Copii	2
Rude	

EXPUNEREA REZUMATIVĂ A INFRACŢIUNII:

Formula dactiloscopică:

FOTOGRAFIA

SEMNALMENTELE

1. Talia: m. 1.73 - cm.
f. mic, mic, mijlociu, înalt, f. înalt.

2. Corpolența potrivit
~~slab, svelt~~, potrivit, ~~bine făcut, mare.~~

3. Fața { culoarea roz
{ forma ovală.
culoarea: roz, ~~palidă, brună.~~
forma: ~~rotundă,~~ ovală, ~~pătrată, plină sau slabă.~~

4. Fruntea mijlocie
~~mică,~~ mijlocie, ~~mare, turtită, plină sau slabă.~~

5. Părul { cu chelie
{ culoarea sur.
~~ondulat, neted,~~ chelie.
culoarea: ~~blond, roșu, castaniu, negru,~~ sur, ~~alb.~~

6. Ochii castanii deschis
~~albaștri, cenușii, galbeni, portocalii~~, castanii deschis, ~~castanii închis, particularități.~~

7. Sprâncene { forma arcuite.
{ culoarea diferă. castanii
forma: ~~drepte~~, arcuite, ~~îmbinate.~~
culoarea: ~~se notează când diferă de a părului capului.~~

8. Nasul { profil
{ fața rectiliniu.
rectiliniu, ~~concav, convex.~~
~~f. drept, ondulat, turtit, scobit, boltit.~~

9. Gura mijlocie cu buze subțiri
~~mică,~~ mijlocie, ~~mare,~~ buze ~~groase~~, subțiri, ~~răsfrânte.~~

10. Bărbia subțire
subțire, ~~lată, dublă, cu gropiță.~~

11. Urechile mijlocii depărtate.
~~mici,~~ mijlocii, ~~mari,~~ depărtate, ~~lipite, găurite.~~

12. Semne particulare (cicatrice, pigmentări ale pielei, tatuaj, fracturi, anchiloze, picioare în X sau O, ghebos, amputări etc.) —

LEGĂTURI POLITICE	CARACTERIZĂRI SPECIALE ASUPRA INDIVIDULUI

IMPRESIUNILE DIGITALE ALE MÂINII STÂNGI

MARE	INDEX	MIJLOCIU	INELAR	MIC

Ziua arestării şi comportarea la arestare	REZULTATUL PERCHEZIŢIEI		ANTECEDENTE	CONDAMNAT Prin sentinţă sau decizie
17 V 1951			222	
				LOCUL UNDE EXECUTA PEDEAPSA

41

OBSERVAŢIUNI ŞI NOTE OFICIALE	SEMNĂTURA CELUI CE A FĂCUT FOAIA
	Sigiliul
	SEMNĂTURA OFIŢERULUI DE MILIŢIE UNDE S'A FOTOGRAFIAT ŞI DACTILOSCOPIAT
	Sigiliul [signature]

IMPRESIUNILE DIGITALE A MÂINII DREPTE

MARE	INDEX	MIJLOCIU	INELAR	MIC

Ştiinţe rezultate din declaraţiile sale

223

~~224~~

~~228~~

Ştiinţe rezultate din declaraţiile altora

Confruntări

Reconstituiri

31-V-51

~~223~~ 224

~~225~~ ~~224~~

D E C L A R A T I E

Subsemnatul LEOVEANU EMANOIL,născut în 1887,luna Aprilie, ziua 16,în comuna Craiova jud.Dolj,fiul lui Marin + şi al Ancuţei,având ultimul domiciliu legal în Bucureşti str.General Angelescu nr-175; de profesiune pensionar militar,cu gradul de general de brigadă,Corpul de Armată.-

Asupra întrebărilor puse,declar următoarele:

Intrebare:

Ce funcţiuni aţi îndeplinit în cadrul Ministerului de Interne

Răspuns:

In cadrul Ministerului de Interne am îndeplinit funcţiunea de director general al Poliţiilor şi Siguranţei Statului.-

Intrebare:

In ce perioadă aţi îndeplinit această funcţiune?

Răspuns:

Am îndeplinit această funcţiune între 21 Ianuarie şi 2 Dec. 1941.

Intrebare:

Ce cunoştinţe aveţi despre LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns:

Am fost solicitat la telefon de locot.col.STOICA STEFAN, secretar general dela Ministerul Inzestrării Armatei,să fie primit de mine la Direcţia Generală a Sigurantei,cu mătuşa sa,d-na PATRASCANU,aceasta în 1941.-

Chiar în acea zi a venit în cabinetul meu.-

D-na PATRASCANU mi-a spus că fiul său este internat într'un lagăr de către generalul ION ANTONESCU. Mă roagă să învăţ ce să facă să parvină la conducătorul Statului,o cerere a ei pentru eliberarea fiului. Incercările sale multiple de a fi primită în audienţă de g-ralul ION ANTONESCU au fost infructuoase,iar petiţiunile ce a înaintat la Preşedinţie,crede că nu au ajuns la destinaţie, deoarece nu a primit nici un răspuns. Rezultă că toate drumurile sale sunt închise.-

Lt.col.STOICA a adăugat rugăciunea să caut eu mijlocul ca mătuşa sa să poată vorbi lui ION ANTONESCU.-

Le-am comunicat că chestiunile acestea privesc pe Subsecretarul de Stat dela Siguranță, g-ral JAQUES POPESCU, din care motiv cred că va fi foarte greu să fac eu o asemenea intervenție. Să încerc însă, la ora de lucru a mea cu g-ral ION ANTONESCU să-i prezint o cerere scrisă de d-na PATRASCANU. Ca urmare am oferit d-nei cele necesare, care a scris pe loc o suplică pentru eliberare.-

Curând după acea, am fost chemat la Preșidinție de g-ralul I. ANTONESCU, pentru serviciu. Cu acea ocaziune i-am prezentat și petițiunea d-nei PATRASCANU, pe care i-am citit-o chiar eu.-

Generalul ANTONESCU m'a întrebat dacă cunosc pe comunistul PATRASCANU. I-am răspuns că nu, nici nu știu cum arată la chip.-

Atunci mi-a replicat el, ce explicație are intervențiunea mea. La aceasta i-am arătat că sunt prieten cu lt.col. STOICA, care este nepotul d-nei PATRASCANU și am adăugat cele ce am arătat mai sus.-

Despre chestiunea aceasta mi-a mai vorbit cineva, mi-a spus generalul și că nu i-a aprobat cererea, pentrucă este comunist.-

Eu am intervenit spunând că dacă PATRASCANU nu este periculos nu vatămă cu nimic și pe nimeni dacă va fi liber, PATRASCANU este un om cult și subțire, cred că nu va ajunge, până acolo să recurgă la sabotaje în cazul că ar începe vre-un război.-

Părerea mea exprimată conducătorului este să nu-și creieze dușmani prin măsuri de opresiune atât de severe; din contră să caute să-și apropie cât mai mulți civili printr'o atitudine prietenoasă și la nevoie să recurgă la cei indicați cerându-le părerea, când e vorba de soarta țării.-

După o scurtă gândire, generalul ANTONESCU mi-a răspuns că chiar de-ar aproba scoaterea lui din lagăr, el nu ar admite ținerea lui în Capitală unde este focarul. Să-și aleagă deci, o altă localitate, unde poate avea înlesniri de trai.-

După circa 2 zile, am venit iar la Preșidinție cu propunerea, de a i se fixa domiciliul în Poiana Țapului, unde d-na PATRASCANU are o vilă.

Când generalul I. ANTONESCU a pus aprobarea pe petiția d-nei PATRASCANU, mi-a spus că face acest gest pe răspunderea mea, deci să am grijă de el.-

Ca urmare acestei aprobări PATRASCANU a fost adus aici, la Siguranţă în Cabinetul meu spunându-i că i s'a aprobat scoaterea din lagăr,pe răspunderea mea şi ca atare am nevoe de un angajament din partea sa,că nu va face politică interzisă şi că îşi ia toată răspunderea faptelor sale.A scris angajamentul imediat.-

A fost condus apoi la Poiana Tapului de agentul însoţitor al Siguranţei Statului şi predat Şefului Postului de Jandarmi,localitatea fiind rurală.

La scurt interval,Preşedinţia îmi trimite un proces verbal încheiat de Şeful Postului de Jandarmi din Poiana Tapului,prin care arăta că PATRASCANU nu are purtare bună, pentrucă zilnic este văzut vorbind,salutând foarte prietenos şi dând mâna cu multe persoane,bănuite că sunt comuniste.-

Pe această hârtie ION ANTONESCU pusese o rezoluţie scrisă nervos,prin care îmi cerea socoteala ce este cu protejatul meu? Ingrijat,am recitit atent încriminările înserate în procesul verbal contra lui PATRASCANU,am referat chiar pe lucrarea aceea că subofiţerul de jandarmi face exces de zel şi interpretări exagerate,deoarece nu reiese nimic nimic grav din faptul că răspunzi la un salut sau strângi o mână ce ţi se întinde mai ales că nici şeful de jandarmi nu are certitudine că persoanele vizate sunt comuniste. Am dat drumul la lucrare în acest sens.-

Am chemat imediat pe d-na PATRASCANU şi pe lt.col. STOICA la mine şi le-am arătat cele ce s'a întâmplat la Poiana Tapului.Mama lui PATRASCANU a început să plângă şi să-şi blesteme fiul,mai ales când i-am amintit că i s'a aprobat cererea de eliberare pe răspunderea mea. Desigur că dela mine,a plecat la Telefoane să vorbească cu fiul dânsei.-

Peste circa 15 zile,mi s'a prezentat într'o corespondenţă "Conf.personal" o hârtie,pe care era lipită banda dela Huqnes din care se vedea convorbirea d-nei PATRASCANU cu fiul ei,din Poiana Tapului.Din acea convorbire reeşea că mama dojenise aspru pe fiu pentrucă a provocat să fie reclamat de jandarm. PATRASCANU a întrebat pe mamă de unde are aceste informaţiuni şi ea i-a răspuns că "dela generalul LEOVEANU".-

M'am dus personal la g-ralul ION ANTONESCU cu acea corespondenţă dela Huqnes şi cu angajamentul dat de PATRASCANU că nu va face politică nepermisă.I-am raportat cele

petrecute,spunându-i că dojana mamei lui PATRASCANU a fost rezultatul nemulţumirii mele de cele ce s'a petrecut la Poiană.

Generalul ANTONESCU nu mi-a mai spus nimic ci a luat înapoi corespondenţa cu Hugul.-

Cu aceasta s'a încheiat chestiunea PATRASCANU cât timp eu am fost la conducerea acestei Instituţii de Stat Dir. Generală a Siguranţei.-

Intrebare:

Arătaţi amănunţit cum au decurs discuţiunile dintre dvs.şi LUCREŢIU PATRASCANU?

Răspuns:

Cu PATRASCANU nu am vorbit prea mult.L-am întrebat dacă în adevăr este comunist.Mi-a răspuns că este o interpretare greşită,care a rezultat din faptul că el a luat totdeauna apărarea nevoiaşilor.Pe chestiunea aceasta PATRASCANU se arăta nemulţumit că cei dela conducerea Partidului l-au trecut pe tabel şi astfel a lăsat să se ventileze svonul acesta că este comunist,din care motiv pătimeşte el acum.

L-am întrerupt,arătându-i că eu nu cercetez dacă este sau nu comunist,ci îl fac atent că pentru perioada aceasta,cât s'a interzis existenţa partidelor politice,el să nu activeze. Poate să rămână proprietarul ideilor sale politice,dar să nu le exteriorează. Şi pentru a avea şi eu o acoperire,fiind luat pe a mea răspundere,i-am cerut angajamentul scris de a se abţine dela politică.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau,susţin şi semnez propriu,nesilit de nimeni.

ss.Em.Leoveanu

31 Mai 1951.-

D E C L A R A T I E

Subsemnatul LEOVEANU EMANOIL, născut în 1887, Aprilie 16, în comuna Craiova Jud. Dolj, fiul lui MARIN + şi al ANCUTEI + având azi domiciliul în Bucureşti Str. General Angelescu 175, de profesiune pensionar militar, cu gradul de General de Corp de Armată.-

Asupra întrebărilor puse declar :

Intrebare :

Ce funcţiune aţi îndeplinit în cadrul Ministerului de Interne ?

Răspuns :

In cadrul Ministerului de Intrene am îndeplinit funcţiunea de director general al Poliţiilor şi Siguranţei Statului.-

Intrebare :

In ce perioadă aţi îndeplinit această funcţiune ?

Răspuns :

Am îndeplinit această funcţiune între 21 Ianuarie şi 2 Decembrie 1941.-

Intrebare :

Ce cunoştinţe aveţi despre LUCRETIU PATRASCANU ?

Răspuns :

In ziua de 2 Februarie 1941, inspectorul STRATILESCU, şeful Corpului Detectivilor, mi-a prezentat un referat al Grupei 2, subsemnat de comisarul şef TAFLARU, în care se arăta activitatea şi antecedentele lui PATRASCANU LAURENTIU şi CALIMACHI SCARLAT.-

Prezentând această lucrare generalului ION ANTONESCU, conducătorul Statului Român atunci, atunci acesta a ordonat să fie reinternaţi, fiind periculoşi.-

In consecinţă am dispus executarea.-

In ziua de 6 Februarie 1941, mi s'a prezentat în corespondenţă un memoriu al lui PATRASCANU LUCRETIU, prin care solicita să nu fie internat, fiind bolnav, luându-şi angajamentul

./.

tul că nu va activa politiceşte sub nici o formă,cerând să fie internat la Poiana Tapului,unde familia sa avea o vilă.- Am cerut să se facă un referat.-

In ziua de 7 Februarie 1941 pe la ora 11, am fost chemat la telefon pe Locot.Col.STOICA STEFAN, secretarul general dela Ministerul Inzestrărei, cerând să-l primesc în audienţă cu o soră a lui - D-na PATRASCANU.- După circa 3 ore au fost în biroul meu.-

Cum D-na PATRASCANU era foarte emoţionată, STOICA mi-a spus rostul venirii lor la mine, anume :

Că fiul doamnei, LUCRETIU PATRASCANU, este ameninţat cu internarea şi mă roagă pe mine să mijlocesc ca mama acestuia să fie primită în audienţă de conducător.-

După ce mi-a explicat că încercările D-sale de a intra la Preşedinţie au fost zadarnice,i-am dat ideia să-mi dea o petiţie în acest scop,pe care să o prezint eu cu prima ocazie.-

In consecinţă d-na PATRASCANU a scris petiţia pe biroul meu, iar eu, în ziua următoare am prezentat-o lui ION ANTONESCU. Acesta m'a întrebat dacă cunosc pe comunistul PATRASCANU.- I-am spus că nu ştiu nici cum arată la faţă.-

Atunci mi-a replicat că, ca explicaţie are intervenţiunea mea ? La aceasta i-am răspuns că fiind prieten cu Lt.Col. STOICA, rugămintea lui a fost cauza mijlocirii mele să-i prezint acea petiţie.-

Despre chestiunea aceasta mi-a mai vorbit cineva,mi-a adăugat ANTONESCU şi că nu i-a aprobat cererea,pentrucă este comunist periculos.-

Eu am intervenit spunând că dacă PATRASCANU nu este periculos, nu vatămă pe nimeni, dacă e liber, fiind om cult; iar dacă v'a încerca ceva, va fi dovedit şi arestat.- Cred că, el personal, nu se deda la acte de sabotaj.- Mi-am exprimat părerea că nu este folositor să-şi creieze duşmani prin măsuri de represiune aşa de severe.- Din contră trebue să-şi apropie cât mai mult pe   printr'o atitudine prietenească şi la nevoe să recurgă la cei indicaţi, cerându-le părerea când este vorba de soarta ţării.-

După o scurtă gândire,Generalul ION ANTONESCU mi-a răspuns că nu ar admite ca acesta să rămână în Bucureşti,unde este

./.

focarul.-

I-am răspuns că are o vilă la Poiana Tapului şi astfel a acceptat să i se fixeze domiciliu obligatoriu la Poiana Tapului şi a adăugat că aceasta o face pe răspunderea mea, deci să am grije de el.-

Ca urmare a acestei aprobări,am dar ordinele de urmare.-

Cum PATRASCANU era bolnav, am trimis pe medicul Siguranţei să-l vadă la domiciliu.- Din referatul său, a reeşit să-l mai lăsăm la domiciliul său din Bucureşti trei zile.- Astfel, în ziua de 14 Februarie 1941,a venit în cabinetul meu,însoţit de Lt.col.rez.STOICA STEFAN şi de mama sa.-

Părându-mi-se ciudat,cum un avocat este comunist,mentalitatea de atunci fiind că numai meseriaşii exploataţi de patroni fac parte dintre cei nemulţumiţi,l-am întrebat dacă într'adevăr este comunist, a negat ferm că nu este comunist.- Pe chestiunea aceasta a avut o explicaţie furtunoasă cu Direcţia Partidului ameninţându-i că le va cere socoteala prin Justiţie,pentrucă i-au creiat o atmosferă, aproape insuportabilă de trăit.-

I-am replicat că eu am un dosar cu trecutul său,din care reiese altfel.- La aceasta mi-a obiectat,că aşa se fac dosarele când vrei să discreditezi pe cineva.-

A fost apoi pus în cunoştinţă că cererea mamei sale a fost aprobată pe răspunderea mea şi ca atare am nevoie de un angajament din partea sa,că nu va face politică interzisă şi că îş ia toată răspunderea faptelor sale,angajament pe care l-a scris imediat,dictat chiar de mine.-

A fost condus, apoi trimis la Poiana Tapului,la vila familiei sale, unde a fost supraveghiat de jandarmii rurali locali în care sens s'a anunţat şi Inspectoratul General al Jandarmeriei.-

Intrebare :

Arătaţi amănunţit cum au decurs discuţiunile dintre Dvs.şi LUCRETIU PATRASCANU.-

Răspuns :

Cu PATRASCANU nu am vorbit prea mult.- Când l-am întrebat dacă în adevăr este comunist,mi-a spus că a fost interpre-

tare greşită, rezultată din faptul că el a luat totdeauna apărarea nevoiaşilor, în calitatea sa de avocat.-Din acest motiv cei dela conducerea Partidului l-au trecut pe tabel şi astfel a luat naştere svonul că el este comunist, din care motiv pătimeşte el acum.-

Aceasta este declaraţia mea pe care o semnez şi o susţin.-

ss/. E.LEOVEANU

27 Iulie 1951

Prezentul Proces-Verbal de Interogatoriu este identic cu originalul
Lt.Col.de Securitate,

Soltuţiu I.

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

2 Septembrie 1952, Bucureşti
Interogatoriul a început la ora 7,40
" s'a terminat " 12.—

Eu, Lt. de Securitate DRAGHICI TOMA, am interogat în calitate de anchetator pe arestatul LEOVEANU EMANOIL, născut la 16 Aprilie 1887 în Craiova Str. Venerii Nr.10 - Reg.Craiova, cetăţean român, de naţionalitate română, neîncadrat politic, studii - Academia Militară în 1920 în Bucureşti, de profesie pensionar militar - fost general de Corp de Armată, cu ultimul domiciliu în Bucureşti G-ral ANGHELESCU Nr.175 Raionul GHEORGHIU-DEJ, căsătorit cu ELENA fără profesiune în vârstă de 65 ani, am doi copii majori, PAUL LEOVEANU pensionar militar, fost Lt.Colonel, GHEORGHE LEOVEANU- subinginer la I.T.B., părinţii au posedat 1 ha. pământ şi inventar agricol, nu am făcut nici un fel de politică.- In 1916 am fost decorat cu Coroana şi Steaua României de război, serviciul militar - Comandantul Corpului 6 Armată cu gradul de General.- In 1916 am fost prizonier la Unguri şi Austriaci timp de 1 an şi 4 luni, nu am fost judecat sau condamnat niciodată.-

Intrebare :

Ce funcţiuni ai îndeplinit d-ta în cadrul Ministerului de Interne ?

Răspuns :

In cadrul Ministerului de Interne, am îndeplinit funcţiunea de director general al Siguranţei Statului şi Poliţiilor din ţară, începând dela data de 21 Ianuarie 1941 şi până la 1 Decembrie 1941.-

ss/. LEOVEANU EMANOIL

.//.

In această funcţiune am fost numir în urma unui decret al Preşedinţiei Consiliului de Miniştri în timp ce eu mă găseam la Focşani, unde comandam Divizia 35 Infanterie.

Intrebare :

Ce servicii i-ai făcut d-ta lui L.PATRASCANU în timp ce erai director general al Siguranţei Statului şi Poliţiilor din ţară ?

Răspuns :

La începutul lunei Februarie 1941, în urma unui referat ce mi-a fost prezentat de către Insp.STRATILESCU şeful Corpului Detectivilor, urma să fie reţinuţi şi internaţi în lagăr PATRASCANU, SCARLAT CALIMACHI şi încă unul al cărui nume nu mi-l mai reamintesc.-

Acest referat a fost prezentat de mine personal ex mareşalului ANTONESCU, care a aprobat reţinerea şi internarea cu menţiunea " ca fiind comunişti periculoşi", - iar eu am dat dispoziţiuni de executare.-

După circa 3-4 zile, am primit în audienţă pe Lt. Col.de rez. STOICA STEFAN (unchiul lui PATRASCANU) însoţit de mama lui PATRASCANU, care mi-ai solicitat scoaterea din lagăr şi lăsarea cu domiciliu forţat a lui PATRASCANU.-

Eu personal neputând rezolva aceasta,i-am îndrumat să meargă la JAK POPESCU care era subsecretar de Stat la Interne şi la DUMITRU POPESCU care era Ministru de Interne,însă ei au refuzat, spunând că au fost însă ei nu au rezolvat nimic.-

In urma acestor discuţii, d-na PATRASCANU a făcut cerere de audienţă la ex-ANTONESCU care a fost dictată de mine, mi-a lăsat-o mie şi a plecat.- La scurt interval de timp, eu personal am prezentat acea cerere lui ex- ANTONESCU care a aprobat scoaterea din lagăr a lui PATRASCANU şi să i se fixeze domiciliu forţat la Poiana Tapului unde familia avea o vilă.-

Menţionez că această aprobare, ANTONESCU a dat-o pe răspunderea mea personală.-

După ce am obţinut aprobarea am chemat personal pe PATRASCANU la mine la Cabinet şi i-am adus la cunoştinţă că am obţinut aprobarea din partea lui ANTONESCU, ca el să nu mai fie internat în lagăr şi să fie mutat cu domiciliul forţat la Poiana Tapului.-

De menţionat este faptul că PATRASCANU nu era in-

ss/.LEOVEANU EMANOIL

.//.

ternat în lagăr şi era reţinut la domiciliu, fiind în paza unui agent din Corpul Detectivilor, fiind suferind.-

In urma faptului că îl luasem pe răspunderea mea personală, l-am obligat să-şi ia un angajament în scris,în care să arate că nu va mai desfăşura nici o activitate politică interzisă.-

Intrebare :

Ce anume cuprindea angajamentul luat de PATRASCANU în faţa d-tale, atunci când a fost mutat cu domiciliul forţat la Poiana Tapului ?

Răspuns :

Angajamentul luat de PATRASCANU, a fost acela de a nu activa în nici un domeniu politic nepermis şi îşi ia răspunderea faptelor sale.-

Intrebare :

Ce anume discuţii ai purtat d-ta cu PATRASCANU în legătură cu vederile sale politice ?

Răspuns :

Părându-mi-se curios cum un avocat poate să fie comunist, eu socotind că numai oamenii exploataţi poate să facă asemenea politică, l-am întrebat dacă într'adevăr este comunist sau nu.-

La întrebarea mea el mi-a răspuns că nu este comunist şi aceasta este o provocare din partea conducerii P.C.R. cu care a avut o discuţie aprinsă, pentru faptul că a fost trecut pe o listă şi le va cere socoteala prin Justiţie.-

Intrebare :

In ce au constat relaţiile d-tale cu PATRASCANU după 23 August 1944 ?

Răspuns :

Relaţiile dintre mine şi PATRASCANU după 23 August 1944, au constat în următoarele :

In 1947, i-am prezentat personal o cerere în care solicitam să fiu primit în baroul Ilfov pentru a profesa avocatura, deoarece sunt licenţiat în Drept şi din pensie nu puteam să fac faţă cerinţelor.-

Acea cerere nu mi-a fost soluţionată favorabil,întrucât erau dispoziţii generale că pensionarii militari licenţiaţi în drept nu au voe să profeseze avocatura.-

Alte relaţii nu am mai avut cu PATRASCANU după

ss/.LEONEANU EMANOIL

23 August 1944.-

Intrebare :

Ce anume mai cunoşti d-ta în legătură cu PATRASCANU în afara celor declarate mai sus ?

Răspuns :

In afară de cele declarate mai sus, nu cunosc nimic în legătură cu PATRASCANU.-

Prezentul Proces-Verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt şi corespunde în totul cu cele declarate de mine.-

ss/. LEOVEANU EMANOIL

LT.DE SECURITATE,

Drăghici Toma

SR/4 ex.

236

D.G.S.S.
810

30 Iulie 1951

235 37 237

- Leoveanu va rămâne la Dir. I. el va fi folosit ca martor și nu să lucre să începem cu el vreo anchetă pe altă linie —

1.8.951

R E F E R A T
===============

privitor la reţinutul LEOVEANU EMANOIL

Data şi motivul arestării :

A fost arestat la data de 17 Mai 1951, pentru a se arăta condiţiunile şi împrejurările în care i-a fixat domiciliu obligatoriu la Poiana Tapului lui LUCRETIU PATRASCANU în 1941, când reţinutul LEOVEANU EMANOIL, era director general al Siguranţei Statului.-

Rezultatul cercetărilor :

LEOVEANU EMANOIL, născut în anul 1887, luna Aprilie, ziua 16 în Craiova Jud.Dolj, fiul lui MARIN şi ANCUTA, având ultimul domiciliu legal în Bucureşti Str.G-ral Angelescu Nr. 175, de profesiune pensionar militar, cu gradul de general de Corp de Armată, fost director general al Siguranţei Statului în perioada Ianuarie-Decembrie 1941.-

In declaraţia sa dată în ziua de 27 Iulie 1951 arată următoarele :

In ziua de 2 Februarie 1941 generalul ION ANTONESCU, dă un ordin ca LUCRETIU PATRASCANU să fie reinternat în lagăr.

LEOVEANU EMANOIL, pe atunci director general al Siguranţei Statului, dispune executarea acestui ordin.-

In ziua de 6 Februarie 1941, LEOVEANU EMANOIL primeşte între corespondenţă, un memoriu al lui LUCRETIU PATRASCANU care solicita să nu fie reinternat în lagăr din cauză de boală cerând să i se fixeze domiciliu obligatoriu la Poiana Tapului şi totodată luându-şi angajamentul că nu va activa politiceşte sub nici o formă.-

1 VIII 951
Rog să se aprobe propunerea făcută.

In ziua de 7 Februarie 1941, LEOVEANU EMANOIL a primit un telefon dela Locot.colonel STOICA STEFAN, atunci secretar general la Ministerul Inzestrării Armatei, cerând o audien

ţă,fapt ce se petrece în aceiaşi zi.-

Lt.Col.STOICA STEFAN împreună cu mama lui PATRASCANU îl roagă pe LEOVEANU EMANOIL să intervină în vederea anulării ordinului de reinternare în lagăr a lui PATRASCANU şi să i se fixeze domiciliu obligatoriu la Poiana Tapului.- In acest sens mama lui L.PATRASCANU a făcut o petiţie pe care LEOVEANU EMANOIL o prezintă generalului ION ANTONESCU.-

Generalul ION ANTONESCU aprobă fixarea domiciliului obligatoriu la Poiana Tapului lui L.PATRASCANU însă aceasta pe răspunderea lui LEOVEANU EMANOIL.-

Ca urmare a acestei aprobări LEOVEANU EMANOIL chiamă la el pe L.PATRASCANU care vine însoţit de Lt.Col.STOICA STEFAN şi mama lui PATRASCANU cu care ocazie i se pune în vedere aprobarea dată de I.ANTONESCU,dată pe răspunderea lui LEOVEANU EMANOIL şi în acest sens acesta îi cere un angajament scris din partea lui LUCRETIU PATRASCANU.-

LUCRETIU PATRASCANU acceptă acest lucru făcând angajamentul respectiv şi arătând verbal lui LEOVEANU EMANOIL că nu este comunist şi că în urma faptului că el este avocat şi apărând câteva procese a unor muncitori, conducerea Partidului l-a trecut pe un tabel considerându-l comunist, fapt ce a determinat să aibe o"explicaţie furtunoasă" cu conducerea Partidului şi că le va cere socoteală de acest lucru deoarece are numai neplăceri în urma acestui fapt.-

După această discuţie LUCRETIU PATRASCANU este trimis la Poiana Tapului, unde i s'a fixat domiciliu obligatoriu.-

In urma celor declarate de LEOVEANU EMANOIL, acesta a fost confruntat cu LUCRETIU PATRASCANU.-

<u>C O N C L U Z I U N I</u> :

Reţinutul LEOVEANU EMANOIL, arătând împrejurările şi condiţiunile în care i-a fixat domiciliu obligatoriu la Poiana Tapului lui LUCRETIU PATRASCANU, considerăm ancheta în această problemă asupra reţinutului LEOVEANU EMANOIL ca terminată.-

<u>P R O P U N E R I</u> :

Faptul că reţinutul LEOVEANU EMANOIL a fost director general al Siguranţei Statului în perioada Ianuarie-Decembrie 1941 şi după aceia a fost pe frontul anti-sovietic până la 23 August 1944 ca general de Corp de Armată, propunem ca ancheta

în continuare asupra susnumitului să fie repartizată Serv.II. din Direcţiunea noastră,pentru a se stabili dacă se face vinovat în vreuna din cele două funcţii - arătate mai sus,pe care le-a avut în timpul regimului antonescian.-

LT.MAJOR DE SECURITATE,

Vânătoru Victor

A. 3 II 1949

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEXANDRU GRIGORE GHYKA, născut în 1903 Februarie 8 în Iași, fiul lui GRIGORE și al CONSTANTEI, sunt de profesiune avocat, cu ultimul domiciliu în București, Bdl. Dacia Nr.2.-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Intrebare.

Ce fruntași ai P.C.R.-ului au fost arestați în timpul când ați fost Director General al Siguranței Statului?

Răspuns.

In timpul când am condus Direcția Generală a Sig.Statului nu îmi amintesc să fi fost arestat vreun fruntaș al P.C.R.-ului. Cred că nu s'a operat nici o arestare, întrucât toți cei socotiți a fi periculoși pentru Siguranța Statului fuseseră arestați și internați în lagărul dela Caracal de către Guvernul GIGURTU.

2/. Intrebare. Ce fruntași ai P.C.R-ului erau arestați în lagărul dela Caracal ?

Răspuns. Nu știu ce fruntașiai P.C.R.-ului se aflau atunci în lagăr. In lagăr erau peste 1000 de arestați.-

Am aflat de deținerea lui LUCRETIU PATRASCANU, SCARLAT KALIMAKI, Profesorul CONSTANTINESCU IASI, în ziua când familiile lor mi-au solicitat eliberarea lor din lagăr.

3/. Intrebare. Cine din familiile lor au solicitat punerea lor în libertate ?

Răspuns. Pentru LUCRETIU PATRASCANU, mama d-lui, pentru CALIMACHI, soția, iar pentru Profesorul CONSTANTINESCU IASI, soția.-

4/. Intrebare. Cum ați rezolvat cererea făcută de către soția scriitorului SCARLAT CALIMACHI ?

Răspuns. Cunoșteam personal pe CALIMACHI, știam care îi fusese activitatea. Asemenea că el nu poate constitui un pericol pentru Siguranța Statului. In consecință am dispus eliberarea lui din lagăr.- Am ordonat aducerea lui din lagărul dela Caracal. In biuroul meu i-am comunicat hotărârea mea de a-l pune în libertate. I-am cerut să nu determine o nouă

arestare prin comportamentul său.- A păstrat deplină tăcere.

Nu mi-a dat nici un răspuns precis şi înainte de plecare mi-a mulţumit.

5/.Intrebare .Cum aţi rezolvat cererea făcută de către soţia Prof.CONSTANTINESCU IASI ?

Răspuns. Această cerere mi-a fost făcută după aceea a lui CALIMACHI şi PATRASCANU. Urma să cer părerea funcţionarilor de carieră specialişti şi să mă documentez eu însumi asupra petiţionarului.-

Lovitura de Stat a Generalului ANTONESCU, înlăturându-ne dela Guvern, lucrul nu a mai fost posibil.

6/.Intrebare. Cunoaşteţi împrejurările ce au dus la arestarea lui LUCRETIU PATRASCANU ?

Răspuns. Guvernul GIGURTU, hotărăşte ca toţi acei care în vreun mod oarecare ar fi putut constitui un pericol pentru politica Statului, să fie arestaţi.S'au dat ordine în consecinţă, pe care Poliţia le-a executat, făcând arestări masive. Această măsură politică a fost o consecinţă a semnării înţelegerii dintre Germania şi România din vara lui 1940, când la Palatul Regal, s'a semnat o primă convenţie militară, din partea Germaniei semnând Ministrul Fabriţius iar din partea Guvernului, GIUGURTU.-

7/.Intrebare. Cât timp a fost arestat LUCRETIU PATRASCANU ?

Răspuns. LUCRETIU PATRASCANU fusese arestat sub Guvernul GIGURTU. Nu cunosc data arestării sale. Data eliberării nu mi-o amintesc precis.- In momentul numirii mele ca Director General al Siguranţei Statului, Dl.LUCRETIU PATRASCANU, se afla arestat în lagărul dela Caracal.- Aproximativ în primele 3 luni dela numirea mea am dispus eliberarea lui din lagăr.-

8/.Intrebare. Cum a fost pus în libertate Dl.LUCRETIU PATRASCANU şi ce aţi spus acestuia în momentul eliberării sale ?

Răspuns. Pe la finele anului 1940, pe când eram Director General al Siguranţei Statului, în timpul guvernării legionare - antonesciene, s'a prezentat la mine, în audienţă mama d-lui LUCRETIU PATRASCANU, solicitându-mi punerea în libertate a fiului ei, care era internat în lagărul dela Caracal, astfel cum am arătat mai sus.- Am cerut D-nei PATRASCANU să-mi lase o petiţie în acest sens, arătând malc

de care mi-a spus că suferă fiul ei.- Cu această cerere m'am presentat la Dl. General PETROVICESCU, pe atunci Ministru de Interne, făcându-i cunoscut că eu avizez favorabil.-

Față de aceasta, d-lui mi-a cerut avizul în scris, ceeace am făcut punând următoarea rezoluție:

"Nu cu vechile sisteme polițiste vom lupta împotriva pericolului comunist".-

Dl. General PETROVICESCU, a încuviințat eliberarea D-lui N. PATRASCANU.-

Am dispus aducerea din lagăr a d-lui PATRASCANU, când a sosit la mine în birou i-am comunicat demersul făcut de mama d-lui, că aprobasem cererea și că este liber.-

Apoi i-am arătat situația politică de atunci cerându-i ca, d-lui care de atâta timp lupta și pentru deziderat

ele unei categorii sociale, să vie în rândurile noastre pentru realizarea revendicărilor ei drepte.- I-am spus că este liber.-

Dl. LUCREȚIU PATRASCANU tot timpul a păstrat cea mai perfectă tăcere, a ascultat foarte atent și la plecare mi-a mulțumit pentru eliberarea sa.-

Am ordonat supravegherea d-sale. Atât în timpul guvernării noastre cât și în timpul guvernării Generalului ANTONESCU, organele de urmărire nu au semnalat nimic care să determine rearestarea d-lui PATRASCANU.-

Mai ales sub guvernarea Generalului ANTONESCU, când, cu toate că începuse războiul contra Uniunii Sovietice, totuși organele Ministerului de Interne nu au găsit necesară arestarea lui, ci s'au mărginit să-i stabilească domiciliul obligator la Poiana Țapului, în vila părinților săi.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o semnez propiu nesilit de nimeni.-

București, 3 Febr.1949

ss. Alex. GRIGORE GHIKA

8 II 50

242

~~243~~

~~241~~

A.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEXANDRU GRIGORE GHICA, de profesiune avocat, cu ultimul domiciliu legal în Bucureşti, B-dul Dacia 2, asupra întrebărilor puse răspund următoarele:

1) Intrebare: In ce scop aţi făcut o acţiune de convertire asupra lui LUCREŢIU PATRASCANU?

Răspuns: Scopul cu care am încercat o acţiune de convertire asupra lui LUCREŢIU PATRASCANU a fost acela de a transforma pe un adversar într'un indiferent, apoi pe un indiferent într'un prieten, şi dacă s'ar fi putut, pe un prieten într'un membru al Mişcării Legionare.-

2) Intrebare: La ce v'aţi referit când i'aţi vorbit lui LUCREŢIU PATRASCANU despre situaţia politică de atunci?

Răspuns: In câteva cuvinte i-am arătat D-lui L. PATRASCANU situaţia politică generală din Europa, adică apogeul victoriilor armatelor germane, -ceiace, pe atunci făcea să se întrevadă o biruinţă definitivă a extremei drepte în Europa, -cât şi faptul că Mişcarea Legionară fiind la guvern urma să purceadă la înfăptuirile ei ideologice.-

Tinând seama de valoarea, de cunoştinţele şi de experienţa D-lui L. PATRASCANU, precum şi de aportul pe care l'ar fi putut aduce Mişcării Legionare, -deaceea i-am cerut D-lui, -care de atâta timp lupta şi pentru deziderątele unei categorii sociale, -să vie în rândurile noastre pentru realizarea revindecărilor ei drepte, bineînţeles pe alte căi, prin alte mijloace, decât cele recomandate de ideologia comunistă.-

3) Intrebare: Care a fost poziţia sa faţă de propunerea ce i'aţi făcut-o?

Răspuns: Dl. L. PATRASCANU, faţă de propunerea ce i-am făcut, a ascultat tot timpul, fără a-mi răspunde în nici un fel, apoi, -la plecare, -mi-a mulţumit pentru eliberarea sa.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o-dau, o susţin şi semnez propriu, nesilit de nimeni.-

Bucureşti 8 Februarie 1950

ss/Al. Ghica.

A.

19 II 50

~~244~~
~~242~~ 243

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEXANDRU GRIGORE, GHIKA, de profesie avocat, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, Bdl.Dacia Nr.2, asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Intrebare : Când i-aţi vorbit D-lui LUCRETIU PATRASCANU despre apogeul mictoriilor armatelor germane şi tot-odată întrevedrea unei biruinţi definitive a extremei drepte în Europa, d-lui nu v'a contra argumentat cu nimic ?

Răspuns : Când i-am vorbit D-lui LUCRETIU PATRASCANU despre apogeul victoriilor armatelor germane şi despre biruinţa definitivă a extremei drepte în Europa, d-lui a păstrat cea mai perfectă tăcere, ascultând, fără a contra argumenta cu nimic expunerea mea.-

2/. Intrebare : Dece tocmai pe Dl.LUCRETIU PATRASCANU l-aţi găsit potrivit pentru a-i face propunerea de a lupta alături de Mişcarea Legionară şi nu altui fruntaş al P.C.R-ului dintre cei care se aflau închişi în acel timp ?

Răspuns : Am făcut D-lui L.PATRASCANU propunerea de a lupta alături de Mişcarea Legionară prin faptul că au coincis două elemente.- Cererea de eliberare prezentată de familia sa cu cunoştinţele ce aveam despre persoana D-lui L.PATRASCANU.- L-am socotit pe D-lui ca un bun cunoscător al tuturor problemelor muncitoreşti, un export technic al acestor probleme,această experienţă împerecheată cu celelalte calităţi, luptător dezinteresat, perseverent, devotat unei ideologii, am socotit că poate fi valorificată de Mişcarea Legionară la soluţionarea tuturor revendicărilor drepte a clasei muncitoreşti, bine înţeles pe calea arătată de ideologia legionară, d-lui prezentând un aport real şi de valoare în aceste probleme.-

Intrebare : V'aţi mai interesat de Dl.LUCRETIU PATRASCANU după punerea sa în libertate ?

Răspuns : Din cauza precipitărei rapide a evenimentelor, atât în interesul ţărei, cât şi în politica europeană evenimente de covârşitoare importanţă, nu am mai putut să urmăresc cazul PATRASCANU.-

In ceeace priveşte supravegherea ordonată de mine, organele Siguranţei nu au raportat nimic anormal care să deter-

. // .

mine reatestarea sa.-

In ce privește convertirea urmărită de mine, ea nu a putut fi continuată din cauza evenimentelor sus arătate și a lipsei de timp material.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez propiu și nesilit de nimeni.-

București, 14 Febr.1950 ss.ALEXANDRU GRIGORE GHIKA

Prezentul Proces-Verbal de Interogatoriu este identic cu originalul
Lt.Col.de Securitate,

Soltuţiu I.

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

11 Septembrie 1952,Bucureşti
Interogatoriul a început la ora 7,30
" s'a terminat " 12,30

Eu. Lt.de Securitate, DRAGHICI TOMA, am interogat în calitate de anchetator pe condamnatul GHICA GR.ALEX. născut la 8 Februarie 1903 în Iaşi, cetăţean român, de naţionalitate română, legionar din anul 1937, ca studii - licenţiat în Drept, de profesie avocat - fost director general al Siguranţei Statului şi Poliţiei, cu ultimul domiciliu în Bucureşti Bdl.Dacia Nr.2, căsătorit cu MARIA fără profesiune, am 3 copii şi anume " GRIGORE în vârstă de 14 ani, IOANA în vârstă de 13 ani şi SAFTA în vârstaă de 12 ani, de origină socială moşierească, părinţii au posedat până în 1945 170 ha. pământ,după care au fost expropriaţi, nu am făcut nici o politică fiind condamnat,-serviciul militar satisfăcut la Gruparea II A.C.A.-Iaşi, soldat T.R., în străinătate am fost în Italia în 1929 într'o excursie şi în Belgia în 1912 la o localitate balneară la Marea Nordului, am fost judecat şi condamnat la 15 ani muncă silnică în Iunie 1941 de către Guvernul ANTONESCU,pentru rebeliune şi înaltă trădare.-

1 Intrebare :
Ce funcţiuni ai avut d-ta în Aparatul de Stat în timpul guvernării legionare ?
Răspuns :
In timpul guvernării legionare-antonesciene, am îndeplinit funcţia de director general al Siguranţei Statului şi Poliţiei.-

.//. ss/.GHICA ALEX.

2/246
245 247

2 Intrebare :

Cine anume erau pe atunci şefii d-tale ierarhici ?

Răspuns :

Pe atunci şefii mei ierarhici erau următorii : ALEX. RIOSEANU - subsecretar de Stat, însărcinat cu Poliţia şi Jandarmeria şi peste acesta era general PETROVICESCU - ministru secretar de Stat.-

3 Intrebare :

Arată d-ta în mod amănunţit cum ai procedat la eliberarea lui PATRASCANU L. din lagărul dela Caracal şi mutarea lui cu domiciliul forţat la Poiana Tapului ?

Răspuns :

In toamna anului 1940, s'a prezentat la mine d-na PATRASCANU mama d-lui PATRASCANU L. cu o petiţie, prin care solicita eliberarea fiului său din lagărul dela Caracal, pentru motive de boală.-

Am cerut d-nei PATRASCANU să lase petiţia la mine, urmând a o soluţiona.-

Având în faţa mea această petiţie, m'am documentat asupra persoanei şi activităţii lui L.PATRASCANU, am ţinut seamă şi de cunoştinţele mele personale asupra caracterului lui L.PATRASCANU, am ţinut seama şi de interesele de atunci a mişcării legionare şi m'am hotărât la eliberarea lui din lagăr.-

Am făcut formele necesare pentru aceasta şi numai după ce le-am obţinut, am dispus aducerea lui la Bucureşti spre a fi eliberat.-

4 Intrebare :

Pe ce anume criterii te-ai bazat d-ta atunci când ai hotărât eliberarea lui PATRASCANU din lagăr şi lăsarea lui cu domiciliul forţat la Poiana Tapului ?

Răspuns :

Văzând în PATRASCANU, acelaş pe care îl cunoscusem încă înainte de a fi director general al Siguranţei Statului, adică un luptător perfect, cinstit în credinţa lui, un perfect cunoscător al problemelor muncitoreşti, precum şi un apărător curajos în procesele comuniste.- Deasemeni am bănuit la L.PATRASCANU sentimente româneşti, cunoscând scrierile tatălui lui L.PATRASCANU, activitatea politică a lui D.D.PATRASCANU, toate acestea creind un climat românesc în

ss/. GHICA ALEX.

stare latentă în sufletul lui.- Toate cele de mai sus precum şi interesele de atunci ale mişcării legionare, m'au determinat să purced la eliberarea din lagărul dela Caracal a lui L.PATRASCANU şi lăsarea lui cu domiciliul forţat la Poiana Tapului.-

~~248~~

5 Intrebare :

Ce scop ai urmărit d-ta prin eliberarea din lagăr a lui L.PATRASCANU ?

Răspuns :

Prin eliberarea din lagăr a lui L.PATRASCANU, am urmărit un dublu scop şi anume :

1/. Transformarea unui adversar al mişcării legionare, aşa cum era pe atunci L.PATRASCANU, într'un indiferent faţă de mişcarea legionară, apoi dintr'un indiferent transformat într'un simpatizant, iar mai târziu dacă se putea transformarea dintr'un simpatizant într'un legionar.-

2/. Folosirea experienţei lui L.PATRASCANU, precum şi a adâncilor sale cunoştinţe în problemele muncitoreşti pentru soluţionarea unora din scopurile mişcării legionare.-

6 Intrebare :

Arată în mod concret ce propunere i-ai făcut d-ta lui PATRASCANU L. atunci când l-ai pus în libertate ?

Răspuns :

D-lui PATRASCANU i-am făcut propunerea de a ne ajuta cu cunoştinţele sale în rezolvarea dezideratelor muncitorilor.-

7 Intrebare :

Care a fost răspunsul dat de PATRASCANU la propunerea făcută de d-ta ?

Răspuns :

PATRASCANU nu a răspuns absolut nimic, păstrând cea mai perfectă tăcere.-

8 Intrebare :

Care au fost discuţiile dintre d-ta şi PATRASCANU atunci când l-ai chemat în birou la d-ta spre a-l pune în libertate ?

Răspuns :

Când am chemat pe PATRASCANU pentru eliberare, nu au fost între noi alte discuţii decât cele arătate mai sus.-

După aceia Dl.PATRASCANU mi-a mulţumit şi a plecat.-

.//. ss/.GHICA ALEX.

~~247~~ 248

După ce am citit prezentul Proces Verbal cuvânt cu cuvânt şi corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susţin şi-l semnez propriu.-

~~249~~

ss/. GHYKA ALEX.

LT.DE SECURITATE,

Drăghici Toma.

SE/4 ex.

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

11 Septembrie 1952 Orașul București

Interogatoriul a început la ora 7 și 30 minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 12 și 30 minute.

Eu, Lt. de Sec. Drăghici Toma

am interogat în calitate de Anchetator, pe condamnatul (pe arestatul, reținutul, martorul)

1. Numele Ghica Gr. 2. Pronumele Alexandru.

3. Anul, luna și ziua nașterii 1903 8 Februarie 4. Locul nașterii în Iași.

5. Cetățenia Română 6. Naționalitatea Română

7. Apartenența politică Legionar din ce an din 1937.

8. Studii Licențiat în Drept. (când, unde și ce școală a absolvit)

9. Profesia Avocat 10. Ultimul loc de muncă și funcția Director Gral al Siguranței Statului și Poliției

11. Ultimul domiciliu București, Bdul Dacia n° 2.

12. Situația familiară Căsătorit cu Maria, fără profesiune, (soția, copii, numele lor, vârsta lor, domiciliu și ocupația) am 3 copii și anume: 1. Grigore în vârstă de 14 ani. 2. Ioana în vârstă de 13 ani și 3. Safta în vârstă de 12 ani -.

13. Origina socială Moșierească, părinții au posedat până în 1945, 170 Ha pământ, după care au fost expropiați. (averea părinților până la 23 August 1944 și în prezent)

14. Activitatea politică până în 1947 (în ce partide politice a fost. Participare în alegeri) Nu am făcut nici o politică, fiind condamnat.

Semnătura,
Ghica

Md. Nr. 186

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale (înainte și după 23 August 1944)

Nu am primit

16. In ce armată a făcut serviciu, grad, funcție Grupare II A.C.A. Iași, Soldat T.R..

17. Dacă a fost prizonier Nu am fost - (unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce Am fost în Italia în 1929, într-o excursie și în Belgia în anul 1912, la o localitate balneară - la Marea Nordului -

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare

Nu.

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost condamnat Am fost judecat și condamnat la 15 ani M.S. în Iunie 1941, de către Guvernul Antonescu, pentru rebeliune și înaltă tradare -

Intrebare: Ce funcțiune a avut Dta în aparatul de Stat, în timpul guvernării Legionare?

Răspuns: In timpul guvernării Legionare-Antonesciene, am îndeplinit funcția de Director. Gral a Sig Statului și Poliției. ——

Intrebare: Cine anume erau pe atunci, șefii Dtale ierarhici? ——

Răspuns: Pe atunci șefii mei ierarhici erau următorii: Alex. Rioșeanu, Subsecretar de Stat însărcinat cu Poliția și Jandarmeria și peste acesta era Gral Petrovicescu, Ministru Secretar de Stat -.

Semnătura, [signature]

Urmare: Intrebare: Arată Dta în mod amănunțit, cum ai procedat la eliberarea lui Pătrășcanu L. din lagărul dela Caracal, și mutarea lui cu domiciliu forțat, la Poiana Țapului: ?

Răspuns: In toamna anului 1940, s'a prezentat la mine, Dna Pătrășcanu, mama Dlui L. Pătrășcanu, cu o petiție, prin care solicita eliberarea fiului său, din lagărul dela Caracal pentru motive de boală. ——
Am cerut Dnei Pătrășcanu să lase petiția la mine, urmând a o soluționa. ——
Având în față mea această petiție, m'am documentat asupra persoanei și activitații lui L. Pătrășcanu, am ținut seamă și de cunoștințele mele personale asupra caracterului lui L. Patrascanu, am ținut seamă și de interesele de atunci a mișcării legionare și m'am hotărât la eliberarea lui din lagăr. —.
Am făcut formele necesare pentru aceasta și numai după ce le-am obținut, am dispus aducerea lui la București, spre a fi eliberat.

Intrebare: Pe ce anume criterii te-ai bazat Dta atunci, când ai hotărât eliberarea lui Pătrășcanu din lagăr și lăsarea lui cu domiciliu forțat la Poiana Țapului: ?

Răspuns: Văzând în Pătrășcanu, acelaș pe care îl cunoscusem încă înainte de a fi Dir. Gal al Siguranței Statului, adică: un luptător perfect cinstit în credința lui, un perfect cunoscător al

Semnătura, AlGhyka

Urmare: problemelor muncitorești, precum și un ajutor curajos în procesele Comuniste. Deasemenea, am bănuit la L. Pătrășcanu sentimente românești, cunoscând scrierile tatălui lui L. Pătrășcanu, activitatea politică a lui D. D. Pătrășcanu, toate acestea creind un climat românesc în care a crescut de mic copil, L. Pătrășcanu, și care cu siguranță că rămăsese în stare latentă în sufletul lui -. Toate cele de mai sus, precum și interesele de atunci ale mișcării legionare, m-au determinat să purced la eliberarea din lagărul dela Caracal a lui L. Pătrășcanu și fixarea lui cu domiciliu forțat la Poiana Țapului -.

Întrebare: Ce scop ai urmărit Dta, prin eliberarea din lagăr a lui L. Pătrășcanu?

Răspuns: Prin eliberarea din lagăr a lui L. Pătrășcanu, am urmărit un dublu scop și anume:
1- Transformarea unui adversar al mișcării legionare, așa cum era pe atunci L. Pătrășcanu, într-un indiferent față de mișcarea legionară, apoi din indiferent transformat într-un simpatizant, iar mai târziu dacă se putea transforma dintr-un simpatizant într-un legionar -.
2- Folosirea experienței lui L. Pătrășcanu, precum și a adâncilor sale cunoștințe în problemele muncitorești, pentru soluționarea unora din sarcinile mișcării legionare -.

Întrebare: Arată în mod concret, ce preocupare.

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către arestat sau martor, iar ultima pagină și de către anchetator. A. Ghyka

250 7
251
252

Urmare: i-ai făcut Stța lui L. Pătrășcanu, atunci când l-ai pus în libertate?

Răspuns: D-lui Pătrășcanu i-am făcut propunerea de a ne ajuta cu cunoștințele sale, în rezolvarea dezideratelor muncitorilor.

Întrebare: Care a fost răspunsul dat de Pătrășcanu, la propunerea făcută de Stța?

Răspuns. Pătrășcanu nu a răspuns absolut nimic, păstrând cea mai perfectă tăcere.

Întrebare: Care au fost discuțiile dintre Stța și Pătrășcanu, atunci când l-ai chemat în birou la Stța, spre a-l pune în libertate?

Răspuns: Când am chemat pe Pătrășcanu pentru eliberare, nu a fost între noi alte discuții, decât cele arătate mai sus. După aceia Dl. Pătrășcanu mi-a mulțumit și a plecat.

După ce am citit prezentul proces verbal cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și-l semnez propriu.

Al. Ghyka

Anchetator
Lt. de Securitate
[signature]

Iscălitura,

Și în garn

252
~~251~~

UNITATEA C

Sef Nr. traistă

~~253~~

72

PROCES VERBAL Nr. 362

DE DEPUNERE ȘI PERCHEZIȚIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 8 Sept. 1953 *ora* 22⁰ *in* Buc.

Noi, Neacșu Gheorghe *din* DM-SP

in virtutea drepturilor ce ne sunt acordate dispunem depunerea in arest in interesul cercetărilor a numitului GUȘE NICOLAE *născut la* 9 XII 1910 *in comuna* HÂRSEȘTI *Raionul* ARGEȘ *fiul lui* GHEORGHE *și* CRISTINA + *de profesiune* Fost agent poliție *căsătorit cu* DIVORȚAT *domiciliat in* BUCUREȘTI *Str.* BAICULUI *Nr.* 13 *primit conform ordinului / raportului* C.4/0097 0220 *Nr.* ______ *din* 8 Sept 1953

Procedând la percheziția corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte și valori:

o manta uzată; un pulovăr fără mânici, o vestă, una cămașă, un pantalon pijama, una izmană uzată, un chilot, un șervet, 2 batiste, una pereche ciorapi bumbac, un brâu, o bonetă, una șapcă, perie de dinți, una pastă dinți, un pieptene rupt, una traistă.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIȚER DE SERVICIU,

Lt. [signature]

Perchezitionat

Guse Nicolae Gheorghe Cristina

Transferat la ______ **conform Ordinului Nr.** ______ **din** ______

Am predat,
OFIȚER DE SERVICIU,

Am primit,
reținutul și obiectele menționate în prezentul proces verbal.

D O V A D Ă

Am primit obiectele și valorile menționate in prezentul proces verbal.

Data ______

G. 1 — 5483

Md. 8

UNITATEA M.S.S.

~~252~~
253

Sef Nr. ....

72

PROCES VERBAL Nr. 47.

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALĂ

~~254~~

Făcut astăzi, 20. Feb. 1953 *ora* 23 *in* Bucureşti

Noi, Nlacşu Gheorghe *din* M.S.S.

in virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a numitului GUSE NICOLAE *născut la* 9-XII 1910 *în comuna* HÂRSEŞTI *Raionul* Piteşti Reg. Piteşti *fiul lui* Gheorghe *şi* Ioana *de profesiune* Gardian public *căsătorit cu* nu *domiciliat in* Com. Hârseşti *Str.* Bartu locotenent Buc. *Nr.* 21 *primit conform ordinului/raportului* Lt. mj. Nlacşu,

Nr. .... *din* ....

Procedând la percheziţia corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte şi valori:

2 fulgi, 2 cămăşi, 1 bluză pijama, 2 izmene de flanelă, 3 perechi ciorapi, 3 batiste, 1 pereche ciorapi, 1 ..., 1 ..., 1 traistă cu zahăr circa 500 g., 1 pălărie, 2 piepteni mai multe cărţi scrise. ///////////

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIŢER DE SERVICIU,
H. ...

Perchezitionat
[signature]

Transferat la .... conform Ordinului Nr. .... din ....

Am predat,
OFIŢER DE SERVICIU,

Am primit,
reţinutul şi obiectele menţionate în prezentul proces verbal.

DOVADA

Am primit obiectele şi valorile menţionate în prezentul proces verbal.

Data ....

A. G. I — 5163

Md. 5

S1. Gomu 253 254 255

UNITATEA M. S. S.

Sef Nr. ________

PROCES VERBAL Nr. 123

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 18 Febr. 1953 *ora* 10 *în* Bucureşti

Noi, Lt. Moll Andrei *din* M. S. S.

în [...]*tea drepturilor ce ne sunt acordate dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a* [...]*itului* GUŞE NICULAE *născut la* 9 Dec 1910 *în comuna* Harseşti *Raionul* ARGEŞ *fiul lui* Gheorghe *şi* Ioana *de* [...]*esiune* fost Rehtit *căsătorit cu* divorţat *domiciliat în* Bucureşti *Str.* Dejctarului *Nr.* 13 *primit conform* ordinului/raportului ________

Nr. ________ *din* ________

Procedând la percheziţia corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte şi valori: un [illegible], [illegible], un [illegible] [illegible], cămăşi, două [illegible], două [illegible], [illegible] [illegible], un [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIŢER DE SERVICIU, Lt. [illegible]

Percheziţionat [signature]

Transferat la ________ **conform Ordinului Nr.** ________ **din** ________

Am predat,
OFIŢER DE SERVICIU,

Am primit, reţinutul şi obiectele menţionate în prezentul proces verbal.

D O V A D A

Am primit obiectele şi valorile menţionate în prezentul proces verbal.

Data ________

G. 1 — 5183 Md. 8

M.S.S. REGIUNEA STALIN

D. 6 255

PROCES VERBAL

Inchist azi 17 luna Sept. 1953 in M.S.S. Reg, STALIN

Noii Sergt. Maj. Cutuş Victor din M.S.S. ~~Reg,~~ Bucureşti

Si Lt. Laiţ Mihai din M.S.S.REGIUNEA Stalin

A m procedat primul la predarea şi scundul la primirea reţinutului

in preună cu obiectele cei aparţin Guşe Nicolae născut Horiman Cristian

Insitat cu adreasa Nr, 00481803 din 15 Septembrie 1953

Drept pentru care am inchiat prezentul Proces Verbal spre cele legale

Am predat

Am Primit

~~318~~

~~255~~ 256

~~257~~

D E C L A R A T I E

Subsemnatul GUSE NICOLAE, născut în anul 1910 în comuna Hârseşti Jud.Argeş din părinţii GHEORGHE şi IOANA, iar eu domiciliu în Bucureşti Str.Barbu Lăutaru No.21, actualmente condamnat 4 ani Tg. de Tribunalul Poporului Bucureşti, pedeapsă executată la Penitenciarul Aiud, declar următoarele :

Prin anul 1942 mi s'a dat spre urmărire de către comisarul VASILACHE PETRE, omul de legătură între mişcarea comunistă şi muncitorii dela C.F.R. Celula dela C.F.R. fiind reprezentată prin lucrătorul tapiţer PASCULESCU CONSTANTIN dela Secţia II Vagoane, care era şi informator al Poliţiei Capitalei biroul II Sig. La prima întâlnire a lui PASCULESCU cu omul de legătură are denumit, de noi "studentu" pentrucă nu-i ştiam numele, dar între timp a spus PASCULESCU că are nume conspirativ PETRE sau PAVEL, nu-mi reamintesc bine. De atunci a început urmărirea lui PAVEL care mergea la diferite legături. Numitul avea serviciu jumătate zi la Statistică pe Splaiul Unirii iar jumătate zi mergea la Facultatea de Agronomie, deoarece urma agronomia. Masa o lua la "Tinerimea Română" iar de multe ori mai juca şi biliard la cafeneaua de sub tinerime.

După un timp legătura lui PAVEL cu studentul s'a întrerupt iar în locul lui ca om de legătură a venit VASILE DUMITRESCU. Urmărirea s'a continuat până a fost arestată toată organizaţia. In această organizaţie nu a fost băgat PAVEL, special ca să-l putem atrage de partea noastră. Deci prin anul 1943 luna Februarie, din cauză că nu mai avea serviciu nici-un informator, iar PASCULESCU era compromis, comisarul VASILACHE m'a trimis la PAVEL, la domiciliul lui dela agronomie.

L-am invitat să vie la Poliţie să dea ceva lămuririi

Pe urmă am căzut de acord să ne întâlnim în Pasajul Macca în faţa Poliţiei, la Bodega unde urma să vină şi VASILACHE. Am vorbit la telefon cu el dar era ocupat şi n'a venit, dar mi-a spus mie să văd dacă pot face ceva cu el.

./.

Intrând în discuţie cu PAVEL, în timp ce luam şi mâncam ceva, la propunerea mea de a se pune în slujba noastră, a spus că avea o legătură pe care nu o mai are, dar nu este hotărât să accepte, îmi va da răspunsul la întâlnirea 2-a pe care am avut-o a doua zi tot acolo.

După ce am luat o gustare şi un păhărel, am început discuţia şi el a spus că nu era hotărât să accepte că are de terminat examenele, dar dacă este ameninţat că va fi arestat, promite că imediat ce va lua legătura, va lua contact cu mine, după câteva luni de zile am mers din nou la el şi nu luase legătura. Prin luna Ianuarie-Februarie 1944 am mers la el şi a spus că l-a promis cineva că-i face legătura. De atunci nu l-am mai văzut, mai ales că la 4 Aprilie 1944 a început bombardamentul. Am auzit că PAVEL a fost numit şef de cabinet la Dl. Ministru ZARONI.

Afirm că nu am primit dela el nici-o informaţie în legătură cu mişcarea comunistă sau de altă natură dar mi-a dat promisiuni.

Aceasta-mi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.

ss.GUSE NICULAE

13 Octomvrie 1949

~~257~~ ~~170~~ 258

~~259~~

D E C L A R A T I E

Subsemnatul GUSE NICOLAE, născut în anul 1910 în com.Horseşti Jud.Argeş din părinţi GHEORGHE şi IOANA, iar cu domiciliul în Bucureşti Str.Barbu Lăutaru No.21, fost agent în Prefectura Poliţiei Capitalei, actualmente condamnat 4 ani Tg. de Tribunalul Poporului Bucureşti pedeapsă expirată la 11 August 1949, declar următoarele :

Prin anul 1938, comisarul ANINIU GHEORGHE mi-a prezentat pe numitul GHEORGHE CURULIUC de profesie sobar de teracote spunându-mi să port legătura cu el pe teren, că are legături cu mişcarea comunistă.

Prima întâlnire am avut-o cu el în Str.Câmpodnei la un birt economic, la acest birt s'au repetat mai multe întâlniri fără rezultate. La o întâlnire ce am avut-o pe Sos.Giurgiului la Bodega "Jupânu" mi-a spus că are misiunea de a împuşca pe RICHARD WURUNBROD, a mai spus că peste câteva zile ia legătură cu Partidul. Fiind verificat de mai multe ori ne ducea cu cobza până ce cheltuiam banii cu el. La una din întâlniri a spus şi a arătat o căsuţă mică pe Sos.Olteniţei, spunând că acolo e depozitul partidului cu manifeste şi că el este legătura cu depozitul, punându-ne în situaţia de a face post, am pierdut timpul degeaba. Când am mers la percheziţie, casa era părăsită şi nelocuită. La observaţia făcută, a spus că n'am observat noi că chiar el a ajutat de a încărcat geamantanele în maşină cu care a plecat curierul, în regionala Oltenia. Mai spunea că pe Str.Nucului locueşte URSULESCU dela U.C.B. şi are în duşumeaua casei,ascunse broşuri comuniste. La o percheziţie făcută acolo nu s'a găsit nimic, deci şi de data aceasta ne-a dus.

Pela sfârşitul anului 1938, era toamnă, numitul a spus că pe Str.Trinităţii la noua maternitate, apare o doamnă care se întâlneşte cu un bătrân cu lulea şi cu haina pe umeri, care are în mânicile hainei manifeste, aceste manifeste le dă doamnei.

Intr'adevăr s'a întâlnit bătrânul cu doamna, dar din cauza aglomeraţiei a fost pierdută de agentul OPRITOIU. Doamna era cunoscută sub numele de EUGENIA GEORGESCU, iar bătrânul

./.

se numea SOR LUPU. La o lună după chestia aceasta, GHEORGHE CURULIUC a dispărut din cauză că cheltuise banii, degeaba pe care-i primea dela ANTONIU prin mine adică cincisute lei la două zile.

Urmărire nu s'a făcut mai departe că pe atunci nu era echipă de filaj.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţiu şi semnez.

ss.GUSE NICOLAE

13 Octomvrie 1949

D_E_C_A_L_A_R_T_I_E_

Subsemnatul GUSE NICULAE născut în anul 1910 în com. Hârseşti Jud.Argeş din părinţi GHEORGHE şi IOANA iar eu domiciliul în Bucureşti Str.Barbu Lăutaru No.21, actualmente deţinut condamnat de Tribunalul Poporului Bucureşti la 4 ani tg.pedeapsă ce a expirat la 11 August 1949, declar următoarele:

Prin anul 1941 sau 1942 când se făceau internările în lagăr mă aflam cu agentul OPRITOIU CONSTANTIN pela Piaţa Rosetti şi am observat pe avocatul SRAIER care am vrut să-l opresc, era căutat la birou, el m'a văzut şi a fugit într'o maşină.

Eu am mers la birou şi am spus lui SAVA DUMITRESCU care era şeful meu şi el á spus că i-a telefonat, MITICA POPESCU dela Direcţie să-l lase în pace pe SRAER aşa că din momentul acela eu l-am şi lăsat. Prin anul 1945 luna Februarie am spus şi asta Dlui Ministru TEOHARI când am fost chemat la Dsa.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţiu şi semnez.

ss.GUSE NICULAE

19 Octomvrie 1949

_D_E_C_L_A_R_A_T_I_E_

Sùbsemnatul GUSE NICULAE născut în anul 1910 în com. Hârseşti Jud.Argeş din părinţi GHEORGHE şi IOANA iar cu domiciliu în Bucureşti, Str.Barbu Läutaru No.21, actualmente ~~fiind~~ deţinut condamnat de Tribunalul Poporului la 4 ani tg. pedeapsă care a expirat la 11 August 1949, declar următoarele :

Prin anul 1934 sau 1935 nu mai mi-aduc aminte ~~dacă~~ a fost arestat dela o întâlnire pe Str.Vaselor un comunist cu două ~~ge~~ geamantane de manifeste de către fostul agent BOULETZ.

Din spusele lui că eu pe atunci nu eram în serviciu, spunea că afacerea a fost turnată de un individ TESLER TIBERIU care era informatorul lui. Agentul BOULETZ a fost împuşcat de legionari în anul 1940 la Jilava.

Aceasta-mi este declaraţia pe care o susţiu şi semnez :

ss.GUSE NICOLAE

19 Octomvrie 1949

D_E_C_L_A_R_A_T_I_E_

Subsemnatul GUSE NICULAE, născut în anul 1910 în comuna Hârseşti Jud.Argeş, din părinţii GHEORGHE şi IOANA, iar cu domiciliu în Bucureşti Str.Barbu Lăutaru No.21 în prezent deţinut condamnat de Tribunalul Poporului Bucureşti la 4 ani tg. -pedeapsă ce a expirat la 11 August 1949, declar următoarele :

Pela sfârşitul anului 1942 după ce terminasem cu organizaţia Vintze, mă aflam din întâmplare pela birou şi am văzut pe acolo pe un individ vechi comunist CHELNER ZOLTAN care vorbea cu comisarul VASILACHE şi cu care s'a dus şi la o întâlnire în seara aceia, am auzit din gura lui VASILACHE că îl are de informator. Am mai văzut pela biroul lui VASILACHE pe fosta soţie a lui MITRON MARIN care tot aşa auzisem că e informatoarea lui VASILACHE şi că ar fi băgată undeva. Dealtfel VASILACHE trăia şi cu ia, îi cumpăra lemne, cartofi.

Am mai auzit că organizaţia din 1941 sau 1942 cu ANDREI PREDESCU dela "Ford" a fost turnată de un individ GIGA DUMITRESCU care deşi făcea parte de organizaţie, era informator al lui VASILACHE PETRE şi primea salariu ca şi cei de mai sus.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţiu.

ss.GUSE NICULAE

18 Octomvrie 1949

262
342
263

264

D E C L A R A T I E

Subsemnatul GUSE NICOLAE, născut în anul 1910, în com.Hărseşti, Jud.Argeş din părinţi IOANA şi GHEORGHE, iar eu domiciliat în Bucureşti Str.Barbul Lăutaru No.21, actualmente deţinut,ccondamnat de Tribunalul Poporului Bucureşti la 4 ani tg. pedeapsă care mi-a expirat la 11 August 1949 declar următoarele:

Prin anul 1937 am primit ordin dela comisarul MARCEL POPESCU să iau contact cu ceferistul BOLOCEL VASILE care era tehnic în anul doi sau trei la Griviţa, şi care-i dădea tot felul de informaţii şi manifeste şi broşuri comuniste când avea.

După un timp BOLOCEL pleca dela serviciu când vrea, venea când vrea şi într'o bună zi l-a dat afară, prin intervenţia unui cumnat al lui care era în poliţie a intrat şi el la poliţia judiciară unde a venit în serviciu.

Deacuma nu mai aveam nici-un informator, tot prin anul 1937 am văzut pe agentul STEFANESCU dela Siguranţă stând de vorbă cu un fost ceferist NICU TUDOR care acum era setebist. După ce s'a despărţit m'am dus eu după NICU TUDOR şi am vorbit cu el să-mi spue şi mie câte ceva, altfel mă ţiu după el până îi prind legătura. El mi-a promis că-mi dă ceva de cetit, când are, dar informaţii nu dă pentrucă nu vrea să afle cei dela Direcţie.

Eu m'am mulţumit şi cu atât, mă mai duceam eu pe Str.Galilea pe unde locuea el, din când în când până m'a găsit STEFANESCU pe acolo şi mi-a făcut tărăboi, iar eu i-am promis că-l las în pace şi l-am lăsat. Intr'o discuţie cu STEFANESCU a spus să-i propun lui PASCULESCU să dea ceva informaţii pentrucă el e sigur că are legături. Eu pe PASCULESCU îl cunoşteam dela o urmărire ce-i făcusem unde se întâlnise cu o fată MALCIC RIVA sau SONIA şi îl ţineam minte. Deci într'o zi prin 1937 - 938 am mers la el acasă, l'am chemat dela poartă şi am plecat cu el discutând şi mi-a aprobat în tocmai dar n'avea legătură. Legătura a luat deabia prin anul 1941 prin VASILE DUMITRESCU funcţionar la C.F.R. De aci a decurs legătura cu PAVEL studentu (DUMITRU PETRE) şi descoperirea organizaţiei Vinte după aproape - zece luni de filaj, filajul făcându-se foarte greu din cauza mijloacelor. Aceasta-mi este declaraţia pe care o susţiu şi semnez. ss.GUSE NICULAE

263
343
264

265

_D_E_C_L_A_R_A_T_IE _

Subsemnatul GUSE NICULAE, născut în anul 1910 în comuna Hârseşti Jud.Argeş, din părinţi GHEORGHE şi IOANA iar cu domiciliul în Bucureşti Str.Barbu, Lăutaru No.21 în prezent deţinut, condamnat la 4 ani tg. pedeapsă care a expirat la 11 August 1949, declar următoarele:

Intr'o discuţie pe care am avut-o cu PREDA PETRE agent dela acelaş birou unde am făcut eu, discuţie avută prin anul 1945 când eram în serviciu, şi mă chema la Comisia de epuraţie, mi-a spus să-i spun Dlui Ministru TEOHARI că Dra ILCA WASERMAN în timpul când era închisă la Văcăreşti îi dădea lui Note informative şi că se ducea mereu la închisoarea Văcăreşti la ea, notele le aducea lui VASILACHE că el îl trimetea. Tot el mi-a spus că SABINA WAISMAN a dat informaţii de Dna SIDOROVICI şi a mai spus că organizaţia setebistă a fost turnată de CHIORAN dela S.T.B. care era informatorul lui VASILACHE.

Toate astea spuse de PREDA PETRE au fost spuse la timp chiar în 1945 luna Ianuarie Dlui Ministru TEOHARI.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţiu şi semnez.

ss.GUSE NICULAE

19 Octomvrie 1949

~~270~~ 265
~~264~~

~~266~~

DECLARATIE

Subsemnatul GUSE NICOLE, născut în anul 1910 în comuna Hârseşti Jud.Argeş din părinţi GHEORGHE şi IOANA. iar eu domiciliat în Bucureşti Str.Barbu Lăutaru No.21, actualmente deţinut condamnat 4 ani tg. de Tribunalul Poporului Bucureşti, declar următoarele :

Prin anul 1943 mergeam deseori pela Bodega ARGESIU în Str.Carol unde beam câte o halbă de bere, mergeam aci că mai aveam şi cont unde mai beam pe datorie până la leafă, cam în fiecare zi aproape observam la această berărie echipa de filaj a Siguranţei Statului care era compusă din comisarul LEPADATU HARALAMBIE agenţii Jobre MARIN şi BELDEROF şi GRIGORE MARIN.

Numiţii apăreau aci cam în fiecare zi înainte de masa de prânz cât şi după masă. Aceştia erau numai o parte din echipa de filaj. Echipă de filaj al cărui şef era PRUNESCU şi TAFLARU era mai mare.

Eu am raportat comisarului VASILACHE PETRE că ăştia trebuie să aibe ceva pe aici, iar VASILACHE a spus să ne ţinem puţin după ei. Intr'una din zile nu mi-aduc precis aminte după ce au plecat dela ARGESIU înainte de masă m'am luat după ei şi i-am dus la Bodega dela podul Serban Vodă, stăteau când pe afară când înăuntru.

Deci explicaţia o găsisem imediat, ei aveau un post la podul Serban Vodă. Am raportat lui VASILACHE şi a spus să-i lăsăm în pace să nu-i stricăm afacerea că intrăm în bucluc. După un timp oarecare am auzit că Siguranţa a descoperit o organizaţie comunistă şi că ar fi în legătură cu postul pe care îl făceau la Podul Serban Vodă. Mai târziu după ce au terminat cu organizaţia,au început să vină iar pela ARGESIU şi eu am întrebat nu-mi aduc aminte pe care, că aţi turnat o organizaţie daia eraţi la podul Serban Vodă mereu. Si mi-a spus că nici ei nu se amestecă în chestiile noastre.

Prin anul 1943 nu mai duceam nici-un fel de legătură, informator nu mai aveam că PASCULESCU era compromis. Dar tot PASCULESCU a spus să-l caut pe RADU DUMITRU că el e dezertor din armată şi dacă are legătură cu mişcarea îl pot captura repede.

./.

266
351
265
267

După un timp îndelungat l-am găsit pe RADU undeva pe Str. Sutaşului unde mai stătea şi un văr al lui.

După aceia el probabil că s'a aranjat cu serviciul militar că s'a dus la el acasă în Str.Pecineaga No.55 sau 65, probabil că vărul lui era prieten cu o fată basarabeancă care era funcţionară la statistică şi-i povestise lui RADU şi logodnicului ei adică vărului lui RADU că a fost arestaţi mai mulţi funcţionari dela Statistică şi e frică să n'o ia şi pe ea.

Probabil c'au discutat între ei că arestările se datoreşte unui basarabean care până la urmă a intrat în poliţie.

Nu-mi aduc aminte cum o cheamă pe fată, că am vorbit şi eu cu ea dar i-am spus să nu-i fie frică că n'o arestează nimeni, mai ales că n'a avut nici-o legătură cu mişcarea. Pe fată am văzut-o o singură dată şi n'am mai văzut-o. Nici nu aveam interes că dacă aş fi avut vre-o legătură ar fi avut RADU grije, mai ales că-mi promisese, că dacă are să aibe vrodată legătură îmi va spune el.

Am rupt legătura cu el un timp foarte lung, adică în iarna 1943-1944 prin Decemvrie sau Februarie am mers la el acasă în Str.Pecineaga 55 sau 65, l-am chemat la poartă şi am plecat cu el la o bodegă în Rahovei unde am băut ceva şi între timp am întrebat dacă a făcut ceva, mi-a spus că n'a făcut nimic şi că pe el nu-l cunosc comuniştii ca să vie la el să-i dea legătura şi că trebue să fie recomandat la cineva nu merge aşa.

Deatunci rămăsesem prieteni, ne-am mai întâlnit la un păhărel, am discutat cum îi luase comisarul VASILACHE PETRE, logodnica lui, asta se întâmpla prin Februarie 1944 iar de atunci nu ne-am mai văzut că n'am mai fost eu la el.

Remarc că pe vărul lui RADU şi pe logodnica lui nu ştiu cum îi cheamă, o singură dată i-am văzut.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţiu şi semnez.

ss.GUSE NICULAE

19 Octomvrie 1949

~~266~~ 265 267
~~268~~

D E C L A R A T I E

Subsemnatul GUSE NICOLAE, născut în anul 1910, în comuna Hârşeşti, Jud.Argeş, din părinţii Gheorghe şi Ioana, iar cu domiciliul în Bucureşti, Str.Barbu Lăutaru Nr.21, fost agent în Prefectura Poliţiei Capitalei, asupra celor întrebate declar următoarele :

Referitor la filajul făcut prin anii 1941-1942-1943, 1944, am asupra lui LUCRETIU PATRASCANU fost avocat, filaj dat de şefii mei superiori am urmărit pe numitul fiind întovărăşit de agentul RISTOIU CONSTANTIN.

Adresele pe unde a fost dus sunt următoarele : Str. Albă Nr.2, unde era propietatea mamei numitului, Str.mântuleasa Nr.22 et.3 sau 4 unde locuia soţia şi soacra numitului. Intrarea Zalomit în curtea lui ISTRATE MICESCU, Str.Pop de Băseşti, unde era locuinţa lui PETRE PONDREA care era cumnatul lui PATRASCANU Str.Vasile Lascăr Nr.100, unde avea o garsonieră care era proprietatea lui,In urma filajului se întocmea rapoarte care le predam şefilor noştri, VASILACHE PETRE şi SAVA DUMITRESCU care la rândul lor le preda şefilor mai mari.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau şi semnez propriu.-

/ss/ GUSE NICOLAE,

5 Iunie 1951.

5 - Iunie - 195[1]
dată în fața noastră
Lt. de securitate
[illegible]

268
~~269~~ 6

Declarație

Subsemnatul Guță Vicu lac, născut în anul 1910 în com: Hârsești jud. Argeș din părinții Gheorghe și Ioana, cu domiciliul în Buc. str: Barbu Lăutaru No=21 fost agent în Prefectura Poliției Capitalei, asupra celor întâmplate declar următoarele.

Referitor la filajul făcut prin anii 1941-1942-1943, 1944 asupra fostului Lucrețiu Pătrășcanu fost avocat, filaj care era făcut exclusiv din ordinul dat de șefii mei superiori, am urmărit pe numitul fiind întovărășit de agentul Ristoiu Fănică(?).

Adresele pe unde a fost dus sunt următoarele, str: Alba No=2 unde era proprietatea mamei numitului, str: Mântuleasa No=22 etaj 3 cam(?) 4 unde locuia soția și socrul(?) numitului. Intrarea Ialomiței curtea lui Costache(?) Niculescu(?), str. Popa [illegible] unde era locuința lui Petre Pandrea care era cumnatul lui Pătrășcanu, str: Vasile Lascăr No=100 unde avea o garsonieră care era proprietatea lui. În urma filajului se întocmea rapoarte care le predam șefilor mei, Vasilache Petre și Costea(?) Dumitrescu care la rândul lor le preda șefilor mai mari. Aceasta-mi este declarația pe care o dau și semnez propriu.

5 Iunie 1951 Guță Vicu[illegible]

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

~~268~~ 269 ~~271~~

Răspuns

Traian...

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat GUSA GH. NICOLAE, născut la 9 Decembrie 1910 în com. Hârsești jud. Argeș, din părinți GHEORGHE și IOANA - divorțat - cu un copil - profesia fost agent de poliție în Pref. Pol. Capitalei Buc. ultimul domiciliu str. Degetarului Nr. 13 (fostă Baicului) București.

25 Februarie 1953, Buc.
Interog. a început la ora 11,15
" s'a terminat "

Intrebare

Din activitatea dusă de Dta în cadrul poliției până la 23 Aug. 1944 ai spus că te ocupai și de PATRASCANU LUCRETIU. Arată Dta când ai început să urmărești activitatea lui PATRASCANU?

Răspuns

In toamna anului 1942 sau în 1943 Comisarul RAICHARTD IOSIF mi-a dat ordin mie și agentului RISTOIU CONSTANTIN să-l ținem în evidență pe avocatul LUCRETIU PATRASCANU, atunci când ni-l va fi semnalat de către el că a părăsit Poiana Țapului, deși numitul avea domiciliu forțat sau obligatoriu nu știu precis și această evidență să fie făcută numai atunci când nu avem altă treabă.

Intr'adevăr adresa lui PATRASCANU ne-a fost dată nouă de către comisarul RAICHARTD IOSIF dela dosarul personal al numitului care îl aveam în cadrul suspecților al serv. bir. 2 siguranță P.P.C. Adresa a fost semnalată în str. Albă Nr. 2 colț cu Bd. Regina Maria unde era proprietatea părinților.

Intrebare

Din ce cauză ordinul a fost dat numai a fi ținut în evidență și ce se înțelege prin aceasta și cum o aplicați în practică?

Răspuns

Din cauză că era socotit de către serviciul de unde făceam parte ca unul dintre vârfurile mișcării comuniste.

./. ss/GUSE NICOLAE

270

269

Aceasta se aplica în practică prin verificarea și stabilirea domiciliului susnumitului și a altora care se făcea prin mijloace informative la domicilii sau la cartea de imobil.

271

Intrebare

Arată dta dacă în această perioadă ai urmărit activitatea lui PATRASCANU LUCRETIU cu cine și ce ai stabilit din urmărirea lui.

Răspuns

Impreună cu agentul RISTOIU CTIN și cu alții care nu îi mai țin minte dar știu că sunt trecuți numele lor în dosarul personal al numitului.

Am stabilit următoarele adrese pornind din str.Albă Nr.2, după care în urmărirea făcută pentru plasarea lui PATRASCANU, a fost plasat în str.Mântuleasa et.5 la soacra lui, de aci a mai fost plasat în această perioadă la următoarele adrese: In str.Vasile Lascăr Nr.100 unde numitul o avea ca locuință, în str.Barbu Delavrancea (sos.Kiselef) la cumnatul său av. PETRE PANDREA, altă adresă în str.Intrarea Zalomit în curtea avocatului ISTRATE MICESCU în clădirea din dreapta aci nu am verificat la cine s'a dus, deci nu știu cine locuește în acea clădire. Tot în aceiași perioadă am întâlnit întâmplător în piața Regina Maria pe mama lui PATRASCANU care mă cunoștea și care mi-a spus : "Probabil că tot după fiul meu vă țineți". Eu i-am răspuns nu Dnă credeți Dvstră că numai fiul Dtale este în capul nostru și Dnei a răspuns : "Mă, lăsați-mi feciorul în pace că ăsta o să fie om mare și o să răspundeți".

Ultima dată l-am văzut pe PATRASCANU când a plecat din str.Mântuleasa împreună cu soția lui la Poiana Tapului cu schiurile, nu îmi amintesc precis ce timp era însă bănuesc că ar fii fost în iarna anului 1943 sau Ianuarie 1944.

Intrebare

De unde te cunoșteai cu mama lui PATRASCANU și dece se ducea el la Poiana Tapului, sau de unde știi că avea domiciliu obligatoriu.

Răspuns

Pe mama lui PATRASCANU o cunoșteam și mă cunoștea din acțiunile de percheziții pe care se făcea periodic la casa mamei lui PATRASCANU unde luam și eu parte împreună cu șefii mei, însă nu-mi aduc aminte când și de câte ori.

Stiu că PATRASCANU avea domiciliu obligatoriu dela comisarul RAICHARTD IOSIF care i se spuse probabil și lui de către SAVA DUMITRESCU care era șeful lui direct

./. ss/GUSE NICOLAE

Intrebare

De câte ori ai fost anunţat că PATRASCANU a venit în Bucureşti şi ce măsuri sau ordine primeai?

Răspuns

Am fost anunţat în această perioadă de trei ori de către RAICHARTD să verific dacă într'adevăr a venit în Buc. PATRASCANU LUCRETIU, deoarece el era informat de către şeful său SAVA DUMITRESCU. Eu verificam cele spuse despre aceste sosiri în Buc. ale lui PATRASCANU, unde am constatat că în acest timp el frecventa adresele de mai sus.

Menţionez că eu mai aveam şi o prăvălie care mă ocupam de ea şi că lăsam pe agentul RISTOIU CTIN în post contra plată şi eu îmi făceam treburile mele.

Deasemeni în tot timpul cât eu am urmărit (de trei ori) pe PATRASCANU nu am stabilit altceva nimic decât adresele de mai sus.

Altceva în afară de cele de mai sus eu nu cunosc despre activitatea lui PATRASCANU LUCRETIU.

Prezenta declaraţie o dau de bună voe şi semnez propriu.

Semnătura:
ss/GUSE NICOLAE

Anchetator:
Cpt.D.Dragnea

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

~~271~~
272
~~273~~

Originalul
Tradus

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat GUSA GH. NICOLAE, născut la 9 Decembrie 1910 în com. Hârşeşti jud. Argeş, fiul lui GHEORGHE şi IOANA profesia fost agent de poliţie în PPC, ultimul domiciliu în Bucureşti str. Degeratului Nr. 13 (fostă Baicului)

25 Februarie 1953, Buc.
Interog. a început la ora 19,40
" s'a terminat " 22

Intrebare

Te-ai gândit să spui precis în ce an ai început să te ocupi de activitatea lui PATRASCANU şi care a fost rezultatul?

Răspuns

In toamna anului 1942 luna Sept. am început să verific atunci când era semnalat că a venit în Bucureşti şi să îl ţinem în supraveghere pentru a nu-şi găsi un domiciliu clandestin unde să se ascundă în Bucureşti în caz când ar părăsi domiciliul obligatoriu dela Poiana Tapului.

Măsurile luate de mine a fost de a verifica adresele unde mergea numitul pe care le dădeam biroului.

Rezultatul obţinut a constat în identificarea următoarelor adrese pe care le frecventa PATRASCANU: în str. Alba Nr. 2 la părinţii lui, str. Mântuleasa colţ cu str. Negustori la etaj 5 la soacra sa, str. Vasile Lascăr Nr. 100 unde PATRASCANU îşi avea locuinţa, str. Barbu Delavrancea unde a fost plasat de mine de circa 10 ori unde locuia PETRE PANDREA cumnat cu PATRASCANU LUCRETIU, în str. Intrarea Zalomit în curtea lui ISTRATE MICESCU căsuţele din fund pe dreapta aci nu s'a făcut identificarea cine locueşte, rămânând să facă identificarea locatarului respectiv de către agentul VASILACHE PETRE sau comisarul CONSTANTINESCU.

Intrebare

Cu cine în mod regulat te-ai ocupat de activitatea lui PATRASCANU LUCRETIU, cât timp şi cine ţi-a fost şeful în toată această perioadă.

Răspuns

Din luna Sept. 1942 până în Decembrie 1942 am lucrat

./. ss/GUSE NICOLAE

în această problemă cu agenții BECARU VASILE, CORCOZ NICOLAE, RISTOIU CTIN și eu.

~~272~~
273
~~274~~

Intrebare

Cine a fost șeful acestei echipe în această perioadă?

Răspuns

Seful acestei echipe din care făceam și eu parte a fost comisarul RAICHARTD IOSIF.

Intrebare

Ce ordine ai primit dela șeful Dtale?

Răspuns

De a urmări pe PATRASCANU când sosea în București dela Poiana Tapului unde avea domiciliul obligatoriu și de a controla legăturile lui, deasemeni să nu dispară sau să găsească o altă locuință în Buc. unde să se ascundă în afara adreselor care erau cunoscute de mine, așa după cum am arătat mai sus.

Intrebare

De câte ori a fost semnalat că a venit în Buc. PATRASCANU în perioada Sept.-Decembrie 1942.

Răspuns

Mie mi-a fost semnalat în această perioadă o singură dată.

Intrebare

Câte zile te-ai ținut după el și împreună cu cine și câte zile a stat în Buc. PATRASCANU.

Răspuns

Intre lunile Sept.-Nov. 1942 am luat primul contact de urmărirea lui PATRASCANU din str. Albă împreună cu agentul RISTOIU și CORCOZ NICOLAE.

Ne-am ținut după el în prima zi toți trei și l-am dus în str. Mântuleasa unde după amiază s'a reîntors în str. Albă și a fost lăsat până a doua zi dimineața când m'am prezentat singur în post în str. Albă, de unde pela ora 14,3o numitul a eșit și a mers din nou în str. Mântuleasa unde a și dormit.

[illegible] treia zi m'am prezentat dimineața în post în str. Mântuleasa și la orele 17 a eșit PATRASCANU LUCRETIU și a fost plasat în Intrarea Zalomit, de aci a eșit pela orele 19 mergând înapoi în str. Mântuleasa de unde nu a mai eșit.

A patra zi împreună cu RISTOIU CONSTANTIN l-am luat din str. Mântuleasa fiind însoțit de soția lui și l-am dus la Gara de Nord unde a plecat la Poiana Tapului.

Menționez că aceste patru zile cât a stat în Buc.

./. ss/GUSE NICOLAE

PATRASCANU venise delà Poiana Tapului unde avea domiciliu obligatoriu.Deasemeni în aceste 4 zile de urmărire nu am stabilit nicio legătură pe stradă cu PATRASCANU.

Intrebare

Când l-ai mai urmărit pe PATRASCANU după ultima plasare la Gara de Nord când a plecat la Poiana Tapului,aşa după cum ai declarat mai sus?

Răspuns

In perioada anului 1943 nu-mi aduc aminte bine luna dar ştiu că timpul era cald,atunci l-am luat din nou în supraveghere împreună cu RISTOIU şi DOROBANTU VASILE.In această perioadă eu cu RISTOIU şi DOROBANTU VASILE l-am urmărit pe PATRASCANU timp de 2 zile,rămânând mai departe încă trei zile agenţii ALEXE STEFAN şi RANCEANU ION.Eu în acele două zile am stabilit că PATRASCANU LUCRETIU frecventa aceleaşi adrese de mai sus.Altceva nimic.

A treia oară prin luna Decembrie 1943 sau Ianuarie 1944,din nou PATRASCANU LUCRETIU ne-a fost semnalat şi tot eu m'am ocupat de urmărirea lui timp de 2 zile împreună cu agentul RISTOIU rezultatul a fost acelaş de mai sus.

In continuare a fost predat lui RANCEANU ION şi lui DOROBANTU VASILE care şi aceştia l-a urmărit timp de încă trei zile.După acest timp de şedere în Bucureşti ştiu că din nou în ultima zi adică a cincea zi eu l-am plasat la gară împreună cu soţia sa având cu ei şi schiurile.

După această dată eu nu l-am mai avut în supravegherea mea.

Semnătura:
ss/GUSE NICOLAE

Anchetator:
Cpt.Dragnea

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

~~274~~ 275
~~276~~

Cu[illegible] Ducu[illegible]

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

26 Februarie 1953, București
Interog. a început la ora 10,20
" s'a terminat " 13.-

Eu cpt. DRAGNEA DUMITRACHE, am interogat în calitate de anchetator:
Numele GUSA, Pronumele Nicolae, Anul luna și ziua nașterii 9 Decembrie 1910, Locul nașterii în comuna Hârșești-Argeș, fiul lui GHEORGHE și IOANA, Cetățenia română, naționalitatea română, Apartenența politică nu, din ce an, nu. Studii 5 clase primare în com. Hârșești-Argeș, profesia fost agent de poliție în PPC. Ultimul loc de muncă și funcția agent operativ în problema comunistă. Ultimul domiciliu Buc. str. Degetarului 13 (fost Baicului), Situația familiară divorțat are un copil de 12½ DUMITRU, el a fost cârciumar și are proprietate o casă. Origina socială Tatăl hamal în gara Obor-rampă și în prezent tot hamal pe rampa Gării obor. Activitatea politică până în 1947 nu. Decorații, distincții și premii guvernamentale: am primit 3.000 lei premii când eram agent la PPC în anul 1942. In ce armată a făcut serviciu, grad, funcție: Reg. Flotila I aviație luptă Pipera escadrila a 6-a vânătoare cu grad de sergent. Dacă a fost prizonier, nu: Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce, Dacă a participat în bande, în organizații contra revoluționare: nu însă în 1945 îmi pusesem în plan să fug din țară, însă nu am avut posibilități. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost condamnat: am fost judecat în 1945 de tribunalul poporului Buc. și condamnat la 4 ani temniță grea, din cauză că am fost în slujba regimurilor trecute, ca agent al PPC în problema comunistă.

Intrebare

In ce perioadă ai urmărit Dta activitatea lui LUCRETIU PATRASCANU și care a fost rezultatul.

Răspuns

In luna Sept. 1942 eu împreună cu agentul RISTOIU CTIN, DOROBANTU VASILE și RAUCEANU ION am început urmărirea activității lui PATRASCANU LUCRETIU și rezultul a fost următorul:

./. ss/GUSA NICOLAE

In luna Sept.1942 a fost identificat în str.Albă (la Rond).După două săptămâni de așteptare în post a apărut într'o zi pela orele 17 și cu tramvaiul a mers în str.Mântuleasa la soacra lui unde a rămas și a dormit.

A doua zi a fost luat de noi din str.Mântuleasa și dus din nou în str.Albă la mama lui - iar după masă pela ora 14,3o,PATRASCANU a eșit și a mers din nou în str.Mântuleasa unde a și dormit în acea noapte.

A treia zi PATRASCANU a fost luat din str.Mântuleasa pe la orele 17 și a fost plasat în Intrarea Zalomit în curtea proprietății lui ISTRATE MICESCU în clădirea din dreapta,de aci a eșit pela orele 19 și a fost plasat în str.Mântuleasa de unde nu a mai eșit.

A patra zi eu și cu agentul RISTOIU CONSTANTIN fiind în post în str.Mântuleasa,PATRASCANU împreună cu nevasta lui -au eșit pe la orele 6 dimineața sau urcat într'o mașină Tx. cu direcția Gara de Nord,controlând la gară am constatat că PATRASCANU cu soția lui s'au urcat în trenul care mergea spre Brașov.

Stiu că s'a comunicat la Poiana Tapului de către șeful serv.DUMITRESCU SAVA,sau comisarul RAICHARDT IOSIF precum că PATRASCANU a plecat din Buc. cu direcția Poiana Tapului.

-Menționez că cele patru zile cât a stat în Buc., PATRASCANU venise dela Poiana Tapului așa după cum îmi comunicase comisarul RAICHARDT IOSIF.

In acele patru zile cât eu l-am urmărit nu am stabilit nici o legătură cu PATRASCANU pe stradă și nici nu știu la cine a intrat în Intrarea Zalomit.

<u>Intrebare</u>

Când l-am mai urmărit pe PATRASCANU după plecarea la Gara de Nord în luna Septembrie 1942.

<u>Răspuns</u>

Intre luna August-Sept.1943 am fost anunțat de către Secretariat probabil de comisarul acestui secretariat care îmi scapă numele că PATRASCANU s'a reîntors în București dela Poiana Tapului.Eu împreună cu agentul RISTOIU CONSTANTIN am luat din nou în supraveghere pe PATRASCANU și a fost identificat în str. Albă prin telefon la care a răspuns mama lui că la orele 14,3o poate fi găsit acasă (telefonul a fost dat din partea unui anonim care s'a dat drept client al lui pentru proces).

-La orele 17 PATRASCANU a eșit din casa mamei lui (str.Albă) singur și cu tramvaiul a mers în str.Mântuleasa,de aci a plecat și a fost plasat în str.Vasile Lascăr Nr.1oo unde

./. ss/GUSA NICOLAE

îşi avea locuinţa sau în str.Barbu dela Vrancea la cumnatul său PETRE PANDREA unde a rămas la dejun.Dela aceste adrese a fost plasat în str.Mântuleasa.

A doua zi PATRASCANU LUCRETIU,în decursul urmăritii eşa de acasă cumpărându-şi cărţi şi ziare şi rămânea în casă în str.Mântuleasa unde locuia soacra sa.Seara a eşit PATRASCANU pela orele 18-19 şi a fost plasat în Intrarea Zalomit unde şedea câte circa o jumătate de oră sau un ceas.

După aceste două zile de urmărire eu am plecat din această echipă şi au rămas în continuare,VASILE DOROBANTU, RAMNICEANU ION,CORCAZ NICOLAE sau VASILE DOROBANTU aceştia l-a urmărit pe PATRASCANU încă câteva zile (3 zile)) după care în ultima zi,eu din nou am revenit în cadrul celor de mai sus şi atunci.PATRASCANU împreună cu soţia au eşit din str.Mântuleasa dimineaţa şi sau urcat într'o maşină tx.cu direcţia Gara de Nord,având cu ei una valiză de circa 8o x 4o cm. şi alta de circa 5o x 3o cm. care aceasta o ţinea dna PATRASCANU,iar cea mare o ţinea PATRASCANU.Plasându-ne în Gara de Nord am constatat că s'au urcat în acelaş tren de Braşov cu care pleca obişnuit.

Si de această dată serviciul comunica la Poiana Tapului că PATRASCANU a părăsit Bucureştiii şi a plecat la Poiana Tapului.

-A treia oară prin luna Decembrie 1943 sau Ianuarie 1944 din nou am primit ordin că PATRASCANU a venit în Bucureşti.

Eu împreună cu RISTOIU CTIN l-am indentificat în str.Mântuleasa şi a fost pierdut.

Imediat a fost din nou găsit de al doilea post care era instalat în str.Albă.

Eu cu agentul RISTOIU CTIN l-am urmărit timp de două zile rezultatul a fost că PATRASCANU frecventa aceleaşi adrese de mai sus.

După aceste 2 zile a fost lăsat de către mine în primirea agenţilor DOROBANTU VASILE,CORCAZ NICOLAE,RUNCEANU ION şi ALEXE STEFAN care aceştia au continuat urmăritea lui PATRASCANU timp de încă trei zile,unde a fost plasat în acest timp nu ştiu,dar ştiu că colaboratorii măi mi-a spus că PATRASCANU în mod regulat se ducea în str.Barbu dela Vrancea la cumnatul său PETRE PANDREA unde lua masa.După câteva zile eu am revenit iarăşi în cadrul echipei care supraveghea pe PATRASCANU,făcând post în str.Mântuleasa sosind dimineaţa în post am observat că PATRASCANU lipsea din casă şi am aflat că el împreună cu ne-

./. ss/GUSA NICOLAE

vasta au luat o maşină tx. şi au plecat la gară.

Controlând această informaţie la Gara de Nord am găsit la casa de predarea coletelor pentru expediere, două perechi de schiuri şi 2 valize pe numele PATRASCANU LUCRETIU cu destinaţia Poiana Ţapului apoi l-am găsit şi pe PATRASCANU împreună cu soţia care au luat trenul obişnuit de Braşov.

Deasemeni serviciul din nou a anunţat la Poiana Ţapului organele de acolo că PATRASCANU a părăsit Bucureştiul.

După această ultimă plecare a lui PATRASCANU la Poiana Ţapului eu nu mai m'am ocupat de problema PATRASCANU fiind dat la supravegherea lui TOACA GHEORGHE pe care îl urmăream dela sfârşitul anului 1942.

Menţionez că în tot timpul cât eu am supravegheat pe PATRASCANU am stabilit că PATRASCANU a vizitat casa din str.Barbu Delavrancea unde locuia cumnatul său PETRE PANDREA aproape în fiecare zi unde lua masa.

Această declaraţie a fost citită de mine cuvânt cu cuvânt şi totul ce este consemnat în ea le susţin prin semnătură proprie. Deasemeni menţionez că am dat-o de bună voie fără să fiu silit de nimeni.

Semnătura:
ss/GUSA NICOLAE

Anchetator:
Cpt.D.Dragnea

279
~~278~~

53 II / 51

U[illegible]TATEA M.S.I.

Sef Nr. 109

~~281~~

82

PROCES VERBAL Nr. 85

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 9 Martie 1953 *ora* 16 *în* Bucureşti

Noi, [illegible] Gheorghe *din* M.S.I.

în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a numitului COROPIŢĂ MARIN *născut la* 11-IX-1899 *în comuna* MĂLDĂENI-TELEORMAN *Raionul* TELEORMAN *fiul lui* FLOREA † *şi* VOICA †. *de profesiune* POLIŢIST *căsătorit cu* VICTORIA *domiciliat în* BUCUREŞTI *S.* VĂMI-CARTIER GHENEA *Nr.* 8 *primit conform ordinului / raportului* [illegible]/181 *Nr.* *din* 9 Martie 1953.

Procedând la percheziţia corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte şi valori:

una pereche pantaloni uzaţi, un mantou de piele şi un palton tot de piele, un brâu, 3 (trei) cămăşi uzate, una pereche izmene şi una pereche izmene flanelate, 2 (două) prosoape, 3 (trei) batiste, 3 (trei) perechi ciorapi [illegible] uzaţi, o pereche ciorapi de lână, o pereche genunchiere, o pereche mănuşi de lână, una şapcă, 2 (două) bucăţi [illegible], o pereche de [illegible], o pereche ochelari de vedere fără toc, o pereche [illegible], 2 perii, una de [illegible] şi una de haine, [illegible] un pieptene, o perie de dinţi cu pastă [illegible], o pereche şireturi [illegible]

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIŢER DE SERVICIU, [illegible]

Perchezitionat, [illegible]

Transferat la .... **conform Ordinului Nr.** .... **din** ....

Am predat,
OFIŢER DE SERVICIU,

Am primit,
reţinutul şi obiectele menţionate în prezentul proces verbal.

D O V A D Ă

Am primit obiectele şi valorile menţionate în prezentul proces verbal.

Data ....

N. G. 1 — 5483

Md. 8

G P. I

~~279~~ 280

U[illegible]TATEA B. J.

Sef Nr. 142

PROCES VERBAL Nr. 84

~~281~~

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 2-Martie 1953 *ora* ___ *în* București

Noi, Plut. adm. Alexandru *din* M.S.S.

în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a numitului CORBEPIȚĂ MARIN *născut la* 11-IX-1899 *în comuna* Mălăieni

R[illegible]ul Teleorman *fiul lui* Florea + *şi* Vasea

de profesiune Funcționar *căsătorit cu* Victoria *domiciliat în* București

St[illegible] [illegible] Gheorghe *Nr.* 8 *primit conform* *ordinului / raportului* ___

Nr. ___ *din* ___

Procedând la percheziţia corporală a susnumitului am găsit asupra lui următoarele obiecte şi valori: una per. pantaloni, una per. ghetuțe, mănuși de lână, trei per. ciorapi rupți, un maieu, un batir, ață, una per. sandale, un brâu, una [illegible], un [illegible] metal, două perii, una [illegible] de fier, una lingură lung, una perie dinți, una pastă consumată, una per. [illegible], două cămăși, două [illegible], două buc. [illegible], una per. [illegible], una sapcă, șireturi, trei batiste, patru săculeți, două buc. săpun de față, două de rufe, un suspensor, una cămașă [illegible], un săculeț cu cârpe [illegible], una per. ochelari [illegible], 5 țigări [illegible], una per. [illegible], una per. [illegible]

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIŢER DE SERVICIU, Plut. adm. Alex. [illegible] Lt. [illegible]

Perchezitional [illegible]

Transferat la ___ **conform Ordinului Nr.** ___ **din** ___

Am predat,
OFIŢER DE SERVICIU,

Am primit, reţinutul şi obiectele menţionate în prezentul proces verbal.

D O V A D Ă

Am primit obiectele şi valorile menţionate în prezentul proces verbal.

Data ___

[illegible]. 1 — 5483

Md. 8

281

~~280~~

~~282~~

UNITATEA M.S.S.

Set Nr. Trei Săculeți

PROCES VERBAL Nr. 183

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 1 Martie 1953 ora 17³⁰ în Bucureşti

Noi, Lt Mocanescu Nic din M.S.S.

în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a numitului COROPIŢĂ-MARIN născut la 11 Sep 1899 în comuna Măldăieni Raionul Teleorman, fiul lui Floarea + şi Vasea + de profesiune fost polițist căsătorit cu Victoria domiciliat în București Str. Lemn Nr. 8. primit conform ordinului/raportului

Nr. .... din ....

Procedând la percheziţia corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte şi valori:

una per ochelari vedere un pieptene un peosop un brâu, una cămașă un pantalon de stoc. un per ciorapi, un per izmene una șapcă. olinga pieii, un per mănuși lână, un per genunchere lână una pufoaică, una per sandale

Drept care am încheiat prezentul proces verbal. două leu. Caucicuc. două batiste.

OFIŢER DE SERVICIU,

Lt [signature]

Perchezitionat

[signature]

Transferat la .... conform Ordinului Nr. .... din ....

Am predat,
OFIŢER DE SERVICIU,

Am primit,
reţinutul şi obiectele menţionate în prezentul proces verbal.

D O V A D A

Am primit obiectele şi valorile menţionate în prezentul proces verbal.

Data ....

Sî Pov Gorem

282
~~281~~

[UNI]TATEA M.S.S.

Sel Nr. traistă pânză albă

PROCES VERBAL Nr. 713

~~253~~

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 4 Sept. 1953 *ora* 3[00] *în* Bucuresti

Noi, slt. Hritcu Constantin *din* M.S.S.

în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a numitului Gonofită Marin *născut la* 12 Sept. 1899 *în comuna* Măldăeni *R[aio]nul* Teleorman *fiul lui* Florian † *şi* Voica †

de profesiune fost politist *căsătorit cu* Victoria *domiciliat în* Bucuresti *S[tr.]* Iani Rainer Nr. 8 *primit conform* $\frac{ordinului}{raportului}$ ....

Nr. .... *din* ....

Procedând la percheziţia corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte şi valori:

una pereche ochelari vedere, un prosop, o traistă pânză, una pereche cisme, un pantalon uzat, un pieptene aluminiu, șireturi, una japiaată cto. ... [illegible]

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIŢER DE SERVICIU,

Slt. Constantin

Percheziţionat

[signature]

Transferat la .... **conform Ordinului Nr.** .... **din** ....

Am predat,
OFIŢER DE SERVICIU,

Am primit,
reţinutul şi obiectele menţionate în prezentul proces verbal.

D O V A D A

Am primit obiectele şi valorile menţionate în prezentul proces verbal.

Data ....

Q. 1 — 5483

Md. 5

283
~~282~~

SI

…TEA C

Sel Nr. 5
~~284~~

PROCES VERBAL Nr. 321

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 4-septembrie 953 *ora* 11³⁰ *în* Bucureşti
Noi, Slt Alecu Alexandru *din* M.A.I.
…rtutea drepturilor ce ne sunt acordate dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor
…ului COROPIŢĂ MARIN *născut la* 11 Sept 1899 *în comuna* Măldăeni
…onul Teleorman *fiul lui* Florea + *şi* Voica +
…siune Poliţist …ăsătorit cu Victoria domiciliat în Bucureşti
… Jiului Nr. 8 *primit conform ordinului/raportului* 0047.0020/355
…r. ……… din 4-IX-953

Procedând la percheziţia corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte şi valori:

o pereche pantaloni negri, un prosop, două batiste, o geacă bleumarin, o pereche ciorapi lână lungi, o pereche ciorapi bumbac, un pieptene aluminiu, ochelari de vedere, o papiotă aţă.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

…FIŢER DE SERVICIU, Slt Alecu [semnătură]

Percheziţionat [semnătură]

Transferat la ……… **conform Ordinului Nr.** ……… **din** ………

Am predat,
OFIŢER DE SERVICIU,

Am primit
reţinutul şi obiectele
menţionate în prezentul proces verbal.

D O V A D A

Am primit obiectele şi valorile menţionate în prezentul proces verbal.

Data ………

G. 1 — 5483 Md. 5

~~283~~ 284 ~~285~~

Proces-Verbal de interogator

Arestat Coropiță Marin, născut la 11 Sept. 1899 în com. Măldaeni -Teleorman, fiul lui Florea și Voica, de profesie fost polițist, cu ultimul domiciliu în București str. Hărții No 8
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

29. Ianuarie 1953

Orașul Sibiu

Interogatoriul a inceput la ora 24 și 00 min.
,, s'a terminat la ,, 1 și 30 .

Intrebare:
Arată d-ta amănunțit cum s'a produs arestarea lui Pătrășcanu Lucrețiu din anul 1936 ?

Răspuns:
În anul 1936 fostul comisar Fu[redacted]ariu mi-a dat spre supraveghere pe Pătrășcanu Lucrețiu. Cu această ocazie am stabilit că domiciliază pe fostul bulevard Maria (Piața Rond) și venea în legătură cu avocații: Paul Moscovici, Nahtigal, Maier și Jean Mauer. Intr'o zi filându'l în tramvaiul 14 l-am pierdut și astfel am plecat spre str. Izvor să văd cine mai intră la sediul P.S.D. Cum am ajuns în strada Izvor, Pătrășcanu a apărut în fața mea. Eu m'am luat imediat după el, iar acesta observându-mă în loc să intre la "Arhivele Statului" a intrat la P.S.D. în biroul lui Rădăceanu Lotar. Eu am intrat imediat după el iar Pătrășcanu când a văzut că intru pe ușă

Semnătura,
Coropiță

Mod. 185

Urmare: aruncat niște hârtii în foc. Eu m'am repezit și le-am scos constatând astfel că erau niște manifeste cu caracter comunist. L-am arestat pe Pătrășcanu și l-am dus la P.P.C. unde l-am predat lui Ananiu, care la pus în libertate imediat deși eu îi arătasem ce am găsit la el. După ce acesta a fost pus în libertate Ananiu m'a chemat la el și m'a certat, spunându-mi "Ești prea dur" —

După circa 10 luni Ananiu mi-a dat din nou să supraveghez casa lui Pătrășcanu și imediat ce va ieși din casă afară să-l și arestăm. M-am deplasat la fața locului seara, împreună cu foști agenți Ghse Nicolaie și Spiridon Constantin. Pe la orele 22 Pătrășcanu fiind acasă a venit la el o femeie (mai târziu această femeie a devenit soția lui) care a stat până la orele 2 noaptea, când a plecat dela Pătrășcanu singură. Dimineața când Pătrășcanu a ieșit afară a fost arestat și dus la P.P.C. și împreună cu materialul ce l-am găsit la percheziția domiciliară l-am predat lui Ananiu. Acesta la rândul său la predat lui Parizianu care la pus în libertate. Între timp Parizianu a primit un telefon dela Vintilă Ionescu, care era foarte supărat că am efectuat această arestare și că am filat acea femeie ce venise la Pătrășcanu. În urma acestui fapt am fost și noi certați de Parizianu care ne-a spus "de ce vă băgați peste tot".

Întrebare:

De ce Pătrășcanu a fost pus în libertate imediat.

Răspuns:

Semnătura [signature]

Urmare: Nu cunosc motivele pentru care Pătrăşcanu a fost pus în libertate.

Întrebare:

În afară de cele declarate mai sus, ce cunoştinţe mai ai asupra activităţii lui Pătrăşcanu Lucreţiu?

Răspuns:

În afară de cele arătate mai sus nu mai am nici o cunoştinţă despre activitatea desfăşurată de Pătrăşcanu.

Menţionez că, la a doua arestare a lui Pătrăşcanu Lucreţiu menţionată mai sus, Parizianu ne-a spus să nu ne mai ţinem după el că este numai un "doctrinar - nu este comunist"

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine îl susţin şi semnez propriu vesilit de mine.

Anchetat:
[signature]

Anchetator:
Slt. de Securitate
[signature]
(M. Onea)

Semnătura,

Mod. 185

Nº87

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

~~285~~ 286

~~287~~

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestat COROPITA MARIN, născut la 11 Sept.1899 în com. Măldăeni-Teleorman, fiul lui FLOREA şi VOICA, fost poliţist, cu ultimul domiciliu în Bucureşti str.Vămii Nr.8

4 Februarie 1953, Buc.
Interog.a început la ora 19,3o
" s'a terminat " 23,oo

Intrebare

Când ai intrat Dta în Prefectura Poliţiei Capitalei şi ce funcţii ai îndeplinit?

Răspuns

In cadrul P.P.C. am intrat la 1 Noembrie 1925, cu gradul de agent permanent, unde am stat până în luna Noembrie 1926, când am fost concediat. In luna Martie 1927 am fost nou numit pe bază de examen în poliţia oraşului Soroca cu gradul de subcomisar cl.III. Aici am stat până în luna Noembrie 1929, când am fost retrogradat şi mutat la poliţia Tecuci cu gradul de agent administrativ.

La Tecuci am stat din Noembrie 1929 până în Martie 1934, dată la care am fost transferat la PPC în cadrul poliţiei sociale brigada II-a condusă de Comisarul ANANIU GHEORGHE, cu gradul de agent permanent.

In poliţia socială brigada II-a am făcut serviciul până în luna August 1939, după care am fost mutat în alte munci. Din luna August 1939, nu am mai lucrat în cadrul poliţiei sociale brigada II-a.

Intrebare

In timpul cât ai făcut serviciul la poliţia socială brigada II-a, cine au fost şefii Dtale erarhici?

Răspuns

In timpul cât am făcut serviciul la poliţia socială brigada II-a, am avut ca şefi erarhici pe următorii: POPESCU MARCEL, comisar şi ajutorul lui ANANIU GHEORGHE, ANANIU GHEORGHE şeful brigăzii a II-a şi PARIZIANU VASILE şeful poliţiei sociale din PPC.

./. ss/COROPITA

Intrebare

Cu ce se ocupa brigada II-a din cadrul poliției sociale?

Răspuns

Brigada II-a se ocupa cu urmărirea,arestarea și trimiterea în Justiție,a elementelor care acționau în "mișcarea muncitorească".

Intrebare

Ce elemente marcante din P.C.R. ai cunoscut Dta, în timpul când ai făcut serviciul la brigada II-a din cadrul poliției sociale?

Răspuns

Ca persoane marcante din cadrul PCR,am cunoscut pe următorii:D-na ANA PAUKER,d1.PATRASCANU LUCRETIU,d1.TEOHARI GHEORGHESCU,ANA și SORIN TOMA,d1.JAN MAURER și alții.

Intrebare

Când l-ai cunoscut dta prima dată pe LUCRETIU PATRASCANU și cum?

Răspuns

Prin vara anului 1936,eu împreună cu agenții:BADULESCU MIHAI,VASILATU OCTAVIAN și IVAN MATHONEI,am primit ordin din partea comisarului ANANIU să-l filăm pe L.PATRASCANU,dându-ne totodată numele și adresa lui.In acel timp L.PATRASCANU era avocat în Baroul Ilfov.

[illegible] agenți [illegible]

Primind ordin dela comisarul ANANIU,eu și cu agenții arătați mai sus,am început să-l filăm pe L.PATRASCANU.

Pe L.PATRASCANU l-am avut în evidență pentru filaj până în anul 1938.

Intrebare

Arată dta anchetei de câte ori l-ai arestat pe L.PATRASCANU,în ce perioadă și în urma căror fapte săvârșite de acesta în cadrul "mișcării muncitorești"?

Răspuns

Pe LUCRETIU PATRASCANU l-amarestat de trei ori,în următoarele împrejurări:Prin vara anului 1936 l-am luat în filaj din Splaiul Independenței dela "Casa Femeii" și după aceia a luat tramvaiul Nr.16 spre Cotroceni.Mergând spre Cotroceni,a coborât la Podul Elefterie și trecând vis-a-vis l-am pierdut.

Eu în această situație,am plecat pe jos și am mers la "Casa socialiștilor" din str.Izvor Nr.37,unde după puțin timp a venit și PATRASCANU.Si văzându-mă pe mine (mă cunoștea) a intrat în Casa socialiștilor în biroul Dlui RADACEANU LOTAR

./. ss/COROPITA

unde se mai afla şi DIMITRIE POP,administratorul acelei case.

După câteva secunde am intrat şi eu înăuntru şi am stat la uşă gândindu-mă ce să fac,să intru sau nu. 288

In acel timp am auzit sunând uşa dela soba de ~~teracotă~~ cotă.

Imediat am intrat în birou,am deschis uşa sobei şi am scos din foc nişte hârtii mototolite şi arse aproape jumătate. Când le-am desfăcut am observat că acele hârtii erau scrise la maşină în limba franceză.

In urma acestui fapt l-am arestat imediat şi l-am dus la PPC,predându-l lui AMANIU.AMANIU l-a ţinut în biroul său şi l-a însărcinat pe agentul BAIHARD IOSIF să traducă acea hârtie în limba română.

BAIHARD a tradus hârtia intr'o oarecare măsură (hârtia era arsă jumătate) şi a spus că acea conţine material de propagandă comunistă.

Imediat AMANIU a făcut un referat căruia i-a anexat acea hârtie găsită la PATRASCANU şi l-a prezentat lui PARIZIANU.

Nu ştiu ce a făcut PARIZIANU cu acel referat şi materialul găsit la PATRASCANU,căci m'a chemat la el şi mi-a spus să-l las în pace pe PATRASCANU,căci el este un doctrinar şi nu un colportor de manifeste comuniste.

După două ore,PATRASCANU a fost pus în libertate.

-In vara anului 1937 în timp ce mă aflam în autobuzul Nr.31,pe str.Antim,am observat lângă un scaun o broşură care conţinea material de propagandă comunistă.Eu luând broşura,am observat că pe acel scaun stătea LUCRETIU PATRASCANU şi l-am întrebat dacă el a aruncat broşura,însă a negat.

Atunci l-am arestat şi l-am condus la PPC predându-l lui AMANIU.

AMANIU a stat puţin de vorbă cu el şi l-a pus în libertate cerându-şi scuze faţă de el.

Atunci AMANIU m'a chemat la el şi mi-a spus că nu era cazul să-l arestez deoarece asemenea broşuri se găsesc zilnic pe stradă şi nu se poate face dovadă suficientă că a avut-o PATRASCANU.

-Prin luna August 1938,eu împreună cu agenţii:GHIBA NICOLAE,RISTOIU CTIN şi OPRITOIU CTIN am primit ordin dela PARIZIANU prin AMANIU ca să facem post la locuinţa lui PATRASCANU din str.Albă colţ cu piaţa "Rond" şi să-l arestăm şi să-l ducem la el (Aveam ordin să-l arestăm numai în timpul când intră sau iese din locuinţă,pentru a evita anumite conflicte).

./. ss/COROPITA

289

29

Stând în post, nu s'a putut stabili dacă PATRASCANU era în casă sau nu, dar pela orele 22, a venit la el o dnă, care a continuat să rămână la el până la ora 2, după care a plecat cu maşina taxi de piaţă, mergând pe str. Mântuleasa la un bloc. (aceasta am aflat-o dela şoferul care a condus-o cu maşina sa).

După plecarea acelei doamne, unul dintre noi a făcut o notă şi a dus-o lui ANANIU care a luat măsuri şi a înfiinţat un post fix de doi băeţi la casa unde a intrat dna aceia.

A doua zi pela orele 8, a eşit PATRASCANU din casă şi în timpul când vroia să ia o maşină, a fost arestat de noi şi dus la PPC, unde l-am predat direct lui PARIZIANU şi ne-am retras pe sală.

Mergând pe sală în spre biroul lui ANANIU l-am întâlnit pe acesta pe sală şi cu un ton foarte supărat ne-a spus că VINTILA IONESCU a arestat agenţii din postul fix în str. Mântuleasa şi că i-a reproşat lui PARIZIANU la telefon că de ce îi lasă pe agenţii lui, inclusiv ANANIU, să se bage "peste tot" şi "prea mult", să-i strice socotelile lui. Tot VINTILA IONESCU i-a mai spus cu acea ocazie lui PARIZIANU ca să-l lase în pace pe PATRASCANU şi să nu mai fie urmărit şi supravegheat. Atunci, PARIZIANU l-a pus în libertate pe PATRASCANU şi în faţa lui mi-a dat ordin atât mie cât şi lui ANANIU ca să înceteze orice urmărire a lui PATRASCANU.

De atunci nu l-am mai urmărit pe dl. L. PATRASCANU.

Intrebare

Ce alte ordine ai mai primit dta cu privire la PATRASCANU, dela cine şi când?

Răspuns

In luna Februarie 1941, în timp ce eu funcţionam la Secretariatul poliţiei sociale ca arhivar, am primit ordin dela TURCU NICOLAE ca împreună cu comisarul MARCEL POPESCU, să facem o perchezitie la locuinţa dlui PATRASCANU din str. Albă Nr. 2

Mergând la faţa locului, am găsit acasă numai pe mama dlui PATRASCANU, dânsul fiind lipsă.

Am efectuat perchezitia, de unde s'a ridicat vreo trei volume de cărţi străine şi o pereche de butoni din aur şi care aveau sculptat pe ei secera şi ciocanul. Tot ceiace am găsit la perchezitie, am predat chestorului FILIPOVICI.

In acel timp, FILIPOVICI m'a chemat pe mine şi pe MARCEL POPESCU şi ne-a spus că a primit ordin dela PIKI VASILIU ca să restituim butonii luaţi dela perchezitia făcută dlui

./. ss/COROPIZĂ

[illegible] marim? arată despre trei arestări [illegible]?

[illegible] a fost [illegible]?

~~283~~ 290

PATRASCANU. Eu atunci am luat butonii şi i-am restituit dnei PATRASCANU.

~~291~~

Intrebare

de alte cunoştinţe mai ai Dta cu privire la L.PATRASCANU?

?

Răspuns

In anul 1942, am aflat dela comisarul RAINHARD IOSIF, că PATRASCANU este protejat de PIKI VASILIU şi este ţinut de acesta cu domiciliu obligatoriu la Poiana Ţapului. RAINHARD era şeful brigăzii care se ocupa cu probleme evreiască.

Intrebare

In ce scop a fost pus în libertate L.PATRASCANU atunci când a fost arestat de Dta, deşi existau probe de trimiterea sa în justiţie?

Răspuns

Nu cunosc scopurile urmărite de VINTILA IONESCU, PIKI VASILIU şi PARIZIANU prin punerea în libertate a lui PATRASCANU atunci când a fost arestat de mine, deoarece nu au discutat faţă de mine nimic, însă din cele observate de mine, rezultă clar că între L.PATRASCANU şi aceştia existau unele combinaţii.

După ce am citit prezentul proces-verbal cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susţin şi-l semnez propriu.

Anchetat:
ss/COROPITA

Anchetator:
Lt. de Securitate
T. Drăghici

ST

~~289~~ 291

UNITATEA C

Sel Nr. 36. ~~292~~

PROCES VERBAL Nr. 322

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 4-IX-953 *ora* 12⁰⁰ *în* Bucureşti
Noi, Slt Aleu Alexandru *din* C4.S.I.

în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a arestatului RISTOIU CONSTANTIN *născut la* 26-IX-1908 *în comuna* Bucureşti *Raionul* N. Bălcescu, *fiul lui* natural *şi* Luchiudza *de profesiune* politist *căsătorit cu* Maria *domiciliat în* Bucureşti *Str.* Echinoct *Nr.* 57 *primit conform ordinului/raportului* 0047.0020/356 *Nr.* ___ *din* 4 Sep. 953

Procedând la percheziţia corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte şi valori:
O pereche ciorapi bumbac, două şireturi, o şapcă
o bucată săpun

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIŢER DE SERVICIU,
Slt Aleu

Percheziţionat
Ristoiu C.

Transferat la ___ **conform Ordinului Nr.** ___ **din** ___

Am predat,
OFIŢER DE SERVICIU,

Am primit reţinutul şi obiectele menţionate în prezentul proces verbal,

D O V A D A

Am primit obiectele şi valorile menţionate în prezentul proces verbal.

Data ___

— 5483

Md. 8

Și Ion Gorun

~~290~~ 292

U[illegible]TATEA M.S.I.

Sel Nr. tristă pâine albă

PROCES VERBAL Nr. 714

~~293~~

DE DEPUNERE ȘI PERCHEZIȚIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 4 Sept. 1953 *ora* 9³⁰ *in* București

Noi, Slt. Hrițcu Constantin *din* M.S.I.

în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a [nu]mitului Ristoiu C-tin *născut la* 26 sept. 1908 *în comuna* București *Raionul* N-lé Bălcescu *fiul lui* = Natural — *și* Ruxanda *de [p]rofesiune* fost politist *căsătorit cu* Maria *domiciliat in* București *S[tr].* Echinocsului *Nr.* 57 *primit conform* ordinului/raportului

Nr. .... *din* ....

Procedând la percheziția corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte și valori:

una pereche ciorapi, un pantalon pijama uzat,

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIȚER DE SERVICIU,
Slt. Hrițcu Constant

Percheziționat
Ristoiu C.

Transferat la .... **conform Ordinului Nr.** .... **din** ....

Am predat,
OFIȚER DE SERVICIU,

Am primit,
reținutul și obiectele menționate în prezentul proces verbal.

D O V A D A

Am primit obiectele și valorile menționate în prezentul proces verbal.

Data ....

D. 1 — 5483

Md. 3

~~291~~
293

UNITATEA B.

Sef Nr. 141
~~346~~

PROCES VERBAL Nr. 6

~~294~~
c. 11/II

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 19 - Martie 1953 ora 13^oo in Bucureşti
Noi, Lt. Scalca Leopold din M.S.S.
in virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a numitului RISTOIU CONSTANTIN născut la 26 Sept. 1908 in comuna Bucureşti
Raionul Bucureşti fiul lui din flori. şi Ruxandra
de profesiune agent politic căsătorit cu Maria domiciliat in Bucureşti
Str. Echinox Nr. 57 primit conform ordinului / raportului Nota 19-III-1953 P.3/00470020/106
Nr. din

Procedând la percheziţia corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte şi valori:
Una cămaşe, una pereche izmene, un prosop, una pereche ciorapi buni, una pereche sandale rupte, diferite lucruri şi cărţi fără valoare, una cutie, una haină ruptă, x — — —

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIŢER DE SERVICIU,
Lt. Scalca Leopold.
Lt. [signature]

Percheziţionat.
Ristoiu Const.

Transferat la conform Ordinului Nr. din

Am predat,
OFIŢER DE SERVICIU,

Am primit,
reţinutul şi obiectele menţionate în prezentul proces verbal.

D O V A D Ă

Am primit obiectele şi valorile menţionate în prezentul proces verbal.

Data

A. O. 1 — 5483

Md. 5

D E C L A R A T I E

Subsemnatul RISTOIU CONSTANTIN, de ani 43, născut la 20 Sept.1908, în Bucureşti, fiul lui Ruxandro, de profesiune mecanic, fost agent de Poliţie din anul 1934-1947, studii 4 cl.primare, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, Str.Echinox Nr.57, asupra celor întrebate declar următoarele :

Intrebare: In perioada anilor 1941-1943, ce persoane au fost filate din grupa în care făceai parte ?

Răspuns: In vara anului 1941, grupa noastră a avut de filat pe un oarecare SOLDENA MARIN, după acest filaj, care a durat circa 8-9 luni, am trecut împreună cu alţi agenţi la filarea prof.MIHAIL RALEA, filar care a durat circa 10 luni, apoi am fost însărcinat împreună cu agentul STEFAN ALEXE, pentru filarea avocatului L.PATRASCANU.

Intrebare: Ce agenţi au luat parte la filarea avocatului PATRASCANU ?

Răspuns: la data când mi-a fost dat în primire pentru filare av.PATRASCANU, în vara anului 1942, am găsit acolo pe agentul STEFAN ALEXE, cu care am continuat filajul, PATRASCANU fiind(urmărit) filat încă dinainte de către STEFAN ALEXE după un timp STEFAN ALEXE, a fost mutat , iar eu am continuat filajul cu agentul HUSE NICOLAE, un timp apoi cu DOROBANTU VASILE şi NAITESCU ION, care a fost ultimul. Aceştia au fost agenţii cu care am luat parte la filajul lui PATRASCANU.

Intrebare: Ce case au fost vizitate de PATRASCANU în timpul filajului şi ce persoane locuiau în acele case?

Răspuns: Avocatul PATRASCANU, în acea vreme avea domiciliul obligatoriu în Comuna Poiana Tapului, însă din 1942, i s'a acordat de către autorităţi şederea pe timp limitat în Capitală la mama sa din Str.Albă Nr.1, pentru motive de căutarea sănătăţii. In perioada dela 1942 şi până în Maiu 1944, când a dispărut acesta a primit regulat viza de rămânere în Capitală, cu scurte întreruperi de 1 săptămână sau două când pleca la Poiana Tapului.

In tot timpul cât a fost filat PATRASCANU a frecventat următoarele case":

A fost văzut ducându-se la soacra sa din Str.Mântuleasa 22, unde şedea câte odată în tot cursul zilei şi unde se ducea de 2-3 ori pe săptămână deasemeni a fost văzut de nenumărate ori ducându-se în Parcul Delavrancea casă a cărui număr îmi scapă la cumnatul său Av.PETRE PANDREA, unde deasemeni şedea tot timpelndelungat în cursul zilei, eşind şi luând masa la restaurantul "Flora" dela Sosea reîntorcându-se la cumnatul său după masa, deasemeni era în bune legături de prietenie cu scriitorul N.D. COCEA şi fiica acestuia DINA COCEA care domicilia în str.V.Conta numărul nu îmi amintesc,deasemni s'a dus de nenumărate ori şi la o fermă a lui COCEA pe care o ţinea cu chirie în comuna Colentina ferma care îi aparţinea lui ALEXANU care era guvernatorul Transnistriei aci era primit de familia lui COCEA şi de fiicele sale şi se ducea cu soţia sa şi vara sta câte 5-4ore-

In timpul filajului acesta se ducea des pela Insp. General al Jand.din Sos.Stefan Cel Mare, unde intra, de câte ori se ducea pela orele 11-11,30 şi eşea pela orele 12,30-1,00-aceste vizite le făcea odată sau de 2 ori pe lună, fără însă ca noi să ştim la cine anume se ducea dar şefii noştri ne spupuneau că de acolo i se prelungesc şederile în Capitală.

Deasemeni era prieten cu un consilier dela Justiţie anume PREOTESCU care locuia în Str.Atena la un Bloc şi cu care era prieten vizitându-l însă nu aşa des. mai avea obiceiul ca de câte ori pleca în oraş să intre pela cofetărie sau alte magazine şi vorbea la telefon public fără a şti eu cu cine şi ce vorbeşte. La adresa din Str.Alba Nr.1, unde locuia, şedea cu chirie un anume GEORGESCU care era proprietarul unui magazin de încălţăminte pe Str.Lipscani şi cu care era în bune relaţii PATRASCANU având totdeauna credinţa că acesta îl serveşte.

In luna Maiu 1944, pe când într'o dimineaţă l-am dus la cumnatul său din Parcul Delavrancea, acesta a rămas acolo până la ora 5 după amiază.La această oră găsindu-ne ca deobiceiu în postul de filaj împreună cu agentul DUMITRAŞCU,acesta a eşit de acasă şi a mers pe jos până la Bufetul dela Sosea, iar acolo a avut întâlnire cu o maşină al cărui număr nu îl ştiu în care s'a urcat şi a dispărut fără a-l putea urmări deoarece maşina noastră de filaj era departe, iar maşina în care se urcase şi era albastră de culoare cu marca "Buik" por-

./.

nise cu cea mai mare viteză pe Sos."Kiselef".

Dela acea dată nu l-am mai văzut-.

Intrebare: Cine întocmea rapoartele de filaj cui îi erau predate ?

Răspuns: Rapoartele de filaj zilnic erau întocmite zilnic de către mine sau ceilalţi agenţi care luau parte la filaj. Ele erau predate seara şefului nostru SAVA DUMITRESCU, sau altui comisar în lipsa acestuia, care la rândul lor le predau şefului serviciului Col.MANOLESCU.

Aceasta este declaraţia pe care o dau susţin şi semnez propriu.

/ss/RISTOIU CONSTANTIN

5 Iunie 1951.

5 Iunie 1951 297
Dată în fața noastră
Lt. de Securitate
[signature] 4
~~295~~ ~~298~~

Declarație

Subsemnatul Ristoiu Constantin de ani 43, născut la 20 Sept 1908 în București fiul lui Rozandra de profesie mecanic, fost agent de Poliție din anul 1934 - 1947, studii 4 cl. primare, cu ultimul domiciliu în Buc. Str. Calinari 57, asupra celor întrebate declar următoarele:

<u>Întrebare</u> În perioada anilor 1941-1943 ce persoane au fost filate de către grupa în care făceai parte:?

<u>Răspuns.</u> În vara anului 1941 grupa noastră a avut de filat pe un ~~[illegible]~~ care Doldener Maxim, după acest filaj care a durat circa 8-9 luni, am trecut împreună cu alți agenți la filarea Prof. Mihail Ralea filaj care a durat circa 10 luni apoi am fost însărcinat împreună cu agentul Ștefan Alexe împreună la filarea Avocatului L. Pătrășcanu

<u>Întrebare</u> Ce agenți au luat parte la filarea Av. Pătrășcanu.

Răspuns:

C. Ristoiu

La data când mi-a fost dată în primire pentru filare Av. Pătrăşcanu în vara anului 1943 am găsit acolo pe Agentul Ştefan Alexe cu care am continuat filajul, Pătrăşcanu fiind filat încă dinainte de către Ştefan Alexe, după un timp Ştefan Alexe a fost mutat iar eu am continuat filajul cu Agentul Duse Nicolae un timp apoi cu Dorobanţu Vasile şi apoi Ştefănescu care a fost ultimul. Aceştia au fost agenţii cu care am luat parte la filajul lui Pătrăşcanu

Intrebare Ce case au fost visitate de Pătrăşcanu, în timpul filajului şi ce persoane locuiau în acele case

Răspuns: Avocatul Pătrăşcanu, în acea vreme avea domiciliu obligatoriu în Com. Poiana Ţapului însă din 1942 i-sa acordat de către autorităţi şederea pe timp limitat în Capitală la mama sa din Str. Alkă No 1. pentru motive de căutarea sănătăţei. In perioada dela 1943 şi până în Maiu 1944 când a dispărut acesta a primit regulat visa de a rămâne în Capitală în scurte intervale de 1 săptămână sau două când pleca la Poiana Ţapului

C. Ristoiu

În tot timpul cât a fost filat Pătrășcanu a frecventat următoarele case: A fost văzut ducându-se la soacra sa din Str. Mântuleasa 22 unde ședea câte o dată în tot cursul zilei și unde se ducea de 2-3 ori pe săptămână de asemeni a fost văzut de nenumărate ori ducându-se în Parcul Delavrancea casa a cărui număr îmi scapă la numitul său Av. Petre Pandrea unde de asemeni ședea timp îndelungat în cursul zilei, cinând și luând masa la restaurantul Flora dela Șosea, reîntorcându-se la numitul său după masă, de asemeni era în bune legături de prietenie cu scriitorul N. D. Cocea și fiica acestuia Dina Cocea care domicilia în Str. Vasile Conta numărul nu îmi amintesc. de asemeni s'a dus de nenumărate ori și la o fermă a lui Cocea pe care o ținea cu chirie în Com. Colentina ferma care îi aparținea lui Alexianu care era guvernatorul Transnistriei aci era primit de familia lui Cocea și de fiicele sale și se ducea cu soția sa și vara sta câte 4-5 ore. — C. Ristoiu

In timpul filajului acesta se ducea des pe la inspectoratul General al Jandarmeriei din Sos. Stefan cel Mare unde intra, decate ori se ducea pe la orele 11–11.30 si esa pe la orele 12.30–1.00 aceste visite la facea o dată sau de 2 ori pe lună, fără însă ca noi sa stim la cine anume se ducea dar sefii nostri ne spuneau că de acolo i se prelungesc sederile în Capitală

De asemenea era prieten cu un consilier dela Justitie anume Preotesan care locuia în Str. Atena la un Bloc si cu care era prieten vizitându-l însă nu asa des. Mai avea obiceiul ca de cate ori pleca în oras să intre pe la cofetări sau alte magazine si vorbea la Telefon public fără a sti eu cu cine se convorbeste. La adresa din Str. Alba Noi unde locuia, sedea cu chirie un anume Georgescu care era proprietarul unui magazin de încaltaminte pe Str. Lipscani si cu care era în bune relatii Pătrăscanu avand todeauna credința că acesta îl serveste

C. Ristoiu

~~299~~ 301

In luna Mai 1944 pe când într-o dimineață l-am dus la comandatul său din Parcul Delavrancea, acesta a rămas acolo până la ora 5 după amiază. La această oră găsindu-ne ca de obicei în postul de filaj împreună cu agentul Dumitrașcu, acesta a eșit din casă și a mers pe jos până la Bufetul dela Șosea iar acolo a avut întâlnire cu o mașină al cărei număr nu îl știu în care s'a urcat și a dispărut fără al putea urmări deoarece mașina noastră de filaj era departe iar mașina în care se urcase și era albastră de culoare cu marca "Buik" pornise cu cea mai mare viteză pe Șos "Kiselev".

Dela acea dată nu l-am mai văzut

Intrebare: cine întocmea rapoartele de filaj și cui erau predate

Răspuns: Rapoartele de filaj zilnic erau întocmite zilnic de către mine sau cei lalți agenți care luau parte

C. Ristea

302

la filaj. Ele erau predate seara șefului nostru Sava Dumitrescu sau altui comisar în lipsa acestuia, care la rândul lor le predau șefului serviciului Col. Manolescu.

Aceasta este declarația pe care o dau susțin și semnez propriu

5 Iunie 1951 C. Ristoiu

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

~~301~~ 303

~~3~~ 4

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
==========================

Arestatul RISTOIU CONSTANTIN, născut la 26 Septembrie 1908 în Bucureşti, fiul natural al RUXSANDREI RISTOIU, fost agent de poliţie, cu ultimul domiciliu în Bucureşti str. Echinoxiului Nr. 57

20 Martie 1953, Bucureşti
Interog. a început la ora 10,00
" s'a terminat " 22,30

Intrebare

De când şi până când ai făcut Dta serviciul în PPC, Brigada II-a Siguranţă?

Răspuns

In cadrul PPC Brigada II Siguranţă am făcut serviciul în calitate de agent din luna Decembrie 1934 şi până la 23 August 1944.

Intrebare

Arată Dta anchetei ce organizaţii comuniste sau persoane mai importante, ai urmărit în acest timp?

Răspuns

Din anul 1935 şi până în anul 1939 am lucrat în problema Sindicatelor, unde luam parte regulat la şedinţele sindicale ce se ţineau în casa poporului din str. Izvor Nr. 37 şi făceam dări de seamă asupra discuţiilor ce se făceau în timpul şedinţelor. Aceasta era numai seara.

In cursul zilei, mergeam în sector pentru a face informaţii, pentru a evita răspândiri de manifeste şi dădeam invitaţii atunci când mi se dădea de către şefii mei.

In anul 1939 s'a format la Brigada II-a prima echipă de filaj, din care am făcut şi eu parte şi mi s'a dat ca obiectiv pentru filat pe av. ATANASE JOJA, pe care l-am filat cu aproximativ 8-9 luni.

-După terminarea filajului JOJA, am fost repartizat împreună cu alţi agenţi să-l filăm pe prof. CONSTANTINESCU IASI pe care l-am filat 6-7 luni, când a fost arestat.

In cursul anului 1940, am făcut câteva filaje de

./. ss/RISTOIU CTIN

scurtă durată.

In anul 1941, începând după rebeliune și până la sfârșitul lunei Martie am filat o organizație legionară până la arestarea ei.

Dela această dată și până la începutul lunei Iulie 1941, am lucrat în cadrul biroului, neavând niciun filaj.

La începutul lunei Iulie 1941, am intrat în echipa de filaj care a filat org. "VINTE" pe care am filat-o până în luna August 1942, când s'au făcut arestările în cadrul organizației.

Din echipa de filaj au făcut parte următorii agenți: GUSE NICOLAE, BECARU VASILE, CORETZ NICOLAE și eu.

Din luna August 1942 cam 15-2o zile, am făcut un filaj în str. Pantelimon Nr. 23-25 la un oarecare CHIRILOV PETRE.

Dela sfârșitul lunei August 1942 și până la jumătatea, sfârșitul lunei Noembrie 1942, am fost repartizat de către SAVA DUMITRESCU, împreună cu GUSE NICOLAE, să-l filăm pe av. LUCREȚIU PATRASCANU.

-Din Noembrie 1942 și până în Ianuarie sau Februarie 1943 l-am filat pe prof. MIHAIL RALEA, când a fost arestat.

Dela această dată și până prin Aprilie 1943 nu am făcut niciun filaj, fiind la dispoziția biroului.

Dela sfârșitul lunei Aprilie 1943, am fost repartizat din nou de SAVA DUMITRESCU să-l filăm pe av. LUCREȚIU PATRASCANU împreună cu agentul STEFAN ALEXE, care îl fila pe PATRASCANU de mai mult timp. Dela această dată și până la 23 Aug. 1944, încontinu m'am ocupat de filajul av. PATRASCANU.

Intrebare

Ce știai Dta cu privire la LUCREȚIU PATRASCANU la data când ți-a fost dat pentru prima dată în filaj?

Răspuns

Când L. PATRASCANU mi-a fost dat pentru prima oară în filaj știam că este un fruntaș comunist și avea domiciliu obligatoriu la Poiana Țapului-Prahova.

Intrebare

De câte ori a venit L. PATRASCANU în București, în perioada August-Noembrie 1942 și cât timp a stat de fiecare dată?

Răspuns

Incepând din luna Septembrie și până cam pela 2o Noembrie, L. PATRASCANU a venit în București de trei ori. De fiecare dată avea autorizație de ședere în Capitală, pe timp de 1o-12 zile, pentru îngrijire medicală.

./. ss/RISTOIU CTIN

Tin minte că la una din aceste veniale lui în Capitală, a obţinut o prelungire de 10-15 zile, lucru pe care îl ţin minte datorită faptului că mi-a fost comunicat de către SAVA DUMITRESCU, în timp ce eu făceam filajul. 6

Intrebare

De către cine erau eliberate autorizaţiile de şedere în Capitală, numitului L. PATRASCANU?

Răspuns

Personal nu am văzut nici-o autorizaţie a av. L. PATRASCANU, însă ştiu dela SAVA DUMITRESCU că aceste autorizaţii erau eliberate lui PATRASCANU de către I.G.J. din ordinul MAI. Nu ştiu cine anume din MAI dădea ordin în acest sens, însă cred că ordinele veneau dela PIKI VASILIU care era subsecretar de Stat. Spun aceasta întrucât într'o zi SAVA DUMITRESCU mi-a spus că mama lui PATRASCANU este prietenă cu generalul PIKI VASILIU.

Intrebare

La ce adrese l-ai dus pe L. PATRASCANU de fiecare dată când a venit în Bucureşti în perioada arătată mai sus?

Răspuns

De fiecare dată când venea în Capitală, L. PATRASCANU avea autorizaţiile în str. Albă Nr. 2

In perioada Septembrie-Noembrie 1942, eu împreună cu agenţii GUSE NICOLAE şi CORCOZ NICOLAE, leam filat şi dus la următoarele adrese:

-Str. Mântuleasa Nr. 22, unde din informaţii locuia soacra sa, str. Barbu Delavrancea Nr. 20-22 unde locuia av. PETRE PANDREA, str. C.A. Rosetti Nr. 14 la un medic al cărui nume nu-l ştiu, str. V. Conta unde locuia scriitorul N. D. COCEA, şi odată la cinematograful "Femina".

Trebue să arăt că eşea foarte rar din casă şi mai mult în după amieze. Deasemeni vorbea la telefon de foarte multe ori, în timp ce era în oraş.

Menţionez că PATRASCANU se verifica foarte mult şi în această perioadă l-am lăsat din filaj de 2-3 ori câte o zi două, pentru a nu mă observa că-l filez.

Intrebare

Când ai continuat filajul lui PATRASCANU şi împreună cu cine?

Răspuns

Am continuat să-l filez pe PATRASCANU la sfârşitul lunei Aprilie, începutul lunei Mai 1943, împreună cu agentul STEFAN MALEKE care îl fila de mai mult timp.

./.   ss/RISTOIU CTIN

In această perioadă L.PATRASCANU se afla la Poiana Țapului, fiind plecat din Capitală de câteva zile.

Intrebare

Arată în continuare filajul pe care l-ai făcut asupra lui PATRASCANU LUCRETIU?

Răspuns

Si în această perioadă L.PATRASCANU avea domiciliul obligatoriu la Poiana Țapului și venea în București pe bază de autorizații eliberate de autoritățile mai sus arătate și care autorizații erau de durată mai lungă decât în perioada Septembrie-Noembrie 1942.

Autorizațiile erau eliberate pentru str.Albă Nr.2 In cursul anului 1943,L.PATRASCANU a venit în București de 4-5 ori,în care timp și-a prelungit autorizația de ședere în Capitală cu 2o-3o zile de trei ori.Acest lucru îl știu dela SAVA DUMITRESCU căruia i-am spus că deoe nu mai pleacă PATRASCANU la Poiana Țapului,la care el mi-a răspuns că acesta și-a prelungit autorizația de ședere în Capitală.

Filajul l-am continuat și în cursul anului 1944,împreună cu o serie de agenți care s'au perindat și dintre care îmi amintesc pe numiții:DUMITRESCU,NAITESCU ION,MIHAILESCU, RANCEANU ION,DOROBANTU VASILE și CORCOZ NICOLAE,care a durat până la jumătatea lunei Iunie când l-am pierdut din filaj,el urcându-se într'o mașină mică marca "Buich" de culoare albastru închis.

Dela această dată și până la 23 August 1944,nu l-am mai văzut.

In cursul anului 1943 și cele șase luni din cursul anului 1944,după care PATRASCANU a dispărut,în timpul filajului l-am dus la următoarele adrese:Str.Albă Nr.2,str.Mântuleasa Nr.22,str.Barbu Delavrancea la PETRE PANDREA,str.V. CONTA la scriitorul COCEA,în com.Colentina la o fermă,unde locuiau surorile DINA și TANTZI COCEA, în str.Atena la un bloc la un consilier anume PREOTESCU,de cca.4-5 ori la I.G.J. unde nu știu cu cine a stat de vorbă,la PPC o singură dată, unde a fost primit de col.MANOLESCU STEFAN șeful poliției de Siguranță,de 2-3 ori l-am dus la restaurantul "Flora" unde a luat masa singur,Intrarea Zalomit la ISTRATE MICESCU unde l-am dus odată sau de două ori,în Bd.Colței Nr.1,la etaj unde a dus un pachet de formatul a 3-4 cărți și str. C.A.Rosetti Nr.14 la medic.

Si de această dată ca și înainte,vorbea foarte des

./.   ss/RISTOIU UTIN

la telefoane publice.

La fel se verifica şi noi îl lăsam din filaj câteva zile şi după acela îl filam din nou, aceasta pentru a nu ne observa şi să nu fim descoperiţi.

~~3~~ 8

Menţionez că în perioada 1943-1944, L. PATRASCANU a lipsit de mai multe ori din Bucureşti fiind la Poiana Lapului unde avea domiciliu obligatoriu. In timpul dispariţiei din filaj a lui PATRASCANU, am fost dus la Snagov cu maşina de către comisarul VASILACHE PETRE, din ordinul lui SAVA DUMITRESCU, unde avea informaţii că PATRASCANU se întâlnea cu IULIU MANIU, la vila lui LEUCUTIA.

Am stat la Snagov o zi şi jumătate supraveghind vila lui LEUCUTIA şi am refuzat să mai stau acolo, deoarece mă costa prea mult cheltuelile şi deplasare nu mi se dădea. In acest timp nu l-am văzut pe PATRASCANU.

Intrebare

Ce anume mai ai de arătat cu privire la L. PATRASCANU, în afară de cele arătate mai sus?

Răspuns

In cursul anului 1946, nu-mi aduc bine aminte când, pe când mă găseam în serviciu la Comisariatul 8 Poliţie, am intrat împreună cu agentul DOBRE, dela acel comisariat, în restaurantul "Banca Floreasca" din Cal. Floreasca Nr. 117, unde era patron un anume CIUCEANU. Aceasta era pela orele 4 după amiază.

Când am intrat în local, într'una din cele două săli de consumaţie ale localului, am văzut acolo pe av. L. PATRASCANU la o masă mare la care mai erau încă 13-14 bărbaţi. In afară de aceştia, nu mai era nimeni în local.

Când am vrut să intru în acea cameră, am fost oprit de către patron şi ne-a invitat în cealaltă sală de consumaţii.

Când stăteam la masă, CIUCEANU mi-a spus că la acea masă era L. PATRASCANU. Aceasta în urma faptului că eu am lăsat ca el să înţeleagă că nu ştiam cine se găsea acolo la masă.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susţin şi-l semnez propriu.

Anchetator:
Lt. de Securitate
T. Drăghici

Anchetat:
ss/RISTOIU CTIN

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Ristoiu Constantin, născut la 26 Septembrie 1908, în București, fiul natural al Rusanda Ristoiu, fost agent de poliție, cu ultimul domiciliu în București Str. Echinoxului No. 57.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

20 Martie 1953

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora 10 și 00 min.
" s'a terminat la " 22 și 30 "

Intrebare: De când și până când ai făcut d-ta serviciul în P.P.C. brigada II-a Siguranță.?

Răspuns: In cadrul P.P.C. brigada II-a Siguranță am făcut serviciul în calitate de agent, din luna decembrie 1934 și până la 23 Aug. 1944.

Intrebare: Arată d-ta anchetei ce organizații comuniste sau persoane mai importante, ai urmărit în acest timp.?

Răspuns. Din anul 1935 și până în anul 1969, am lucrat în problema sindicatelor, unde luam parte regulat la ședințele sindicale ce se țineau în Casa poporului din Str. Isvor No. 37 și făceam dări de seamă asupra discuțiilor ce se făceau în timpul ședințelor. Aceasta era numai seara.
In cursul zilei mergeam în sector pentru a face informații, pentru a evita răspândiri de manifeste și dădeam invitații atunci când mi se dădea de către șefii mei.

Semnătura,
Ristoiu Ctin

Mod. 185

Urmare: – În anul 1939 s'a format la brigada II-a prima echipă de filaj, din care am făcut şi eu parte şi mi s'a dat ca obiectiv pentru filat pe av. Atanasie Popa, pe care l-am filat cu aproximativ 8-9 luni –
– După terminarea filajului Popa, am fost repartizat împreună cu alţi agenţi să-l filăm pe pr. Constantinescu Iaşi, pe care l-am filat 6-7 luni, când a fost arestat.
In cursul anului 1940, a făcut câteva filaje de scurtă durată –
In anul 1941, începând după rebeliune şi până la sfârşitul lunei Martie am filat o organizaţie legionară până la arestarea ei.
Dela această dată şi până la începutul lunei Iulie 1941; am lucrat în cadrul biroului, neavând niciun filaj.
La începutul lunei Iulie 1941; am intrat în echipa de filaj, care a filat org. "Vinte", pe care am filat-o până în luna August 1942, când s'au făcut arestările în cadrul organizaţiei.
Din echipa de filaj au făcut parte următorii agenţi: Guşe Nicolae, Becanu Vasile, Coretz Nicolae şi eu –.
Din luna August 1942, cam 15-20 zile, am făcut un filaj în Str. Pantelimon N°23-25- la un anume acarcea Chirilă Petre-
Dela sfârşitul lunei August 1942 şi până la jumătatea - sfârşitul lunei Noembrie 1942, am fost repartizat de către Sava Dumitrescu, împreună cu Guşe Nicolae, să-l filăm pe av.

Semnătura,
Ristoiu Stan

~~306~~ 309

Urmare: Lucrețiu Pătrășcanu -

- Din Noembrie 1942 și până în Ianuarie sau Februarie 1943, l-am filat pe prof. Mihail Ralea, când a fost arestat - ~~31~~

Dela această dată și până prin Aprilie 1943 nu am făcut niciun filaj, fiind la dispoziția biroului -

Pela sfârșitul lunei Aprilie 1943, am fost repartizat din nou de Sova-Dumitrescu să-l filez pe av. Lucrețiu Pătrășcanu, împreună cu agentul Ștefan Alexe, care îl fila pe Pătrășcanu de mai mult timp. Dela această dată și până la 23 Aug. 1944, în continuu m-am ocupat de filajul av. Pătrășcanu -

Întrebare: Ce știai d-ta cu privire la Lucrețiu Pătrășcanu la data când ți-a fost dat pentru prima dată în filaj.?

Răspuns: Când L. Pătrășcanu mi-a fost dat pentru prima oară în filaj știam că este un fruntaș comunist și avea domiciliu obligatoriu la Poiana Țapului - Prahova.

Întrebare: De câte ori a venit L. Pătrășcanu în București în perioada August - Noembrie 1942 și cât timp a stat de fiecare dată.?

Răspuns: Începând din luna Septembrie și până cam pela Noembrie, L. Pătrășcanu a venit în București de trei ori. De fiecare dată avea autorizație de ședere în capitală pe timp de 10-12 zile, pentru îngrijire medicală.

Țin minte că la una din aceste veniri ale lui în capitală, a obținut o prelungire de 10-15

Semnătura,

[signature]

Urmare: Zile lucru pe care îl țin minte datorită faptului că mi-a fost comunicat de către Sava Dumitrescu, în timp ce eu făceam filajul.

Întrebare: De către cine erau eliberate autorizațiile de ședere în capitală, numitului L. Pătrășcanu.?

Răspuns: Personal nu am văzut nicio autorizație a av. L. Pătrășcanu, însă știu dela Sava Dumitrescu că aceste autorizații erau eliberate lui Pătrășcanu de către I.G.J., din ordinul M.A.I. Nu știu cine anume din M.A.I. dădea ordin în acest sens, însă cred că ordinele veneau dela Piki Vasiliu care era Subsecretar de Stat. Spun aceasta întrucât într-o zi, Sava Dumitrescu mi-a spus că mama lui Pătrășcanu este prietenă cu Generalul Piki Vasiliu.

Întrebare: La ce adrese l-ai dus pe L. Pătrășcanu de fiecare dată când a venit în București în perioada arătată mai sus.?

Răspuns: De fiecare dată, când venea în Capitală, L. Pătrășcanu L. Pătrășcanu avea autorizațiile în str. Albă No 2.

În perioada Septembrie - Noembrie 1942, eu împreună cu agentul Gușe Nicolae și Corcoz Nicolae, l-am filat și dus la următoarele adrese:
- Str. Mântuleasa No 22, unde din informații locuia soacra sa, Str. Barbu Delavrancea No 20-22 unde locuia av. Petre Pandrea, Str C.A. Rosetti No 14 la un medic al cărui nume nu-l știu, Str. V. Conta, unde locuia scriitorul N.D. Cocea,

Semnătura,
Pristavu Ștefan

~~307~~ 310

Urmare: și adolo la cinematograful "Femina".
Trebue să noi că esea foarte rar din casă și
mai mult în cursă amieze. Deasemeni vorbea
la telefon de foarte multe ori; în timp ce
era în oraș.
Menționez că Pătrășcanu se verifica foarte mult și
în această perioadă l-am lăsat din filaj de 2-3
ori câte o zi două, pentru a nu mă observa că-l
filez.
Intrebare: Când ai continuat filajul lui Pătrășcanu și împreună cu cine.?
Răspuns: Am continuat să-l filez pe Pătrășcanu
la sfârșitul lunei Aprilie începutul lunei Mai 1943,
împreună cu agentul Ștefan Alexe care îl
fila de mai mult timp. In această perioadă
L. Pătrășcanu se afla la Poiana Țapului, fiind
plecat din capitală de câteva zile.
Intrebare: Arată-ne în continuare filajul pe care
l-ai făcut asupra lui Pătrășcanu Lucrețiu?
Răspuns: Și în această perioadă L. Pătrășcanu avea domiciliul obligatoriu la Poiana
Țapului și venea în București pe bază de autorizații eliberate de autoritățile mai sus arătate și
care autorizații erau de durată mai lungă decât
în perioada Septembrie - Noembrie 1942 -
Autorizațiile erau eliberate pentru str. Albă No. 2.
In cursul anului 1940, L. Pătrășcanu a venit în
București de 4-5 ori, în care timp și-a prelungit
autorizația de sedere în capitală cu 20-30 zile -
de trei ori -. Acest lucru îl știu dela Sava
Dumitrescu căruia i-am spus ~~că~~ deve un

Semnătura,

Mod. Nr. 185

Ristoiu Ștefan

Urmare: mai plecă Potârceanu la Poiana Țapului la care el mi-a răspuns că acesta și-a prelungit autorizația de sediu în Capitală. — Filajul l-am continuat și în cursul anului 1944, împreună cu o serie de agenți care s-au perindat și dintre care îmi amintesc pe următorii: Dumitrescu, Naitescu Ion, Mihăilescu, Râncean Ion, Dorobanțu Vasile și Corcoz Nicolae, care a durat până la jumătatea lunii Iunie când l-am pierdut din filaj, el urcându-se într-o mașină mică marca "Buick" de culoare albastru închis. De la această dată și până la 23 August 1944 nu l-am mai văzut. —

În cursul anului 1943 și cele câteva șase luni din cursul anului 1944, după care Potârceanu a dispărut, în timpul filajului l-am dus la următoarele adrese: Str. Alba N°21, Str. Mântuleasa N°22, Str. Barbu Delavrancea, la Petre Pandrea, Str. V. Conta, la scriitorul Cocea, în Com. Colentina la o fermă, unde locuiau surorile d-lui și Tantzi Cocea, în Str. Atena la un bloc la un consilier anume Preotescu, de cca. 4-5 ori la I.G.J., unde nu știu cu cine a stat de vorbă, la P.P.C. o singură dată unde a fost primit de Col. Manolescu Ștefan șeful poliției de siguranță, de 2-3 ori l-am dus la restaurantul "Flora", unde a luat masa singur, Intrarea Zalomit la Istrate Micescu unde l-am dus odată sau de două ori, în Bdul Colței N°1 la etaj, unde a dus un pachet de formatul a 3-4 cărți, și Str. C.A. Rosetti N°14 la medic. —

Semnătura,
[illegible signature]

Urmare: Şi de această dată ca şi înainte, vorbea foarte des la telefoane publice.

La fel se verifica şi noi îl lăsam din filaj câteva zile şi după aceea îl filam din nou, aceasta pentru a nu ne observa şi să fim descoperiţi.

Menţionez că în perioada 1940-1944, L. Pătrăşcanu a lipsit de mai multe ori din Bucureşti fiind la Poiana Ţapului unde avea domiciliu obligatoriu.

În timpul dispariţiei din filaj a lui Pătrăşcanu, am fost dus la Snagov cu maşina de către comisarul Vasilache Petre, din ordinul lui Sava Dumitrescu, unde avea informaţii că Pătrăşcanu se întâlnea cu Iuliu Maniu, la vila lui Leucuţia.

Am stat la Snagov o zi şi jumătate supraveghind vila lui Leucuţia şi am refuzat să mai stau acolo deoarece mă costa prea mult cheltuielile şi deplasare nu mi-se dădea. În acest timp nu l-am văzut pe Pătrăşcanu.

Întrebare: Ce anume mai aţi de arătat cu privire la L. Pătrăşcanu, în afară de cele arătate mai sus?

Răspuns: În cursul anului 1946, nu-mi aduc bine aminte când, pe când mă găseam în serviciu la Comisariatul 8 poliţie, am intrat împreună cu agentul Dobre, dela acel comisariat, în restaurantul "Banca Floreasca" din Cal. Floreasca nr. 117, unde era patron un anume Ciuceanu. Aceasta era pela orele 4 după amiază.

Când am intrat în local, într-una din cele două săli de consumaţie ale localului, am văzut acolo pe av. L. Pătrăşcanu la o masă mai la col

Mod. Nr. 185

Semnătura,

[signature]

Urmare: mai erau încă 13-14 bărbați. În afară de aceștia, nu mai era nimeni în ~~local~~ local.
Când am vrut să intru în acea cameră, am fost oprit de către patron și ne-a invitat în cealaltă sală de consumatori –
Când stăteam la masă, Ciuceanu mi-a spus că la acea masă era L. Pătrașcanu. Aceasta în urma faptului că eu am lăsat ca el să înțeleagă că nu știam cine se găsea acolo la masă –.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și-l semnez propriu.

Anchetator
Al declarantului — semnătura

Anchetat
Ristoiu Stan

Semnătura,

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

312
~~309~~
~~313~~

Ciupeanu —

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
============================

Arestatul RISTOIU CONSTANTIN, născut la 26 Septembrie 1908 în București, fiul natural al RUSANDEI RISTOIU, fost agent de poliție, cu ultimul domiciliu în București str. Bohinoxului Nr.57

26 Martie 1953, Buc.
Interog.a început la ora 9,oo
" s'a terminat " 21,3o

Intrebare

Care a fost ocupația dtale înainte de 23 Aug.1944?

Răspuns

Incepând din anul 1934 luna Decembrie și până la 23 August 1944, am fost agent al PPC, brigada II-a Siguranță.

Intrebare

De cine era condusă brigada II-a Siguranță din care făceai și dta parte?

Răspuns

Incepând din anul 1934 și până în anul 1939 această brigadă a fost condusă de comisarul ANANIU GHEORGHE. Din 1939 și până în anul 1941 șeful brigăzii era TURCU NICOLAE, iar din 1941 și până la 23 Aug.1944, această brigadă a fost condusă de DUMITRESCU SAVA, care avea gradul de comisar șef și fusese ajutorul lui TURCU NICOLAE.

Ajutorul lui SAVA DUMITRESCU era VASILACHE PETRE care avea gradul de comisar.

Intrebare

Când ai început dta pentru prima dată să-l filezi pe LUCRETIU PATRASCANU.

Răspuns

Pe LUCRETIU PATRASCANU îl cunoșteam din vedere încă de prin anul 1936-38, fiindu-mi arătat de alți agenți mai vechi, cu ocazia unui proces care se judeca la Tribunalul Militar.

Pentru prima dată, am început să-l filez pe L.PATRASCANU la sfârșitul lunei August 1942 și am continuat să-l filez

./. ss/RISTOIU CTIN

până pela mijlocul lunei Noembrie 1942.

Ordinul pentru a-l fila pe L.PATRASCANU l-am primit împreună cu agentul GUSE NICOLAE,dela SAVA DUMITRESCU.

Incepând din luna August 1942 şi până la mijlocul lunei Noembrie 1942,filajul asupra lui PATRASCANU a fost făcut efectiv de mine,împreună cu agentul GUSE NICOLAE.

De ce îl lozez şi filat că era în 1942?

Intrebare

Ce ştiai dta cu privire la L.PATRASCANU la data când ţi-a fost dat pentru prima dată în filaj?

Răspuns

Când L.PATRASCANU mi-a fost dat pentru prima dată să-l filez,ştiam că acesta este un fruntaş comunist şi avea domiciliul obligatoriu la Poiana Tapului,încă cu mult înainte de a-l lua eu în filaj.

Intrebare

De cine anume a fost mutat cu domiciliul obligatoriu la Poiana Tapului numitul L.PATRASCANU?

Răspuns

Nu ştiu împrejurările care au dus la aprobarea ca L.PATRASCANU să fie mutat cu domiciliul obligatoriu la Poiana Tapului,însă această aprobare putea să o dea numai ministrul de Interne la propunerea subsecretarului de Stat cu poliţiile şi Jandarmeria sau chiar acesta.

Pe atunci subsecretar de stat la MAI era PIKI VASILIU,care conducea Jandarmeria şi Poliţiile şi Siguranţa.

Spun aceasta,adică faptul că PATRASCANU a fost mutat cu domiciliu obligatoriu la Poiana Tapului cu aprobare superioară din partea MAI,deoarece în acel timp se luaseră măsuri drastice pentru internarea în lagăre a comuniştilor şi a simpatizanţilor comunişti,precum şi trimiterile în Transnistria.

De toate aceste măsuri luate de autorităţile de atunci L.PATRASCANU a fost scutit.

In legătură cu aceste scutiri făcute lui L.PATRASCANU,sunt în măsură să dea relaţii mai complecte numiţii SAVA DUMITRESCU care era şeful Brigăzii II şi col.STEFAN MANOLESCU care era şeful Siguranţei din PPC.

Intrebare

Dta arăţi că în toamna anului 1942,L.PATRASCANU avea domiciliu obligatoriu la Poiana Tapului,atunci cum ţi-a fost dat să-l filezi?

Răspuns

Aşa cum am arătat mai sus,în luna August 1942

./. ss/BISTOIU CTIN

am fost chemat de SAVA DUMITRESCU şi mi-a spus că L.PATRASCANU a venit în Bucureşti pentru o perioadă de 1o-12 zile, pe baza unei autorizaţii eliberate de MAI prin Insp.Jandarmeriei şi se va stabili în str.Albă Nr.2 315

Cu această ocazie, SAVA DUMITRESCU mi-a ordonat ca împreună cu agentul GUSE NICOLAE să-l supraveghem pe PATRASCANU şi să-i raportăm zilnic, în scris, adresele pe care le vizita PATRASCANU.

Intrebare

De câte ori a venit L.PATRASCANU în Bucureşti în perioada August-Noembrie 1942 şi cât timp a stat de fiecare dată?

Răspuns

In perioada dela sfârşitul lunei August 1942 şi până la mijlocul lunei Noembrie 1942, PATRASCANU a venit în Bucureşti, dela Poiana Ţapului unde avea domiciliu obligatoriu de 3 sau 4 ori. De fiecare dată avea autorizaţie de şedere în Capitală pe termen limitat de 1o-12 zile.

de unde ştie cu rea aprobare

Stiu precis că în această perioadă, PATRASCANU a obţinut prelungire de şedere în Capitală încă de câte 1o-15 zile de fiecare dată, lucru ce mi-a fost comunicat de SAVA DUMITRESCU, cu scopul de a face filajul în continuare până la expirarea termenului.

SAVA DUMITRESCU nu mi-a spus niciodată de unde primea PATRASCANU aprobare de prelungirea termenului de şedere în Capitală, însă ştiu că aceste prelungiri se făceau numai cu aprobarea MAI-ului.

Intrebare

La ce adrese l-ai condus pe L.PATRASCANU de fiecare dată când a venit în Bucureşti, în perioada August-Noembrie 1942?

Răspuns

De fiecare dată când PATRASCANU venea în Bucureşti, avea autorizaţie de a locui în str.Albă Nr.2. In perioada August-Noembrie 1942, eu împreună cu agentul GUSE NICOLAE l-am filat şi dus pe L.PATRASCANU, la următoarele adrese: str.Mântuleasa Nr.22, unde din informaţii locuia soacra sa, str.Barbu Delavrancea Nr.2o-22, unde locuia av. PETRE PANDREA, str.C.A.Rosetti Nr.14 la un medic al cărui nume nu-l ştiu, str.V.Conta unde locuia scriitorul N.D. COCEA şi odată la cinematograful "Femina".

Trebue să arăt că eşea foarte rar din casă şi mai mult după amieze. Deasemeni, în timp ce noi îl filam în

./. ss/RISTOIU ŞTIR

oraș vorbea foarte des la telefon. Menționez că, PATRASCANU se verifica foarte mult în timpul filajului și în această perioadă l-am lăsat din filaj de 2-3 ori câte o zi două de fiecare dată, pentru a nu ne observa că-l filăm.

Intrebare

Ce ordin aveai dta dela SAVA DUMITRESCU în vederea filajului lui PATRASCANU?

Răspuns

Când am fost chemat de SAVA DUMITRESCU pentru a-mi ordona să-l filez pe L.PATRASCANU, acesta (SAVA) nu mi-a dat niciun ordin în sensul ca să-l arestez pe PATRASCANU și numai să-l supraveghez în mod strict și să-i raportez zilnic în scris, tot ceiace se întâmplă în timpul supravegherii. Tot atunci SAVA DUMITRESCU mi-a mai spus că el răspunde în fața ministrului de interne, dacă i se va întâmpla ceva lui PATRASCANU, sau va dispare.

In fiecare zi, eu și agentul GUSE dădeam rapoarte în scris, însă nu cunosc ca să se fi luat vreo măsură împotriva lui PATRASCANU.

Intrebare

Cu ce poți dta dovedi că începând din luna August 1942 și până la jumătatea lunei Noembrie 1942, l-ai filat pe L.PATRASCANU?

Răspuns

Faptul că l-am filat pe L.PATRASCANU în perioada August-Noembrie 1942, îl pot dovedi cu declarațiile mele date la primele cercetări, cu faptul că l-am filat în tot timpul împreună cu agentul GUSE NICOLAE și odată sau de două ori a fost cu noi și agentul CORCOZ NICOLAE, cu faptul că pentru a-l fila pe L.PATRASCANU am primit ordin dela SAVA DUMITRESCU cu care ocazie m'a chemat pe mine și pe GUSE în biroul său și cu faptul că în timp ce îl filam pe PATRASCANU și ne aflam în post în str.Albă Nr.2, am fost controlați de SAVA DUMITRESCU, care a venit cu un automobil condus de șoferul GODEA.

Intrebare

Când ai continuat filajul asupra lui PATRASCANU și împreună cu cine?

Răspuns

Tot din ordinul lui SAVA DUMITRESCU, am început din nou să-l filez pe L.PATRASCANU în vara sau sfârșitul verii anului 1943.

De această dată filajul asupra lui PATRASCANU

./. ss/RISTOIU CTIN

l-am făcut împreună cu agentul STEFAN ALEXE, care îl avea mai dinainte în obiectiv.

La data când am început filajul, PATRASCANU era dispărut, adică STEFAN ALEXE îi pierduse urma și nu știa unde se afla.

Dela data arătată mai sus și până la 23 Aug. 1944, împreună cu mine au mai făcut filaj asupra lui PATRASCANU și agenții DUMITRASCU, DOROBANTU VASILE, MIHAILESCU, RANCEANU, MAITESCU ION și CORCOZ.

Trebue să arăt că acești agenți au fost repartizați cu mine în anumite perioade, fără a face în continu acest filaj.

Intrebare

De această dată la ce adrese l-ai dus pe L. PATRASCANU?

Răspuns

Dela mijlocul sau sfârșitul verii anului 1943 și până la mijlocul lunei Iunie 1944, când PATRASCANU a dispărut fără al mai găsii, l-am dus pe PATRASCANU la următoarele adrese:

Str. Mântuleasa 22 la soacra sa, str. Barbu Delavrancea la P. PANDREA, str. V. Conta la scriitorul COCEA, în com. Colentina la o fermă unde mai stăteau surorile DINA și TANTZI COCEA în str. Atena într'un bloc la un consilier anume PREOTESCU, de cca 4-5 ori la IGJ unde nu știu cu cine stătea de vorbă, la PPC o singură dată unde a stat de vorbă cu col. MANOLESCU, Intrarea Zalomit, Bd. Colței Nr. 1 la etaj, unde a dus un pachet de formatul a 3-4 cărți, în str. C.A. ROSETI Nr. 14 la doctor și de 2-3 ori l-am dus la restaurantul "Flora" depe șoseaua Kiselef.

Menționez că la PPC unde a stat de vorbă cu col. MANOLESCU, l-am dus pe PATRASCANU cu 10-15 zile înainte de dispariția sa din 15 Iunie 1944.

In această perioadă PATRASCANU a stat mai tot timpul în București, ducându-se de câteva ori la Poiana Țapului. Stiu că în acest timp s'a prelungit autorizațiile de ședere în Capitală de mai multe ori, lucru care mi-a fost comunicat de SAVA DUMITRESCU, pentru a continua filajul până la expirarea termenului.

Tot în această perioadă, PATRASCANU a fost lăsat de noi din filaj de mai multe ori de fiecare dată câte 1-2 zile, deoarece se verifica foarte mult și ne era frică să nu ne descopere.

./. ss/RISTOIU CTIN

Deasemeni,trebue să mai arăt că în toată această perioadă,filajul asupra lui PATRASCANU îl făceam numai până la începerea întunericului din cauza camuflajului,iar dacă până la ora camuflajului nu pleca de acasă,noi încetam filajul şi plecam acasă.

~~318~~

Intrebare

Cum l-aţi pierdut pe PATRASCANU la mijlocul lunei Iunie 1944?

Răspuns

In cursul lunei Iunie 1944,PATRASCANU a dispărut în felul următor:

Intr'una din zile,eu împreună cu agentul DUMITRASCU aflându-ne în post la casa lui PETRE PANDREA,unde PATRASCANU se afla în ziua aceia,PATRASCANU a eşit din casă şi a mers la restaurantul "Flora" unde a luat masa,după care s'a întors înapoi.Cam pela orele 17,a eşit din casă şi a plecat pe jos spre Piaţa Victoriei,mergând pe şoseaua Kiselef.Noi l-am lăsat să se depărteze cca.200 m.Ajungând în dreptul "Bufetului" unde întoarce tramvaiul Nr.20,a venit dinspre statuia Aviatorilor o maşină marca "Buik" de culoare albastru închis,a oprit brusc iar PATRASCANU s'a urcat repede în maşină,după care pornind spre "Piaţa Victoriei" a dispărut pe una din străzi.Noi nu am putut să ne ţinem după el,deoarece aveam o maşină mică şi uzată.De atunci nu l-am mai văzut pe PATRASCANU.

Intrebare

Ce măsuri a luat PPU după dispariţia lui PATRASCANU din Iunie 1944?

Răspuns

După această dispariţie SAVA DUMITRESCU ne-a dat ordin ca să supraveghem casa lui PETRE PANDREA şi casa din str.Mântuleasa Nr.22,unde stătea soacra lui PATRASCANU şi în cazul că îl găsim pe PATRASCANU să-l ţinem în strictă supraveghere.Niciodată în această perioadă nu am primit din partea lui SAVA DUMITRESCU vreun ordin în sensul că dacă îl găsim pe L.PATRASCANU să-l arestăm.

Tot în această perioadă,SAVA DUMITRESCU a avut o discuţie cu comisarul VASILACHE PETRE,la care am asistat şi eu,că PATRASCANU merge la Snagov unde se întâlneşte cu MANIU în vila lui LEUCUTIA.Peste două zile,dela această discuţie,eu aflându-mă în post la casa lui PANDREA împreună cu agentul NAITESCU ION,pela orele 12,00 a venit comisarul VASILACHE cu maşina şi m'a luat pe mine şi pe NAITESCU

./.

ss/RISTOIU CTIN

în mașină și am plecat la Snagov.

Acolo am primit dispoziții dela VASILACHE să supraveghem debarcaderul, deoarece pe acolo va trece PATRASCANU și alți oameni politici care se duc la MANIU.

In acea zi până seara și a doua, cât am stat la Snagov, nu l-am văzut pe PATRASCANU. Dela acea dată, eu nu am mai fost trimis la Snagov și nici alți agenți din PPCB

Intrebare

Ce anume mai ai dta de arătat cu privire la L. PATRASCANU în afară de cele arătate mai sus?

Răspuns

Mai arăt că în timpul cât eu îl filam pe PATRASCANU, am auzit pe SAVA DUMITRESCU vorbind cu comisarul VASILACHE PETRE ca să facă un raport la ministru pentruca lui PATRASCANU să nu i se mai aprobe șederea în capitală, deoarece nu este bolnav, însă nu știu dacă s'a făcut sau nu acel raport, dar cert este că împotriva lui PATRASCANU nu s'a luat nicio măsură și a continuat să stea în București liniștit.

Deasemeni mai știu că prin anul 1936-37, PATRASCANU a fost arestat de agentul COROPITA MARIN și dus la PPC de unde a fost pus în libertate imediat. Nu știu motivele pentru ce a fost arestat și nici pentru ce a fost pus în libertate. Tot în acel timp mai știu că la locuința soacrei lui PATRASCANU din Mântuleasa Nr. 22, a fost puși în post doi agenți dela PPC dintre care știu că unul a fost agentul OPRITOIU CTIN (mort) și care au fost ridicați din post din ordinul lui VINTILA IONESCU. Nu știu din ce motive a fost ridicat acel post - de către VINTILA IONESCU care era inspector gral la Siguranță, deoarece PPC era autonomă și putea să facă orice urmărire și arestare.

De aici se înțelege că PARIZIANU care era insp. la Siguranța Capitalei a fost de acord cu măsura luată de V. IONESCU.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și-l semnez propriu.

Anchetat
ss/RISTOIU CTIN

Anchetator:
Lt. de Securitate
T. Drăghici

UNITATEA M.I.I. / I. Gorun

~~316~~ 319
~~320~~

Sef Nr. 29

51

PROCES VERBAL Nr. 50

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 20. II - 953 *ora* 24 *in* Bucureşti

Noi, Hosahoi C-tin *din* M.I.I.

în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a numitului DUMITRESCU SAVA *născut la* 1. 9-1907. *în comuna* Buzoianu *Raionul* Buzău *fiul lui* Gheorghe *şi* Maria *de profesiune* funcţionar *căsătorit cu* Alexandra *domiciliat în* Bucureşti *Str.* Agricultori *Nr.* 4. *primit conform ordinului/raportului* notei telefonice - rob. Ducoan

Nr. .... *din* ....

Procedând la percheziţia corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte şi valori:

1 bocanci, 1 pereche chiloţi negri, 2 prosoape, 1 cămaşă, 1 pereche izmene, 3 batiste, 1 pereche ciorapi, 1 pereche mănuşi lână, 1 curea, 1 traistă, diferite cărţi.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIŢER DE SERVICIU,
H. Hasahoi

Percheziţionat
Dumitrescu

Transferat la .... **conform Ordinului Nr.** .... **din** ....

Am predat,
OFIŢER DE SERVICIU,

Am primit,
reţinutul şi obiectele menţionate în prezentul proces verbal.

D O V A D Ă

Am primit obiectele şi valorile menţionate în prezentul proces verbal.

Data ....

320
~~317~~
~~321~~

UNITATEA M. S. I.   S1.

Sel Nr. 1 maistă

PROCES VERBAL Nr. 136

DE DEPUNERE ȘI PERCHEZIȚIE CORPORALA

Făcut astăzi, 18-Feb. 1953 *ora* 11[20] *in* București

Noi, Lt. Mahl Andrei *din* M. S. I.

in virtutea drepturilor ce ne sunt acordate dispunem depunerea in arest in interesul cercetărilor a numitului DUMITRESCU SAVA *născut la* 1 Ian. 1904 *in comuna* Buzău

Raionul Buzău *fiul lui* Gheorghe *și* Maria

de profesiune ... *căsătorit cu* Alexandra *domiciliat in* București

Str. Agricultor *Nr.* 4 *primit conform* ordinului / raportului

Nr. ... *din* ...

Procedând la percheziția corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte și valori: două prosoape, una periuță, una cămașă, una pereche izmene, trei batiste, una pereche mănuși lână, ciorapi piele,

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIȚER DE SERVICIU,
Lt. Mahl

Perchezitionat
Dumitrescu

Transferat la ... **conform Ordinului Nr.** ... **din** ...

Am predat,
OFIȚER DE SERVICIU,

Am primit,
reținutul și obiectele menționate in prezentul proces verbal.

D O V A D A

Am primit obiectele și valorile menționate in prezentul proces verbal.

Data ...

G. 1 — 5183   Md. 8

A.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul DUMITRESCU GH.SAVA,fost polițist,declarat și condamnat criminal de război,internat în Penitenciarul Aiud județul Alba,născut la 6 Septembrie 1907 în comuna Bozioru jud.Buzău din părinți GHEORGHE și MARIA,cu ultimul domiciliu în București Str.Agricultori Nr.4,asupra celor întrebat declar următoarele :

Pe la începutul lunei Iunie 1941,a venit la biroul meu,Dl.POPESCU DUMITRU fost Inspector de Poliție însoțit de o doamnă pe care mi-a prezentat-o D-na SRAER.- Confidențial mi-a spus că D-na SRAER este soția D-lui SRAER IOSIF care urmează să fie internat în lagărul Tg.Jiu,deoarece figurează pe tabelul de comuniști internabili.- Tot atunci Dl.D-TRU POPESCU mi-a spus că trebue făcut tot ce este posibil ca să nu fie internat SRAER,deoarece acesta i-a dat informații în timpul când se găsea în lagărul dela Caracal.- Când peste puțin timp s'a format o comisie cu un delegat al M.Afacerilor Interne și restul autorităților polițienești eu am declarat cu asentomentul șefilor mei ierarhici că SRAER nu trebue internat în lagăr.-

Am promis D-lui DUMITRU POPESCU și D-nei SRAER că voi face tot ce este posibil ca Dl,SRAER să nu fie internat în lagăr.- La despărțire D-na SRAER mi-a cerut numărul de telefon ca în cazul când are o neplăcere să mă anunțe.- Peste o zi sau două am fost chemat de D-na SRAER la telefon care m'a rugat să mă duc la un restaurant unde mă așteaptă,pentru că are să-mi comunice ceva urgent.- Când m'am dus acolo am găsit pe D-na SRAER care mă aștepta și care mi-a spus să fac tot ce este posibil și să nu-l trimitem în lagăr nici pe un medic prieten cu ea și soțul ei anume LIBLICH SANDU.- Tot atunci D-na SRAER mi-a dat un plic cu o.sumă de bani și mi-a spus că soțul ei mă roagă să viu pe la ei într'o seară.- Când m'am dus în casa D-lui SRAER atunci l-am văzut pentru prima dată și el m'a rugat insistent să fac tot posibilul să scap de lagăr și pe Doctorul SANDU LIBLICH pe care tot atunci l-am văzut pentru un minut sau două în casa D-lui SRAER după care

./.

el a plecat.- Cum eu nu puteam să intervin pentru doi am rugat pe TAFLARU să facă tot ce e posibil ca să scape el de lagăr pe Dr.SANDU LIBLICH,fapt care a şi avut loc.- Reţin amănunţit şi afirm cu tărie că atunci când a venit la mine DUMITRU POPESCU nu mi-a spus nici un cuvânt şi nici nu m'a rugat pentru SANDU LIBLICH,ci numai pentru SRAER IOSIF.- Eu am spus lui TAFLARU că eu am fost rugat de Dl.SRAER IOSIF ca să ajutăm şi pe Dl.LIBLICH, nu am afirmat nici un cuvânt dacă acesta ar putea sau nu să dea informaţii.- Eu am mers de mai multe ori în casa SRAER unde nu am văzut absolut nicino altă persoană.- După un anumit timp SRAER m'a rugat să fac tot ce e posibil pentru a salva pe o soră a D-nei SRAER care se găsea internată într'un lagăr,probabil în oraşul Chişinău.- Eu am promis tot sprijinul dar nu găseam modalitatea,dar la un moment dat Dl.SRAER mi-a spus că el poate obţine dela Justiţia Militară un mandat de aducere sau arestare cu care un agent poliţienesc ar putea aduce la Bucureşti pe cumnata sa.- Cum eu nu aveam competinţă decât în Bucureşti m'am dus la TAFLARU şi i-am spus despre ce este vorba afirmându-i că Dl.SRAER nu mai activează în mişcarea comunistă.-

TAFLARU a primit, înprincipiu, să facă acest bine în care scop împreună, la propunerea mea şi rugămintea D-lui SRAER transmisă de mine lui am mers într'o seară acasă la Dl. SRAER.- In casa D-lui SRAER s'a discutat modalitatea după care TAFLARU a promis că va delega un agent care să se ducă la Chişinău în scopul discutat.- Intr'una din zile Dl.IOSIF SRAER (mi-a dat un mandat) mi-a arătat mandatul de aducere care era întocmit în formă legală şi semnat,din câte ştiu de D.PETRESCU pe atunci colonel,Comandantul Curţii Marţiale Bucureşti.- Dl.SRAER a spus că pune la dispoziţia omului care se duce la Chişinău suma de una sută mii lei, din care acesta urma să plătească trenul şi masa şi dormitul etc.- Nu mai ştiu dar din câte îmi reamintesc mandatul de aducere şi banii sau dat direct persoanei care s'a dus la Chişinău,nu de către mine.-

Declar stărui şi semnez.-

ss/. DUMITRESCU SAVA

24 Aprilie 1950.-

340 ~~VII~~ 323
524

Declaraţie.

Subsemnatul Dumitrescu Sava fost poliţist în Prefectura Poliţiei Capitalei asupra celor întrebate declar următoarele: Când în anul 1941 am fost însărcinat cu conducerea biroului 2 Siguranţă din Prefectura Poliţiei Capitalei dela personalul biroului am aflat că Pătrăşcanu Lucreţiu are domiciliu obligatoriu la băiaua Tapului judeţul Prahova. – După un anumit timp am primit dela Ministerul de Interne sau dela Inspectoratul General al Jandarmeriei, o adresă sau ordin prin care ni se aducea la cunoştinţă că s'a acordat lui Pătrăşcanu L. autorizaţia de a veni în Capitală pentru un anumit număr de zile şi ni se cerea să-l supraveghiem şi să raportăm ce face în Bucureşti şi cu cine lua contact. – Nu mai pot preciza de câte ori a fost autorizat însă reţin că de mai multe ori a venit în Capitală. – Filarea lui Pătrăşcanu s'a făcut întotdeauna de comisarul Vasilache Petre, adevăr ce poate fi confirmat de colonelul Manolescu Ştefan, cu ajutorul diferiţilor agenţi, de obicei, oameni cari îl cunoşteau la faţă pe Pătrăşcanu printre cari: Gusi. Pistolu ect.. Rezultatul se raporta direct lui Manolescu care raporta la Interne. – Noi aveam misiunea numai de a identifica persoanele cu cari venea el în legătură şi numai Ministerul dispunea asupra măsurilor ce eventual s'ar fi luat cu persoanele cu cari el venea în contact. – Ultima dată Pătrăşcanu a venit în Bucureşti cu autorizaţia M. de Interne în Primăvara anului 1944 şi a fost filat de agenţi un anumit timp, când Vasilache a raportat lui Manolescu că Pătrăşcanu a fost pierdut de echipa de filaj, pentru motivul că maşina pe care o avea la dispoziţie echipa de ~~filaj~~ filaj era o maşina veche cu care nu s'a putut ţine după maşina în care s'a urcat, la un mo-

Dumitrescu Sava

mai dat Pătrășcanu. Îmi amintesc precis că până la 23 August 1944 Pătrășcanu nu a putut fi găsit de comisarul Vasilache cu echipa care urmărea pe Pătrășcanu. — Țin să adaug, însă cu toată rezerva deoarece nu-mi amintesc cine mi-a spus, că atunci, foarte aproape de 23 August 1944, Pătrășcanu s'ar fi prezentat la Ministerul de Externe, în timp ce era căutat de zor de Vasilache, cu un memoriu în care descria dezastrul în fața căruia se află Țara" dacă nu ieșim imediat din război. În care memoriu indica mai multe persoane din România care să se ducă imediat la Moscova pentru a trata un armistițiu. Rețin că printre personalitățile indicate de Pătrășcanu figura domnii: Gheorghiu Dej, Cristescu Grigore. ș.a. — S'ar putea, dar nu sunt deloc sigur, ca cele de mai sus să mi le fi spus colonelul Manolescu Ștefan, dar repet nu am certitudine. —

Declar, susțin și semnez.

13 Iunie 1951. —
București. —

Dumitrescu Sor

77

24.4.950.
[illegible]

~~325~~ 324

Declarație.

Subsemnatul Dumitrescu Gh. Sova, fost polițist, declarat și condamnat criminal de război, internat în Penitenciarul Aiud județul Alba, născut la 6 Septembrie 1907 în comuna Bozioru județul Buzău din părinții: Gheorghe și Maria, cu ultimul domiciliu în București strada Agricultori Nr 4. asupra celor întrebate declar următoarele:

Pela începutul lunii Iunie 1941, a venit la biroul meu, d. Popescu Dtru fost inspector de Poliție însoțit de o doamnă pe care mi-a prezentat-o Dna Sraer. Confidențial mi-a spus că Dna Sraer este soția Dlui. Sraer Iosif care urmează să fie internat în lagărul Tg. Jiu, deoarece figurează pe tabelul de comuniști internabili. Tot atunci d. Dtru Popescu mi-a spus că trebue făcut tot ce e posibil ca să nu fie internat Sraer, deoarece acesta i-a dat informații în timpul când se găsea în lagărul dela Caracal. — Când peste puțin timp s'a format o comisie cu un delegat al M. Afacerilor Interne și restul autorităților polițienești, eu am declarat cu asentimentul [illegible] că Sraer nu trebue internat în lagăr. —

Am promis Dlui Dumitru Popescu și Dnei Sraer că voi face tot ce este posibil ca d. Sraer să nu fie internat în lagăr. — La despărțire Dna Sraer mi-a cerut numărul de telefon ca în cazul când are o neplăcere să mă anunțe. Peste o zi sau două am fost chemat de Dna Sraer la telefon, care m'a rugat să mă duc la un restaurant unde mă așteaptă, pentrucă are să-mi comunice ceva urgent. — Când m'am dus acolo, am găsit pe Dna Sraer care mă aștepta și care mi-a spus să fac tot ce este posibil și să nu trimitem în lagăr nici pe un medic prieten cu ea și soțul ei, anume Liblik Sandu. Tot atunci Dna Sraer mi-a dat un plic cu o sumă de bani. - și mi-a spus că soțul ei mă roagă să vin pela ei într'o seară. Când m'am dus în casa Dlui Sraer, atunci l-am văzut pentru prima dată și el m'a rugat insistent să fac tot posibilul să scap de lagăr și pe Dr. Sandu Liblich pe care

24 Aprilie 1950
București

Dumitrescu Sova

tot atunci l-am văzut pentru un minut sau două în casa Dlui Sroer, după care el a plecat. — Cum eu nu puteam să intervin pentru doi am rugat pe Toflan să facă tot ce e posibil și să scape el de lagăr pe Dr. Sandu Liblich, fapt care a și avut loc. Repet amănuntul și afirm cu tărie că atunci când a venit la mine Dl. Popescu nu mi-a spus nici un cuvânt și nici nu m-a rugat pentru Sandu Liblich, ci numai pentru Sroer Iosif. — Eu am spus lui Toflan că eu am fost rugat de D. Sroer Iosif ca să ajutăm și pe Dr. Liblich, nu am afirmat nici un cuvânt, dacă acesta ar putea oricum să dea informații. — Eu am mers de mai multe ori, în casa Sroer, unde nu am văzut absolut nici o altă persoană. După un anumit timp Sroer m-a rugat să fac tot ce e posibil pentru a salva pe o soră a Dnei Sroer care se găsea internată într-un lagăr, probabil în orașul Chișinău. — Eu am promis tot sprijinul dar nu găseam modalitatea, dar la un moment dat D. Sroer mi-a spus că el poate obține dela justiția militară un mandat de aducere sau arestare, cu care un agent polițienesc ar putea aduce la București pe cumnata sa. — Cum eu nu aveam competință decât în București, m-am dus la Toflan și i-am spus despre ce este vorba, afirmându-i că D. Sroer nu mai activează în mișcarea comunistă.

Toflan a primit, în principiu, să facă acest lucru în care scop împreună la propunerea mea și rugămintea Dlui Sroer transmisă de mine lui, am mers într-o seară acasă la D. Sroer. În casa Dlui Sroer s-a discutat modalitatea după care Toflan a promis că va delega un agent care să se ducă la Chișinău în scopul discutat. — Într-una din zile D. Iosif Sroer (mi-a dat un mandat) mi-a arătat mandatul de aducere care era întocmit în formă legală și semnat, din câte rețin de D. Petrovea pe atunci Colonel, Comandantul Curții Marțiale București. — D. Sroer a spus că pune la dispoziția omului care se duce la Chișinău suma de una sută mii lei, din care această sumă să plătească trenul și mâncarea și drumul [illegible]. Nu mai știu dacă dânsul sau eu i-am înmânat mandatul de aducere și banii s-au dat direct persoanei care s-a dus la Chișinău, nu de către mine. — Declar, susțin și semnez

24 Aprilie 1950.
București.

Dumitrescu [illegible]

A.

~~322~~ 325

~~326~~

D E C L A R A T I E

Subsemnatul DUMITRESCU GH.SAVA,fost polițist,declarat și condamnat criminal de război,internat în Penitenciarul Aiud județul Alba,născut la 6 Septembrie 1907 în comuna Boziorru jud.Buzău din părinți GHEORGHE și MARIA,cu ultimul domiciliu în București Str.Agricultori Nr.4,asupra celor întrebat declar următoarele :

Pe la începutul lunei Iunie 1941,a venit la biroul meu,Dl.POPESCU DUMITRU fost Inspector de Poliție însoțit de o doamnă pe care mi-a prezentat-o D-na SRAER.- Confidențial mi-a spus că D-na SRAER este soția D-lui SRAER IOSIF care urmează să fie internat în lagărul Tg.Jiu,deoarece figurează pe tabelul de comuniști interbabili.- Tot atunci Dl.D-TRU POPESCU mi-a spus că trebue făcut tot ce este posibil ca să nu fie internat SRAER,deoarece acesta i-a dat informații în timpul când se găsea în lagărul dela Caracal.- Când peste puțin timp s'a format o comisie cu un delegat al M.Afacerilor Interne și restul autorităților polițienești eu am declarat cu asentomentul șefilor mei ierarhici că SRAER nu trebue internat în lagăr.-

Am promis D-lui DUMITRU POPESCU și D-nei SRAER că voi face tot ce este psibil ca Dl.SRAER să nu fie internat în lagăr.- La despărțire D-na SRAER mi-a cerut numărul de telefon ca în cazul când are o neplăcere să mă anunțe.- Peste o zi sau două am fost chemat de D-na SRAER la telefon care m'a rugat să mă duc la un restaurant unde mă așteaptă,pentru că are să-mi comunice ceva urgent.- Când m'am dus acolo am găsit pe D-na SRAER care mă aștepta și care mi-a spus să fac tot ce este posibil și să nu-l trimitem în lagăr nici pe un medic prieten cu ea și soțul ei anume LIBLICH SANDU.- Tot atunci D-na SRAER mi-a dat un plic cu o sumă de bani și mi-a spus că soțul ei mă roagă să viu pe la ei într-o seară.- Când m'am dus în casa D-lui SRAER atunci l-am văzut pentru prima dată și el m'a rugat insistent să fac tot posibilul să scap de lagăr și pe Doctorul SANDU LIBLICH pe care tot atunci l-am văzut pentru un minut sau două în casa D-lui SRAER după care

./.

el a plecat.- Cum eu nu puteam să intervin pentru doi am rugat pe TAFLARU să facă tot ce e posibil ca să scape el de lagăr pe Dr.SANDU LIBLICH,fapt care a şi avut loc.- Reţin amănunţit şi afirm cu tărie că atunci când a veit la mine DUMITRU POPESCU nu mi-a spus nici un cuvânt şi nici nu m'a rugat pentru SANDU LIBLICH,ci numai pentru SRAER IOSIF.- Eu am spus lui TAFLARU că eu am fost rugat de Dl.SRAER IOSIF ca să ajutăm şi pe Dl.LIBLICH, nu am afirmat nici un cuvânt dacă acesta ar putea sau nu să dea informaţii.- Eu am mers de mai multe ori în casa SRAER unde nu am văzut absolut nicino altă persoană.- După un anumit timp SRAER m'a rugat să fac tot ce e posibil pentru a salva pe o soră a D-nei SRAER care se găsea internată într'un lagăr,probabil în oraşul Chişinău.- Eu am promis tot sprijinul dar nu găseam modalitatea,dar la un moment dat Dl.SRAER mi-a spus că el poate obţine dela Justiţia Militară un mandat de aducere sau arestare cu care un agent păiţienesc ar putea aduce la Bucureşti pe cumnata sa.- Cum eu nu aveam competinţă decât în Bucureşti m'am dus la TAFLARU şi i-am spus despre ce este vorba afirmându-i că Dl.SRAER nu mai activează în mişcarea comunistă.-

TAFLARU a primit, înprincipiu, să facă acest bine în care scop împreună, la propunerea mea şi rugămintea D-lui SRAER transmisă de mine lui am mers într'o seară acasă la Dl. SRAER.- In casa D-lui SRAER s'a discutat modalitatea după care TAFLARU a promis că va delega un agent care să se ducă la Chişinău în scopul discutat.- Intr'una din zile Dl.IOSIF SRAER (mi-a dat un mandat) mi-a arătat mandatul de aducere care era întocmit în formă legală şi semnat,din câte ştiu de D.PETRESCU pe atunci colonel,Comandantul Curţii Marţiale Bucureşti.- Dl.SRAER a spus că pune la dispoziţia omului care se duce la Chişinău suma de una sută mii lei, din care acesta urma să plătească trenul şi masa şi dormitul etc.- Nu mai ştiu dar din câte îmi reamintesc mandatul de aducere şi banii sau dat direct persoanei care s'a dus la Chişinău,nu de către mine.-

Declar stărui şi semnez.-

ss/. DUMITRESCU SAVA

24 Aprilie 1950.-

A.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul STEFAN TOMESCU,de ani 42,născut în comuna Constanţa Jud.Constanţa,fiul lui MATEI şi al PARASCHIVEI,fost în Serviciul de Informaţii al M.St.Major al Armatei,cu ultimul domiciliu în Bucureşti,Str.Hagi Ghiţă Nr.43, declar următoarele :

In timpul cât am funcţionat în Serviciul de Informaţii al M.St.Major, am lucrat la informaţii de teren.- Din relaţiile de serviciu cu organele informative al Serviciului Special de Informaţii condus în acea vreme de EUGEN CRISTESCU,numesc pe VICTOR IONESCU care era subdirector am aflat că avocatul IOSIF SRAER era informator al lui EUGEN CRISTESCU care lucra cu el prin colonelul MADARJAC.-

Deoarece IOSIF SRAER căuta prin diverşi să ajungă şi la Serv.de Informaţii al M.St.Major pentru care îşi manifestase dorinţa de "a-i da informaţii foarte importante" am verificat informaţia prin mai multe surse stabilind că într'adevăr Avocat I.SRAER este informatorul Serviciului Special de Informaţii lucrând cu EUGEN CRISTESCU şi cu Colonel MADARJAC.-

Din această verificare reeşea că IOSIF SRAER furniza ca un informator permanent,informaţii lui EUGEN CRISTESCU prin Col.MADARJAC,informaţii care erau socotite importante şi foarte apreciate de EUGEN CRISTESCU.-

Am stabilit cu ocazia acelei verificări că av.IOSEF SRAER avea şi misiuni de provocator printre evreii pe care-i ştia comunişti şi că internarea lui în lagărul dela Târgu-Jiu a fost făcută de comun acord cu EUGEN CRISTESCU pentru a provoca neînţelegeri şi agitaţii printre comuniştii cari erau internaţi la lagărul Tg.Jiu.- In plus mai lucra cu Col.MADARJAC şi "jupuiala" evreilor pe care-i ştia bogaţi şi pe care-i şantaja cu sume mari de bani pentru ca să-i scape de Generalul PICKI-VASILIU - lagăre şi muncă obştească.- Mulţi evrei mi s'au plâns de acest procedeu printre care şi bătrânul avocat J.COHEN.-

Am sesizat atunci M.St.Major- Secţia II şi printrun raport onformativ înaintat,după câte îmi aduc aminte prin Aprilie-Mai 1944, am expus cele constatate arătând că în

viaţa de toate zilele av.I.SRAER face pe marele agitator comunist - provocator denunţând persoane pentru a şantaja.-

După 23 August 1944, a apărut în Bucureşti un manifest prin care av.I.SRAER era denunţat cu dovezi ca fost agent informator-provocator al lui EUGEN CRISTESCU şi Col.MADARJAC.-

Am fost delegat să verific conţinutul manifestului şi în raportul pe care l-am depus colonelului I.AIMAJANU şeful Serviciului am precizat că, corespunde adevărului.-

Când în Martie 1945 am fost arestat la Tribunalul Poporului maiorul magistrat I.POPESCU care şi el era arestat pe acea vreme mi-a spus că arestarea mea se datorește în mare parte faptului că l-am arătat pe Dl.Secretar G-ral I.SRAER ca fost informator al lui E.CRISTESCU, însă el este tare şi nu voiu mai eşi din ocnă.-

Activitatea de informator a lui IOSE SRAER mi-a fost confirmată personal de EUGEN CRISTESCU când l-am arestat în Octombrie 1945, care mi-a mai spus că Dl.MADARJAC i-a făcut multe neajunsuri în legătură cu SRAER, căci ştie că cu acesta jefuia pe evrei.- Mi-a mai confirmat de activitatea lui SRAER F.BECESCU (GEORGESCU) şi VICTOR IONESCU foşti directori la Serviciul Special de Informaţii.-

Susţin şi semnez propriu nesilit de nimeni.-

ss/. STEFAN TOMESCU

Bucureşti 24 Aprilie 1950.-

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

329

Ion Răşeanu traducător

51-

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

26 Februarie 1952, Buc.
Interog. a început la ora 9
" s'a terminat " 12,30

Eu maior GLIGOR I. VIOREL, am interogat în calitate de anchetator:

Numele DUMITRESCU, Pronumele G. SAVA, Anul, luna şi ziua naşterii 1907 Septembrie 1. Locul naşterii comuna Boxioru jud. Buzău, cetăţenia română, naţionalitatea română, apartenenţa politică nu, din ce an...studii 1938 Facultatea Cernăuţi, licenţiat în drept, profesia comisar şef de poliţie. Ultimul loc de muncă şi funcţia Prefectura Poliţiei Capitalei, şef de birou, Ultimul domiciliu Bucureşti str. Agricultori Nr. 4, situaţia familiară căsătorit cu ALEXANDRA casnică de 38 ani, fără copii. Origina socială 8 ha. teren până la 23 August 1944, după 23 August 1944 nu ştiu. Activitatea politică până în 1947 nu. Decoraţii, distincţii şi premii guvernamentale: nu, In ce armată a făcut serviciu, grad, funcţie românească, Scoala militară ofiţeri rezervă Bacău eşit cu gradul de sublocotenent în 1932, avansat locotenent în 1939. Dacă a fost prizonier, nu. Dacă a fost în străinătate, unde, când şi în legătură cu ce: nu. Dacă a participat în bande, în organizaţii contra revoluţionare: nu. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine şi la ce pedepse a fost condamnat: judecat în anul 1945 ca criminal de război de Tribunalul Poporului Bucureşti la muncă silnică pe viaţă.

Intrebare

Când ai luat Dta cunoştinţă despre LUCRETIU PATRASCANU, cu ce ocazie?

Răspuns

In calitatea mea de poliţist am luat cunoştinţă despre LUCRETIU PATRASCANU în primăvara anului 1942, la scurt timp dela venirea colonelului MANOLESCU STEFAN ca director al poliţiei de siguranţă în Prefectura Poliţiei Capitalei. Când Ministerul de Interne a aprobat venirea în Bucureşti a lui LUCRETIU PATRASCANU pe timp limitat pentru îngrijirea sănătăţii şi ne ordona să-l supraveghem tot timpul şederii în Bucureşti.

./.

ss/SAVA DUMITRESCU

Intrebare

Cine va adus la cunoştinţă ordinul Ministerului Afacerilor Interne în legătură cu autorizaţia dată lui LUCREŢIU PATRASCANU de a veni în Bucureşti? ~~331~~

Răspuns

Am fost chemat de directorul poliţiei de siguranţă din Prefectura Poliţiei Capitalei colonelul de jandarmi MANOLESCU STEFAN la el în birou, unde mi-a citit ordinul şi mi-a ordonat să aleg un ofiţer de poliţie cu agenţii respectivi ca să supravegheze pe LUCREŢIU PATRASCANU la sosirea în Bucureşti.

Intrebare

Care a fost ofiţerul de poliţie şi agenţii pe care i-aţi delegat cu supravegherea lui LUCREŢIU PATRASCANU?

Răspuns

Am delegat pe comisarul de poliţie VASILACHE PETRE şi un grup de agenţi, dintre care reţin numai pe RISTOIU CONSTANTIN

Intrebare

Dacă puteţi preciza că LUCREŢIU PATRASCANU în primăvara anului 1942 a venit în Bucureşti?

Răspuns

Imi amintesc că la câteva zile după ce am primit ordinul, VASILACHE PETRE a raportat sosirea în Bucureşti a lui LUCREŢIU PATRASCANU şi că s'a stabilit cu domiciliul la mama sa într'o stradă din jurul rondului Regina Maria.

Intrebare

De câte ori aţi fost sesizat că LUCREŢIU PATRASCANU a venit în Bucureşti între anii 1941 şi 1944,23 August?

Răspuns

Imi amintesc că în perioada anilor 1941 şi 1944 23 August, LUCREŢIU PATRASCANU a venit în Bucureşti de 3 ori şi anume: de două ori în anul 1942, odată primăvara şi a doua oară toamna şi a treia oară în primăvara anului 1944.

Intrebare

Dacă l-aţi văzut personal pe LUCREŢIU PATRASCANU în perioada anilor 1941 şi 1944,23 August cu ce ocazie?

Răspuns

L-am văzut pe LUCREŢIU PATRASCANU în toamna anului 1942 când a venit pentru a doua oară în Bucureşti, în biroul colonelului MANOLESCU STEFAN la Prefectura Poliţiei Capitalei, unde venise în legătură cu autorizaţia de şedere în Bucureşti

Intrebare

Ce cunoaşteţi în legătură cu supravegherea lui

./.   ss/SAVA DUMITRESCU

LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns

Nu-mi mai amintesc nimic în legătură cu rezultatele supravegherii,afară de faptul că în primăvara anului 1944 când a dispărut de sub supraveghere circula cu o mașină turism a unei societăți petrolifere.Societatea petroliferă a cărei mașină o folosea LUCRETIU PATRASCANU o poate cunoaște fostul agent de poliție RISTOIU CONSTANTIN.

Intrebare

Cine era dela Ministerul de Interne,care semna autorizațiile și ordinele de urmărire pentru LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns

Atât autorizațiile de venire în București cât și ordinele de supraveghere în legătură cu LUCRETIU PATRASCANU,erau semnate de fostul subsecretar de stat generalul PIKI VASILIU.

Intrebare

Dacă ai avut cunoștință că LUCRETIU PATRASCANU mergea la Ministerul de Interne în perioada când era supravegheat și în ce împrejurări ai aflat aceasta?

Răspuns

Din notele de supraveghere rețin că LUCRETIU PATRASCANU în timpul când era în București a vizitat cabinetul lui generalul PIKI VASILIU.

In 1944 după ce LUCRETIU PATRASCANU a fost scăpat de sub supraveghere am fost chemat de colonelul MANOLESCU STEFAN, care mi-a spus cu ton de reproș că ofițerul de poliție delegat cu supravegherea lui LUCRETIU PATRASCANU îl caută pe acesta în timp ce acesta s'a prezentat la cabinetul generalului PIKI VASILIU,unde a depus o cerere.

Controlând afirmația colonelului MANOLESCU STEFAN prin TRIFU ION funcționar la cabinetul generalului PIKI VASILIU am constatat că în adevăr LUCRETIU PATRASCANU depusese personal o cerere.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine,îl susțin și semnez propriu nesilit de nimeni.

ss/SAVA DUMITRESCU

Anchetator:
Maior Gligor Viorel

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

~~329~~ 332

~~333~~

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestatul SAVA DUMITRESCU, născut la 7 Sept.1907 în com.Bozion jud.Buzău, fiul lui GH. şi MARIA, fost poliţist comisar şef la PPC, domiciliat în Buc. str.Agricultori Nr.4

14 Ianuarie 1953, Făgăraş
Interog.a început la ora 6,45
" s'a terminat " 9,--

Intrebare:

Ce ai cunoscut dta cu privire la situaţia lui PATRASCANU în timp ce funcţionai la Siguranţă?

Răspuns:

In cursul anului 1941 am aflat că lui LUCRETIU PATRASCANU i s'a fixat domiciliu obligatoriu la vila sa din Poiana Ţapului şi a fost dat în supravegherea organelor jandarmeriei.

Prin anul 1942 Ministerul de Interne, ne-a ordonat să supraveghem pe LUCRETIU PATRASCANU care fusese autorizat de acelaşi Minister să vină în Bucureşti pentru un număr determinat de zile.

Prin anul 1943 din nou Ministerul de Interne ne-a ordonat să supraveghem pe LUCRETIU PATRASCANU cari tot cu autorizaţie venea în Bucureşti. Am efectuat supravegherea şi am raportat Ministerului constatările supravegherii făcute.

Reţin că Ministerul de Interne, a prelungit de mai multe ori şederea în Capitală a lui LUCRETIU PATRASCANU şi noi am continuat supravegherea până prin lunile Mai sau Iunie 1944 când agenţii care îl supravegheau au raportat că l-au pierdut în urma faptului că LUCRETIU PATRASCANU a dispărut cu o maşină care nu a mai putut fi urmărită.

Eu personal pentru prima dată l-am văzut pe LUCRETIU PATRASCANU la începutul anului 1944 la Prefec-

./. ss/SAVA DUMITRESCU

tura Poliţiei Capitalei după cât îmi amintesc în biroul colonelului MANOLESCU STEFAN care era Directorul Poliţiei de Siguranţă la P.P.C. Nu îmi mai amintesc în ce scop a făcut atunci acea vizită, LUCRETIU PATRASCANU.

Imi amintesc că după ce LUCRETIU PATRASCANU dispăruse şi Ministerul de Interne dăduse ordin de a fi găsit şi trimis la Poiana Ţapului, am aflat nu-mi amintesc din ce sursă că LUCRETIU PATRASCANU a fost la Ministerul de Interne respectiv la MADARJAC şi PIKI VASILIU.

Intrucât noi îl căutam conform ordinului primit, ordin care îl avea Siguranţa din toată ţara, am trimis pe un ofiţer de poliţie să se intereseze în mod discret la un funcţionar anume TRIFU IOAN care lucra la cabinetele lui PIKI VASILIU şi MADARJAC.

Acest funcţionar i-a confirmat ofiţerului de poliţie respectiv faptul că într'adevăr LUCRETIU PATRASCANU fusese acolo.

Pentru mine, comisarul VASILACHE PETRE şi colonelul MANOLESCU care era şeful meu, a rămas ciudat faptul că noi fusesem puşi ca nişte caraghioşi să-l găsim pe PATRASCANU prin ordinul expus al lui PIKI VASILIU şi în acelaşi timp, LUCRETIU PATRASCANU îl vizita pe PIKI VASILIU. Mi-am dat seama că ordinul dat de PIKI VASILIU nu era decât o mascaradă al cărui scop nu îl cunosc. Dealtfel însăşi ordinul nu prevedea luarea unei măsuri severe de arestare sau internarea lui LUCRETIU PATRASCANU, ci doar să fie găsit şi trimis la Poiana Ţapului.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces verbal de interogatoriu şi am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susţin şi semnez propriu nesilit de nimeni.

Anchetator,	Arestat,
Lt.Maj.V. Vânătoru	ss/SAVA DUMITRESCU

334

~~335~~

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Sava Dumitrescu, născut la 7 Sept. 1907 în Com. Bozioru Jud. Buzău, fiul lui Ștc. și Maria, fost politist Comisar Șef la P.P.C., domiciliat în Buc. Str. Agricultori No 4

(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

14 Ianuarie 1953

Orașul Făgăraș

Interogatoriul a început la ora 6 și 45 min.

" s'a terminat la " 9 și 00 "

Intrebare: Ce ai cunoscut D-ta. cu privire la situația lui Pătrășcanu în timp ce funcționai la Siguranță?

Răspuns: In cursul anului 1941 am aflat că lui Lucrețiu Pătrășcanu i s'a fixat domiciliu obligatoriu la vila sa din Poiana Țapului și a fost dat în supravegherea organelor jandarmeriei.-

Prin anul 1942 Ministerul de Interne, ne-a ordonat să supraveghem pe Lucrețiu Pătrășcanu care fusese autorizat de același Minister să vină în București pentru un număr determinat de zile.-

Prin anul 1943 din nou Ministerul de Interne ne-a ordonat să supraveghem pe Lucrețiu Pătrășcanu care tot cu autorizație venea în București.- Am efectuat supravegherea și am raportat Ministerului constatările supravegherii făcute.-

Rețin că Ministerul de Interne, a prelungit de mai multe ori sederea în Capitală a lui Lucrețiu Pătrășcanu și noi am continuat supravegherea

Semnătura,
Sava Dumitrescu

Mod. 185

Urmare: până prin lunile Mai sau Iunie 1944 când agenții care îl supravegheau au raportat că l-au pierdut în urma faptului că Lucrețiu Pătrășcanu a dispărut cu o mașină care nu a mai putut fi urmărită,-

Eu personal pentru prima dată l-am văzut pe Lucrețiu Pătrășcanu la începutul anului 1944 la Prefectura Poliției Capitalei după cât îmi amintesc în biroul Colonelului Ioanidescu Ștefan care era directorul Poliției de Siguranță la P.P.C..- Nu îmi mai amintesc în ce scop a fost atunci acea vizită, Lucrețiu Pătrășcanu.-

Îmi amintesc că după ce Lucrețiu Pătrășcanu dispăruse și Ministerul de Interne dăduse ordin de a fi găsit și trimis la Poiana Țapului, am aflat nu-mi amintesc din ce sursă că Lucrețiu Pătrășcanu a fost la Ministerul de Interne respectiv la Mădârjac și Piki Vasiliu.-

Între vreme noi îl căutam conform ordinului primit, ordin care îl avea Siguranța din toată țara, am trimis pe un ofițer de poliție să se intereseze în mod discret la un funcționar anume Trifu Ioan care lucra la cabinetele lui Piki Vasiliu și Mădârjac.-

Acest funcționar i-a confirmat ofițerului de poliție respectiv faptul că într-adevăr Lucrețiu Pătrășcanu fusese acolo.-

Pentru mine, comisarul Vasilache Petre și Colonelul Ioanidescu care era șeful meu, a rămas învălit faptul că noi fusesem puși ca niște caraghioși să-l găsim pe Pătrășcanu prin ordinul expres al lui Piki Vasiliu și în același timp, Lucrețiu Pătrășcanu îl vizita pe Piki Vasiliu.- Mi-am dat seama că

Semnătura, [signature]

~~331~~ 335

Urmare: ordinul dat de Pikki Vasile nu era decât o mascaradă al cărei scop nu îl cunosc. - Deoltfel însăşi ordinul nu prevedea luarea unei măsuri severe de arestare sau internarea lui Lucrețiu Pătrășcanu ci doar să fie găsit și trimis la Poiana Țapului. - ~~336~~

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu nesilit de nimeni. -

Anchetator,
Lt. Maj. [illegible]

Arestat,
[illegible]

Semnătura,

D E C L A R A T I E

Subsemnatul DRANICEANU I DTRU, fost Subinspector de poliţie în Direcţia Generală a Poliţiei, delegat cu conducerea Corpului Detectivilor dela August 1943 pînă la 10 Martie 1945, fiul lui ION şi al MARIEI, născut în comuna Măceşul de Jos Jud. Dolj, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, Bdl. Gl.Magheru Nr.26, deţinut în Penitenciarul Făgăraş, declar următoarele :

In legătură cu situaţia de urmărit a d-lui LUCRETIU PATRASCANU pentru ideile şi activitatea lui comunistă, cunosc următoarele episoade:

După câte îmi amintesc în anul 1942, fiind delegat din partea Direcţiunii Generale a Poliţiei, să fac parte din Comisiunea de triere a deţinuţilor din lagărul de internaţi Tg. Jiu, al cărei preşedinte era colonelul VASILE GELEP, fost secretar general al Ministerului de Interne, luându-se în discuţiune eliberarea lui PATRASCANU, colonelul GELEP, mi-a confiat că dorinţa Ministrului VASILIU PIKY, fost subsecretar de Stat la Interne, că poliţia şi Siguranţa este ca PATRASCANU să fie scos din lagăr, urmând a i se fixa domiciliu obligatoriu la vila sa dela Poiana Tapului.-

Având în vedere că PATRASCANU nu era considerat ca un comunist periculos, capabil de acte de teroare, toată comisia a fost de părere să fie eliberat, urmând a fi dat în supraveghere jandarmilor, cari aveau formaţiuni teritoriale în acea localitate.-

Motivul care l-a determinat pe fostul ministru PIKY VASILIU să elibereze pe PATRASCANU din lagăr mi l-a explicat decedatul colonel GELEP, în forma aceasta : Mama lui LUCRETIU PATRASCANU, cunoscându-l pe PIKY VASILIU, deoarece D.D.PATRASCANU tatăl lui LUCRETIU îi fusese profesorul lui PIKI VASILIU,

a făcut apel la sentimentele lui faţă de fiul fostului lui profesor, să-i dea drumul din lagăr, luându-şi obligaţiunea de a nu face nimic de natură să vină în conflict cu legile şi măsurile de ordine publică şi Siguranţa Statului.-

Măsura liberării odată luată, PATRASCANU şi-a luat domiciliu obligatoriu la Poiana Tapului, trecând sub supravegherea jandarmilor.-

In tot timpul anului 1943, a stat acolo fără să ne fi fost semnalat că ar avea vreo activitate politică.-

In anul 1944, prin luna Iunie sau Iulie, ştiu că la o conferinţă de ordine prezidată de PIKY VASILIU ne-a făcut observaţie, nouă organelor Direcţiunii Generale a Poliţiei că PATRASCANU a părăsit domiciliul obligatoriu dela Poiana Tapului şi duce o intensă activitate politică în legătură cu formarea acelui Bloc Democratic al partidelor politice : Tărănişti, Liberali, Socialişti şi Comunişti.-

I s'a răspuns atunci ministrului că noi nu ştim când a părăsit PATRASCANU Poiana Tapului, deoarece organele Jandarmeriei care-l aveau sub pază nu ne-a încunoştiinţat despre aceasta.-

S'au luat imediat măsuri prin organele în subordine, pentru prinderea lui, însă nu a putut fi descoperit,deoarece organele de execuţie începuse să devină timorate din cauza evenimentelor politice şi militare care indicau în mod indubitabil apropiata schimbare de situaţie.-

Intr'adevăr la 23 August 1944, schimbarea s'a produs iar PATRASCANU a ajuns Ministru de Justiţie în cabinetul generalului SANATESCU.-

Aceasta este ceeace ştiu eu în legătură cu PATRASCANU.

Aceasta este declaraţiunea pe care o susţin şi semnez.

ss/. DRANICEANU I. DUMITRU

29 August 1951

~~334~~ 7

338

~~339~~

3 d

Declarație

Subsemnatul Drăiniceanu I. Ilie, fost subinspector de poliție în Direcția Glă a Poliției, delegat cu conducerea corpului detectivilor de la August 1943 până la 10 Martie 1945, fiul lui Ion și al Mariei, născut în Comuna Măceșu de Jos jud. Dolj, cu ultimul domiciliu în București, Bdul Gl. Magheru No 26, deținut în Penit. Făgăraș, declar următoarele:

În legătură cu situația de urmărit a Dlui Lucrețiu Pătrășcanu pentru ideile și activitatea lui comunistă cunosc următoarele episoade:

După cât îmi amintesc, în anul 1942, fiind delegat din partea Direcțiunii Generale a Poliției, să fac parte din Comisiunea de triere a deținuților din lagărul de internați Tg. Jiu, al cărei președinte era Colonelul Vasile Gelep, fost Secretar General al Ministerului de Interne, aflându-se în discuțiune eliberarea lui Pătrășcanu, Colonelul Gelep, mi-a confiat că dorința Ministrului Vasiliu Piky, fost Subsecretar de Stat la Interne, ca poliția și Siguranța, este ca Pătrășcanu să fie scos din lagăr, urmând a i se fixa domiciliul obligatoriu la vila sa de la Poiana Țapului.

Având în vedere că Pătrășcanu era considerat ca un comunist periculos, corpul

Drăiniceanu

de acte de teroare, toată comisia a fost de părere să fie eliberat, urmând a fi dat în supravegherea jandarmilor, cari aveau formaţiunii teritoriale în acea localitate.

Motivul care l'a determinat pe fostul ministru Pikyvorski să elibereze pe Pătrăşcanu din lagăr mi l'a explicat decedatul Colonel Golea, în forma aceasta: Mama lui Lucreţiu Pătrăşcanu, cunoscându pe Pikyvorski, deoarece D. D. Pătrăşcanu, tatăl lui Lucreţiu îi fusese profesorul lui Pikyvorski, a făcut apel la sentimentele lui faţă de fiul fostului lui profesor, să-i dea drumul din lagăr luându-şi obligaţiunea de a nu face nimic de natură să intre în conflict cu legile şi măsurile de ordine publică şi siguranţa Statului.

Măsura liberării odată luată, Pătrăşcanu şi-a luat domiciliul obligatoriu la Poiana Ţapului, rămând sub supravegherea jandarmilor.

In tot timpul anului 1943, a stat acolo, fără să ne fi fost semnalat că ar avea vreo activitate politică.

In anul 1944, prin luna Iunie sau Iulie ştiu că la o conferinţă de ordine, prezidată de Pikyvorski, ne-a făcut observaţie, nouă, rugându-ne Direcţiunii şi a Poliţiei că Pătrăşcanu a părăsit domiciliul obligatoriu de la Poiana Ţapului, şi duce o intensă activitate politică, în legătura cu formarea acelui Bloc Democratic al Partidelor politice: Ţărănişti, Liberali, Socialişti şi Comunişti.

I s'a răspuns atunci Ministrului că noi nu ştim când a părăsit Pătrăşcanu, Poiana Ţapului deoarece organele Jandarmeriei cari l aveau sub pază nu ne-au încunoştiinţat despre aceasta.

[signature]

S-au luat întreg în mâini prin organe în subordine, pentru prinderea lui Tusa; nu s-a putut fi descoperit, deoarece organele de execuție începuse să devină timorate, din cauza evenimentelor politice și militare care indicau în mod indubitabil apropiata schimbare de situație -

Într-adevăr la 23 August 1944, schimbarea s-a produs iar Pătrășcanu, a ajuns ministru de Justiție în cabinetul Generalului Sănătescu.

Aceasta este ceia ce știu eu în legătură cu Pătrășcanu.

Aceasta este declarațiunea pe care o susțin

Semnat: [illegible]

29 Aug 1951

337 341 152 342

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

TRIBUNALUL MILITAR Constanța
PARCHETUL MILITAR

I. Parchetul Militar
Formular Md. 5.

MANDAT DE ARESTARE Nr. 21874

In numele legii și al Prezidiumului Republicii Populare Române

Noi, Cpt. Magistrat Radu Emanoil Procuror Militar

pe lângă Tribunalul Militar Constanța

Văzând sentința Nr. 352 din 28 Iunie 1949 a Tribunalului Militar Constanța secția — -a prin care Lesnior Eugen născut la 2-IV-1916 în Copou-Iași.

cu domiciliul în București str. Scheiul de Sus N° 31. —

este condamnat să sufere pedeapsa de 10 (zece) ani închis. cor. și 4000 lei amendă corec.,

pentru delictul de tentativa trecerii frauduloase a frontierei

prev. și pen. de art. 267 C.P.

Văzând că sentința a rămas definitivă la data de în lipsă

Văzând și disp. art. 214, 215 C. J. M.

Mandăm și ordonăm tuturor agenților forței publice ca, in conformitate cu legea, să aresteze și să conducă la închisoarea Constanța

pe Lesnior Eugen, spre a-i face să execute pedeapsa prevăzută mai sus.

Ordonăm Penitenciarului Constanța să primească și să rețină pe sus numitul condamnat, pe tot timpul determinat mai sus, calculat dela încarcerare, iar la expirare îl va elibera, dacă nu mai este reținut și pentru alte cauze.

Mandatăm tuturor depozitarilor puterii publice să dea tot concursul, pentru executarea prezentului mandat de arestare.

Emis la Parchetul Tribunalului Militar Constanța

astăzi 24 Martie 1951.

La Constanța

PROCUROR MILITAR
Cpt. Magistrat, [signature]

Pedeapsa începe la ....

și expiră la ....

Șeful Bir. de urmăriri și executări,
Șef Sec. [signature]

C. 2016—Atelierele Grafice 1 Mai

338 342

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

III. JUDECATĂ
Formular Md. 3

TRIBUNALUL MILITAR
Constanța

Dosar N°: 333/949. 343

SENTINȚA Nr. 352/949 (EXTRAS)

Tribunalul Militar Constanța
a pronunțat următoarea sentință:

Pentru motivele cuprinse în corpul sentinței și în unire cu concluziunile Domnului Procuror Militar;

IN NUMELE LEGII HOTĂRAȘTE:

Cu majoritate de voturi declară culpabil pe Lesnior Eugen pentru tentativa trecerii fraud. a frontierei p.p. de art. 267 C.P. și pe Petrescu Tudor pentru tăinuire

prevăzut și pedepsit de art. 283 C.P.

Asemenea cu unanimitate de voturi că nu sunt circumstanțe atenuante în favoarea lui Lesnior și sunt pt. Petrescu T.

Făcând aplicațiunea art. 237 C.P. 457, 342 C.J.M. 283 C.P. 457, 463, C.J.M.
cu majoritate de voturi îl condamnă în 158 C.J.p. lipsă pe Lesnior Eugen la 10 (zece) ani închis. corect. 4000 (patru) mii lei amendă corect. și confiscarea averii pt. tentativa trecerii frauduloasă a frontierei și la 8 (opt) luni închis. corect. cu computarea detenției prevent. dela 8 Noembrie 1948 pe Petrescu Tudor pentru tăinuire.—

Dată și cetită în ședință publică, astăzi anul 1949, luna Iunie
ziua 28.

PREȘEDINTE (ss) Colonel Mag. Pavelescu C.

Membri (ss)

Conform cu originalul
Grefier, N. Stăpescu

Grefier (ss)

Starea civilă a numitului este: porecle și pseudonime Lesnior Eugen
anul, luna și ziua nașterii 2 Aprilie 1916
locul nașterii Copou - Iași, fiul lui
și al ________, profesiunea fost funcționar, naționalitatea
român, căsătorit da, numărul copiilor.
PREȘEDINTE, ult. domic. în București str. Scheiul de Sus N° 31. Grefier,

C. 14.816. — M. O., Imprimeria Națională. — Md. 78

6 343
~~344~~
~~339~~

= MINISTERUL SECURITATII STATULUI =
= REGIUNEA CONSTANTA =
=.=.=.=.=.=.=.=.=.=.=.=.

SI 31

SI Ten col Soluk

= PROCES - VERBAL =

Azi 27 luna VIII 1953 la Constanta ;

Noi Serg.M. Milea Gh. din MSS, M.SS. Buc. si Serg.M Malutin Simion din M.SS. Regi. Cta. -

Am procedat primul la predare si secundul la primirea retinutilor Lasmov Eugen Transferat - Buc. - Cta.

ce au fost inaintati cu adresa Nr 6-S/004/84/881 din 22 luna VIII anul 1953.-

Drept pentru care am incheiat prezentul proces - verbal.-

AM PREDAT,

Seg. Maj. Milea

AM PRIMIT,
Serg M [signature]

1.

340
344

UNITATEA

Sef Nr. 192.

PROCES VERBAL Nr. 491

645

31

DE DEPUNERE ŞI PERCHEZIŢIE CORPORALA

Făcut astăzi, 9. Ianuarie 1953. *ora* ___ *in* București

Noi, Botoche Vasile *din* M. S. S.

in virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a [numitului] LEOSNEOV EUGEN *născut la* 2 Aprilie 1916 *în comuna* COPOV *Raionul* IASI *fiul lui* ALEXANDRU *şi* ANA *de profesiune* FUNCTIONAR *căsătorit cu* FLORICA *domiciliat în* București [str.] SCHEIUL DE SUS *Nr.* 31 *primit conform* $\frac{ordinului}{raportului}$ *Nr.* 470020/16 *din* 9/I/1953

Procedând la percheziția corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte și valori:

o pereche ochelari de vedere rupți lipsă un sticlă, un palton, o haină, o geacă, o cușmă piele, o pereche pantofi rupți, o pereche ciorapi, o linguriță, un prosop, trei fulare, două perechi chiloți rupți, o cămașă ruptă, două perechi bretele, o traistă-pînză, patru pachete de tutun, un pachet țigări mărășești, o perie de dinți, diferite cărți rupte, trei perechi șireturi.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIŢER DE SERVICIU,
Ml. Botoche Vasile

Perchezitionat,
Eugen Losmen

Transferat la ______ **conform Ordinului Nr.** ______ **din** ______

Am predat,
OFIŢER DE SERVICIU,

Am primit,
reținutul și obiectele menționate in prezentul proces verbal.

D O V A D A

Am primit obiectele și valorile menționate în prezentul proces verbal.

Data ______

A. ...1 — 5163 Md. 5

Gr. P. 1

345

~~3.1~~

UNITATEA B. I.

Sef Nr. BALOT

PROCES VERBAL Nr. 46

~~346~~

DE DEPUNERE ȘI PERCHEZIȚIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 19-VI-953 *ora* 17 *în* București

Noi, lt. Scoka Leopold *din* M.I.S.

in virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a numitului LUȘNOV EUGEN *născut la* 2 Aprilie 1916 *în comuna* Popau

Raionul Iași *fiul lui* Alexandru *și* Ana

de profesiune funcționar *căsătorit cu* Florica *domiciliat în* București

str. Schitul de sus *Nr.* 31 *primit conform ordinului / raportului* Nota

Nr. *din*

Procedând la percheziția corporală a susnumitului am găsit asupra lui următoarele obiecte și valori:

Un palton, una haină, trei fulare, trei perechi șireturi, una șapcă, două perechi [illegible], un prosop, un cordon, diferite cârpe, una pereche chiloți rupți, una săpunieră, una lingurița, una pereche ochelari vechi cu un ochi lipsă și ruptă, patru pachete tutun, una perie de dinți, un pachet țigări mărășești, un [illegible] mic, un săculeț, diferite mărunțișuri, un papiotă ață albă și una neagră întrebuințată, una batistă, una pereche ochelari negri, una punte dentară ruptă metal alb. una curea. x — x —

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIȚER DE SERVICIU, lt. Scoka Leopold

Percheziționat,

Transferat la **conform Ordinului Nr.** **din**

Am predat,
OFIȚER DE SERVICIU,

Am primit,
reținutul și obiectele menționate în prezentul proces verbal.

D O V A D A

Am primit obiectele și valorile menționate în prezentul proces verbal.

Data

A. 1 — 5483

Md. 5

346

3~~12~~

~~347~~

UNITATEA C

Sef Nr. 83

31

PROCES VERBAL Nr. ____

DE DEPUNERE ȘI PERCHEZIȚIE CORPORALĂ

Făcut astăzi, 21 VIII 953 *ora* 10³⁰ *în* București

Noi, Slt Tănase T 94 *din* M.S.S

în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a [numitului] LOSNIOV-EUGEN *născut la* 2 IV 916 *în comuna* Copou *Raionul* orașului Iași *fiul lui* ALEXANDRU *și* ANA *de profesiune* funcționar *căsătorit cu* Florica *domiciliat în* Bucureș[ti] S[tr.] Schitul de sus Tei *Nr.* 31 *primit conform* ordinului/raportului

Nr. ____ *din* ____

Procedând la percheziția corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte și valori:

una pereche ochelari de vedere

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

OFIȚER DE SERVICIU, Tănase

Perchezitionat

Transferat la ____ **conform Ordinului Nr.** ____ **din** ____

Am predat,
OFIȚER DE SERVICIU,

Am primit,
reținutul și obiectele menționate în prezentul proces verbal.

D O V A D Ă

Am primit obiectele și valorile menționate în prezentul proces verbal.

Data ____

C — 5183

Md. 8

Înplic. sef. ~~373~~ ~~47/I~~ 145 347

~~348~~

C.13¹

PROCES - VERBAL

Astăzi 14 luna Decembrie anul 1948

Noi, Rotaru Petre Slt. de securitate în Direcțiunea Generală a Securității Poporului;

Constatăm prin prezentul proces verbal că, percheziționând pe numitul Lașuiava Eugen de ani 32 de profesie Profesor originar din Jud. Tomi cu domiciliul în Buc. str. Schitul de Jos 31 trimis de Dir. Reg. de Securitate Constanța cu raportul Nr. 27046.

S'au găsit asupra sa următoarele:

ochelari de vedere, cordon, diferite notițe, cuța, un fular . . . .

Drept pentru care am încheiat prezentul proces verbal, spre cele legale.

Sublocotenent de Securitate

Reținut Eugen Lașuiava — Asistenți :

DOVADA

Am primit banii și obiectele prevăzute în prezentul proces verbal.-

Reținut . . . .

P.E.

3~~44~~ 146
Fil. 42
348
~~349~~

Nr. ______

FOAIA PERSONALĂ

Întocmită de Oficiul ______
Numele şi pronumele Losniuv Eugen
Cu porecla ______
Nume fals ______
Semnătura infractorului [signature]

Felul infracţiunii ______
Ocupaţiunea Profesor
Vârsta 32 ani
Anul naşterii, comuna, judeţul, ţara, 1916 Com. Capau Jud Iaşi
Ultimul domiciliu: comuna, judeţul, ţara. Buc. Str. Scheiul de Sus nr. 31
Domicilii anterioare: Buc. Str. Barbu Vrăcanu nr. 2.
Naţionalitatea Rom
Cetăţenia Rom
Religiunea ortodox

A fost
Fotografiat de [signature]
Clişeul Nr. 5520
Dactiloscopiat de [signature]

Studii Licenţiat în Educaţie Fizică
Limba ce posedă
Situaţia militară Plut. T.R. Reg. 13. Iordache
Specialitate ca infractor ______

STAREA CIVILĂ	EXPUNEREA REZUMATIVĂ A INFRACŢIUNII:
Tata † Alexandru	
Mama Ana	
Soţ-(ia) Florica	
Copii Ioana 5 ani	
Rude	

Formula dactiloscopică ______

FOTOGRAFIA

O. Imprimeria Centrală

SEMNALMENTELE

1. Talia: m. 1. cm. 69
~~f. mic~~, mic, mijlociu, ~~înalt, f. înalt.~~

2. Corpolenţa
~~slab~~, svelt, ~~potrivit, bine făcut, mare.~~

3. Faţa { culoarea / forma
culoarea: roz, ~~palidă, brună.~~
forma: ~~rotundă~~, ovală, ~~pătrată, plină sau~~ slabă.

4. Fruntea
~~mică~~, mijlocie, ~~mare, turtită, oblică,~~ dreaptă ~~şi bombată.~~

5. Părul { culoarea Blond
ondulat, ~~neted, chelie.~~
culoarea: blond, roşu, castaniu, negru, sur, alb.

6. Ochii căprui
albaştrii, cenuşii, galbeni, portocalii, castanii deschis, castanii închis, particularităţi.

7. Sprincene { forma / culoarea
forma: ~~drepte~~, arcuite, îmbinate.
culoarea: se notează când diferă de a părului capului.

8. Nasul { profil / faţa
rectilin, ~~convex concav.~~
~~f. gros~~, subţire, ~~lat.~~

9. Gura
~~mică~~, mijlocie, ~~mare~~, buze ~~groase~~, subţiri, ~~resfrânte.~~

10. Bărbia
subţire, ~~lată, dublă, cu gropiţă.~~

11. Urechile
~~mici~~, mijlocii, ~~mari, depărtate, lipite, găurite.~~

12. Semne particulare { cicatrice, pigmentări ale pielei, tatuaj, fracturi, anchiloze, picioare în X sau O, ghebos, amputări etc. — Nu

LEGĂTURI	CARACTERIZĂRI SPECIALE ASUPRA-INDIVIDULUI
De prietenie *De specialitate*	

IMPRESIUNILE DIGITALE DELA MÂNA STÂNGĂ

MARE	INDEX	MIJLOCIU	INELAR	MIC

~~346~~ ~~148~~
349

ZIUA ARESTĂRII	PRINS, ORDIN DE URMĂRIRE SAU MANDAT	CĂREI AUTORITĂȚI A FOST TRIMIS	RECIDIVIST	CONDAMNAT Hotărârea justiției
23. X. 948				~~351~~ LOCUL UNDE EXECUTĂ PEDEAPSA

OBSERVAȚIUNI ȘI NOTE OFICIALE	DATA ȘI SEMNĂTURA CELUI CE A FĂCUT FOAIA
	Slt. de semit. 17. XII. 948 Sigiliul SEMNĂTURA OFIȚERULUI DE POLIȚIE UNDE S'A FOTOGRAFIAT ȘI DACTILOSCOPIAT Slt. de. Semit. [signature] Sigiliul

IMPRESIUNILE DIGITALE DELA MÂNA DREAPTĂ

MARE	INDEX	MIJLOCIU	INELAR	MIC

Formula

~~345~~ ~~147~~ 350

Nr. dosarului

Numele Losniur

Pronumele Eugen

Porecla —

Nume fals —

fiul lui Alexandru şi al

Data şi locul naşterii

Capon jud. Do

Domiciliul Buc. Sh. S

ole nus nr 31.

Felul infracţiunii

lor mâna dreaptă

~~55~~

Mâna dreaptă

M.	A.	Mj.	I.	m.

C. 11.641. — M. O., Imprimeria Naţională. — Md. 47.

Luată la *D.G.S.P.* data *17.XII.* de D-l *Slt.* [illegible]

Impresiunile degetelor mâna stângă

Observațiuni ______

Clasificată la ______ *de* ______

Controlată la ______ *de* ______

Mâna stângă

M	A.	Mj.	I.	m.

~~4347~~
~~302~~ 351

FIŞE INDIVIDUALĂ

Numele LOŞNIOV *Pronumele* EUGEN.-
Numele tatălui Alexandru Loşniov, profesia maistru mecanic
Numele mamei Ana, născ. Fendrich. „ casnică
Domiciliul părinţilor Sibiu

Fraţi şi surori:

Numele	Profesia	Domiciliul
1. Olga Apostu	profesoară	Iaşi - Str. [illegible] 9
2. Adelia Loşniov	profesoară	Sibiu Liceul de fete.
3.		
4.		
5.		
6.		

Locul naşterii Iaşi - Com. Copou, anul 1916, luna Aprilie, ziua 2
Domiciul actual Orfelinatul Casa Tei, Str. Scheiul de sus 31 -
Domicilii in trecut (se va specifica şi in ce timp le-a avut) 1939-40 - Str. Barbu Urleanu 2, 1934-1939 - Internatul instit. de Ed. Fizică -
Apartenenţa politică P.M.R. provenit din P.S.D
Studii Licenţiat A.N.E.F.
Profesiunea şi instituţia unde lucrează Minist. Muncii şi Prev. Soc. - Dir. Gle [illegible]. Orfelinatul Casa Tei - Prof. de Ed. Fizică la Lic. Mihai Viteazul.
Profesiuni şi instituţii unde a lucrat in trecut Liceul Al. Donici - Chişinău, Liceul Princip. Carol Anc. Lic. Ctin Brâncoveanu Anc. Lic. Creţulescu Anc Lic. M. Viteazul Anc.
Motivul schimbării profesiuni sau instituţiei Suplinitor. In fiecare an era trecut dela un liceu la altul.
Dacă primeşte vreo retribuţie dela Stat, cât, şi sub ce formă? 6500 lei, masă şi casă dela Minist. Prev. Sociale.
Căsătorit Florica, numele de fată al soţiei Stătescu
profesiunea soţiei funct. Minist. Muncii şi Prev. Sociale

Copii:

Numele	Etatea	Profesiunea
Ioana-Mioriţa -	6 ani	—

Serviciul militar: unitatea 26 Infant., gradul Plut. T.R., contig. 1938.
Dacă a mai fost arestat şi judecat (când, de ce, de care organe) Nu a mai fost arestat
Data intrării in inchisoare adus dela M.A.I., care l-a arestat pentru tentativă de trecere frauduloasă a frontierei.
Cine a dispus internarea

Data ieşirii din inchisoare

Cine a dispus ieşirea

Unde a plecat?

Eliberat

Lagărul

Inchisoarea

Alte organe

Pe cât timp?

Ce regim s'a cerut de noi să i se aplice acolo?

Numărul adresei cu care a plecat

Conduita in timpul detenţiunei la noi

Regimul aplicat

Amprentele digitale:

Fotografia

Faţa

Profil

REZU

DIRECTOR,

Anchetator,

Data

~~348~~ 352
~~771~~
~~553~~

FIȘE INDIVIDUALĂ

Numele LOSNIOV *Pronumele* EUGEN
Numele tatălui ALEXANDRU LOSNIOV †, profesia MAISTRU MECANIC,
Numele mamei ANA, născ. FENDRICH " casnică
Domiciliul părinților SIBIU,

Frați și surori:

	Numele	Profesia	Domiciliul
1.	OLGA APOSTU	profesoară	IAȘI, STR. ADAMACHE 9. –
2.	ADELA LOSNIOV	profesoară	SIBIU, Liceul de fete
3.			
4.			
5.			
6.			

Locul nașterii Iași, com. Copou, anul 1916, luna Aprilie, ziua 2
Domiciul actual Orfelinatul CASA TEI, str. SCHEUL de SUS 31. –
Domicilii in trecut (se va specifica și in ce timp le-a avut) 1939–40 = Str. Barbu Urlăcanu 2, 1934 – 1939 – internatul Instit. de Educație Fizică. –
Apartenența politică P. N. R. provenit din P. S. D. –
Studii licențiat A.N.E.F.
Profesiunea și instituția unde lucrează MINIST. MUNCII ȘI PREV. SOC. DIR. GIA ASIST. – ORFELIN. CASA TEI. PROF. de Ed. Fizică la LIC. MIHAI VITEAZUL. –
Profesiuni și instituții unde a lucrat in trecut Liceul AL. DONICI – CHIȘINĂU, LICEUL PRINC. CAROL Buc., LIC. CTIN BRÂNCOVEANU Buc., Lic. C. CRETZULESCU Buc.; LIC. M. VITEAZUL Buc.
Motivul schimbării profesiuni sau instituției Suplinitor și transferări au fost trecut de la un liceu la altul. –
Dacă primește vreo retribuție dela Stat, cât, și sub ce formă? 6.500 lei., masă și casă dela minist. PREV. SOCIALE.
Căsătorit FLORICA numele de fată al soției STĂTESCU
profesiunea soției funct. MINIST. MUNCII ȘI PREV. SOCIALE. –

Copii:

Numele	Etatea	Profesiunea
IOANA – MIORIȚA	6 ani	

Serviciul militar: unitatea 26 Infant., gradul Slut. T. R., contig. 1938
Dacă a mai fost arestat și judecat (când, de ce, de care organe) nu a mai fost arestat

Data intrării in inchisoare adus dela M. A. I. care l-a arestat pentru tentativă de trecere frauduloasă
Cine a dispus internarea
a frontierei. –

Data ieșirii din inchisoare

Cine a dispus ieșirea

Unde a plecat?

Eliberat

Lagărul

Inchisoarea

Alte organe

Pe cât timp?

Ce regim s'a cerut de noi să i se aplice acolo?

Numărul adresei cu care a plecat

Conduita in timpul detențiunei la noi

Regimul aplicat

Amprentele digitale:

Fotografia

REZUMAT A

DIRECTOR,

Anchetator,

Data

R 739

353

...11/57342
3 Decembrie 1948

10.XII.948
I.3.
- Va fi cerut - Losniov Eugen dela Dir. Reg. Constanța.
- Veți începe cercetările, discutând în prealabil cu mine

B.4

REFERAT
= = = = = = = =

In noaptea de 23 Octombrie a.c., în urma unui control efectuat, vasului "TRIPOLI", a fost găsit ascuns în prova vasului, numitul LOSNIOV EUGEN, născut la 2 Aprilie 1916, profesor de educație fizică la Ministerul Muncii și Prevederilor Sociale, căsătorit, domiciliat în București, str. Scheul de Sus nr.31.

La primele cercetări, s'a stabilit că susnumitul intenționa să treacă granița în mod fraudulos, în Turcia, pentru a lua contact cu grupul comunist dezident de a cărui existență a aflat dela prietenii lui; PAVEL CONSTANTIN, director la Oficiul de Studii din Institutul Central de Statistică din București, BOTEA NICOLAE, fost funcționar la Institutul Central de Statistică, depunând o activitate și pe lângă cabinetul fostului ministru pe Justiție LUCREȚIU PATRASCANU și RATIU ANTON, ce a funcționat succesiv la Ministerul Industriei și Comerțului și la Oficiul Național de Turism.

Deasemeni s'a mai stabilit că banii cheltuiți de LOSNIOV EUGEN, pentru a găsi modalitatea de a fugi din țară sunt bani delapidați dela Ministerul Muncii și Prevederilor Sociale-Direcția Generală a Asistenței.

Fată cu cele de mai sus, propun ca susnumitul să fie înaintat de către D.R.S.P.Constanța acestei Direcțiuni Generale, pentru adâncirea cercetărilor, întrucât se presupune că LOSNIOV EUGEN nu ar fi străin de manifestul "Dreptul Muncii".

3.XII.948
Propunem ca Losniov E. să fie adus la D.G.S.P. pentru cercetări
Col. Bîrtaș

3.XII.948
De acord, întrucât ar putea fi pornit în cercetarea acțiunei trotzkiste.
Maior de Sec.
Z. [illegible]

LOCOTENENT DE SECURITATE,
[signature]

D.G.S.P. 3 Ianuarie 1949 354
- 53 - H/B. ~~350~~

~~555~~

N O T A

In noaptea de 23 Octombrie 948 organele de Securitate Constanţa fiind informate că pe vasul " Tripoli" sub pavilion Sirian, se ascunde un individ care intenţionează să părăsească ţara în mod clandestin, cu ocazia percheziţiei efectuate pe vas, l'au descoperit ascuns pe individul LOSNIOV EUGEN, de 32 ani, profesor de Educaţie Fizică la M.M. şi Prevederilor Sociale, domiciliat în Bucureşti str. Scheiul de Sus Nr.31.

Arestat şi cercetat de organele de Securitate Constanţa, recunoaşte că a vrut să plece clandestin din ţară, motivat de unele nereguli de ordin financiar ce le-a avut în calitate de gestionar al Coloniei Breaza unde fusese delegat de Ministerul Muncii şi Prevederilor Sociale, fapt care s'a verificat pe linie informativă.

Totodată a mai rezultat din cercetări că nutrea intenţia de fugă din ţară mai dinainte, încă din toamna anului 1947, împreună cu un grup de prieteni, cu scopul de a lua legătură cu grupul comunist dezident din streinătate de a cărui existenţă a luat cunoştinţă dela prietenul său PAVEL CONSTANTIN - Director la oficiul de studii din Institutul Central de statistică din Bucureşti.

Tot dela acesta ştia că din acest grup ar mai face parte BOTEA NICOLAE şi RATIU ANTON şi că aceştia sunt pe linia vederilor fostului Ministru de Justiţie LUCRETIU PATRASCANU.

Pretinde că acţiunea acestui grup în streinătate ar fi avut ca scop să contrabalanseze activitatea diverselor fracţiuni politice ce ar încerca din afară o schimbare a regimului politic din ţară, precum şi la o îmbunătăţire a relaţiunilor noastre politice şi economice cu marile state occidentale: U.S.A. şi Anglia.

Evaziunea iniţial era proectată şi organizată de PAVEL CONSTANTIN, cu un avion pilotat de MAX MANOLESCU, dar văzând măsurile intense luate s'a renunţat şi a dat cuvânt de ordine să se pregătească încât oricând va fi anunţat să poată pleca pe orice cale.

Din cele declarate până în prezent, nu reese că

-//-

ar fi avut loc şedinţe şi că cele relatate mai sus au fost rezultatul conversaţiilor cu PAVEL CONSTANTIN, conversaţii mai mult ocazionale, la cari n'au participat alte persoane.

Pentru a se putea adânci cercetările propunem extinderea cercetărilor şi asupra celorlalţi.

CAPITAN DE SECURITATE

Gr. Sfetcovici

Copie

352 356 ~~357~~

Ziua in care implineste Miorita 5 ani si 2 luni.
23 Octombrie 1948.-

"Draga Dane",

In asta seara trebue sa ma imbarc pe un vapor care merge in Siria, dupa ce am trecut prin imprejurari dintre cele mai grele.

Nadajduiesc sa pot ajunge cu bine spre aceasta dintai destinatie pentru a porni la un nou inceput. Nu te pot lamuri in aceste cateva randuri asupra imprejurarilor care mi-au dictat sa fac acest pas ci doar te previu ca o intoarcere imediata dela planul fixat egaleaza cu sinuciderea. Contand pe prietenia ta ca pe cel mai pretios bun si singurul meu sprijin in aceste momente de suprema incredere, cand imi fac viata pe o muche de cutit, apelez la tine sa faci un sacrificiu -Maximul de Sacrificiu- banuesc si sa inmanezi aducatorului acestei scrisori un minimum de 25.000-30.000 lei pe care i-l datorez pentru serviciul enorm ce mi l-a facut si a carui neplata urgenta ma poate expune unor incalculabile consecinte.-

Imi dau perfect de bine seama ca ceiace-ti cer este enorm fata de posibilitatile tale -mai ales imediat- dar esti singura mea salvar[e]. Ma incumet sa-ti propun un lucru pe care nu l-asi fi facut niciodata, ca in cazul in care nu gasesti posibilitatea unui imprumut imediat sa-ti amanetezi sau sa-ti vinzi un lucru mai de pret. Sacrificiul acesta -pe care nu pot sa gandesc ca nu esti in stare sa-l faci pentru a salv[a] viata unui prieten, pentru a ma salva pe mine- ti-l voiu rasplati insu[t]it la prima ocazie. Si te rog sa crezi ca depasind acest impas voiu munci si voiu lupta cu inversunare si fara preget pentru a dobandi pentru societatea romaneasca de care sunt legat cu intreg cugetul si sufletul meu cat si pentru mine, prietenii si rudele ce-mi sunt atat d[e] dragi conditiile unei vieti libere si prospere in spiritul cel mai um[a]nitar posibil. In jurul persoanei mele poarta te rog -este in primul rand in interesul tau- cea mai mare discretie si nimic din ceiace vei auzi spunandu-se rau sa stii ca nu corespunde adevarului in slujba caruia si pentru restabilirea caruia voi dovedi cat de curand ca lupt si am luptat. Daca gasesti ocaziunea cauta sa-i convingi pe ai mei care nu stiu aproape nimic, ca voiu face imposibilul ca numele meu sa capete in viitor un loc de frunte in viata publica romaneasca.-

De Florica trebue sa dai printr'una dintre surorile ei: fie D-na Puica Statescu Ministeru. Informatiilor Directia Contabilitatilor fie Ing. Manolescu Institutul de cercetari agronomice.-

Nu este bine sa cauti a o intalni la camin ci doar eventual sa-i ceri in cateva cuvinte o intalnire unde locul pe care-l vei socoti, mai nimerit prin telefon.-

Clipele fug nelinistea sporeste si bucuria comunicarii intime cu tine este intrerupta de pregatirile plecarii. Ramai cu bine draga Danut si primeste odata cu imbratisarile mele cele mai prietenesti, intreaga recunostinta mea. Sa dea Dumnezeu ca revederea noastra sa se faca in cele mai fericite momente pentru tara noastra si pentru fiecare dintre noi.-

ss Gica

pt.conf. Eugen Lesovici

Cand vei avea prilejul si posibilitati imbratiseaza-mi fetita pe Miorita mea.-

Retine datele esentiale si apoi distruge scrisoarea.

Cunosti adresa dela Iasi a surorii mele Olga Apostu Adamache 9.

Scrieti si comunicati despre mine.-

pt.conformitate,

Sublt.Gh.Mihaila *Mihaila*

Scrisoarea este adresata D-lui Capitan Popescu Dan, Inspectoratul General al Jandarmeriei (Biroul Sport) Sos. Stefan cel Mare Bucuresti.-

S2 29X [illegible]

[illegible] 215

Ziua în care împlinește Minuța 5 ani și 2 luni

23. Octombrie 1941

353 357

"Dragă Dane."

"În astă seară trebue să mă îmbarc pe un vapor care merge în linie, după ce am trecut prin împrejurări dintre cele mai grele.

Nădăjduiam să pot ajunge cu tine spre această dintâi destinație pentru a privi la un nou început.

Nu te pot lămuri în această ultimă secundă asupra împrejurărilor care mi-au dictat să fac acest pas. Ci doar să te previn că o reîntoarcere imediată de la planul fixat egalează cu sinuciderea...

Contând pe prietenia ta ca pe cel mai prețios bun și singurul meu sprijin în aceste momente de supremă încordare, când îmi joc viața pe o muchie de cuțit, apelez la tine să faci un sacrificiu – maximul de sacrificiu – tăinuit și să înmânezi aducătorului acestei persoane un minimum de 25.000–30.000 lei pe care îl datorez pentru serviciul enorm ce mi l-a făcut și a cărui neplată urgentă mă poate expune unor incalculabile consecințe.

Îmi dau perfect de bine seama că ceeace-ți cer este enorm față de posibilitățile tale – mai ales imediate – dar este singura mea salvare.

Cuvânt 'a doua zi de la ...' ... Olga ... [illegible]

Mă încumet să-ți propun un lucru pe care nu l-aș fi făcut niciodată: ca în cazul în care nu găsești posibilitatea unui împrumut imediat să-ți amanetezi sau poți vinde un lucru mai de preț.

Sacrificiul acesta - pe care nu pot să gândesc că nu ești în stare să-l faci pentru a salva viața unui prieten, pentru a mă salva pe mine - ți-l voi răsplăti înzecit la prima ocazie. Și te rog să crezi că depășind acest impas voi munci și voi lupta cu înverșunare și fără preget pentru a dobândi pentru societatea Românească de care sunt legat cu întreg cugetul și sufletul meu cât și pentru mine prietenii și rudele ce-mi sunt atât de dragi condițiile unei vieți libere și prospere în spiritul cel mai curat posibil. În jurul persoanei mele poate te rog - ești în primul rând în interesul tău - cea mai mare discreție și nimeni din cei care vei căuta spunându-le se vor să știe că am corespondat [illegible] în slujba căreia și pentru restabilirea căreia voi dovedi cât de curând că lupt și am luptat.

Reține datele esențiale. [illegible]

Dacă găsești ocaziunea ~~354~~ 117 358
caută să-i convingi pe ai mei care
nu știu aproape nimic, că voi
face imposibilul ce numele meu ~~359~~
să capete în viitor un loc de frunte
în viața publică românească.

Dr Florica trebue să dai
printr'una dintre surorile ei:
pe D-na Lucica Stătescu
Minist. Informațiilor Direcția Contabilității
pe D-na Ing. Manolescu
Institutul de Cercetări Agronomice
Nu este bine să cauți a o întâlni
la Cămin și ci doar eventual
să-i ceri în câteva cuvinte o întâlnire
undeva locul pe care-l vei socoti mai
nimerit prin telefon.

Clipele fug; neliniștea apasă
și frecușa comunicării intime cu tine
este întreruptă de pregătirile plecării.

Rămâi cu bine drag pământ
și primește odată cu îmbrățișările mele
cele mai prietenești întregii neamului
meu. Să dea Dumnezeu ca
revederea noastră să se facă în
cele mai fericite momente pentru țara
noastră și pentru fiecare dintre noi.

Gică

pent. Eugen Lazăr[illegible]

Când vei avea prilejul și posibilitatea, îmbrățișează-mi [illegible] fetița [illegible] mea —

D-sale Domnului
Căpitan Popescu Dan
Inspectoratul General al
Jandarmeriei (Biroul Sport)
Șoseaua Ștefan Cel Mare
Tram. și 26.
București

Declarație

Subsemnatul Eugen Losaniu profesor în vârstă de 32 ani cu ultimul domiciliu în București Str. Schitul de Jos 31 declar prin prezenta următoarele:

Prin luna Noembrie 1947 cu prilejul unei întâlniri cu prietenul Pavel Constantin funcționar la Institutul Central de Statistică acesta mi-a mărturisit crezul său și intențiunile sale privitoare la o acțiune politică de contrabalansare în străinătate a activității diverselor fracțiuni politice ce s'or găsi acolo, fracțiuni a căror atitudine, programe și metode ar reflecta intențiunea lor de a obține prin încercări violente revanșarde să o schimbare a regimului politic din țară. Prietenul Pavel Constantin mi-a arătat în continuare că intențiunea sa este împărtășită de un mănunchi de tineri dintre care face parte și că ei ar concorda cu vederile tov. Lucrețiu Pătrășcanu ce s'or găsi în divergență cu partidul nostru comunist – propunându-mi ca și eu să mă raliez și eu acestui punct de vedere – al cărui obiectiv ar tinde la o îmbunătățire a relațiunilor noastre politice și economice și cu Marile State occidentale: U.S.A și Anglia remediind astfel dificultățile actualei situațiuni a le unor unilaterale relațiuni cu U.R.S.S ale regimului nostru politic – Pavel Constantin m'a rugat să reflectez și să-i comunic dacă aș fi dispus să părăsesc țara insistând asupra caracterului sincer și dezinteresat al acestei concepțiuni. ~~[illegible]~~ Interesându-mă asupra grupului din care face parte, Pavel Constantin mi-a spus că ~~deocamdată~~ din el eu cunosc pe prietenul Betea Nicolae și Latin Anton zicând că nu vede utilitatea pentru care mi-ar mai spune și alte nume de bună vreme ce nu cunosc persoanele, asigurându-mă însă că și aceste persoane sunt la nivelul de înțelegere și capacitate a prietenilor numiți ~~[illegible]~~ asupra cărora crede că nu aș putea avea vreo îndoială.

În privința mijlocului de transport în străinătate Pavel Constantin mi-a spus că este în pregătire plecarea cu avionul pilotat de Max Manolescu.

După trecerea câtorva săptămâni văzându-ne o nouă întâlnire Pavel Constantin mi-a arătat nesiguranța că plecarea s'ar mai putea face cu avionul motivând că întrunirile măsuri luate de

Eugen Losaniu

organele și autoritățile de peste frontieră dificultăți care nu ~~[illegible]~~ se știe dacă vor putea fi depășite. pentru ca ulterior să-mi aducă la cunoștință că a trebuit – cel puțin pentru moment – să se renunțe la plecarea cu avionul și că urmează să se studieze ~~[illegible]~~ posibilitatea de plecare pe la granița Ungariei. Declar că nu am avut nici un fel de discuțiuni privitoare la cele expuse mai sus decât cu Pavel Constantin singurul ins care m-a introdus în acest subiect prin convorbiri directe și care la curiozitatea de a cunoaște alte amănunte în această chestiune m-a rugat să nu mai insist întrucât nu poate să mi le dea fiind pentru moment chestiuni de discreție tactică, rugându-mă să contez pe prietenia sa de care este sigur că nu mă pot îndoi.

Cum ocupațiunile mele nu-mi dădeau răgaz să-l văd mai des, Pavel Constantin mi-a cerut – dealtfel și ca o chestiune de prudență – să mă pregătesc sufletește pentru plecare urmând ca el să mă anunțe în timp util când plecarea va putea avea loc.

După o trecere mai îndelungată de timp – și după repetate telefoane la Institutul Central de Statistică la care mi se răspundea stereotip că este plecat într-o misiune – m-am deplasat personal la Institut unde am fost informat că este dispărut fără ca cineva să știe ceva despre el.

De la această dată n-am mai aflat nimic privitor la Pavel Constantin și grupul din care făcea parte.

Drept care dau prezenta declarație și semnez propriu liber și nesilit de nimeni

București
30.XII.948

[signature] Eugen Lazăr

Declaratie

Subsemnatul Eugen Losniuv, functionar la Ministerul Munci si prevederilor Sociale, Directia Generala A Asistenti, declar prin prezenta urmatoarele:

Am delipidat suma ramasa din avansul primit dela Directiunea Generala A Asistenti, pentru cheltuielile de intretinere la colonia Breaza, pentru a trece granita fraudulos, eventual in Turcia unde speram sa ma alatur grupului Comunist dezident. Aflasem ca acest grup dezident se afla in Turcia, dela un prieten de al meu, functionar la Institutul Central de Statistica, anume Pavel Constantin.

Intentionam sa sustin in Turcia alaturi de Grupul Comunist Deziden ideia unei coalitii politice cu celelante Partide Politice, si in situatiunea ca as fi fost pus sa vorbesc la radio as fi aratat ca realizarea programului economic al guvernului actual din tara este mult ingreuiata de lipsa contactului activ cu celelalte puteri occidentale si faptul lipsei unor produse prime si fabricate.-

As fi afirmat convingerea mea ca esta indispensabila o reluare a tratativelor pentru apropiere si coalizarea partidelor din tara, care sa permita o armonizare a intereselor generale posibila sa duca la o mai rapida prosperitate in toate domeniile vetii sociale romanesti.-

Intentia de a parasi tara pentru motivele aratate mai sus o aveam inca din momemntul iesirei tovarasului Patrascanu din guvern, cand prietenii mei PAVEL CONSTANTIN, BOTEA NICOLAE/aceste a activat la Ministerul de Justitie in timpul ministeriatului Tov Patrascanu/ si RATIU ANTON, mi-e sugerat ideia spre o traducera in fapt inpreuna cu ei.

Ulterior acesti prieteni au disparut si aflase fara precisiune dela unii ca au trecut granita, dela altii ca au fost prinsi de organele Sigurantei Statului.-

Speram sa gasesc pe acesti prieteni/macar pe unul din ei/ sau pe altii care sa-i cunoasca sa urmareasca aceiasi ideie spre e actiona alaturi de ei.

Consideram posibila reintoarcerea in tara in momentul cand ideia reluarii unor normale raporturi intre URSS si puterile occidentale s'ar fi tradus in fapt prin constituirea unui guvern in care sa figureze grupul Tov. Patrascanu.-

Declar ca prietenul meu Pavel C-tin, functiona la Institutul Central de statistica/Director al Oficiului de Studii/este cel care ma convertit la ideia ca o activitate unilaterala in tara a Partidului nostru comunist este cu totul daunatoare in special necesitatilor de desvoltare a economiei tarii, prin izolarea ei de marele surse economic pe care le reprezinta tarile din apus: Anglia si Statele Unite, fapt pentru care tov. Patrascanu este in dezacord cu guvernul si Partidul.

El mi-a aratat ca trebue sa militam pentru ideia reluarii bunurilor noastre raporturi economice cu tarile din apus si ca in acest scop se incearca o actiune a comunistilor dezidenti dincolo in strainatate pentru a se constitui un guvern in care sa fie reprezentat si alte partide care se bucura de increderea tarilor din apus dar cxxx in care elementul cel mai reprezentativ sa fie constituit de lementul comunist.-

Am discutat cu acest prieten ideiile expuse, chiar la oficiul de studii al Institutului Central de Statistica, unde era director dupa programul de lucru si mai apoi in continuare pe strada.-

Tot el mi-a comunicat ca intre convertitii acestei idei este si BETEA CONSTANTIN, care in acel timp pe langa atributiunile de functionar la Institut Central, activa si la Ministerul de Justitie pe langa cabinetul Ministrului Patrascanu, fiind trimis mereu in delegatie prin tara pentru lucrari speciale.-

Deasemeni mi-a cemmnicat ca de acel grup tine si Ratiu Anton si care functionase succesiv pe la Ministerul Industriei si Comertului si la Oficiul National de Turism.-

/ss/Losniuv Eugen

In afara discutiunilor despre care declar mai sus si pe care le-am avut numai cu Pavel Constantin n'am mai avut nici un fel de relatii cu nimeni.-

Doar Pavel Constantin m'a chemat de cateva ori si la intervale de cate o saptamana spre a comunica ca se gaseste in legatura cu aviatorul MAX MANOLESCU, spre a stabili posibilitatile unui zbor spre a pleca in strainatate, in care cursa tinea sa ma i-a si pe mine.-

Ulterior mi-a spus ca incercarea aceasta nu mai este actuala si posibila si ca incearca sa i-a legatura cu un trust de trecere frauduloasa a granitei spre Austria, pentru ca la cateva zile cautandu-l la Institutul Central de Statistica sa mi se comunice ca este plecat intro permisie.-

Interesandu-ma succesiv telefonic la Institut mi s'a comunicat ca este inca in permisie pentru ca dupa acéia, ducandu-ma personal la Institut sa aflu ca este disparut, ca dupa unii ar fi fost prins de politie, dupa altii ar fi trecut si el si Betca granita fara a se sti in ce directie.-

Capitanul Popescu Dan caruia i-am scris cerandu-i sprijinul banesc ca ramasesem fara nici un ban la Constanta, il cunosc inca din liceu Internat din Iasi si Academia de Educatie fizica din Bucuresti, unde am fost colegi.

Relatiunile mele cu el au fost totdeauna numai prietenesti f fara nici un substrat politic l'am considerat totdeauna cel mai bun prieten al meu.-

Am apelat disperat la el pentru bani in cel mai greu inpas in care m'am gasit vreodata intemeiat exclusiv pe prietenie.-

Declar ca prietenul Capitanul Popescu nu stie absolut nimic despre plecarea mea fapt care resulta din continutul biletului pe care i l'am scris cand i-am cerut bani.

Declar ca banii cheltuiti apartineau Directiei Generale a Asistentei din Ministerul Muncii si Prevederilor Sociale si faceau parte din gestiunea financiara a Coloniei de copii Breaza de sus pe care Directia G-rala a Asistentei mi-a dat sarcina sa o conduc pe timpul verei.-

Aceasta imi este declaratia pe care o semnez propiu liber si nesilit de nimeni.-

/ss/Losniuv Eugen

12 Octombrie 1948

p. Conformitate

Sth. Mihail5.

_D_E_C_L_A_R_A_T_I_E_

Subsemnatul EUGEN LOSNIOV declar prin prezenta următoarele :

Despre plecarea din Ţară, prietenul PAVEL CONSTANTIN mi-a vorbit în toamna anului 1947 - nu mai reţin bine luna, prin luna Octomvrie sau Noemvrie. Este lucru cert că schiţarea acestui proect de plecare se desemna printre celelalte motive enumerate în declaraţia mea din 7 Octomvrie 1949 - şi prin motivul expres al ieşirii din guvern a Tov.LUCREŢIU PATRAŞCANU a cărei atitudine a făcut obiectul dezarmării sale publice de către Partidul Muncitoresc Român.

Privitor la trustul de trecere frauduloasă a frontierei - PAVEL CONSTANTIN mi-a spus doar că urmează să trateze cu el - fără a-mi preciza sau denumi nimic din ceiace constituia existenţa sa (a trustului) urmând să-mi comunice la ce rezultate va ajunge.

Lucru, care evident nu s'a mai întâmplat din pricina dispariţiei lui PAVEL.

Am aflat de dispariţia lui PAVEL CONSTANTIN căutându-l telefonic la Institutul Central de Statistică- de repetate ori; ultima oară ducându-mă personal la Institut - unde mi s'a răspuns; întâi că este plecat într'o permisie şi apoi că nu s'a mai prezentat la serviciu fără a face vre-o comunicare sau a da orice alt semn de viaţă.

Aşa cum se prezentau lucrurile schiţate în proectul de plecare cu PAVEL CONSTANTIN nu se punea problema stabilirii unui loc anumit de întâlnirii în străinătate, de bună vreme ce urma să fi plecat împreună. In ceiace priveşte ideia de a întâlni pe PAVEL CONSTANTIN în Franţa - la Paris - simplă supoziţie din moment ce nu ştiam nimic de PAVEL la plecarea mea- trebuie să mărturisesc că nu mă gândisem asupra unei anumite modalităţi lăsând totul în voia hazardului.

./.

Reflectând abia acum asupra acestui lucru, presupun că a-şi fi putut lua informaţii dela populaţia românească, stabilită la Paris asupra cercurilor politice interesaţi în soluţionarea problemelor politice din România - cu care PAVEL cred că ar fi căutat să ia contact dacă s'ar fi găsit acolo.

Cum în ordinea de importanţă - motivul de ordin politic se desemna cu un coeficient minor în încercarea mea personală de plecare, 14 Octomvrie 1948 era foarte posibil ca în eventualitatea ajungerii mele în Franţa să fi urmat un vechi proect de pregătire pentru o nouă carieră - dacă nu mi-aşi fi găsit prietenii (PAVEL şi BETEA) acolo.

Drept care dau prezenta declaraţie, astăzi 14 Octomvrie 1949 şi semnez propriu

ss.EUGEN LOSNIOV

Declarație

Subsemnatul Lungu Laurian funcționar la Ministerul Muncii și Prevederilor Sociale Direcțiunea Generală a Asistenței declar prin prezenta următoarele:

Am delapidat suma bănească din avansul primit de la Direcția Generală a Asistenței (pentru cheltuielile de întreținere de Colonia Breaza) pentru a trece granița fraudulos eventual în Turcia unde speram să mă raliez grupului comunist dizident. Aflasem că acest grup dizident se află în Turcia de la un prieten al meu funcționar la Institutul Central de Statistică Pavel Constantin.

Venit la Constanța am apelat la Tudose spre a-mi înlesni plecarea. Acesta m'a mai pus în legătură cu un anume Costache. Dându-le la amândoi bani, după tergiversări de mai multe zile – de la data de 5 Octombrie – aceștia m'au urcat pe un vas străin în ziua de 28 Octombrie pe care am fost prins de autoritățile Siguranței: ~~din~~

Intenționam să susțin în Turcia alături de grupul comunist dizident ideia unei coaliții politice cu celelalte partide politice și în situațiunea în care aș fi fost pus să vorbesc la radio aș fi arătat că realizarea programului economic al guvernului actual din țară este mult îngreuiat de lipsa contactului nostru cu celelalte mari puteri occidentale prin faptul lipsei unor produse prime și fabricate. Aș fi afirmat ~~că este~~ convingerea mea că este indispensabilă o reluare a tratativelor pentru o apropiere și coaliție a partidelor din țară care să permită o armonizare a intereselor generale capabile să ducă la o mai rapidă prosperitate în toate domeniile vieții sociale românești.

Intenția de a părăsi țara pentru motivele arătate mai sus o aveam încă din momentul scoaterii Tov. Pătrășcanu din guvern când prietenii mei Pavel Constantin, Botez Nicolaie (acesta a activat la Ministerul de Justiție în timpul ministeriatului Tov. Pătrășcanu) și Rațiu Anton mi-o sugerase spre a o traduce în fapt împreună cu ei. Ulterior acești prieteni au dispărut și aflasem fără precizie de la unii că au trecut granița și de la alții că au fost prinși de organele Siguranței statului.

speram să găsim pe acești prieteni (măcar pe vreunul
dintre ei) sau pe alții care să-i convingă și să genereze
aceiaș idee spre a acționa alături de ei. 364
Consideram posibilă reîntoarcerea întrucât în momentul
când ideia reluării unor normale raporturi între
U.R.S.S. și puterile Occidentale s'ar fi tradus în fapt
prin constituirea unui guvern în care să figureze 365
grupul tov. Pătrășcanu.
Declar că prietenul meu Pavel Constantin
funcționar la Institutul Central de Statistică (Director la
Oficiul de Studii) este cel care m'a convertit la
ideia că o activitate unilaterală în țară a partidului
nostru Comunist este cu totul dăunătoare în special
succeselor de dezvoltare a economiei țării prin
izolarea ei de marile surse economice pe care le
reprezintă țările din apus: Anglia și Statele Unite
fapt pentru care tov. Pătrășcanu este în dezacord
cu guvernul și partidul. El mi-a arătat că trebue
să militam pentru ideia reluării bunelor noastre
raporturi economice cu țările din apus și că în acest
scop se încearcă o acțiune a comuniștilor dizidenți
dincolo în străinătate pentru a se constitui un guvern
în care să fie reprezentate și alte partide care se bucură de
încrederea țărilor din apus dar în care elementul cel
mai reprezentativ să fie constituit de elementul comunist.
Am discutat cu acest prieten ideile expuse
chiar la Oficiul de Studii a Institutului Central
de Statistică unde el era director după programul
(după încheierea programului) de lucru și mai apoi
în continuare pe stradă. Tot el mi-a comunicat că
între convertiții acestei idei este Betea Constantin
care în acel timp pe lângă atribuțiunile de funcționar la
Institutul Central activa la Ministerul de Justiție
pe lângă Cabinetul Ministrului Pătrășcanu fiind
trimes mereu în delegații prin țară pentru lucrări
speciale. De asemenea mi-a comunicat că de acest
grup ține și Rațiu Anton (pe care-l cunoșteam încă
demult din Serviciul Social) și care funcționase
succesiv și la Ministerul Industriei și Comerțului și
la Oficiul Național de Turism.
În afara discuțiilor despre care declar mai
sus și pe care le-am avut numai cu Pavel Constantin
n'am mai avut nici un fel de relațiuni cu nimeni.
Dr. Pavel Constantin m'a chemat de câteva
ori la interval de câte o săptămână, după

365

306

spre a-mi comunica şi sugestii, în legătură cu aviatorul Mar Ioanovici spre a stabili posibilitatea unui zbor spre a pleca în străinătate, în care caz trebuie să mă ia şi pe mine.

Ulterior mi-a spus că încercarea aceasta nu mai este actuală şi nici posibilă, şi că încearcă în legătură cu un trust de trecerea frontierei, să plece prin Ungaria spre Austria. Pentru că la câteva zile căutându-l la Institutul Central de Statistică mi se comunica că este plecat într-o permisie. Interesându-mă succesiv telefonic la Institut mi s'a comunicat că este încă în permisie pentru ce după aceia ~~după~~ aflându-mă personal la Institut şi alţii că este dispărut, că după unii ar fi fost prins de poliţie, după alţii ar fi trecut şi el şi Botea graniţa fără a se şti în ce direcţie.

Căpitanul Popescu Dan căruia i-am scris cerându-i sprijinul bănesc când rămăsesem fără nici un ban la Constanţa îl cunosc încă din liceu, Liceul Internat din Iaşi şi din Academia de educaţie fizică din Bucureşti unde am fost coleg.

Relaţiunile mele cu el au fost totdeauna numai afective prieteneşti fără nici un substrat politic — l-am considerat totdeauna cel mai bun prieten al meu. Am apelat disperat la el pentru bani în cel mai greu impas în care m'am găsit în viaţă întemeiat exclusiv pe prietenia pe care o aveam împreună.

Declar că prietenul Căpitanul Popescu nu ştia absolut nimic despre plecarea mea, fapt care rezultă şi din conţinutul biletului pe care i l-am scris când i-am cerut bani.

Declar că banii cheltuiţi aparţineau Direcţiei Generale a Asistenţei din Ministerul Muncii şi Ocrotirilor Sociale şi făceau parte din gestiunea financiară a Coloniei de Copii Breaza de Sus pe care Direcţia Generală a Asistenţei mi-a dat sarcina să o conduc pe timpul verii.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o semnez propriu liber şi nesilit de nimeni.

25. Octombrie 1948 Eugen Lazăr

411 ~~362~~ 366

~~367~~

_D_E_C_L_A_R_A_T_I_E_

Subsemnatul EUGEN LOSNICOV declar prin prezenta următoarele :

L'am cunoscut pe BETEA NICOLAE în 1939 în Scoala (tip:tabără) de comandanţi a Serviciului Social din comuna Pietriş Jud.Arad - tabără în grupul de comandă al căreia îndeplineam atribuţiuni tehnice de organizare a vieţii educaţiei sportive în general şi în care BETEA se pregătea pentru a deveni comandant.

Am fost puternic impresionat dela prima vedere de construcţia viguroasă, vitalitatea, dinamismului şi excepţionalele aptitudini atletice pe care le exprima înfăţişarea sa fizică, pentru ca ulterior să fiu încă mai plăcut şi mai admirativ surprins la constatarea unei inteligenţe de o potenţialitate depăşind chiar nivelul însuşirilor fizice.

Am mai remarcat în plus la BETEA un puternic şi sincer imbold spre o afecţiune prietenească, un spirit larg cuprinzător realist şi fără prejudecăţi în spaţiul căruia m'am oprit cu o vie curiozitate şi satisfăcătoare dându-mi liber curs afecţiunei prieteneşti de reciprocităţi.

Dincolo de convenţionalismul uscat şi anost al raporturilor noastre oficiale, în timpul orelor de repaus căutam socialitatea întregului grup în care se găsea şi BETEA - grup în care era PAVEL CONSTANTIN, MIRON CONSTANTINESCU şi RATIU ANTON - unde contând pe sinceritatea şi discreţia noastră reciprocă făceam obiecţiunile critice ale regimului politic de "dictatură Carlistă". Natural, participaţiunea mea la discuţiunile ce se antrenau de către acest grup - alcătuit din echipieri în curs de formare pentru a deveni comandanţi - era accidentală şi intermitentă, date fiind rosturile de comandă pe care le aveam în administraţia taberii.

Cu tot defectul de dicţiune pe care-l avea, BETEA izbutea să se impună convingător şi doct, printr'o plasticitate şi o rafinală exprimare a ideii, printr'o cursivitate şi logică strâns a raţionamentelor.

Intre activităţile practice, asupra cărora se insista în mod deosebit - la pregătirea echipierilor în şcoala de comandanţi erau şi cercetările monografice.

./.

 411 368 367 368

l-am surprins pe BETEA în gospodării ţărăneşti fără să-i fi dat nici-o emoţie, întrucât conta pe întreagă discreţie a mea - pledând în sens socialist internaţionalist şi pacifist teza necesitată acţiunei de ridicare a satelor.

Cunoscându-se de către săteni rosturile noastre acolo, sigur că mulţi dintre ei au rămas contrariaţi de o atare prezentare a lucrurilor - mai ales că întreg grupul celor de care amintesc mai sus se manifesta cu opiniuni similare.

Temători la început de primejdia vânturării unor idei care, în concepţie politică de atunci, constituiau o infracţiune, am observat totuşi uşurinţa excepţională cu care BETEA obţinea încrederea ţăranilor şi afecţiunea lor negăvăitoare.

In toată activitatea sa pe tărâm Social - în şcoala de comandanţi la Pietriş şi apoi în calitate de comandant la o şcoală de echipieri la Chişinău (mi se pare) - pe cât am putut urmări direct şi afla dela alţii, BETEA a fost, nu un comandant şi un romantic şi aventuros personagiu care-şi permitea toată libertăţile de proprie cugetare şi propagandistică acţiune în sens Socialist - prevăzând evoluţia viitoare a vieţii sociale şi politice cu multă acuitate şi preciziune.

După toamna 1939 când s'a suspendat aplicarea legii Serviciului Social, suspendare hotărâtă de "Palat" ~~tocmai~~ tocmai pentru motivul neâncrederii pe care o prezenta componenţa echipelor ce provocau - diverse curente politice cu tendinţe sau pe deaîntregul Socialist " - l-am reântâlnit pe BETEA la Institutul Central de Statistică unde a reuşit să intre în funcţiune.

Contactul nostru mai frequent a fost în 1940-41 când am lucrat la recensământul populaţiei în calitate de şef al recensământului în suburbanele Capitalei. Cu acest prilej am căpătat obiceiul să trec - la intervale mai mari sau mai mic de timp după cum îmi dădeau răgaz ocupaţiunile mele profesionale, deosebicei foarte multiple - pela Institutul Central de Statistică. La Institut - dar cele mai dese ori la un local: la o bere - cu PAVEL şi cu BETEA ne anturam în câte o discuţie pasionantă pe temă socială sau politică sau pur şi simplu discutam chestiuni mărunte şi hazlii la ordinea zilei.

A fost BETEA plecat o lungă perioadă de timp în Transnistria - perioadă de timp în care eu am fost mobilizat.

Imi amintesc o lucrare sintetizând datele de ordin spiritual - cultural şi Social recoltate în timpul activităţii sale în Basarabia şi Transnistria pe care am citit-o la Institutul Central de Statistică. Era mi se pare un referat prezentat Oficiului de Studii foarte interesant şiconcludent

în privinţa stărilor din U.R.S.S.

Am discutat cu el impresiunile pe care i le-a lăsat viaţa populaţiei din Basarabia şi Transnistria sub regimul Sovietic. Mi-a arătat el falsitatea multor date ale propagandei regimului "Antonescian" prevăzându-mi succesiunea ulterioară a evenimentelor.

L-am reântâlnit la sfârşitul lui 1944 când am aflat despre participaţiunea sa la pregătirea şi executarea loviturei dela 23 August - acţiune în care el a dat o importantă contribuţie P.C.R.-ului.

Mi-a povestit BETEA despre acest fapt - nu mai reţiu amănuntele - cu francheţă,simplicitate, naturaleţă şi onestitate care arătau cât de firesc privea el acţiunea pe care a întreprins-o şi rezultatul pe care-l sconta.

Atât BETEA cât şi PAVEL mi-au solicitat participaţiunea la conducerea tineretului Uniunei Patriotice.

După transformarea Uniunei Patriotice în Partidul Naţional Popular drumurile noastre s'au despărţit, ne-am revăzut rar, accidental şi mai mult în treacăt.

Stiu că în timpul Ministeriatului - la Ministerul de Justiţie - a lui LUCRETIU PATRASCANU, BETEA a deţinut încrederea acestuia care l-a utilizat în misiuni speciale de propagandă politică în Ardeal.

L-am întâlnit ultima oară pe BETEA încă în timpul în care LUCRETIU PATRASCANU se găsea în funcţiune la Ministerul de Justiţie. Si-a exprimat atunci regretul - fugitiv, era între două drumuri într'o discuţiune mai intimă - să ne mai comunicăm reciproc păsurile - şi că multiplele obligaţiuni ne ţiu de atâta timp înstrăinaţi unul de altul.

Drept care dau prezenta declaraţie şi semnez propriu

20 Octomvrie 1949

ss.EUGEN LOSNIOV

5 ex.

~~93~~ ~~64~~ 369
~~365~~
~~370~~

"Declarație"

Subsemnatul Eugen Losniuc declar prin prezenta următoarele:

L-am cunoscut pe Betea Nicolaie în 1939 în școala (tip: tabără) de comandanți a Serviciului Social din Comuna Pietriș Jud. Arad - tabără în grupul de comandă al căreia îndeplineam atribuțiuni tehnice de organizare a întregii educații sportive în general și în care Betea se pregătea pentru a deveni comandant.

Am fost puternic impresionat de la prima vedere de construcția viguroasă, vitalitatea, dinamismul și excepționalele aptitudini atletice pe care le exprima înfățișarea sa fizică, pentru ca ulterior să-mi fie încă mai plăcut și mai admirativ surprins la constatarea unei inteligențe și a potențialități depășind chiar nivelul însușirilor fizice.

Am mai remarcat în plus la Betea un puternic și sincer imbold spre o afecțiune prietenească, un spirit larg cuprinzător realist și fără prejudecăți. În spiritul căruia m-aceu oprit cu o vie curiozitate și satisfacție dându-mi liber curs afecțiunii prietenești de reciprocitate.

Dincolo de convenționalismul uscat și auster al raporturilor noastre oficiale, în timpul orelor de repaus căutam societatea întregului grup în care se găsea și Betea - grup în care era PAVEL Ctin, MIRON CONSTANTINESCU și KATIN ANTON - unde contând pe sinceritatea și discreția noastră reciprocă făceam obiecțiunile critice ale regimului politic de

„dictatura Carlistă". Natural, participațiunea mea la discuțiunile ce se antrenau de către acest grup - alcătuit din echipieri în curs de formare pentru a deveni comandanți - erau accidentale și intermitente, date fiind sarcinile de comandă pe care le aveam în administrația taberii.

Cu tot defectul de dicțiune pe care-l avea, Betea izbutea să se impună, convingător și doct, printr'o plasticitate și o rafinată expunere a ideii și printr'o consistență și logică strânsă a raționamentelor.

Între activitățile practice, asupra cărora se insista în mod deosebit la pregătirea echipierilor în Școala de Comandanți, erau și cercetările monografice [illegible] l'au surprins pe Betea ~~în~~ pe gospodăriile țărănești fără să-i fi dat nici o emoție, întrucât conta pe întreaga discreție mea - pledând în sens socialist internaționalist și pacifist teza necesității acțiunii de ridicare a satelor.

Cunoscându-se de către săteni sarcinile noastre acolo, sigur că mulți dintre ei au rămas contrariați de o atare prezentare a lucrurilor - mai ales că între grupul celor de care aminteam mai sus se manifesta cu opiniuni similare -

Temându-mă la început de primejdia vânturării unor idei care, în concepția politică de atunci, constituiau o ~~[illegible]~~ flagrantă infracțiune, am observat totuși ușurința excepțională cu care Betea obținea încrederea țăranilor și afecțiunea lor nesovăitoare.

Întreaga activitate în perimetrul social - în Școala de comandanți la Pietriș și apoi în calitate de comandant la o școală de echipieri la ~~[illegible]~~ Chișinău (mai înainte) - încât am putut urmări direct și afla de la

altii; Betea a fost, nu un comandant, ci un romantic și aventuros personagiu care își permitea toate libertățile de proprie cugetare și propagandistic actual în sens socialist – prevăzând evoluția viitoare a vieții sociale și politice cu multă acuitate și preciziune.

După toamna 1939 când s-a suspendat aplicarea legii Serviciului Social – „desființare hotărâtă de Palat" tocmai pentru motivul neîncrederii pe care o prezenta componența echipelor ~~ce~~ provocare diverse curente politice cu tendințe sau pe de-a-ntregul „Socialiste" – l-am reîntâlnit pe Betea la Institutul Central de Statistică unde a reușit să intre în funcțiune.

Contactul nostru mai frecvent a fost în 1940-41 când am lucrat la recensământul populației în calitate de șef al recensământului în suburbanele Capitalei. Cu acest prilej am căpătat obiceiul să trec – la intervale mai mari sau mai mici de timp după cum îmi dădea răgaz ocupațiunile mele profesionale, destul de ~~foarte~~ multiple – pe la Institutul Central de Statistică. ~~M~~ La Institut – dar cele mai dese ori la un local: la o bere – cu Pavel și cu Betea ne antrenam în câte o discuție pasionantă pe teme sociale sau politice sau pur și simplu discutam chestiuni mărunte și hazlii la ordinea zilei.

A fost Betea plecat o lungă perioadă de timp în Transnistria – perioadă de timp în care eu am fost mobilizat.

Îmi amintesc o lucrare sintetizând datele de ordin spiritual – cultural și social recoltate în timpul activității sale

în Basarabia și Transnistria
pe care am citit'o la Institutul
Central de Statistică. Era mi se pare
un referat prezentat oficiului de Studii
foarte interesant și concludent în privința stării de U.R.S.S.
Am discutat cu el impresiile
pe care i le-a lăsat viața populației
din Basarabia și Transnistria sub regimul
sovietic. Mi-a arătat el falsitatea
multor date ale propagandei regimului
„Antonescian" prezentându-mi succesiunea ulterioară a
evenimentelor.
L'am revăzut la sfârșitul lui 1944
când am aflat despre participațiunea
sa la pregătirea și executarea loviturii de
la 23 August - acțiune în care el
a dat o importantă contribuție de ~~[illegible]~~
hotărâre, curaj și devoțiune P.C.R ulter
Mi-a povestit Bețea despre acest
fapt - cu mici detalii amănunțite -
cu franchețe, simplitate, naturalețe
și onestitate care arătau cât de firesc
privea el acțiunea pe care a întreprins-o
și rezultatul pe care-l scontase.
Atât Bețea cât și Pavel mi-au
solicitat participațiunea la conducerea
tineretului Uniunii Patriotice
După transformarea Uniunii
Patriotice în Partidul Național
Popular drumurile noastre s'au
despărțit, ne-am revăzut rar,
accidental și mai mult în treacăt.
Știu că în timpul ministeriatului
- la Ministerul de Justiție - lui
Lucrețiu Pătrășcanu Bețea a
definit încrederea acestuia care

3/ l-a utilizat în misiuni ~~de~~ speciale de propagandă politică în ~~[illegible]~~ în Ardeal.

L'am întâlnit ultima oară pe Belea încă în timpul în care Lucrețiu Pătrășcanu se găsea în funcțiune la Ministerul de Justiție. Și-a exprimat atunci regretul – fugitiv, era între două drumuri în Ardeal – că nu putem să întărim într'o discuțiune mai intimă – să ne mai comunicăm reciproc părerile – și că multiplele obligațiuni ne țin de atâta timp înstrăinați unul de altul.

Drept care dau prezenta declarație și semnez propriu

20. Octombrie 1949

[signature]

[signature]

371
367
372

D_E_C_L_A_R_A_T_I_E_

Subsemnatul EUGEN LOSNICV declar prin prezenta următoarele :

Il cunosc pe PAVEL CONSTANTIN din 1939 din tabăra dela Pietriş-Arad a Serviciului Social - tabără în grupul de comandă al căreia eram şi în care PAVEL se pregătea pentru a deveni comandant.

Cu multă perspicacitate PAVEL CONSTANTIN a găsit în Serviciul Social un larg teren şi o favorabilă situaţie pentru propagandă socialistă - asigurându-şi în acelaş timp mijloacele materiale de existenţă.

La Pietriş - chiar din primele zile a venirii mele acolo - am întârziat într'o discuţiune - după executarea programului de exerciţii fizice de dimineaţa. A riscat atunci PAVEL câteva aprecieri privitoare la eficacitatea Serviciului Social - în forma în care este conceput - şi a simţit din uşurinţa şi naturaleţa cu care am admis părerile sale, că poate discuta liber cu mine - natural în intimitate - renunţând la orice convenţionalisme.

Ulterior l-am surprins discutând într'un grup de coechipieri, când după o clipă de ezitare, a continuat să-şi precizeze în amănunt atitudinea politică contând - prin simplă intuiţie - că nu-i voi reproşa nimic punându-l într'o situaţie penibilă.

Ceiace m'a impresionat în mod deosebit la PAVEL - din primul moment - a fost dârzenia şi persuasiunea cu care afirmă ideile şi convingerile sale şi înfruntă dificultăţile care decurg din propagarea lor. M'a captivat apoi spiritul său de largă dăruire, de superioară înţelegere pentru tot ceiace este suferinţă umană.

L-am văzut totdeauna pe PAVEL CONSTANTIN foarte zelos şi pasionat în a-şi verifica discuţia şi impune ideile. Si cine dintre cunoscuţii şi prietenii lui nu-l ştiau din perioada de ilegalitate a partidului ca pe un marxist de convingere.

./.

La Pietriş el se găsea în centrul grupului de ţinută marxistă d.p.d.v. al interesului şi insistenţei cu care se discutau problemele politice şi sociale.

Cu multă seriozitate şi răbdare, PAVEL CONSTANTIN nu pierdea nici-o ocazie de a-şi propaga ideile marxiste în Pietriş.

Foarte puţin interesat la acea dată în chestiuni de ordin politic, am fost cooptat de PAVEL CONSTANTIN spre a mă orienta către aceste preocupări şi a mă iniţia în doctrina marxistă.

Ceeace l-a preocupat n'a fost să obţină adeziunea mea formală la concepţia marxistă, ci să mă câştige cu toată convingerea pentru ea.

In 1940-41 am lucrat împreună la recensământul populaţiei din Comunele suburbane ale Capitalei - timp în care PAVEL şi-a obţinut transferarea dela Ministerul Economiei la Institutul Central de Statistică. In această perioadă, de timp am fost introdus de PAVEL într'un grup de tineri marxişti care se reuneau pentru sport la locuinţa unuia dintre ei (numele acestuia îmi scapă, a fost funcţionar la Inst.Centr.de Statistică şi a murit pe front).

Mi-a adus la cunoştiinţă într'o zi PAVEL că a fost arestat MIRON CONSTANTINESCU - fapt în legătură cu care mi-a redat în termeni gravi dramatica situaţie a membrilor de partid arestaţi şi din închisori. Era preocupat de ajutorarea lor în care scop mi-a cerut şi mie o contribuţie bănească.

In timpul în care am fost mobilizat a fost şi el plecat în Basarabia şi Transnistria împreună cu BETEA - nu ştiu precis dacă au lucrat pe teren mereu împreună.

După 23 August 1944 ne-am întâlnit şi m'a solicitat să particip la conducerea tineretului Uniunei Patriotice împreună cu el şi cu BETEA. Era la acea dată foarte entuziasmat de reuşita prevederilor sale cu privire la desvoltarea forţei de organizare politică şi militară sovietică şi a ideilor marxiste, cum şi la câştigarea războiului de către aliaţi.

După transformarea Uniunei Patriotice în Partidul Naţional Popular ne-am revăzut la intervale, relativ mai lungi de timp - eu continuând singur a activa în organizaţia "Pionerii României" ca responsabil cultural în Comitetul Judeţean Ilfov.

Prin Octomvrie-Noemvrie 1947 într'o stare agitată de spirit în care mă găseam, l-am revăzut mai frequent - de câteva ori - pe PAVEL CONSTANTIN al cărui spirit, în special sub raportul vederilor politice, nu reflecta într'u nimic o stare mai bună.

./.

Pe marginea faptului retragerii lui LUCRETIU PATRASCANU dela departamentul Justiţiei şi dezavuării sale publice, pentru atitudinea sa dezidentă am comentat cu PAVEL situaţia politică şi actele de guvernământ ale regimului nostru. Astfel: Am conchis că desvoltarea raporturilor noastre-economice, politice şi sociale - pe plan internaţional exclusiv cu U.R.S.S. (dintre toţi marii aliaţi) reduce capacitatea de refacere economică a ţării şi creiază în interiorul ţării o stare de tensiune de agitaţie şi de nesiguranţă politică.

Deasemeni metodele de presiune şi de extremă urgenţă întrebuinţate de regim în reformele pe care le înfăptueşte fără o prealabilă, serioasă, temeinică şi susţinută acţiune de pregătire a planului, atmosferei şi cadrelor, sunt cu totul necorespunzătoare pentru a obţine încrederea maselor în eficienţa acestor reforme.

Recrutarea membrilor de partid se face pe căi nefireşti şi cu prea mare grabă pentru a intra în partid oamenii serioşi - la care procesul de deliberare spre a lua o hotărâre de acest fel este un proces de înaltă conştiinţă - şi pentru a împiedeca intrarea oportunistă a unor oameni compromişi, care au făcut totdeauna şi sub toate partidele politica interesului lor propriu şi imediat.

In acţiunea sa de schimbare şi de primenire a aparatului funcţionăresc din pricina unor recenţi, oportunişti şi venali oameni de partid s'au întâmplat inechităţi cu totul inadmisibile fiind înlăturaţi adesea funcţionari dintre cei mai umili şi cu mijloace materiale foarte reduse.

Indărătul unei propagande cu totul exagerată şi extrem de costisitoare de placarde şi lozinci - sgomotos trâmbiţate - se ascund grave deficienţe şi triste realităţi de natură să compromită chiar cele mai frumoase idei şi bune intenţiuni.

Intrecerile socialiste, chiar când au dus la importante sporuri de producţii, valoarea calitativă şi tehnică a execuţiei pieselor industriale rezultate a reprezentat o scădere mergând până la adevărate eşecuri. Munca voluntară nu constitue decât deghizamentul sub care se prezintă o muncă silită, neretribuită şi impropriu organizată, lipsită de rezultate pozitive şi eficace printr'o necorespunzătoare repartizare a sarcinilor.

In şedinţele de Partid - exagerate numeric în raport cu obligaţiunile profesionale şi timpul disponibil al membrilor de partid - prelucarea prea mult repetată, într'o formă stereotipă şi amorfă a aceloraş subiecte, nu mai provoacă niciun interes, oboseşte şi plictiseşte. Un limbaj pretenţios a cărui termeni sunt inaccesibili celor mai mulţi membri de partid, face cu totul greoaie şi nebuloasă înţelegerea problemelor.

./.

Organizarea tineretului lasă de dorit sub toate raporturile din pricina dificienţelor de conducere, lipsei unor metode adecuate de pregătire doctrinară şi practică a acestui tineret cum şi din pricina multiplicităţii sarcinilor ce i se impun şi care-l îndepărtează dela obligaţiunile lui de pregătire şcolară şi profesională.

Urgenţa aplicării reformelor economice - insuficient studiate şi pregătite, sub raportul planului general şi cadrelor de execuţie şi conducere - aduce o scădere a producţiei într'un timp în care accentul se pune tocmai pe sporirea potenţialului de producţie pentru a satisface nevoile în continuă creştere.

Exacerbarea influenţei puterii executive - în care sens evoluiază lucrările la noi - duce la anihilarea acţiunii puterii judecătoreşti, redusă astfel la îndeplinirea unei simple formalităţi. Această situaţie coroborată cu lipsa unei suficiente pregătiri juridice a asesorilor populari, consecutivă cu scăderea complectă a importanţei rolului judecătorului de carieră, nu pot să ducă decât la o inechitabilă împărţire a justiţiei şi la compromiterea pripitei aplicări a reformei justiţiei.

Despre conţinutul şi concluziunile generale ale acestor discuţiuni - sceptice şi negativiste, aşa cum le consider acum - am relatat în declaraţiile mele anterioare.

Consecutiv acestor discuţiuni am acceptat propunerea lui PAVEL CONSTANTIN ca împreună cu BETEA NICOLAE şi RATIU ANTON între alţii a căror nume nu mi-a fost făcut cunoscut - să plecăm în străinătate spre a întreprinde o acţiune tinzând la rectificarea situaţiei politice constatate la noi, aşa cum am expus-o mai sus şi cum se prezenta sub prisma vederilor lui LUCRETIU PATRASCANU.

Mai precizez încă odată că PAVEL mi-avorbit întâi despre eventualitatea - aproape certitudinea - plecării cu un avion pilotat de MAX MANOLESCU fără a-mi da însă nici-un fel de detalii în această privinţă. Mi-a comunicat apoi că această posibilitate de plecare a ratat din pricina excepţionalelor măsuri de securitate a spaţiului nostru aerian şi a aeroporturilor şi terenurilor de aterisaj luate de Ministerul de resort.

Mi-a vorbit ulterior despre faptul că încearcă să trateze - asupra condiţiunilor de plecare - cu un trust de trecere clandestină a frontierei terestre prin Ungaria, fără a-mi relata iarăşi nimic cu privire la componenţa acestui trust sau în privinţa procurării mijloacelor băneşti interesând plecarea. Increderea totală pe care o aveam în seriozitatea şi spiritul său de prevedere m'a determinat să nu insist pentru cunoaşterea unor amănunte care nu-mi suscitau la acea dată - vre-un interes special.

Dela întâlnirea în care mi-a vorbit despre această posibilitate din urmă de plecare, nu l-am mai văzut pe PAVEL CONSTANTIN. Interesându-mă la Institutul Central de Statistică asupra lui mi s'a răspuns: mai întâi că este într'o permisiune pentruca ulterior să-mi precizeze că nu s'a mai întors din această permisie fără să dea vre-un semn de viaţă.

Drept care dau prezenta declaraţie şi semnez propriu.

20 Octomvrie 19494

ss.E.LOSNIOV

5ex.

~~7~~ ~~56~~ 377 ~~373~~ ~~378~~

„Declarație"

Subsemnatul Furnar Loșnio(?) declar prin prezenta următoarele:

Il cunosc pe PAVEL C-tin din 1939 din tabăra de la Pietriș-Arad a Serviciului Social - tabără în grupul de comandă al căreia eram și în care Pavel se pregătea pentru a deveni comandant.

Cu multă perspicacitate PAVEL C-tin a găsit în Serviciul Social un larg teren și o favorabilă situație de pentru propagandă socialistă - asigurându-și în acelaș timp mijloacele materiale de existență. La Pietriș - chiar din primele zile a venirii mele acolo - am intrat într'o discuțiune - după executarea programului de exerciții fizice de dimineață. - A făcut atunci PAVEL câteva aprecieri privitoare la eficacitatea Serviciului Social - în forma în care este conceput - și a simțit din ușurința și naturaleța cu care am admis părerile sale, că poate discuta liber cu mine - natural în intimitate - renunțând la orice convenționalisme.

Ulterior l-am surprins discutând într'un grup de coechipieri, când după o clipă de ezitare, a continuat să-și precizeze în amănunt atitudinea politică - contând - prin simplă intuiție - că nimeni nu-i reproșa nimic punându-l într'o situație penibilă.

Ceiace m'a impresionat în mod deosebit la PAVEL - din primul moment - a fost dârzenia și persuasiunea cu care își afirmă ideile și convingerile sale și înfruntă dificultățile care decurg din propagarea lor. M'a captivat apoi spiritul său larg, dăruirea de superioară înțelegere ~~și sprijin prietenesc~~ pentru tot ceiace este suferință umană.

L'am văzut totdeauna pe PAVEL Ctin foarte zelos și pasionat în a-și verifica, discuta și impune ideile. Și cine dintre cunoscuții și prietenii lui nu-l știau din perioada de ilegalitate a partidului ca pe un marxist de convingere.

X La Piatra el se găsea în centrul grupului de tineri marxiști - d.p.d.v al interesului și insistenței cu care se discutau problemele politice și sociale.

Cu multă seriozitate și răbdare, PAVEL Ctin nu pierdea nici o ocazie de a-și propaga ideile marxiste, în Piatra.

Foarte puțin interesat la acea dată în chestiuni de ordin politic, ~~a stârnit~~ am fost captat de Pavel Ctin spre a mă orienta către aceste preocupări și a mă iniția în doctrina marxistă.

Ceiace l-a preocupat nu a fost să obțină adeziunea mea formală la concepția marxistă, ci să mă câștige cu toată convingerea pentru ea.

In 1940-41 am lucrat împreună la Recensământul populației - din Comunele Suburbane ale Capitalei - timp în care Pavel și-a obținut transferarea de la Ministerul Economiei la Institutul Central de Statistică. - In această perioadă de timp am fost introdus de Pavel într'un grup de tineri marxiști care se reuneau pentru sport la

locuința unuia dintre ei (numele acestuia îmi scapă, a fost funcționar la Inst. Cent. de Statistică și a lucrat pe front)
Mi-a adus la cunoștință tot, fr. PAVEL că a fost arestat Miron Constantinescu fapt în legătură cu care mi-a redat în termeni grav dramatica situație a membrilor de partid arestați și din închisori. Era preocupat de ajutorarea lor în care scop mi-a cerut și mie o contribuțiune bănească.
În timpul în care am fost mobilizat a fost și el plecat în Basarabia și Transnistria împreună cu Betea — nu știu precis dacă au lucrat pe teren mereu împreună —
După 23 August 1944 ne-am întâlnit și mi-a solicitat să particip la conducerea Tineretului Uniunei Patriotice împreună cu el și cu Betea. Era la acea dată foarte entuziasmat de reușita previziunilor sale cu privire la desvoltarea forței de apărare politice și militare sovietice și a ideilor marxiste, cum și la câștigarea războiului de către aliați.
După transformarea Uniunei Patriotice în Partidul Național Popular ne-am revăzut la intervale relativ mai lungi de timp — eu continuând singur a activa în organizația Pionierii României ca responsabil cultural în Comitetul Județean Ilfov.—
Prin Octombrie - Noembrie 1947 într'o stare agitată de spirit, în care mă găseam, l-am revăzut mai frequent — de câteva ori — pe Pavel Cîmpeanu al cărui spirit în special cât raportat vederilor politice, nu reflecta într'u nimic o stare mai bună.

X Pe marginea faptului retragerii lui Lucrețiu Pătrășcanu de la departamentul Justiției și dezavuării sale publice, pentru atitudinea sa dizidentă, am comentat cu Pavel situația politică și actele de guvernământ ale regimului nostru. Astfel: Am conchis că dezvoltarea raporturilor noastre - economice politice și sociale - pe plan internațional exclusiv cu U.R.S.S. (dintre toți marii aliați) reduce capacitatea de refacere economică a țării și creiază în interiorul țării o stare de tensiune de agitație și de nesiguranță politică.

Deasemenea metodele de presiune și de extremă urgență întrebuințate de regim în reformele pe care le înfăptuește fără o prealabilă, serioasă, temeinică și susținută acțiune de pregătire a planului atmosferei și "cadrelor", sunt cu totul necorespunzătoare pentru a obține încrederea maselor în eficiența acestor reforme.

Recrutarea membrilor de partid se face pe căi nefirești și cu prea mare grabă pentru a intra în partid oamenii serioși - la care procesul de deliberare ~~pentru~~ spre a lua o hotărâre de acest fel este un proces de înaltă conștiință - și pentru a împiedica intrarea oportuniștilor a unor oameni compromiși, care au făcut totdeauna și sub toate partidele politica interesului lor propriu și imediat.

În acțiunea de schimbare și de primenire a aparatului funcționăresc din pricina unor recenți, oportuniști și venali oameni de partid s-au întâmplat inechități cu totul inadmisibile fiind înlăturați adesea funcționari dintre cei mai umili și cu lefuri materiale foarte reduse.

Indărătul unei propagande cu totul

exagerate și extrem de costisitoare de placarde și lozinci-zgomotos triumfătoare — se ascund grave deficiențe și triste realități de natură să compromită chiar cele mai frumoase idei și bune intenții în Întreprinderile socialiste, chiar când au dus la importante sporuri de producție, valoarea calitativă și tehnică a execuției pieselor industriale rezultate a reprezentat o scădere, mergând până la adevărate eșecuri. Munca voluntară nu constituie decât deghizamentul sub care se prezintă o muncă silită, nerentribuită și impropriu organizată, lipsită de rezultate pozitive și eficace printr-o necorespunzătoare repartizare a sarcinilor.

În ședințele de partid — exagerate numeric în raport cu obligațiunile profesionale și timpul disponibil al membrilor de partid — prelucrarea prea mult repetată, într-o formă stereotipă și amorfă a acelorași subiecte, nu mai provoacă nici un interes, obosește și plictisește. Un limbaj pretențios ai cărui termeni sunt inaccesibili celor mai mulți membri de partid, face cu totul greoaie și nebuloasă înțelegerea problemelor.

Organizarea tineretului lasă de dorit sub toate raporturile, din pricina deficiențelor de conducere, lipsei unor metode adecvate de pregătire doctrinară și practică a acestui tineret cum și din pricina multiplicității sarcinilor ce i se impun și care îl îndepărtează de la obligațiunile lui de pregătire școlară și profesională.

Urgența aplicării reformelor economice — insuficient studiate și pregătite, sub raportul planului general și cadrelor de execuție și conducere — aduce o scădere

a producției într-un timp în care accentul se pune tocmai pe sporirea potențialului de producție pentru a satisface nevoile în continuă creștere.

Exacerbarea influenței puterii executive – în care sens evoluează lucrurile la noi – duce la anihilarea acțiunii puterii judecătorești, redusă astfel la îndeplinirea unei simple formalități. Această situație coroborată cu lipsa unei suficiente pregătiri juridice a asesorilor populari, consecutivă cu scăderea completă a importanței rolului judecătorului de carieră, nu pot decât să ducă la o mai inechitabilă împărțire a justiției și la compromiterea pripitei aplicări a reformei justiției.

Despre conținutul și concluziunile generale ale acestor discuțiuni – sceptice și negativiste, așa cum le consider acum – am relatat în declarațiile mele anterioare.

Consecutiv acestor discuțiuni, am acceptat propunerea lui Pavel Ctu ca împreună cu Bela Nicolae și Retia Anton – între alții a căror nume nu mi-a fost făcut cunoscut – să plecăm în străinătate spre a întreprinde o acțiune tinzând la rectificarea situației politice ~~am~~ constatate la noi, așa cum am expus-o mai sus și cum se prezenta sub prisma vederilor lui Lucrețiu Pătrășcanu.

Mai precizez încă odată că Pavel mi-a vorbit – despre eventualitatea – aproape certitudinea – plecării cu un avion pilotat de Max Manolescu

fără a-mi da însă nici un fel de detalii în această privință. Mi-a comunicat apoi că această posibilitate de plecare a ratat din pricina excepționalelor măsuri de securitate a spațiului nostru aerian și a aeroporturilor și terenurilor de aterisaj luate de ministerul de resort.

Mi-a vorbit ulterior despre faptul că încearcă să trateze ~~posibilitatea~~ asupra condițiunilor de plecare cu un trust de trecere clandestină a frontierei terestre prin Ungaria, fără a-mi relata însă nimic cu privire la componența acestui trust sau în privința procurării mijloacelor bănești interesând plecarea. Încrederea totală pe care o aveam în seriozitatea și spiritul său de prevedere m'a determinat să nu insist pentru cunoașterea unor amănunte care nu-mi suscitau la acea dată vre'un interes special.

De la întâlnirea în care mi-a vorbit despre această posibilitate din urmă de plecare, nu l-am mai văzut pe Pavel C-tin. Interesându-mă la Institutul Central de Statistică asupra lui mi s'a răspuns: mai întâi că este într'o permisie, pentru ca ulterior să-mi precizeze că nu s'a mai întors din această permisie fără să dea vre'un semn de viață.

Drept care dau prezenta declarație și semnez propriu

20. Octombrie 1949

[signature]

D E C L A R A T I E

Subsemnatul EUGEN LOSNIOV declar prin prezenta următoarele :

Pe RATIU ANTON - îl cunosc din 1939 dela Scoala de Comandanţi a Serviciului Social din Pietriş- Arad. Cu el am devenit prieten s-şi putea spune indirect, prin faptul raporturilor sale intime cu BETEA NICOLAE cu care se găsea mereu împreună.

In general o figură fără prea mult relief, un spirit însă afectuos, amabil, îndatoritor, onest.

La Pietriş făcea şi el parte din grupul marxist fără a lăsa însă impresiunea unui dinamism şi pozitivism productiv.

Nu ne-am mai întâlnit după suspendarea aplicărei legii Serviciului Social decât cu totul întâmplător şi pasager - îl însoţea pe BETEA.

Prin simplă intuiţie ne inspiram o reciprocă încredere al cărei girant părea a fi totdeauna BETEA, de care eram şi unul şi celălalt legaţi mai intim. Stiu că şi RATIU ANTON se bucura de un anumit şi deosebit credit faţă de LUCRETIU PATRASCANU pe care nu ştiu în ce fel de întreprinderi îl utiliza.

Drept care dau prezenta declaraţie şi semnez propriu.

20 Octomvrie 1949

ss.EUGEN LOSNIOV

5et

Declarație

Subsemnatul Eugen Losriu declar prin prezenta următoarele:

Pe Rațiu Anton îl cunosc din 1939 de la Școala de Comandanți a Serviciului Social din Pietriș-Arad. Cu el am devenit prieten a-și putea spune indirect, prin faptul raporturilor sale intime cu Betea Nicolae cu care se găsea mereu împreună.

În general o figură fără prea mult relief, un spirit mai afectuos, amabil, îndatoritor, onest.

La Pietriș făcea și el parte din grupul marxist fără a lăsa însă impresiunea unui dinamism și partizanism productiv.

Nu ne-am mai întâlnit după suspendarea aplicării legii Serviciului Social decât cu totul întâmplător și pasager – îl însoțea pe Betea.

Prin simplă intuiție ne inspiram o reciprocă încredere al cărei girant părea a fi totdeauna Betea, de care eram și unul și celălalt legați mai intim. Știu că și Rațiu Anton se bucura de un anumit și deschis credit moral față de LUCREȚIU PĂTRĂȘCANU pe care nu știu în ce fel de întreprinderi îl utiliza.

Drept care dau prezenta declarație și semnez propriu

20. Octombrie 1949

384 379 383

D_E_C_L_A_R_A_T_I_E_

Subsemnatul EUGEN LOSNIOV, declar prin prezenta următoarele :

L-am cunoscut pe MIRON CONSTANTINESCU - actualul Ministru al Planificărei - la Scoala de Comandanţi a Serviciului Social dela Pietriş - Arad în 1939;

O figură proeminentă de tânăr intelectual care ştie să armonizeze perfect teoria cu acţiunea practică, frumosul cu utilul, agrementul cu seriozitatea cea mai profundă. A dus o susţinută acţiune propagandistică marxistă în comuna Pietriş, a dat un impuls deosebit discuţiunilor grupului marxist din echipierii taberei însuşindu-şi prin ţinuta sa şi prin pregătirea sa unanime şi cele mai elogioase aprecieri.

După suspendarea aplicărei legii Serviciului Social nu l-am mai revăzut până în 1945 la 1 Mai, când doar în treacăt ne-am recunoscut şi transmis cordiale salutări.

La recomandarea lui ANTON GOLOPENTIA m'am dus în primăvara 1948 la Comisia de Redresare Economică şi Stabilizare Monetară unde MIRON CONSTANTINESCU mi-a vorbit despre necesitatea organizării educaţiei fizice şi sportului pe Santierele Naţionale.

Fiind legat de Capitală prin Serviciul meu la Direcţia Generală a Asistenţei şi prin catedra dela Liceul Mihai Viteazu n'am putut accepta, şi nici îndeplini în fapt decât pasager funcţiunea de secretar al Comisiunei pentru organizarea asistenţei medicale educaţiei fizice şi sportului pe Santierele Naţionale.

Dela aceastǎ ultimă intrevedere n'am mai avut nici-o altă ocaziune de a-l întâlni.

Activitatea sa în cadrul departamentului pe care-l conduce este în plină desfăşurare şi obţine toate ~~înfrângeri~~ sufragiile de admiraţie şi elogiu.

Drept care dau prezenta declaraţie şi semnez propriu

20 Octomvrie 1949

ss.E.LOSNIOV

384

~~385~~

~~380~~

Declarație

Subsemnatul Eugen Losonior declar prin prezenta următoarele:

L-am cunoscut pe Miron Constantinescu – actualul ministru al planificării – la școala de comandanți a Serviciului Social de la Pietriș-Arad în 1939:

O figură proeminentă de tânăr intelectual care știe să armonizeze perfect teoria cu acțiunea practică, frumosul cu utilul, agrementul cu seriozitatea cea mai profundă. A dus o susținută acțiune propagandistică marxistă în comuna Pietriș, a dat un impuls deosebit discuțiilor grupului marxist din echipierii taberei însușindu-și prin ținuta sa și prin pregătirea sa unanime și cele mai elogioase aprecieri. După suspendarea aplicării legii Serviciului Social nu l-am mai revăzut până în 1945 la 1 Mai când doar în treacăt ne-am recunoscut și transmis cordiale salutări.

La recomandarea lui Anton Golopenția m-am dus în primăvara 1948 la Comisia de Redresare Economică și Stabilizare Monetară unde Miron Constantinescu mi-a vorbit despre necesitatea organizării educației fizice și sportului pe Șantierele Naționale.

Fiind legat de Capitală prin serviciul meu la Direcția Generală a Asistenței și prin catedra de la Liceul Mihai Viteazu n-am putut accepta

și nici îndeplinit în fapt decât pasager funcțiunea de secretar al Comisiunei pentru organizarea asistenței medicale educației fizice și sportului pe [illegible] [illegible].

De la această ultimă întrevedere n'am mai avut nicio altă ocaziune de a-l întâlni.

Activitatea sa în cadrul departamentului pe care-l conduce este în plină desfășurare și obține toate sufragiile de admirație și elogiu.

Drept care dau prezenta declarație și semnez propriu.

20. Octombrie 1949

Eugen [illegible]

52

386

381 385

D E C L A R A T I E

Subsemnatul EUGEN LOSNIOV declar prin prezenta următoarele :

Pe ANTON GOLOPENTIA - îl cunosc din 1935 dela Fundaţiile Culturale. Raporturile dintre noi au fost amiabile, fără a fi avut vre-odată - un aspect de intimitate. L,am stimat pe ANTON GOLOPENTIA pentru spiritul său totdeauna afabil, prietenos şi pentru marea sa onestitate, pentru seriozitatea şi pasiunea cu care s'a dedicat cercetărei problemelor sociale. L-am cunoscut ca un spirit socialist - nu ştiu să fi militat vre-o dată în vre-un partid politic - altfel tehnician în probleme sociale.

Pe linia aceasta tehnic profesională l-am ascultat vorbind, despre aspectele vieţii sociale din ţară şi despre tehnica monografiilor sociale: la Fundaţiile Culturale şi la Serviciul Social.

La Institutul Central de Statistică, ne-am văzut mai mult întrecăt uneori când veneam să-l văd pe PAVEL CONSTANTIN.

In primăvara 1948 mi-a sugerat ideia de a mă ocupa de organizarea educaţiei fizice şi sportului pe Santierele Naţionale, comunicându-mi că în acest sens s'a interesat MIRON CONSTANTINESCU de mine, care-mi apreciază elogios priceperea în această materie din timpul Serviciului Social.

L'am cunoscut pe ANTON GOLOPENTIA ca un om foarte corect şi cinstit sufleteşte în relaţiile sale cu toată lumea.

Drept care dau prezenta declaraţie şi semnez propriu.

20 Octomvrie 1949 ss. E. LOSNIOV

Declarație

Subsemnatul Eugen Losniov declar prin prezenta următoarele:

Pe Anton Golopenția îl cunosc din 1935 de la Fundațiile Culturale. Raporturile dintre noi au fost amiabile, fără a fi avut vreodată un aspect de intimitate. L'am stimat pe Anton Golopenția pentru spiritul său totdeauna afabil, prietenos, pentru marea sa onestitate, pentru sensibilitatea și pasiunea cu care s'a dedicat cercetării problemelor sociale. L'am cunoscut ca un spirit socialist, - nu știu să fi militat vreodată în vreun partid politic - altfel technician în probleme sociale profesionalist.

Pe linia aceasta technică l-am ascultat vorbind, despre aspectele vieții sociale din țară și despre tehnica monografiilor sociale: la Fundațiile Culturale și la Serviciul Social.

La Institutul Central de Statistică ne-am văzut mai mult în treacăt uneori când veneam să-l văd pe Pavel C-tin.

In primăvara 1948 mi-a sugerat ideia de a mă ocupa de organizarea educației fizice și sportului pe Șantierele Naționale comunicându-mi că în acest sens s'a interesat Mircea Constantinescu de mine (care-mi aprecia elogios priceperea în aceasta materie din timpul Serviciului Social.

L'am cunoscut pe Anton Golopenția ca un om foarte corect și cinstit sufletește în relațiile sale cu toată lumea

Drept care dau prezenta declarație și semnez propria

20. Octombrie 1949

[signature]

Eugen

741 387

388

383

D E C L A R A T I E

Subsemnatul EUGEN LOSNIOV declar prin prezenta următoarele :

Il cunosc pe MIHAIL LEVENTE - mi se pare - din 1939 din Serviciul Social - nu-mi amintesc dacă el a activat în Serviciul Social propriu zis sau în Institutul Social Român- comex. Serviciului Social.

Precizarea cunoştinţei cu MIHAIL LEVENTE a avut loc la Oficiul de Studii a Institutului Central de Statistică.

I-am cunoscut ca pe un marxist de convingere, ca pe un spirit ambiţios şi perseverent. S'a stabilit între noi o simpatie reciprocă, care n'a putut fi adâncită din lipsa unor suficiente mijloace de cunoaştere. Am discutat foarte puţin împreună şi cu totul fugitiv.

Pentru scurt timp, am colaborat cu el - împreună cu PAVEL CONSTANTIN şi BETEA N. la Uniunea Patriotică - după care nu ne-am mai revăzut.

Drept care dau prezenta declaraţie şi semnez propriu

20 Octomvrie 1949

ss.EUGEN LOSNIOV

5 ex.

5 388

~~389~~

~~384~~

"Declarație"

Subsemnatul Eugen Loșniot declar prin prezenta următoarele:

Îl cunosc pe Mihail Levente - mi se pare - din 1939 din Serviciul Social - nu-mi amintesc dacă el a activat în Serviciu Social propriu-zis sau în Institutul Social Român - anex Serviciului Social -

Preajma cunoștinței cu Mihail Levente a avut loc la Oficiul de Studii a Institutului Central de Statistică.

L'am cunoscut ca pe un marxist de convingere, ca pe un spirit ambițios și perseverent. S'a stabilit între noi o simpatie reciprocă, care n'a putut fi adâncită din lipsa unor suficiente mijloace de cunoaștere. Am discutat foarte puțin împreună și cu totul fugitiv.

Pentru scurt timp am colaborat cu el - împreună cu Pavel C-tin și Betea - la Uniunea Patriotică - după care nu ne-am mai revăzut.

Drept care dau prezenta declarație și semnez propriu

20. Octombrie 1949

Eugen Loșniot

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul EUGEN IOSNIOV declar prin prezenta următoarele :

Propunerea prietenului PAVEL CONSTANTIN formulată prin Octomvrie-Noemvrie 1947 - de a pleca în străinătate, conform planului şi obiectivelor precizate în declaraţiile mele anterioa-[redacted]

Pe planul activităţii profesionale - nemulţumirile mele reflectau incapacitatea practică de a satisface continu şi integral, toate obligaţiunile, fiind în acelaş timp în impăsibilitate, totuşi, de a reduce o parte din ele.

Substanţialele avantagii materiale: locuinţa şi masa oferite pentru activitatea mea la Centrul de Acţiune Socială "Casa din Tei" de către Direcţia Generală a Asistenţei, îmi îndepărtau sistematic hotărârea de a mă limita la obligaţiunile de activitate ale catedrei în cadrul învăţământului; problema crizei de locuinţe şi speculei practicată cu închirierile se punea, până acuma relativ de scurt timp, foarte acut. Se mai adăugau la determinatele continuării activităţii în cadrul Centrului; de care pomenesc mai sus, o puternică afecţiune care mă lega de copii şi populaţia nevoiaşă a Cartierului Tei, de a cărei asistenţă socială mă ocupam de îndelungat timp şi bunelor mele legături colegiale cu cea mai mare parte a funcţionarilor din Direcţia Generală a Asistenţei - în special din unităţile exterioare de asistenţă.

Ajutorul oferit de soţia mea la conducerea Centrului "Casa Tei", în lipsa mea - când eram ocupat la şcoală, şi eram foarte mult ocupat acolo, în urma importantului spor de obligaţiuni

impus de Minister Corpului Didactic – nu se prezenta numai ca neîndestulător, dar exercitarea funcţiunei mele de către soţia mea, din pricina lipsei ei de tact, din pricina arbitrarului şi violenţei atitudinei sale în soluţionarea diverselor probleme educative, administrativă şi de raport – cu personalele şi autorităţile interesate de funcţionarea acestei instituţii, mi-au atras tot felul de neajunsuri şi aprecieri dezagreabile, într'un nimic meritate. Aveam o îndelungată şi variată experienţă în conducerea tehnic-educativă şi administrativă de diferite servicii instituţionale, încât să mă consider grav lezat d.p.d.v. moral în ocazionarea de aprecieri dubioase; la constatarea faptului că nu pot fi la înălţimea situaţiei. Mai mult chiar, activitatea soţiei a provocat tot felul de discuţiuni în legătură cu raporturile sale-anormale şi maladive, cu unii dintre studenţii – în funcţie de pedagogi însă asistaţi – din Centru "C.Tei" discuţiuni cărora nu eram capabil să le dau totuşi crezare, adâncindu-se însă tot mai mult în sufletul meu tristeţi şi amărăciuni de nebiruit.

Starea aceasta de spirit îmi creiase o viciaţie optică şi xxxx un deformant negativism critic, în aprecierea evenimentelor politice şi reformelor întreprinse de guvern, cum şi în aprecierea în mod general a acţiunei dusă de "Partid" pe toate tărâmurile.

Schimbul de vederi cu PAVEL CONSTANTIN – căruia acordându-i toată încrederea în temeinicia judecării lucrurilor şi girul moral în ceiace priveşte sinceritatea, probitatea şi devotamentul prietenesc, consideram că pot să mă încred, fără o aprofundare şi detailată analiză a faptelor, m'a determinat să primesc de îndată şi entuziast propunerea plecării. Perspectiva deschisă de propunerea lui PAVEL CONSTANTIN – în starea de spirit în care mă găseam atunci: încordată, apăsătoare, dizesperată – departe de a-mi trezi temeri sau bănuieli de neverosimilitate şi inacceptabilă hazardare sau de nelogică fundare; a aprins în mine un spontan şi avântat elan de a înfrunta necunoscutul, a înteţit sentimentul de prospeţime al unui nou început redându-mă parcă vieţii de senină libertate de aventuroasă şi generoasă dăruire a tinereţii adolescente.

Evocarea concepţiei şi atitudinei politice adoptate de LUCREŢIU PATRASCANU, cu toată dezavuarea sa publică de către Partid; ba chiar prin acest fapt – ca simbol de demnitate, consecventă şi fermitate politică, mi-a întărit sentimentul de încredere şi valabilitatea concluziunilor trase în discuţiunile avute cu PAVEL şi a pecetluit definitiv hotărârea de plecare luată.

După dispariţia lui PAVEL CONSTANTIN, ideia plecării a continuat să subsiste în subconştient, voalată însă

[redacted]

./.

Singura scuză pe care aşi fi putut-o invoca pentru a reduce - însă într'o extrem de mică măsură - gravitatea constatării acestui fapt, era că la Colonia instalată în barăci, cu sisteme rudimentare de închidere a încăperilor - în care am locuit şi eu şi unde aveam şi banii - nu dispuneam de casă de bani. Consecinţele - în special morale - ale informării instituţiei (conducerii superioare) despre acest fapt erau implacabil grave şi de nesuportat. M'a cuprins atunci o stare de panică, în care refulând indispoziţiile ce mocniseră până atunci, din pricina ratării planului stabilit cu PAVEL CONSTANTIN, m'am agăţat de ideia plecării în străinătate cu toată disperarea ca o ultimă şansă de salvare. Am luat restul de bani pe care-l aveam asupra mea - ca armă ce trebuie să facă mai sigură reuşita hotărârii, fără să mai poată cu nimic reduce sau agrava delapidarea rezultată prin lipsa banilor de care am vorbit - şi m'am aruncat ca un halucinat în trenul de Constanţa.

Haotice, se încrucişeau şi se învălmăşeau în mintea mea înfierbântată: concluziile politice şi planul de plecare - eşuat - făurit cu PAVEL - cu întreaga gamă de fapte, evenimente şi stări sufleteşti legate de el. Mi-a fulgerat prin minte ideia de a-l întâlni în străinătate pe PAVEL sau BETEA, de a încerca -în sensul vederilor comune stabilite cu PAVEL şi în cazul în care nu l-aşi găsi - să mă informez, să mă introduc şi să acţionez chiar singur; sau dacă aceasta n'ar fi fost posibil să încerc în orice chip mi-ar ajuta soarta să-mi rostuesc o nouă viaţă, cu un zel depăşind orice prevederi comune. Exaltat astfel, de mirajul seducător al unor perspectivă vaste, care să mă ridice din prăpastia în care mă aruncase un concurs de împrejurări atât de nenorocit, de aspru şi necruţător, intrasem într'o stare de hipnoză în care uitam total şi refuzam complect orice altă judecată, lăsând în urmă totul vraişte.

Nu m'am târguit cu oamenii cu care am tratat pregătirea plecării, am aruncat furibund, până la ultimul leu, toţi banii pe care-i aveam asupra mea, lăsându-mă pradă uşoară jecmănelii lor sistematice. Lipsa oricărui calcul şi întreaga mea înfăţişare le-a lăsat cu siguranţă impresia unei stări de iresponsabilitate demente, în tot ceeace făceam.

Privind acum cu luciditatea renăscută a unei raţiuni noi, ascuţită de asprimea consecinţelor - materiale şi morale trase deja până acum, în urma celor comise, nu pot accepta ideia participaţiunei în nici-un fel a conştiinţei mele la săvârşirea unor astfel de orori.

./.

Această conştiinţă, însă, profund sdruncinată de acţiunile întreprinse de mine fără participaţiunea ei, afirmă astăzi cu toată tăria şi scrupulozitatea de care este capabilă - hotărârea ei de a se repune complect în faţă, fie prin croirea unui nou drum de demnitate, de viaţă cinstită şi producativă, fie prin purificarea mea în moarte.

In calitate de Director al Centrului de Acţiune Socială şi Orfelinatului "Casa din Tei" am avut asupra mea pe exerciţiul financiar 1948/49 câteva avansuri în sumă de circa 200.000 lei.

In calitate de Director al Coloniei Breaza un avans de lei 700.000 lei. Toţi aceşti bani dela Direcţia Generală a Asistenţei din Ministerul Muncii şi Prevederilor Sociale.

Pentru banii cheltuiţi în interesul instituţiei (o parte din sumele prevăzute mai sus) se găsesc acte justificative la Secretarii celor două unităţi de asistenţă mai sus pomenite.

Ele erau la data plecării mele în curs de perfectare, urmând a fi înaintate la Contabilitate. Prin plecarea mea ele au rămas baltă, neputându-se face perfectarea fără mine.

Valoarea totală a sumei care face propriu zis obiectul delapidării se ridică la circa 480.000 lei (banii de care spuneam că i-am găsit lipsă la sfârşitul Coloniei, plus banii cheltuiţi cu pregătirea plecării). Nu ştiu exact; cred însă că trecerea unui atât de îndelungat timp dela termenul ultim legal pentru depunerea şi lichidarea a actelor şi restului de bani lichizi, operaţiune pe care evident nu le-am făcut - atrage considerarea delapidării întregei sume de bani care mi-a fost încredinţată în cursul exerciţiului expirat, adică circa 900.000 lei.

Drept care dau prezenta declaraţie şi semnez propriu.

ss. EUGEN LOSNICOV

22 Octomvrie 1949

„Declarație"

Subsemnatul Eugen Corsnicov declar prin prezenta următoarele:

Propunerea prietenului Pavel Ctin — formulată prin Octombrie–Noiembrie 1947 — de a pleca în [redacted]

Pe planul activității profesionale neîmplinirile mele reflectau incapacitatea practică de a satisface continuu și integral toate obligațiunile, fiind în acelaș timp în imposibilitate, totuși, de a reduce o parte din ele.

Substanțialele avantagii materiale: locuința și masa oferite pentru activitatea mea la Centrul de Acțiune Socială „Casa din Tei" de către Direcția Generală a Asistenței, îmi îndepărtau sistematic hotărârea de a mă limita la obligațiunile de activitate dela catedră și în cadrul învățământului: — problema crizei de locuințe și speculei practicate cu închirierile se punea, până acum relativ de scurt timp, foarte acut —. Se mai adăogau ca determinante continuării activității în cadrul Centrului, de care pomenesc mai sus, o puternică afecțiune care mă lega de copiii și populația nevoiașă a Cartierului Tei, — de a cărei asistență socială mă ocupam de îndelungat timp, — și bunelor mele legături colegiale cu cea mai mare parte a funcționarilor din Direcție,

Generală a Asistenței – în special din unitățile exterioare de asistență –

Ajutorul oferit de soția mea la conducerea Centrului „Casa Tei", în lipsa mea – când eram ocupat la școală și eram foarte mult ocupat acolo, în urma importantului spor de obligațiuni impus de ministru corpului didactic – mi se prezenta numai ca neîndestulător, dar exercitarea funcțiunii mele de către soția mea, din pricina lipsei ei de tact, din pricina arbitrariului și violenței atitudinii sale în soluționarea diverselor probleme educative, administrative și de raport cu persoanele și autoritățile interesate de funcționarea acestei instituții – mi-au atras tot felul de neajunsuri și aprecieri dezagreabile, în [illegible] mentalitate. Aveam o îndelungată și variată experiență în conducerea tehnică educativă și administrativă de diferite servicii instituționale, încât să mă consider grav lezat d.p.d.v. moral în ocazionarea de aprecieri dubioase, la constatarea faptului că nu pot fi la înălțimea situației. Mai mult chiar, activitatea soției a provocat tot felul de discuții în legătură cu raporturile sale amoroase și maladive – cu unii dintre studenți – în funcție de pedagogi însă arătat – din „Centrul C. Tei", discuții care nu eram capabil să le dau [illegible] crezare, adâncindu-se însă tot mai mult în sufletul meu atâta tristețe și amărăciuni de nebiruit.

Starea aceasta de spirit îmi creiase o viziune optică și un deformant negativism critic, în aprecierea evenimentelor politice și reformelor întreprinse de guvern, cum și în aprecierea în mod general a acțiunii duse de Partid pe toate tărâmurile.

Schimbul de vederi cu Pavel Ctin. – căruia acordându-i toată încrederea în temeinicia judecării lucrurilor și fiind moral în ceea ce privește sinceritatea, probitatea și devotamentul prieteniei, consideram că pot să mă încred, fără o aprofundare și detaliată analiză a faptelor – m-a determinat să primesc de îndată și entuziast

2

propunerea plecării. Perspectiva deschisă de propunerea lui Pavel Ctin – în starea de spirit în care mă găseam atunci: încordată, apăsătoare, dezesperantă –, departe de a-mi trezi temeri sau îndoieli de neverosimilitate și inacceptabile hazarduri sau de nelogică fundare, a aprins în mine un spontan și avântat elan de a înfrunta necunoscutul, a întețit sentimentul de perspectivă al unui nou început, redându-mi parcă vieții de senină libertate, de aventuroasă și generoasă dăruire a tinereții adolescente. 395 536

Evocarea concepției și atitudinii social-politice adoptate de Lucrețiu Pătrășcanu, – cu toată dezavuarea republică de către Partid; ba chiar prin acest fapt – cu simțul de demnitate, consecvență și fermitate politică, mi-a întărit sentimentul de încredere în valabilitatea concluziilor trase în discuțiile avute cu Pavel [illegible] definitive hotărârea de plecare luată.

După dispariția lui Pavel Ctin ideea plecării a continuat să subziste în subconștient, evaluată nu complet, în afară de multiplicitatea și diversitatea obligațiunilor pe care aveam să le satisfac. Stare

[redacted]

[redacted]

Singura scuză pe care ar fi putut-o invoca, pentru a reduce – fie într-o extrem de ~~mare~~ mică măsură – gravitatea constatării acestui fapt~~ului~~, era că la Colonie instalată în baraci, cu sisteme rudimentare de închidere

a încăperilor – în care am locuit și eu și unde aveam și banii –, nu dispuneam de casă de bani. Consecințele – în special morale – ale informării instituției (conducerii superioare) despre acest fapt erau implacabil grave și de nesuportat. M-a cuprins atunci o stare de panică, în care, refulând indispozițiile ce mocniseră până atunci, din pricina ratării planului stabilit cu Pavel Chi, m-am agitat de ideea plecării în străinătate cu toată disperarea ca de o ultimă șansă de salvare. Am luat restul de bani pe care-l aveam asupra mea – ca armă ce trebuia să facă mai sigură reușita hotărârii, fără să mai poată cu nimic reduce sau agrava delapidarea rezultată prin lipsa banilor de care am vorbit – și m-am aruncat ca un halucinat în trenul de Constanța.

Haotice, se învârteau și se învălmășeau în mintea mea înfierbântată: concluziile politice și planul de plecare – eșuat – făurite cu Pavel cu întreaga gamă de fapte, evenimente și stări sufletești legate de el. Mi-a fulgerat prin minte ideea de a-l întâlni în străinătate pe Pavel sau Betea, de a încerca – în sensul vederilor comune stabilite cu Pavel și în cazul în care nu l-aș găsi – să mă informez, să mă introduc și să acționez chiar singur; sau dacă aceasta n-ar fi fost posibil să încerc în orice chip mi-ar ajuta soarta să-mi rostuiesc o nouă viață, în așa fel depășind orice prevederi comune. Exaltat astfel, de mirajul seducător al unor perspective vaste, care să mă ridice din prăpastia în care mă aruncase un concurs de împrejurări atât de nenorocit, de aspru și necruțător, intrasem într-o stare de hipnoză în care uitam totul și refuzam complet orice altă judecată, lăsând în urmă totul vraiște.

Nici nu am târguit cu oamenii cu care am tratat pregătirea plecării; am aruncat zâmbind, până la ultimul leu, toți banii pe care aveam asupra mea, lăsându-mă pradă ușoară jecmănelii lor sistematice. Lipsa mea de calcul și întreaga mea înfățișare le-a lăsat cu siguranță impresia unei stări de iresponsabilitate

demnitate, în tot ceea ce făceam.
Privind acum, cu luciditatea renăscută a unei rațiuni noui scuturate de asprimea consecințelor – materiale și morale trase deja până acum, în urma celor comise, nu pot accepta ideea participațiunii în nici un fel a conștiinței mele la săvârșirea unor astfel de erori.

Această conștiință, însă profund sdruncinată de acțiunile întreprinse de mine fără participațiunea ei, afirmă astăzi cu toată tăria și scrupulozitatea de care este capabilă hotărârea ei de a se repune complect în funcție: fie prin crearea unui nou drum de demnitate, de viață cinstită și productivă, fie prin purificarea mea în moarte.

În calitate de director al Centrului de Acțiune Socială și Orfelinatului „Casa din Tei" am avut asupra mea pe exercițiul financiar 1948/49 câteva avansuri în suma de circa 200.000 lei. În calitate de director al Coloniei Breaza un avans de 700.000 lei. Toți acești bani de la Direcția Generală a Asistenței din Ministerul Muncii și Prevederilor Sociale.

Pentru banii cheltuiți în interesul instituției (o parte din sumele pomenite mai sus) se găsesc acte justificative la secretarii celor două unități de asistență mai sus pomenite.

Ele erau la data plecării mele în curs de perfectare, urmând a fi înaintate la Contabilitate. Prin plecarea mea ele au rămas baltă, nepuându-se face perfectarea fără mine.

Valoarea totală a banilor care face propriu-zis obiectul delapidării se ridică la circa 480.000 lei (banii de care spuneam că i-am găsit lipsă la sfârșitul coloniei plus banii cheltuiți cu pregătirea plecării). Nu știu exact; cred însă că trecerea unui atât de îndelungat timp de la termenul ultim legal ~~de~~ pentru depunere și lichidarea actelor și restului de bani lichizi, – ~~pe~~ operațiuni pe care evident nu le-am făcut – atrage considerarea delapidării întregei sume de bani care mi-a fost încredințată în cursul exercițiului expirat, adică circa 900.000 lei. Drept care dau prezenta declarație și semnez propria.

22. Octombrie 1949

Eug. [illegible]

Declarație

Subsemnatul Eugen Loșniță declar prin prezenta următoarele:
Nu am exprimat și manifestat, sub nici o formă, în tot cursul anchetei de la începutul ei și până în prezent, ideia că aș fi fost constrâns, prin mijloace de violență, la declararea altor lucruri decât a datelor stricte privitoare la faptul concret săvârșit, asupra căruia am fost surprins de autoritățile de siguranță din Constanța.
Deși încă din prima mea declarație, dată la Constanța, afirmam — desigur nu ca o scuză; oricine poate să înțeleagă că era imposibil să nu-mi fi dat seama că mărturisirea premeditării în săvârșirea unui fapt, este o circumstanță agravantă și nu o scuză — că tentativa de trecere a frontierei pe mare, asupra căreia am fost surprins, este, în ultimă instanță, consecința unui plan mai vechi — amintind în acest sens numele lui Pavel C[illegible] și despre pertractările acestuia cu Max Manolescu și cu un trust neidentificat. Ce alt motiv, decât necesitatea ușurării propriei mele conștiințe — vertiginos prăbușite de urmarea acțiunii încercate — m-ar fi putut împinge la declararea premeditării faptului săvârșit. Numai remușcările și dezolarea totală în care mă găseam, eram în stare ca peste considerarea agravării situației și complicării ei — să mărturisesc întreg adevărul sub aspectele sub care le ...

Când fiecare declarație făcută de mine, reliefează fondul meu aprecieri și sentimentele prietenești pe care le am pentru Pavel Ctin, – ele având un rezultat – nici un echivoc asupra fondului noastre raporturi, sau intenția unei răzbunări sau ultimul pas de care m-agăț cu disperare în acest naufragiu, din care vreau să scap cu orice preț, aruncând vina mea în spatele oricui mai apropiat –, când dau câte o amintire părerile și conduita francă de Pavel, în aprecierea situației politice [illegible] menționez că nu vreau să invoc prin asta scuza ieftină de a nu-i fi acceptat părerile și de a fi făcut rezerve în privința proiectului de plecare și ce m-ar fi putut determina ca – în disprețul realității și adevărului – să-i atribui o responsabilitate pe care Pavel Ctin nu o are ?!...

Pas cu pas, în tot cursul anchetei am căutat să mă mențin la redarea faptelor în forma lor strictă, de cât mai reale înfățișare, fără exagerări și improvizații fanteziste – de care nu am făcut caz – de cea mai josnică și murdară expresie pe care a-și fi putut-o [illegible] a doua conștiință mele [illegible] renaște, cu toată virtuozitatea primitivă [illegible] instinctului acțiunilor mele fapte privind tentativa de trecere a frontierei – în desconsiderarea faptului că aceste fantezii mi-ar fi putut servi drept scuze sau de atenuante circumstanțe.

Câte, cumplite de răscolitoare și amănunte supliciu a trebuit să suport – când în timpul anchetei mi s-a repetat cu neurastenizantă stăruință – ideea că aș mai poseda [illegible] importante date de amănunt pe care nu voiesc a le declara în speranța, cine știe căror socoteli și combinațiuni viitoare. – pentru

7/ a mă menține la afirmarea riguros exactă a faptelor. Cu toată îmbietoarea perspectivă a unei imediate ușurări a situației 398
scrupulele conștiinței încă primitive-neînvinse și debarasate de tot ceea ce o artificializare ~~399~~
deformare grav în ultimul timp - nu m'au lăsat pradă fanteziilor pornirii ~~ce~~ dădeau ~~[illegible]~~ și izvorăsc din mine ~~[illegible]~~ literare improvizațiuni mincinoase, care să-mi curme suferința - pradă căreia și aruncă oameni fără nici un amestec, necum o vină, în această chestiune.

Cum aș fi putut astfel să aduc în discuție: numele lui „Max Manolescu" sau noțiunea de „trust pentru trecerea frauduloasă a frontierei" - de care pentru prima dată l-am auzit categoric vorbind pe Pavel fără nici un dubiu.

Aș putea să fac, poate, unele rezerve cu privire la exactitatea formei de prezentare a conținutului ideilor politice discutate cu Pavel - în starea de inconștiență și haos mintal în care m'a adus în ultima vreme deschilibrul nervos, în starea mea deplorabilă fizică și sufletească, și cu trecerea unui prea îndelungat timp pentru a-mi putea aminti precis lucrurile discutate, cele mai adesea și cu totul în treacăt, sau fără o aprofundată analiză -; nici într'un caz însă și sub nici o formă toate celelalte date cu suport discuției, în privința rigurozității lor exactității și reale lor determinări.

Poate avea Pavel C-tin acerul de a crede, sau afirma, că încerc să mă desculp, spre a mi ușura situația; atribuindu-i răspunderea afirmării unor idei și întreprinderii unei acțiuni de care el este cu totul străin? Nu-mi vine să cred! Totuși.... s'ar putea!!!...

Dar convingerile și afirmațiunile pe care Pavel Ctin le-ar putea eventual face în această privință sunt flagrant contrazise de evidență.

Nu există nici un motiv evident care ar putea pleda împotriva mea în sensul de a-l implica — interesat să mă desculp prin orice mijloace mergând până la absurditatea inventării unor lucruri complet neverosimile și cu totul inexistente — pe Pavel Ctie într-o chestiune de care el este cu totul străin. Astfel:

a) faptul pomenirii pregătirii planului de plecare în străinătate — de care a vorbit în legătură cu Pavel — și asocierea mea la ideile și concluziile politice exprimate de Pavel nu ~~sunt~~ constituie decât o circumstanță agravantă la comiterea faptului asupra căruia am fost surprins.

b) Condiții psihologice de existență a unor raporturi încordate cu Pavel pe care le-aș fi reflectat prin declarațiile mele, nu este, nu poate fi câtuși de puțin considerată ca existentă.

c.) Am repetat constant și neșovăitor că înțeleg să trag toate consecințele — până la ultima lor expresie de asprime — ~~[illegible]~~ decurgând din oricare fapte și stabilite și le pun în sarcina mea. Toate datele prezentate de mine sunt notate sub beneficiu de inventar ele având un caracter strict explicativ și nu de scuză sau de desculpare.

3) Dacă Pavel Ctin neagă cu îndărătnicie lucrurile pe care eu le afirm în legătură cu el, este de totală rea credință și [illegible] și-l interzice o tactică – care a reușit foarte adesea și perfect sub trecutele regimuri politice, fără a prezenta prin aceasta o notă de ingeniozitate deosebită – cu care încearcă să înlăture stabilirea și probarea faptelor ce i se atribuesc, la ideia absolvirei sale de consecințele lor. Dat. la absolvirea sa de aceste consecințe, dar mai ales la absolvirea altora de care după cât se pare este legat și cărora trebuie să le demonstreze virtuozitatea sa de luptător politic și o loialitate care să-i favorizeze desvoltarea activității sale în viitor. Nu văd nici un alt motiv pentru care Pavel s'ar menține pe o astfel de linie de negațiune. Pavel Ctin nu s'ar putea poate considera nici constrâns și concepția sa trădător – din lipsă de amănunte privind evoluția stărilor mele sufletești în decursul timpului din urmă, sau din sfidarea dispretuitoare a scrupulelor ce mi-i le face în această chestiune –, nu însă mă poate considera și mincinos, chiar dacă formal, în sensul negațiunilor la care mă refer mai sus ar fi îndreptățit să o facă.

Dacă pe temeiul faptului că discuțiunile sale cu mine n'au avut nici un martor, la care să pot apela pentru a obține creditul necesar de riguros adevăr al ~~faptelor~~ lucrurilor pe care le-am înfățișat, Pavel Ctin continuă să nege și argumentele expuse de mine mai sus nu sunt suficiente:

Cer ca atât subsemnatul cât și Pavel și Betea (ce nu poate fi străin de toate acestea) să fim supuși unui sondaj psihologic al subconștientului pe calea de hipnoză sau prin orice alte mijloace verificate

~~[illegible]~~ de psihotehnică politrucească – pentru stabilirea întregului adevăr și determinarea responsabilităților –

Oricât aș ține la menținerea sentimentelor de bună amiciție cu Pavel, oricât de mult aș și fi preocupat de menținerea bunelor aprecieri pe care le-a făcut adevăr prietenul la caracterul meu; astăzi când toate năzuințele mele se canalizează într'un singur sens – semnul refacerii mele sufletești și de ridicare a conștiinței mele la cinstea demnitatea și personalitatea sa primitivă chiar cu prețul vieții – nu mai pot face nici o taină din adevărurile legate de decăderea mea morală.

Dacă ceiace pentru mine este astăzi o stare de decădere morală, pe care am ~~[illegible]~~ suprimat-o în mine, continuă să mai fie pentru el obiect de miraj ~~[illegible]~~ admirație și iluzii – drumurile noastre se despart aici și pentru totdeauna.

<u>Vreau să devin alt om, sau să nu mai fiu nimic,</u> suferind ~~[illegible]~~ toate amarurile și asprimile la care m'am expus prin toate greșelile de care m'am făcut vinovat până în prezent.

26. Drept care dau prezenta declarație și semnez propriu

Eugen Ionescu

398
400
269
401

D E C L A R A T I E

Subsemnatul EUGEN LOSNICOV declar prin prezenta următoarele:

Aşa cum am afirmat şi prin declaraţiile mele anterioare, discuţiunile anterioare cu PAVEL CONSTANTIN pe tema: reformelor intreprinse de actualul nostru regim politic, atmosferei generale politice din Ţară şi activităţii P.M.R.-ului discuţiuni al căror consecinţe imediate trebuiau să se concretizeze în actul plecării noastre în străinătate, au avut loc prin lunile Octomvrie-Noemvrie 1947. Aceste discuţiuni, întreţinute în drumul nostru către casă, după terminarea orelor de serviciu la I.C.Statistică, de unde în treacăt îl luam uneori pe PAVEL - pe stradă, sau eventual la un local - în care ne refugiam, pentru a consuma un aperitiv înainte de masă, nu aveau loc nici sistematic nici organizat şi metodic, ci pasager şi fugitiv. Ele îşi aveau drept punct de plecare comentarea evenimentelor curente şi schimbul de impresii asupra actualităţii sub multiplele şi variatele ei forme. In starea de reânviată luciditate, în care mă găsesc acum, îmi dau seama că atitudinea de atunci a lui PAVEL CONSTANTIN oscila, confuz şi străin, între seriozitate şi profunzime şi între amuzante superficialitate. Năzuinţele sale idealizate lăsau această impresie puternică de adâncime şi imensitate gravă; însă: aprecierile, comentariile şi concluziunile privitoare la desvoltarea temelor menţionate mai sus, nu se fundau pe o analiză minuţioasă, judiciară şi metodică a lucrurilor - a faptelor, ideilor, oamenilor - ci pe sarcastica, ironica şi amuzanta lor interpretare negativistă.

Astfel pe plan politic general PAVEL CONSTANTIN era preocupat de ideia armoniei, colaborării, reciprocităţii concesiunilor - ajustărilor şi perfecţionării sistemelor politice chiar - sincerităţii şi loialităţii raporturile între marile şi micile puteri. Era preocupat de ideia destinderii atmosferei politice generale, de asigurarea şi desvoltarea tuturor libertăţilor cetăţeneşti, de facilitarea tuturor mijloacelor - materiale şi morale - pentru desvoltarea unei vieţi paşnice, libere şi prospere.

In ceeace priveşte activitatea P.M.R.-ului, PAVEL

CONSTANTIN constata între altele:

- o defectuoasă recrutare a membrilor de partid printr'o greşită tactică - de presiune şi urgenţă şi nu de convingere şi persuasiune - stimulând astfel oportunismul şi înlăturând adesiune conştientă - de convingere şi cinste - a maselor.

- lipsa unei metode adecuate în pregătirea, educarea, îndoctrinarea şi dinamizarea (în ceeace priveşte acţiunea practică) a membrilor de partid şi tineretului.

- practica unor carnavaleşti metode de propagandă, propagarea unor idei şi fapte flagrant contrazise de realităţi (în ceeace priveşte sporurile de producţie industrială, unitatea tineretului etc.)

- o exagerată violenţă practicată faţă de celelalte grupuri politice, trecute în ilegalitate, cu înlăturarea pripită şi abuzivă din toate funcţiunile a unor simpli - foşti - membri din celelalte partide, cu totul insimfianţi d.p.d.v. al capacităţii, lor politice şi lipsiţi de orice bunuri materiale personale putând constitui o avere.

- o greşită repartizare a responsabilităţilor şi sarcinilor de Partid (de natură să creieze în mod comic şi paradoxal tocmai stări de iresponsabilitate), fără o judicioasă apreciere a gradului de pregătire şi capacităţii personale: intelectuale, profesionale, morale şi de acţiune a membrilor.

- o exagerare a numărului şedinţelor şi sarcinilor de Partid ducând la o dificientă exercitare a obligaţiunilor profesionale; la uzură şi la sterilitatea interesului pentru subiectele - mereu aceleaşi şi amorf tratate - înfăţişate membrilor de Partid, o tardivă şi insuficientă difuzare a materialului teoretic de îndoctrinare.

- stimularea nesănătoasă a unei permanente stări de suspiciune; de natură să releveze meritele inexistente ale unor oameni oportunişti, trândavi şi venali (care se preocupă numai de reclamaţii, nefundate şi mincinoase) şi să indispună până la exasperare pe oamenii serioşi, harnici şi de bună credinţă deveniţi astfel obiect de invidie, critică şi de destructiv atac, etc.

In ceeace priveşte planul şi metodele ~~mix~~ uzitate cum şi oportunitatea reformelor întreprinse de regim - cu toate consecinţele imediate şi viitoare aleaplicării acestor reforme PAVEL CONSTANTIN se menţinea la acelaş nivel, de negativism critic în aprecieri, aşa cum am arătat în anterioarele mele declaraţii. Preocuparea aceasta, în ceeace priveşte plecarea în străinătate, era legată de PAVEL CONSTANTIN de constatarea faptului că, orice încercare de a elucida problemele politice.

în adevărata şi cuprinzătoarea lor lumină - a determina şi aplica remedii eficiente politicii duse de partid, se izbeşte, aici în Ţară, de zidul de arbitrar autocratism şiexclusivism al partidului.

~~4~~ 3

- PAVEL CONSTANTIN nu-şi referea, cel puţin în contactul cu mine, aprecierile sale, decât la partid în general, fără să facă personalităţi sau să viseze direct o anumită latură din autoritatea conducătoare a partidului.

Referitor la raporturile sale cu PARTIDUL, PAVEL CONSTANTIN mi-a spus, în treacăt, că a fost chemat să compară în faţa Comitetului Central, pentru a-şi explica atitudinea politică - în unele dintre aspectele ei bizare - şi neconformat cu normele şi directivele partidului. Impresiunea pe care a făcut-o cu acest prilej - mi-a mărturisit el - a fost aceia de nesériozitate- întreţinută de un abuz alcoolic pasager - neprezentând pentru moment destulă gravitate pentru a fi drastic sancţionată; evoluţia ei urmând însă, a fi atent urmărită.

Mi-a mai spus tot atunci că , el a fost totdeauna împotriva formalismului acesta convenţional de încadrare într'o mişcare politică; de natură să-ţi anihileze propria cugetare şi libertate de acţiune şi care să-ţi impună sarcini şi obligaţiuni insuficient motivate şi neconvingătoare.

Partidul - a continuat el - trebue să fie preocupat - activ şi permanent să-şi antreneze şi insufleţească membrii consultându-se - deschis, liber şi organizat - cu ei să-şi revizuiască şi adapteze şi mereu pozitiv ţinând pasul cu realităţile vii, concrete şi nu menţinându-se la impunerea dogmatică şi convenţională a unor forme osificate şi perimate.

Aşa cum au mai arătat şi în celelalte declaraţii - anterioare - în starea de spirit în care mă găseam, în timpul ultimelor mele discuţiuni cu PAVEL, creditul pe care i-l acordam - credit moral, de competenţa şi experienţă politică - eu făcând uşoară convertirea mea, constatând fugitiv identitatea, opiniunilor noastre politice şi în acelaş timp elanul nostru comun pentru rezolvarea problemelor politice într'un nou şi mai promiţător cadru. M'am reţinut dela curiozitatea de a şti şi cunoaşte amănunte în legătură cu plecarea - mulţumindu-mă exclusiv cu ceeace-mi spusese el, presupunând că aceste amănunte şunt insimnfiante d.p.d.v. al participării mele la această întreprindere (cel puţin pentru momentul acela) şi că întrebările mele l-ar face să se îndoiască asupra deciziunii de a-l urma în acelaş timp pentru a nu-i trăda cumva intenţia de indiscreţie şi neloialitate.

Dar ceeace am precizat cu privire lapregătirea plecării cu avionul şi ulterior cu trustul - atât cât se găseşte înfăţişat în declaraţiile mele anterioare - exactitatea şi autenticitatea - că mi-au fost mărturisite de PAVEL - nu se poate face nici un fel de rezervă, sunt riguros certe. ~~4~~ 4

Dorinţa mea de a menţine raporturi de reciprocă - prietenie cu PAVEL - în starea de renăscută şi lucidă conştiinţă în care mă găsesc acum - nu mă mai poate opri să mărturisesc şi să elucidez adevărul în această chestiune, oricare ar fi urmările şi consecinţele pe care sunt decis să le suport până la ultima lor expresie.

Nu mi-a făcut impresia că PAVEL s'a ocupat singur, tratând direct şi fără nici-un alt concurs prin aceia prin a căror mijlocire urma să se realizeze plecarea: adică MAX MANOILESCU şi cei care constituiau trustul. In ceeace priveşte trustul PAVEL CONSTANTIN mi-a afirmat că urmăreşte să-i obţină concesiunea pentru a scăpa de plata foarte ridicată (200-250-300.000 lei) de trecere pentru fiecare om.

Tot el mi-a afirmat că socoteşte indispensabilă o foarte atentă şi prudentă pregătire a plecării, ~~discuţia~~ ca şi toată discuţia pentru a nu da loc unui nou Tămădău.

Reflecta cu amărăciune PAVEL CONSTANTIN mai mult pentru el însuşi - deşi cu glas tare - că şi acum ca şi în trecut - cu tot progresul, desigur foarte important, al concepţiei socialiste în mentalitatea şi spiritul opiniei noastre publice - participarea sa la viaţa politică îmbracă o formă de neacceptare a stărilor imediate capabilă să-i creieze numai neajunsuri şi nemulţumiri.

Drept care dau prezenta declaraţie şi semnez propriu.

24 Octomvrie 1949

ss. EUGEN LOSNICV

Prezentul proces-verbal de interogatoriu,este identic cu originalul.-

~~4011~~ 404

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
============================

Arestatul LOZNIOV EUGEN,născut la 2.IV.1916 în com.Copou-Iaşi,fiul lui ALEXANDRU şi ANA,de profesie funcţionar,cu ultimul dom.în Buc.str.Scheiul de Sus Nr.31.

7 Octombrie 1952,Bucureşti
Interogatoriul a început la ora 8,15
" s'a terminat " " 12,00

Intrebare:

Ce ocupaţii ai avut dta înainte şi după 23 August 1944?

Răspuns:

Inainte de 23 August 1944 am fost profesor la mai multe licee şi funcţionar la Serviciul Social.In 1941 timp de o lună de zile am fost angajat la Inst.Central de Statistică,pentru recensământul general al Capitalei.

După 23 August 1944 am fost funcţionar la Ministerul Asistenţei şi Asigurărilor Sociale,unde am lucrat până la data arestării mele.

Intrebare:

Ce elemente duşmănoase regimului democrat din ţara noastră ai cunoscut dta în cadrul Institutului de Statistică,şi cu care dta ai intrat în relaţii?

Răspuns:

Ca elemente duşmănoase regimului actual din R.P.R. ce funcţionau în cadrul I.C.S. am cunoscut pe următorii:BETEA NICOLAE,PAVEL CONSTANTIN şi RATIU ANTON.

Aceste elemente în frunte cu PATRASCANU duceau o politică duşmănoasă faţă de P.M.R. şi împotriva măsurilor luate de guvern.

PAVEL CONSTANTIN şi ceilalţi în frunte cu PATRASCANU ,datorită poziţiei lor oportunistă,carieristă şi naţionalistă,căutau pe toate căile să împiedice o serie de

./. ss/LOZNIOV EUGEN

măsurileluate de Partid şi Guvern,în acel timp,cu privire la înfăptuirea naţionalizării principalelor mijloace de producţie.

Intrebare:

Arată dta în mod sincer,toate discuţiile duşmănoase la adresa regimului şi guvernului purtate de dta cu PAVEL CONSTANTIN?

Răspuns:

PAVEL CONSTANTIN la toate întâlnirile pe care le-am avut cu el,ocazional,îşi manifesta nemulţumirile sale faţă de felul în care sé pregătesc şi înfăptuesc,unele realizări ale Partidului şi Guvernului,cum şi asupra felului în care se proclama şi se manifestă necesitatea realizărilor

Termenii cu care îşi exprima el aceste nemulţumiri, refectau o acţiune duşmănoasă,faţă de Partid şi Guvern.

-Referitor la naţionalizarea principalelor mijloace de producţie,pretindea că această acţiune este pripită şi nepregătită suficient,lucru care va duce la rezultate negative şi compromiterea acţiunei.

El socotea Partidul şi Guvernul ca incapabili să realizeze o serie de reforme politice şi economice,dat fiind lipsa mijloacelor corespunzătoare,politice,materiale şi tehnice ,pivotând pe ideia inoportunităţii acestor realizări,care o atribuia lui PATRASCANU.

Faţă de realizările în curs ale regimului,atât PAVEL CONSTANTIN şi ceilalţi în frunte cu PATRASCANU,aveau poziţie duşmănoasă şi căutau să împiedice aceste realizări.

-Deasemeni toate acţiunile de propagandă ale Partidului,le considera ca neserioase şi false.

-In ceiace priveşte educarea Tineretului,spunea că această acţiune nu este suficient de pregătită,pentru a da rezultatele cele mai bune.

-In legătură cu munca voluntară,spunea că aceasta se face în mod neorganizat şi insuficient studiată,lucru care duce la rezultate insuficiente şi lipsite de valoare educativă.

Intrebare:

Ce propuneri ţi-a făcut PAVEL CONSTANTIN,când unde şi cine mai era de faţă?

Răspuns:

Prin luna Octombrie-Noembrie 1947,în timp ce mer-

./.

ss/LOZNIOV EUGEN

geam împreună pe stradă cu PAVEL CONSTANTIN, acesta mi-a făcut propunerea de a fugii din ţară, cu un avion pilotat de MAX MANOLESCU, care va avea loc cât de curând. Eu am fost de acord cu propunerea făcută de PAVEL şi am rămas în aşteptarea momentului opotrun.

Intrebare:

Cine în afară de dta şi PAVEL CONSTANTIN, mai urma să fugă din ţară în mod fraudulos, cu avionul pilotat de MAX MANOLESCU?

Răspuns:

Odată cu propunerea de a fugii din ţară în mod fraudulos, PAVEL CTIN mi-a mai spus următoarele: "suntem un grup de persoane cu vederi politice comune, care nu merg şi nu pot merge pe linia Partidului Muncitoresc Român şi nu sunt de acord cu măsurile luate de partid şi Guvern. Din acest grup fac parte: BETEA NICOLAE, RATIU ANTON şi alţii, despre care PAVEL mi-a spus următoarele: "Ţi-aş mai spune şi alte nume, dar cu ce folos, pe câtă vreme nu-i cunoşti. Când va sosii momentul vă veţi cunoaşteY.

Faţă de discuţiile anterioare şi propunerile făcute de PAVEL, am dedus că din acest grup ar face parte şi PATRASCANU.

Intrebare:

Ce ţi-a comunicat PAVEL CONSTANTIN, în vederea fugii din ţară cu avionul pilotat de MAX MANOLESCU, aşa cum stabiliseţi ulterior?

Răspuns:

PAVEL CONSTANTIN, în legătură cu acest mijloc de fugă din ţară, mi-a spus că a ratat, fără a-mi preciza motivele.

Intrebare:

Despre ce alte mijloace de fugă din ţară ţi-a mai vorbit, după aceia PAVEL CONSTANTIN?

Răspuns:

După căderea planului de fugă, cu avionul pilotat de MAX MANOLESCU, PAVEL CONSTANTIN mi-a spus să fiu liniştit căci el a aranjat şi este în tratative cu un trust care se ocupă cu trecerea frauduloasă peste frontieră. Eu şi de această dată am avut încredere în cele spuse de PAVEL şi am rămas în aşteptare.

Intrebare:

Ce răspuns ţi-a dat PAVEL CONSTANTIN în urma

./. ... /LOZNIOV SIGM.

cel de al doilea plan de fugă din țară?

Răspuns:

In legătură cu cel de al doilea plan de fugă, PAUL CONSTANTIN nu mi-a mai dat niciun răspuns, întrucât atât acesta cât și BETEA au dispărut și nu am putut să-i mai întâlnesc.

Intrebare:

Ancheta îți cere să arăți în mod sincer, care era intenția acestui grup din care făceai parte și dta, odată ajuns în străinătate?

Răspuns:

In primul rând trebue să arăt că acest grup din care făceam și eu parte, intenționa să meargă la Paris.

Ajuns la Paris, acest grup trebuia să ia legătură cu exponenții partidelor istorice fugiți de aici din țară și împreună să ducă o politică de răsturnare a regimului din R.P.R.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu, cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul cu cele declarate de mine îl susțin și-l semnez propriu.

[redacted]

Anchetat:
ss. ...IOV EUGEN

Anchetator:
Lt. de Securitate
T. Drăghici

13 oct 1959
Dosarul ... Vol. V conține un număr de 403 (patru sute trei) file ...

403

13 Mai 1954

Dosar Lucrețiu Pătrășcanu

Vol. V conține un număr de

403 patru sute trei file.

Lt. Maj. [signature]

R.P.R. ... Arhiva

Astăzi, 19.05.2003, noi, Panait Mihai (reprezentant SRI) și Marcu Dana (reprezentant CNSAS), am procedat la renumerotarea dosarului nr. 40002, vol. 5, care cuprinde un număr de 407 file + 1 filă, în total 408 file.

Reprezentant SRI, [signature]

Reprezentant CNSAS, [signature]